روزنامه فرهنگی-اجتماعی صبح ایران
۷۱۳۱ سال بیست و ششم ■ پنجشنبه ۱۳ شهریور ۱۴۰۴ ■ ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۷ ■ قیمت در تهران و البرز ۱۰۰۰۰ تومان سایر استان‌ها ۷۰۰۰ تومان ■ ۲۰ صفحه

جام جم

زنان خبرنگار قربانی جنایات نتانیاهو

۲۰|«

در گزارشی تحلیلی فاصله معنادار مخاطبان پلتفرم‌ها با تلویزیون را بررسی کرده ایم

راز اعتماد خانواده‌ها به تلویزیون

۵|«

پرونده ویژه

تقدیر رئیس مجلس از رسانه ملی

■ دکتر قالیباف در صحن علنی مجلس از صداوسیما برای عملی کردن مصوبه شورای عالی فضای مجازی تشکر کرد

۳|«

امیدآفرینی با انعکاس پیروزی‌های ورزشی

۳|«

سهم روستا از آنتن ملی

۶|«

طلوع هژمونی شرق

حضور ۲۶ رهبر جهانی از جمله رئیس جمهوری اسلامی ایران در مراسم رژه نیروهای مسلح چین به نمادی از قدرت و اتحاد کشورهای ضدیکجانبه‌گرایی تبدیل شد

دیروز میدان تیان‌آن‌من پکن صحنه یکی از باشکوه‌ترین نمایش‌های نظامی بود. این رژه عظیم که به مناسبت هشتادمین سالگرد پایان جنگ جهانی دوم برگزار گردید، بیش از ۵۰ هزار تماشاگر چینی را گرد هم آورد و با حضور ۲۶ رهبر جهانی از جمله دکتر مسعود پزشکیان رئیس جمهور کشورمان، ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه و کیم جونگ اون رهبر کره شمالی، به نمادی از قدرت و اتحاد درمیان کشورهای ضدهژمون غرب تبدیل شد.

۲|«

آخرین تغییرات سهمیه‌های کنکور

نوجوانه

■ پوست اندازی سالانه کنکور

۸ و ۱۲|«

گوشت قرمز لوکس‌تر شد

■ کاهش واردات گوشت قرمز و افزایش قیمت آن این کالا را از سفره بسیاری از خانواده‌ها دور کرده است

۱۳|«

کافا جذاب می‌شود

■ حریف ایران در فینال: کی‌روش یا ازبکستان میزبان؟

۱۷|«

آشوب در لانه شیطان

■ تشدید بحران‌های اجتماعی در سرزمین‌های اشغالی به درگیری‌های خیابانی کشیده شد

۱۸|«

جولانی بازیچه اسرائیل

۱۸|«

ایران در متن معادلات جهانی
■ عباس سلیمی نمین
کارشناس مسائل سیاسی
۲|«

صف کشی شانگهای در برابر ماشه اروپا
■ حسن بهشتی‌پور
کارشناس مسائل بین‌الملل
۲|«

تبعیت بی‌سرانجام اروپا از آمریکا
■ علیرضا شیخ عطار
دیپلمات پیشین
۲|«

راهبردهای مختلف برای رابطه با چین
■ احمد میراحسان
نویسنده و پژوهشگر
۲۰|«

مسکّن مقطعی به نام سهمیه
■ حسن بنیانیان
عضو پیشین شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۲|«

بهره‌وری صنعت، زیر چرخ‌های «نظام یارانه‌ها»
■ اسماعیل حبیبی
معاون سازمان ملی بهره‌وری ایران
۱۳|«

طلوع هژمونی شرق

حضور ۲۶ رهبر جهانی از جمله رئیس جمهوری اسلامی ایران در مراسم رژه نیروهای مسلح چین به نمادی از قدرت و اتحاد کشورهای ضدیکجانبه‌گرایی تبدیل شد

مهدی سیف‌تبریزی
گروه سیاسی

دیروز میدان تیان‌آن‌من پکن صحنه یکی از باشکوه‌ترین نمایش‌های نظامی بود. این رژه عظیم که به مناسبت هشتادمین سالگرد پایان جنگ جهانی دوم برگزار گردید، بیش از ۵۰ هزار تماشاگر چینی را گرد هم آورد و با حضور ۲۶ رهبر جهانی از جمله دکتر مسعود پزشکیان رئیس جمهور کشورمان، ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه و کیم جونگ اون رهبر کره شمالی، به نمادی از قدرت و اتحاد درمیان کشورهای ضدهژمون غرب تبدیل شد. رئیس جمهور شی جین پینگ در سخنرانی افتتاحیه خود با تأکید بر اهمیت حفظ صلح جهانی، این رویداد را فرصتی برای یادآوری درس‌هایی از تاریخ دانست. بیش از ۱۲ هزار نیروی نظامی، همراه با تانک‌ها، موشک‌ها و هواپیماهای پیشرفته، از مقابل جایگاه رژه گذشتند و صحنه‌ای از انضباط و فناوری پیشرفته را به نمایش گذاشتند.

این مراسم که بزرگ‌ترین رژه نظامی چین در یک دهه اخیر به‌شمار می‌رود در حالی برگزار شد که تنش‌های جهانی از جمله درگیری‌های اوکراین و خاورمیانه و همچنین تهدیدات نظامی و اقتصادی آمریکا علیه چین و ایران سایه‌ای بر روابط بین‌الملل افکنده است. یکی از برجسته‌ترین جنبه‌های نمادین این رژه، حضور مسعود پزشکیان، شی جین پینگ، ولادیمیر پوتین و کیم جونگ اون در جایگاه مهمانان بود. این سران که هر کدام نماینده یک قدرت مستقل در برابر سلطه‌جویی غرب هستند، پیامی روشن به ایالات متحده ارسال کرد با این مضمون: عصر جدیدی از اتحاد و دوستی در حال شکل‌گیری است.

این اتحاد نشان‌دهنده تمایل این کشورها به همکاری‌های استراتژیک در برابر سیاست‌های هژمونیک واشنگتن است. حضور این رهبران در پکن، به‌ویژه در شرایطی که غرب از شرکت در این مراسم خودداری کرد و فقط رهبران صربستان و اسلواکی از اروپا در این مراسم حاضر بودند، تأکید بر شکاف فزاینده بین شرق و غرب جهان داشت.

این صحنه نشان‌دهنده تمرکز بر مقابله با «امپریالیسم نوین» آمریکا و ناتو است و پیام اصلی آن به غرب این بود: قدرت‌های جدید جهانی نه‌تنها در برابر تهدیدات مشترک ایستاده‌اند بلکه آماده‌اند نظم جهانی را براساس عدالت و چندجانبه‌گرایی بازسازی کنند.

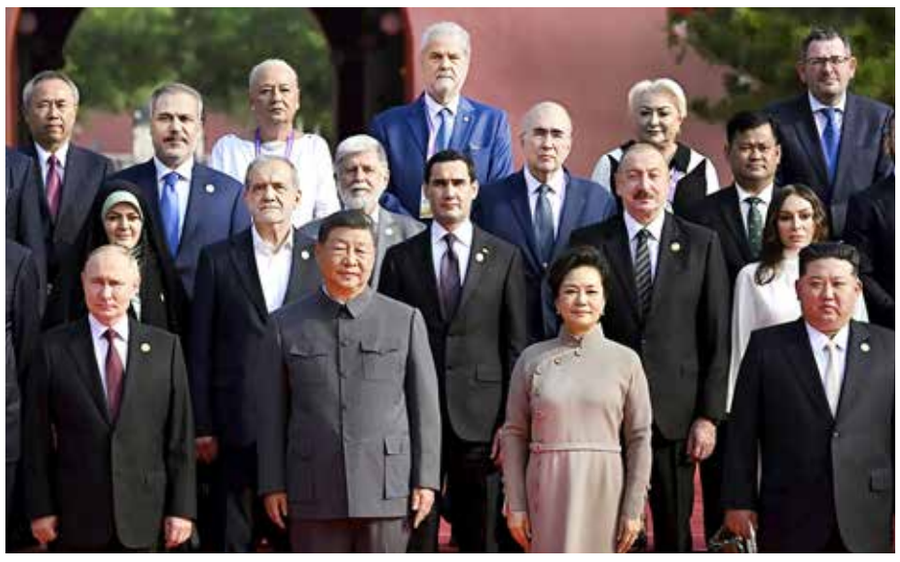

نمایش هسته‌ای چین در سایه اتحاد شرقی

یکی از لحظات کلیدی رژه دیروز، رونمایی از «سه‌گانه هسته‌ای» چین بود؛ ترکیبی از قابلیت‌های هسته‌ای زمینی، دریایی و هوایی که برای اولین بار به‌طور کامل به نمایش گذاشته شد شامل موشک‌های بالستیک قاره‌پیمای دانگ‌فنگ، زیردریایی‌های هسته‌ای مجهز به موشک‌های زیرسطحی و بمب‌افکن‌های استراتژیک. این نمایش در حالی انجام شد که آمریکا تهدیدات خود را علیه چین افزایش داده است. تحلیلگران بر این باورند که این رونمایی نه‌تنها قدرت نظامی چین را برجسته می‌کند بلکه به‌عنوان ابزاری برای مذاکره در برابر فشارهای اقتصادی واشنگتن عمل خواهد کرد. در جهانی که تنش‌های هسته‌ای افزایش یافته، قدرت‌های جدید جهانی می‌توانند توازن قدرت را به نفع شرق تغییر دهند و غرب را وادار به بازنگری در سیاست‌های خود کنند.

جایگاه ویژه ایران در میان قدرت‌های شرقی

در میان این نمادها، جایگاه ویژه رئیس جمهور ایران در عکس یادگاری مهمانان رژه توجه بسیاری را به خود جلب کرد. این مسأله نمادی از اهمیت استراتژیک ایران در چشم‌انداز سیاست خارجی چین بود. حضور رئیس جمهور ایران در مرکز تصاویر نشان‌دهنده احترام پکن به تهران به‌عنوان یک شریک کلیدی در غرب آسیاست.

حضور ایران با سابقه طولانی مقاومت در برابر تحریم‌های غربی در این رژه به‌عنوان یکی از ستون‌های اتحاد ضدغربی برجسته شد. این جایگاه فراتر از یک ژست دیپلماتیک بود و پیامی به آمریکا و اسرائیل داشت که چین، ایران را نه‌تنها به‌عنوان تأمین‌کننده انرژی بلکه به‌عنوان متحد سیاسی در برابر سیاست‌های تهاجمی غرب می‌بیند؛ همان‌گونه که شی در دیدار با پزشکیان، ایران را شریک راهبردی چین معرفی کرد. در شرایطی که تنش‌های منطقه‌ای از جمله در غزه و دریای سرخ بالا گرفته و تنها دو ماه از جنگ ۱۲ روزه می‌گذرد این تصویر تأکیدی بر حمایت پکن از تهران است و می‌تواند به تقویت موقعیت ایران در مذاکرات بین‌المللی کمک کند.

این رویداد همچنین فرصتی برای ایران بود تا در میان قدرت‌های شرقی، نقش خود را به‌عنوان پل ارتباطی بین آسیا و خاورمیانه تثبیت کند.

برش

دیدار رئیس جمهور ایران با مغز چین

در حاشیه این رویدادها، دیدار دکتر مسعود پزشکیان با وانگ هو نینگ رئیس کنفرانس مشورتی سیاسی خلق چین و عضو کمیته دائمی دفتر سیاسی حزب کمونیست، یکی از نقاط عطف دیپلماتیک بود. این دیدار که دیروز در پکن برگزار شد، بخشی از برنامه‌های پزشکیان در حاشیه اجلاس سازمان همکاری شانگهای بود. وانگ هو نینگ به‌عنوان یکی از ایدئولوژیست‌های برجسته حزب کمونیست، نقش محوری در دستگاه سیاسی چین ایفا می‌کند. او که اغلب «مغز متفکر» شی جین پینگ، «امیر ایدئولوژی» یا «مرد خاکستری» سیاست چین خوانده می‌شود، معمار اصلی مفاهیمی مانند «اندیشه شی جین پینگ» و «رویای چینی» است. جایگاه هونینگ در کمیته دائمی و بالاترین سطح تصمیم‌گیری در حزب، او را به یکی از قدرتمندترین چهره‌های پشت صحنه سیاست چین تبدیل کرده است. وانگ که از سال ۲۰۲۳ ریاست کنفرانس مشورتی سیاسی خلق چین را برعهده دارد مسئول استراتژی گسترش نفوذ این کشور از طریق اتحادهای ایدئولوژیک و اقتصاد در جهان است.

نقش وانگ در سیاست خارجی چین، فراتر از ایدئولوژی، شامل هدایت ابتکارهایی مانند کمربند و جاده (BRI) و جامعه سرنوشت مشترک است. او بر تمرکز چین به روابط با کشورهای در حال توسعه، به‌ویژه در خاورمیانه و آسیای مرکزی تأکید دارد و سیاست‌های ضدغربی را پیش می‌برد.

اهمیت این دیدار برای ایران و چین در حوزه‌های متعدد گسترده است. از منظر اقتصادی، ایران دنبال اجرای کامل سند همکاری ۲۵ ساله با چین است که شامل سرمایه‌گذاری‌های عظیم در انرژی، زیرساخت‌ها و فناوری می‌شود. پزشکیان در این دیدار بر لزوم مقابله با «قلدری» کشورهایی که مانع روابط دوجانبه می‌شوند (اشاره‌ای آشکار به آمریکا) تأکید کرد. این همکاری می‌تواند به دور زدن تحریم‌های غربی کمک کرده و ایران را به‌عنوان هاب انرژی در طرح یک کمربند یک جاده تثبیت کند. در حوزه امنیتی، دیدار بر هماهنگی در سازمان شانگهای تمرکز داشت؛ جایی که ایران و چین می‌توانند در مسائل افغانستان، سوریه و دریای عمان همکاری کنند. حضور ایران در شانگهای که حالا یکی از ۱۰ عضو آن است، این سازمان را به یک نیروی ضدغربی تبدیل کرده و دیدار پزشکیان و هونینگ می‌تواند به تقویت این جبهه کمک کند.

این دیدار همچنین فرصتی برای همکاری در فناوری‌های پیشرفته، مانند هوش مصنوعی و سایبری فراهم آورد؛ جایی که چین می‌تواند به ایران در مقابله با تهدیدات دیجیتال کمک کند. در سطح ژئوپلیتیک، این رویداد سیگنالی به غرب بود که محور تهران-پکن-مسکو در حال گسترش است و می‌تواند به ثبات منطقه‌ای کمک کند. پزشکیان، با تمرکز بر همکاری جدی و سازنده نشان داد که سیاست خارجی ایران بر چندجانبه‌گرایی استوار است و چین را شریک استراتژیک خود می‌بیند. در نهایت، این دیدار نه تنها روابط دوجانبه را عمق بخشید، بلکه به عنوان بخشی از پازل بزرگ‌تر اتحاد شرقی می‌تواند نظم جهانی را به سمت عدالت بیشتر و یک نظام چندجانبه سوق دهد. این رویدادها ـ از رژه تا دیدارها ـ نشان‌دهنده آن است که جهان در حال تغییر است و قدرت‌های شرقی آماده نقش‌آفرینی بیشتر در نظم جدید جهانی هستند.

ذره‌بین

سخنگوی قوه قضاییه:

شبنم نعمت‌زاده به زندان بازنگشته است

اصغر جهانگیر، سخنگوی قوه قضاییه در نشست خبری روز گذشته در رابطه با آخرین وضعیت زندانیان متواری زندان اوین گفت: در زمان حمله ددمنشانه رژیم صهیونیستی به زندان اوین که نقض آشکار همه معاهدات و حقوق بین‌الملل بود ۷۶ نفر متواری شدند که بعد از این‌که بررسی‌های دقیق صورت گرفت و با آزمایشات DNA که از باقی‌مانده اجساد گرفتیم مشخص شد سه نفر از کسانی که فکر می‌کردیم متواری هستند در میان فوت‌شدگان زندان بودند، از این‌رو ۷۳ نفر متواری شناخته شدند و از این ۷۳ نفر، ۵۸ نفر خودشان را به زندان معرفی کردند زیرا در آن زمان ترسیده بودند و فرار کرده بودند و برخی نیز دستگیر شدند.

وی ادامه داد: اکنون ۱۵ نفر متواری هستند که ۱۴ نفر آنها دارای جرائم مالی و یک نفر سابقه سرقت دارد، حکم دستگیری آنها صادر شده و در روزهای آینده این افراد شناسایی، دستگیر و به زندان بازگردانده می‌شوند.

سخنگوی قوه قضاییه در پاسخ به سؤالی مبنی براین‌که شنیده شده شبنم نعمت‌زاده بعد از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه از زندان خارج شده و برنگشته است، گفت: در زمان جنگ تحمیلی ۱۲ روزه با دستور رئیس قوه قضاییه و تمهیداتی که در نظر گرفته شده بود، شرایطی فراهم شد تا زندانیان در کنار خانواده‌های خود باشند، در همین راستا به تعداد قابل‌توجهی از زندانیان مرخصی داده شد که این فرد نیز جزو افرادی بود که با سپردن تأمین از مرخصی استفاده کرد اما بعد از مرخصی شش روزه به زندان مراجعه نکرده و حکم جلب وی صادر شده است، در عین حال دستور ضبط وثیقه این فرد نیز به اجرای احکام داده شد و این فرد ممنوع الخروج هم هست.

ادامه بررسی لایحه سی‌اف‌تی در مجمع تشخیص مصلحت نظام

بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم (CFT) در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه یافت.

به گزارش مرکز رسانه و روابط عمومی مجمع تشخیص مصلحت نظام، جلسه مجمع تشخیص مصلحت دیروز به ریاست آیت‌الله آملی لاریجانی و با حضور اعضای مجمع و برخی از اعضای شورای نگهبان، نمایندگان وزارت اقتصاد و دارایی و وزارت امور خارجه، برای بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم برگزار شد.

ادامه گزارش کمیسیون مشترک مجمع در این خصوص ارائه و ایرادات شورای نگهبان به مواد ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱ این لایحه با تبادل نظر اعضای مجمع بررسی شد.

این جلسه سومین نشست صحن مجمع پیرامون این موضوع بود و ادامه مباحث کمیسیون مشترک به جلسه بعدی موکول شد.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ادعا کرد

افزایش ذخایر اورانیوم ۶۰ درصدی در ایران

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارشی محرمانه برای اعضای شورای حکام ادعا کرد که ذخایر اورانیوم غنی‌شده در ایران با غلظت ۶۰ درصد افزایش یافته و به بیش از ۴۴۰ کیلوگرم رسیده است.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در این سند که به رویت خبرگزاری آسوشیتدپرس رسیده، ادعا کرده که ایران تا تاریخ ۱۳ ژوئن (۲۳ خرداد)، ۴۴۰/۹ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده تا سطح ۶۰ درصد در اختیار داشته است که نسبت به گزارش قبلی آژانس در ماه می، افزایش ۳۲/۳ کیلوگرمی نشان می‌دهد.

آژانس اعلام کرده این برآورد «بر پایه اطلاعات ارائه‌شده از سوی ایران، فعالیت‌های راستی‌آزمایی آژانس بین ۱۷ می (۲۷ اردیبهشت) تا ۱۲ ژوئن (۲۲ خرداد) و همچنین تخمین‌های مبتنی بر عملکرد گذشته تأسیسات مربوطه» صورت گرفته است.

در بخش دیگری از گزارش آمده است که مجموع ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران تا تاریخ ۱۳ ژوئن، ۹ هزار و ۸۷۴/۹ کیلوگرم بوده که نسبت به ماه می، ۶۲۷/۳ کیلوگرم افزایش نشان می‌دهد. با این حال، آژانس اذعان کرده که از ۱۳ ژوئن به بعد «به دلیل شرایط امنیتی، قادر به انجام فعالیت‌های میدانی لازم برای جمع‌آوری و راستی‌آزمایی اطلاعات مربوط به تغییرات ذخایر نبوده است.»

یادداشت

علیرضا شیخ عطار | دیپلمات پیشین

تبعیت بی‌سرانجام اروپا از آمریکا

در یک دهه اخیر، تأثیرگذاری اروپا در دنیا به‌شدت رو به ضعف رفته و این باعث تغییر آرایش نیروها در جهان شده است. البته این کاهش تأثیر اروپا از جنگ جهانی دوم شروع شده بود اما بعد از جنگ، آمریکا به داد اروپای غربی رسید و با تشکیل پیمان ناتو و بعد اتحادیه اروپا، اروپایی‌ها هم توانستند هویتی پیدا کنند. فروپاشی شوروی و گسترش اتحادیه اروپا نویدبخش بود ولی در سال‌های اخیر به علت نبود رهبران توانمند و معتبر، ظهور افرادی به‌شدت بی‌سابقه و بی‌ریشه در صحنه سیاسی این اتحادیه و شکاف‌های متعدد داخلی و خروج انگلیس از اتحادیه اروپا و وابستگی روزافزون به چین و بعد بحران کمرشکن اوکراین و در نهایت تبعیت محض از آمریکا و لابی صهیونیستی همگی باعث شده اروپا کم‌کم تأثیرگذاری مستقلانه خود را از دست بدهد.

تلاش‌های اخیر اروپا در سیاست خارجی، از جمله فشار بر ایران، درراستای بازسازی نقش پیشین این قاره است اما وضعیت کنونی اروپا تحقیرآمیز به‌نظر می‌رسد. رهبران ضعیف آن در پی احیای جایگاه خود از طریق همسویی با آمریکای تحت رهبری ترامپ هستند. این در حالی است که ترامپ پس از خروج از برجام، براساس قوانین و عرف بین‌المللی هیچ حقی برای دخالت در مسائل این توافق ندارد. با این حال، رهبران اروپا برای جلب رضایت او به سوءاستفاده از مکانیسم ماشه روی آورده‌اند.

رابطه اروپا و اسرائیل دگرگون شده است. اعلامیه بالفور در ۱۹۱۷ با حمایت اروپایی‌ها تصویب شد و در سال ۱۹۴۸ با لابی‌گری اروپا در سازمان ملل، اسرائیل به رسمیت شناخته شد در حالی که آمریکا بعدها به این جریان پیوست اما اکنون به‌نظر می‌رسد مقامات اروپایی در خدمت منافع صهیونیست‌ها عمل می‌کنند. با این حال، افکار عمومی اروپا به‌شدت ضداسرائیلی شده است. می‌بینیم که حتی در انگلیس به‌عنوان عضو اصلی بنیانگذار اسرائیل با وجود سرکوب‌های سازمان‌یافته و تهدید اتهام به اقدام تروریستی، اعتراضات مردمی در حمایت از مردم غزه همچنان ادامه دارد.

در این برهه باید توجه داشت که اروپا با تهدید کردن ما به بازگرداندن تحریم‌ها نمی‌تواند تعیین‌کننده باشد. سالیان سال است ـ حتی بعد از برجام ـ ایران تحت تحریم‌های آمریکا قرار دارد؛ چه تحریم‌های اولیه، چه تحریم‌های ثانویه. آمریکا تحت هیچ شرایطی این تحریم را برنداشته و اروپا هم همیشه در این مورد در حال تبعیت از آمریکا بوده است. سال‌هاست تعاملات بانکی‌مان با اروپا قطع شده و شعب بانک‌های ایرانی در اروپا تعطیل است، حتی قبل از برجام. بازگرداندن قطعنامه‌های پیشین اروپا تفاوتی با تحریم‌های کنونی برای ما ندارد. خوش‌خدمتی فعلی اروپایی‌های تضعیف‌شده در قدرت جهانی به آمریکا نیز تأثیری بر ما نخواهد گذاشت. اروپا در حالی با مشکلات متعدد اقتصادی، به‌ویژه در تأمین انرژی ناشی از قطع منابع روسیه دست‌وپنجه نرم می‌کند که هدفش از فعال‌سازی اسنپ‌بک ایجاد فضایی برای کسب امتیاز است. این امتیازات به تصور آنها با دو هدف اصلی دنبال می‌شود: فشار بر ما برای توقف فعالیت‌های هسته‌ای و تضعیف توان نظامی‌مان. رهبران اروپایی فرصت کمی دارند تا محاسبات نادرست خود را با کارشناسان مستقل اصلاح کرده و سیاست‌های شان را با واقعیت‌های آینده جهان همسو کنند، نه با اولویت‌های آمریکا و اسرائیل.

یادداشت

عباس سلیمی نمین | کارشناس مسائل سیاسی

ایران در متن معادلات جهانی

غرب سال‌هاست که از طریق ابزار تحریم به‌دنبال سد کردن مسیر قدرت‌گیری جمهوری اسلامی ایران است. تحریم‌ها برای آنها نه صرفا یک اقدام اقتصادی، بلکه بخشی از یک راهبرد کلان برای مهار ایران به‌عنوان بازیگری مستقل و تأثیرگذار در معادلات منطقه‌ای و بین‌المللی محسوب می‌شود.

با وجود این، خود مقامات و تحلیلگران غربی بارها اذعان کرده‌اند که ایران توانسته بخش بزرگی از نقشه‌های آنها را درهم بشکند. آنان اعتراف دارند که ایران، نه‌تنها مانع از تسلط آمریکا و رژیم صهیونیستی بر منطقه شده، بلکه معادلات جدیدی را در غرب آسیا رقم زده است. در مقابل، در عرصه تبلیغاتی و رسانه‌ای تلاش می‌کنند تصویری وارونه ارائه دهند؛ به‌گونه‌ای که ایران را کشوری تضعیف‌شده و فاقد نقش تعیین‌کننده معرفی کنند.

واقعیت اما چیز دیگری است. ایران در دو دهه اخیر توانسته پروژه‌های غربی را یکی پس از دیگری به چالش بکشد؛ از عراق و سوریه گرفته تا لبنان و یمن. این ناکام‌گذاری‌ها برای غرب قابل هضم نیست، چرا که حضور و نفوذ ایران، نقشه‌های پرهزینه و پیچیده آنان را با شکست روبه‌رو کرده است.

در داخل کشور نیز متأسفانه جریانی وجود دارد که همچنان تصور می‌کند تنها راه تعامل با جهان، عبور از مسیر غرب است. این جریان، در حالی بر وابستگی به غرب اصرار دارد که تجربه ملت ایران در بی‌اثر کردن تحریم‌ها و ناکام گذاشتن فشارهای سیاسی و حتی تهدیدات نظامی، نشان داده که تکیه صرف بر غرب نه‌تنها کمکی به کشور نمی‌کند، بلکه فرصت‌های بزرگ را نیز از ایران می‌گیرد.

البته باید اذعان داشت مقابله با تحریم‌ها آسان نبوده و هزینه‌های سنگینی بر مردم تحمیل کرده، اما دستاورد بزرگ ملت ایران این بوده که می‌توان با اتکا به توان داخلی و با استفاده از ظرفیت‌های شرکای غیرغربی، مسیر توسعه و مقاومت را پیش برد. به همین دلیل، توجیهات جریان غرب‌گرا بیش از هر زمان دیگری رنگ باخته است.

خوشبختانه دولت آقای پزشکیان نیز، مانند دولت شهید رئیسی، این واقعیت را به‌خوبی درک کرده که در عرصه سیاست خارجی نباید روی یک مسیر متمرکز شد. دولت امروز، در مدیریت روابط بین‌الملل، به‌جای انحصارگرایی، رویکردی متوازن و متکثر را در پیش گرفته است. این نگاه، منطقی‌تر و کارآمدتر است، چرا که ایران باید همزمان از ظرفیت قدرت‌های رقیب غرب، همچون روسیه، چین و کشورهای نوظهور بهره ببرد و به موازات آن، امکان مدیریت و مهار فشار غرب را نیز داشته باشد. انتظار می‌رود دولت جدید در ادامه این روند، مدیران قوی و کارآمدی را برای هدایت این سیاست انتخاب کند تا اولویت‌های تازه سیاست خارجی با قدرت دنبال شود. در چنین صورتی، فرآیند خنثی‌سازی تحریم‌ها با سرعت بیشتری پیش خواهد رفت.

بدیهی است اگر روابط متوازن با رقبای غرب به‌طور جدی و هوشمندانه پیگیری شود، غرب ناچار خواهد شد از موضع امتیازگیری خارج شده و نقش تعیین‌کننده ایران را در منطقه و جهان بپذیرد. چنین رویکردی نه‌تنها فشارها را کاهش می‌دهد، بلکه دستاوردهای ماندگار و راهبردی برای توسعه اقتصادی و ارتقای جایگاه ایران در عرصه بین‌المللی به‌جا خواهد گذاشت.

یادداشت

حسن بهشتی‌پور | کارشناس مسائل بین‌الملل

صف‌کشی شانگهای در برابر ماشه اروپا

وقتی یک رئیس‌جمهور در چارچوب اجلاس سران به سازمان بین‌المللی سفر می‌کند، در گام نخست هدف او تقویت روابط کشور با آن سازمان و تثبیت جایگاه سیاسی و حقوقی کشور در معادلات آن نهاد بین‌المللی است. اما اهمیت چنین سفرهایی به همین نقطه محدود نمی‌شود. در حاشیه این اجلاس‌ها، فرصت‌های ارزشمندی برای گفت‌وگو و دیدار دوجانبه با سران کشورها فراهم می‌شود؛ فرصت‌هایی که اگر خارج از این چارچوب بخواهند تدارک دیده شوند، نیازمند ماه‌ها هماهنگی و پیگیری‌های دیپلماتیک است. به همین دلیل، اجلاس‌های بین‌المللی همواره بستری کارآمد برای چندلایه‌سازی روابط و گسترش تعاملات به شمار می‌آیند. حضور آقای دکتر پزشکیان در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای ـ که نخستین تجربه وی در سطح سران این سازمان بود ـ در شرایط خاصی از سیاست خارجی ایران رخ داد. این حضور درست در مقطعی صورت گرفت که غرب، در اقدامی مغایر با قواعد بین‌المللی و عرف روابط جهانی، و برخلاف ۱۵ گزارش رسمی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که همگی صراحتا تأکید داشتند برنامه هسته‌ای ایران هیچ انحرافی به سمت اهداف نظامی نداشته است، مکانیسم ماشه مندرج در توافق برجام را فعال کرد. این اقدام غیرقانونی اروپانشان داد سیاستمداران اروپایی در هماهنگی کامل با واشنگتن و تل‌آویو عمل کرده و عملا خود را به ابزار اجرای سیاست‌های ترامپ و نتانیاهو تبدیل کرده‌اند؛ سیاست‌هایی که هدفی جز تضعیف نظام عدم اشاعه و بی‌اعتبار کردن سازمان‌های بین‌المللی ندارد. در چنین شرایطی، دیدار رئیس‌جمهور ایران با سران کشورهای مهمی همچون چین و روسیه، و در نهایت صدور بیانیه مشترک وزرای خارجه سه کشور ایران، چین و روسیه در محکومیت اقدام غیرقانونی اروپا، از اهمیتی دوچندان برخوردار است. این بیانیه نه‌تنها نشان‌دهنده همگرایی سه قدرت مهم در برابر یکجانبه‌گرایی غرب بود، بلکه برای ایران فرصتی فراهم کرد تا مواضع خود را در بالاترین سطح ممکن با حمایت عملی دو قدرت جهانی تثبیت کند. باید به این نکته نیز توجه داشت که اجلاس شانگهای با حضور بیش از ۲۵ نفر از سران کشورهای عضو یا ناظر، به یکی از مهم‌ترین نشست‌های خود تبدیل شد. این اجلاس به‌ویژه برای چین و مجموعه‌ای از کشورهایی که منتقد سیاست‌های سلطه‌جویانه و یکجانبه‌گرایانه غرب هستند، موفقیتی سیاسی به شمار می‌آید. حضور فعال ایران در این بستر نه‌تنها به معنای تقویت جایگاه جمهوری اسلامی در یک سازمان منطقه‌ای. جهانی با ظرفیت‌های عظیم اقتصادی و امنیتی است، بلکه نشانه‌ای از پیوستگی ایران به جبهه‌ای است که آینده جهان چندقطبی را نمایندگی می‌کند. از این منظر، سفر دکتر پزشکیان و حضور معنادار وی در اجلاس شانگهای را باید یک گام مهم در سیاست خارجی متوازن ایران دانست؛ سیاستی که بر ایجاد روابط متنوع و راهبردی با قدرت‌های نوظهور و شرکای غیرغربی تکیه دارد و می‌تواند به شکلی مؤثر فشارهای تحریمی و سیاسی غرب را خنثی کند.

خبر

دیدگاه‌های مخاطبان رسانه‌ملی درباره گفت‌وگوی اخیر رئیس جمهور

هفته گذشته مخاطبان صداوسیما با ارسال پیامک‌های متعدد به سامانه ۱۶۲ سازمان صداوسیما، در زمینه کیفیت برنامه‌ها و محتوای رسانه‌ملی اظهار نظر کردند. تماس‌های زیادی از سوی مخاطبان برای بازپخش برخی مجموعه‌های محبوب گرفته شده است و بسیاری از بینندگان تلویزیون خواستار پخش مجدد سریال‌های محبوبی مانند «پایتخت»، «شمعدونی»، «آقای قاضی»، «نون خ» و «گاندو» هستند. یکی از برنامه‌های پر بحث هفته گذشته تلویزیون، گفت‌وگوی اخیر رئیس جمهور با سه چهره رسانه‌ای بود. حضور یکی از این چهره‌های رسانه‌ای هم با انتقاد برخی مخاطبان همراه بوده است. از جمله برنامه‌های پربحث دیگر می‌توان به «ملازمان حرم» اشاره کرد که دیدگاه‌های متفاوت درباره آن و نحوه اجرایش ابراز شده است. گفت‌وگوی تلویزیونی رئیس مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور با شبکه سحر افغانستان هم باعث شده مخاطبان به مباحث مطرح شده در این گفت‌وگو توجه کنند. برنامه‌های «نرسیده به وصال»، «لنز تاریخ»، «نسیم آوا» و «نصرالله» هم از جمله برنامه‌های پربحث تلویزیون بوده‌اند.

در نشست مشترک رئیس سازمان صداوسیما و وزیر ورزش و جوانان تأکید شد

امیدآفرینی با انعکاس پیروزی‌های ورزشی

نشست مشترک رئیس رسانه‌ملی و وزیر ورزش و جوانان روز سه‌شنبه یازدهم شهریور با حضور جمعی از معاونان دو نهاد، با هدف بررسی تعاملات و بسترهای همکاری مشترک، در سازمان صداوسیما برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی رسانه‌ملی، دکتر پیمان جبلی در آغاز این نشست به اهمیت تعامل و هم‌افزایی رسانه‌ملی با وزارت ورزش و جوانان اشاره و اظهار کرد: براساس نظرسنجی‌ها در دفاع مقدس ۱۲ روزه، شاهد بودیم بخش قابل توجهی از جوانان ما بیش از سایر گروه‌های سنی، بر ضرورت ایستادگی مقابل دشمن تأکید می‌کردند.

وی افزود: همکاری رسانه‌ملی و وزارت ورزش و جوانان می‌تواند به‌طور ویژه موتور تولید محتوا برای این نسل و تقویت بیش از پیش هویت ایرانی-اسلامی در آنها باشد.

نمایش قدرت کشور در ورزش

رئیس سازمان صداوسیما در ادامه، ورزش را از حوزه‌های پرمخاطب رسانه‌ملی برشمرد و با اشاره به نقش حساس رسانه‌ها در حفظ سلامت فضای ورزش، گفت: این دوره مدیریتی تلاش کردیم ورزش در صداوسیما را از هرگونه حاشیه‌سازی دور نگه داریم. درعین حال نقدهای وارده در حوزه ورزش را هم انکار نکردیم اما اگر انتقادی هم وجود دارد، دلیل نمی‌شود توفیقات و دستاوردهای کلان حوزه ورزش تحت‌الشعاع آن قرار گیرد.

رئیس رسانه‌ملی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان این‌که ورزش در کشور یکی از پرافتخارترین حوزه‌هاست، افزود: ما همواره شاهد توفیقات تیم‌های ملی در شاخه‌های مختلف ورزشی هستیم. امیدآفرینی و نشاطی که این پیروزی‌ها در دل مردم ایجاد می‌کند، می‌تواند برخی ناکارآمدی‌ها در حوزه‌های دیگر را جبران کند.

جبلی گفت: تزریق امید، اعتمادبه‌نفس و نمایش قدرت کشور از طریق دستاوردهای ورزشی به‌ویژه در نسل جوان اثرگذاری مثبتی دارد و به همین دلیل رسانه‌ملی در دوره تحول توجه بی‌سابقه و گسترده‌ای به همه رشته‌های ورزشی در هر دو سطح محلی و ملی کرده است.

وی تأکید کرد: حوزه جوانان نیز باید مورد توجه جدی و مشترک و هم‌افزایی وزارت ورزش و جوانان و سازمان صداوسیما باشد. جوانان کشور نیازهایی دارند و آنتن رسانه‌ملی می‌تواند بستری برای طرح این مطالبات ازجمله وضعیت معیشت جوانان، چالش‌ها و علل بیکاری، ازدواج و اشتغال نیروهای جوان و تولید برنامه‌ها و محتواهای متناسب باشد. از این‌رو، همکاری میان صداوسیما و وزارت ورزش و جوانان می‌تواند یکی از راه‌های گشایش مسائل نسل جدید به‌شمار آید.

عزم وزارت ورزش بر افزایش همگرایی با رسانه‌ملی

احمد دنیامالی، وزیر ورزش و جوانان نیز با تأکید بر این‌که صداوسیما همواره تعامل سازنده‌ای با حوزه‌های ورزشی داشته، از اختصاص منابع و توجه رسانه‌ملی به برنامه‌های ورزشی سخن گفت و خواستار آن شد که در قالب کارگروه مشترکی، هماهنگی و هم‌افزایی بیشتری بین دو دستگاه رقم بخورد. وی به دستاوردهای بزرگ کشور در حوزه ورزش پس از انقلاب اسلامی اشاره کرد و افزود: انعکاس این دستاوردها باید مورد توجه دائم رسانه‌ها باشد.

توجه ویژه به حوزه قهرمانی

علی فروغی، مدیر شبکه سه سیما و رئیس شورای ورزش رسانه‌ملی نیز که در این جلسه حضور داشت، درخصوص چگونگی مواجهه این شبکه با پوشش رویدادهای بین‌المللی حوزه ورزش عنوان کرد: ما مسابقات قهرمانی آسیا در شاخه‌های دوومیدانی، بوکس، چوگان، تیراندازی، اسکیت، هاکی روی یخ و سالنی و تمامی لیگ‌های فدراسیون‌های ورزشی، ژیمناستیک، گلف، صخره‌نوردی و شاخه‌های دیگر ورزشی را پوشش می‌دهیم.

وی از رشد نوجوانان علاقه‌مند به کشتی، احیای ورزش زورخانه‌ای و پوشش همه‌جانبه رویدادهای ورزشی استانی و برخی شاخه‌های ورزشی خاص و لیگ‌های استانی در پی تلاش‌های صداوسیما خبر داد و گفت: در این دوره مسائل زنان ورزشکار در رادیو و سیما نسبت به گذشته با تقویت و قدرت بیشتری مورد توجه قرار گرفته و حجم خدمت‌رسانی‌های سیما بسیار متفاوت از گذشته شده است.

به باور فروغی، اگر رسانه را از ورزش جدا کنیم، رسانه و ورزش هر دو ظرفیت‌های بزرگی را از دست خواهند داد: در دو سال اخیر حجم پوشش مسابقات نوجوانان ورزشکار را بسیار گسترده‌تر کرده‌ایم و در تعامل با وزارت ورزش و جوانان حتما توفیقات بیشتری نصیب طرفین می‌شود.

پیشنهاد تشکیل کارگروه ورزش‌های همگانی در صداوسیما، پوشش ورزش‌های استانی در شبکه‌های ملی، افزایش توجه به مطالبات جوانان، توسعه انعکاس رسانه‌ای لیگ‌های ورزشی بانوان، تشکیل اتاق فکر برای بررسی نظام مسائل همکاری بین ورزش و رسانه و روند پوشش رویدادهای ورزشی و ورزش همگانی در استان‌ها ازجمله مسائلی بود که از سوی معاونان رسانه‌ملی و وزارت ورزش و جوانان به بحث گذاشته شد.

تقدیر رئیس مجلس از رسانه‌ملی

دکتر قالیباف در صحن علنی مجلس از صداوسیما برای عملی کردن مصوبه شورای عالی فضای مجازی تشکر کرد

رئیس مجلس شورای اسلامی به‌دلیل توجه صداوسیما به ضرورت تبلیغ رایگان سکوهای داخلی در رسانه‌ملی، از این دستگاه فرهنگی تجلیل کرد.

به‌گزارش روابط عمومی رسانه‌ملی، اخیرا شورای عالی فضای مجازی و سران قوا مصوبه‌ای را درخصوص ارائه خدمات عمومی دولتی در بستر سکوهای داخلی و همچنین تبلیغ رایگان این سکوها از سوی صداوسیما مطرح کردند.

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی دیروز در صحن مجلس با اشاره به این مصوبه، اظهار کرد: لازم می‌دانم از صداوسیما تشکر کنم. چند روز گذشته مصوبه‌ای در شورای عالی فضای مجازی داشتیم که وظیفه‌ای برعهده صداوسیما گذاشت تا سکوهای داخلی را بدون اخذ وجه تبلیغ کند. از طرفی دولت، خدمات عمومی را در سکوها واگذار کند تا مردم بتوانند از این خدمات در سکوهای داخلی استفاده کنند و تبلیغ آن و تولید محتوا بدون اخذ وجه در صداوسیما انجام شود.

وی افزود: خوشبختانه صداوسیما این کار را دنبال کرد و به‌صورت عملی انجام داد.

گفتنی است با توجه به این‌که تولید محتوای داخلی در بستر اینترنت نسبت به محتوای خارجی سهم کمتری دارد، این وضعیت از منظر فرهنگی و اقتصادی مضراتی را به‌ویژه برای نسل جوان ایجاد می‌کند. برای تغییر این روند، پیگیری تولید و ترویج محتوای بومی از ضروریاتی تلقی می‌شود که حالا با مصوبه اخیر شورای عالی فضای مجازی و همیاری صداوسیما در اجرا، تا حد زیادی می‌توان به بهبود آن امیدوار بود. رسانه‌ملی به‌عنوان بزرگ‌ترین دستگاه فرهنگی کشور، با ظرفیت گسترده رسانه‌ای و طیف وسیع مخاطبان در تبلیغ محتوای بومی، نقش مؤثری ایفا می‌کند.

خلاقیت؛ عامل موفقیت رسانه دینی

معاون صدای رسانه ملی در مراسمی از عوامل رادیوهای محرم و اربعین تجلیل کرد

معاون صدای رسانه ملی در مراسم تقدیر رئیس سازمان صداوسیما از تلاش‌های دست‌اندرکاران رادیو محرم و رادیو اربعین گفت: این دو شبکه در شرایطی حساس و پس از جنگ ۱۲روزه توانستند با کار جهادی و همت جمعی، محتوایی اثرگذار و پرمخاطب ارائه دهند. ضمن این‌که این دو رادیو نمونه‌ای موفق از پدافند فرهنگی بودند که با استقبال گسترده مردم در همه رده‌های سنی همراه شد. به گزارش روابط عمومی معاونت صدا، علی بخشی‌زاده در این مراسم گفت: رادیو محرم و رادیو اربعین در شرایطی آغاز به‌کار کردند که فضای رسانه‌ای منطقه و جهان پس از جنگ ۱۲روزه بسیار ملتهب بود. دشمن تلاش داشت با روایت‌های تحریف‌شده و هجمه‌های تبلیغاتی، واقعیت‌ها را وارونه جلوه دهد. در چنین شرایطی، رادیوهای ما در قامت یک حرکت جهادی وارد میدان شدند. همکاران ما شبانه‌روز تلاش کردند برنامه‌های این دو رادیو به موقع روی آنتن بروند و بتوانند به وظیفه دینی و رسانه‌ای خود عمل کنند.

او با اشاره به استقبال کم‌نظیر مخاطبان از این دو رادیو افزود: یکی از ویژگی‌های رادیو محرم و رادیو اربعین، تنوع و گستردگی مخاطبان بود. از کودکان و نوجوانان گرفته تا بزرگسالان همه به‌نوعی با این برنامه‌ها همراه شدند. این نشان داد اگر رسانه با نگاه درست و محتوای عمیق وارد عمل شود، همه اقشار جامعه در کنار آن قرار می‌گیرند. مردم با تمام وجود از این دو رادیو استقبال کردند و همراهی‌شان باعث شد انرژی مضاعفی برای همکاران ما ایجاد شود.

سدی در برابر تحریف‌ها

بخشی‌زاده در توضیح محتوای این دو شبکه رادیویی افزود: ما در این دو رادیو صرفا به پخش مراسم‌ها و آیین‌ها اکتفا نکردیم. تلاش کردیم موضوعات معارفی و فرهنگی را به زبان ساده و قابل فهم برای همه گروه‌های سنی بیان کنیم. برنامه‌سازان ما با ابتکار و خلاقیت، مفاهیم عمیق دینی و انسانی را در قالب‌های جذاب و شنیدنی ارائه کردند؛ از تفسیرهای کوتاه گرفته تا گفت‌وگوهای معارفی، گزارش‌های زنده از مراسم‌ها و حتی آیتم‌های ویژه برای کودکان. همین ترکیب متنوع بود که باعث شد مخاطب احساس کند این رسانه متعلق به اوست.

وی با تأکید بر نقش این رادیوها در صیانت از فرهنگ دینی و اجتماعی کشور گفت: معتقدم رادیو محرم و رادیو اربعین همچون پدافند فرهنگی عمل کردند. همان‌طور که پدافند در عرصه نظامی وظیفه دفاع از مرزها را دارد، در عرصه فرهنگی هم رسانه باید از مرزهای اعتقادی و هویتی جامعه محافظت کند. این رادیوها دقیقا چنین نقشی را ایفا کردند. در روزهایی که هجمه‌های فرهنگی و رسانه‌ای دشمن به اوج خود رسیده بود، صدای این دو رادیو مانند سدی در برابر تحریف‌ها ایستاد.

معاون صدای رسانه ملی در بخش دیگری از سخنانش به بعد جهادی این فعالیت‌ها اشاره کرد و گفت: راه‌اندازی دو رادیو در مدت کوتاه آن هم در شرایط خاص، تنها با کار جهادی امکان‌پذیر بود. همکاران ما بدون توجه به محدودیت‌ها، پای کار آمدند. این روحیه جهادی باعث شد بتوانیم با کمترین زمان و امکانات، بهترین بهره‌برداری را داشته باشیم. از همه همکارانم قدردانی می‌کنم که در این مسیر، فراتر از وظیفه عمل کردند. او در ادامه گفت: یکی از نکات مهم این بود که محتوای این رادیوها توانست برای نسل جوان جذابیت داشته باشد. از همان ابتدا تلاش کردیم زبان جوانان را درک کنیم و برای آنها برنامه‌هایی طراحی کنیم که صرفا تکرار و بازخوانی نباشد بلکه متناسب با نیاز و دغدغه‌های امروزشان باشد. از همین رو طیف وسیعی از جوانان مخاطب این دو رادیو شدند. این برای ما یک پیام روشن داشت: اگر رسانه صادقانه و هوشمندانه عمل کند، جوانان هم همراه می‌شوند.

بخشی‌زاده گفت: تجربه رادیو محرم و رادیو اربعین برای ما بسیار ارزشمند بود و نشان داد رسانه دینی و معارفی می‌تواند با خلاقیت و نوآوری، جایگاه مهمی در زندگی روزمره مردم پیدا کند. ما در معاونت صدا این تجربه را به‌عنوان الگویی برای برنامه‌های دیگر در نظر داریم. بدون شک در مناسبت‌های بعدی هم با قدرت بیشتری وارد میدان خواهیم شد. او در پایان تأکید کرد: صدای رسانه ملی صدای مردم است. اگر امروز این دو رادیو توانستند تأثیرگذار باشند، به‌خاطر همراهی مردم بود. مردم ما نشان دادند وقتی پای دین، فرهنگ و هویت ملی در میان است، با تمام وجود همراه می‌شوند. وظیفه داریم این اعتماد و همراهی را پاس بداریم و با کار رسانه‌ای عمیق‌تر، به رسالت خود عمل کنیم.

استقبال سینمایی تلویزیون از نیمه شهریور

فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی و انیمیشن «رو به طلوع خورشید»، «محمد رسول‌الله»، «هاکان و گنج مخفی»، «پسران کونگ‌فوکار ۳»، «محمد رسول‌الله»، «هوای ناپایدار»، «مامور ناشی»، «مردی از تورنتو»، «پاگنده به هنگ‌کنگ می‌رود»، «نقشه پاندا»، «در قابل حمل»، «زمین سوخته»، «بی‌نظیر»، «تام‌وجری در سرزمین آدم‌برفی‌ها»، «چهار اصفهانی در بغداد»، «طلا»، «نگهبان شب»، «سریع و خشن ۳»، «مکانی آرام»، «جک غول‌کش»، «قصر شیرین»، «سریع و خشن ۴»، «نفس نکش»، «دوک»، «سریع و خشن ۵»، «مهاجران»، «افسانه ربات‌ها»، «داستان اسباب‌بازی ۲»، «قهرمان بازی‌ساز»، «افسانه نارنیا۲»، «برادران شگفت‌انگیز ماریو» و «دولیتل» پنجشنبه و جمعه ۱۳ و ۱۴ شهریورماه، مصادف با آغاز هفته وحدت از شبکه‌های سیما روی آنتن می‌روند.

فیلم‌هایی که امروز می‌بینید

«رو به طلوع خورشید» به کارگردانی «پت کالینز» با بازی بری وارد ساعت ۲۳:۳۰ شبکه یک

«هوای ناپایدار» به کارگردانی «مارکو پونتکوروو» با بازی لوکا زینگارتتی، ساعت ۱۰ شبکه سه

«مامور ناشی» به کارگردانی «لوئیس اسماعیل» با بازی فرانسیسکو منزز، ساعت ۱۶ شبکه سه

«مردی از تورنتو» به کارگردانی «پاتریک هیوز» با بازی کوین هارت، ساعت ۲۴ شبکه سه

«در قابل حمل» به کارگردانی «جفری واکر» با بازی کریستوف والتز، ساعت ۲۰:۳۰ شبکه چهار

«بی‌نظیر» به کارگردانی «راسموس آ. سیورسن» ساعت ۱۳:۳۰ شبکه تهران

«طلا» به کارگردانی «ریما گاگتی» با بازی اکشای کومار ساعت یک بامداد شبکه نمایش

«نگهبان شب» به کارگردانی «رضا میرکریمی» با بازی محسن کیایی ساعت ۱۱ شبکه نمایش

«سریع و خشن ۳» به کارگردانی «جاستین لین» با بازی لوکاس بلک، ساعت ۱۳ شبکه نمایش

«مکانی آرام» به کارگردانی «جان کراسینسکی» با بازی جان کراسینکی ساعت ۱۵ شبکه نمایش

«جک غول‌کش» به کارگردانی «برایان سینگر» با بازی نیکولاس هولت ساعت ۱۷ شبکه نمایش

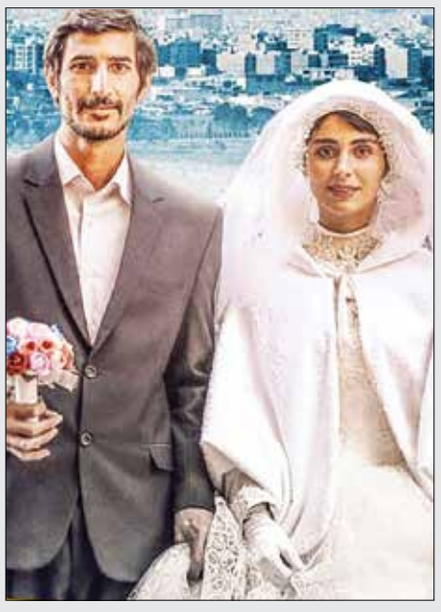

«قصر شیرین» به کارگردانی «رضا میرکریمی» با بازی حامد بهداد ساعت ۱۹ شبکه نمایش

«سریع و خشن ۴» به کارگردانی «جاستین لین» با بازی وین دیزل ساعت ۲۱ شبکه نمایش

«نفس نکش» به کارگردانی «فده آلوارز» ساعت ۲۳ شبکه نمایش

«افسانه ربات‌ها» به کارگردانی پراپاس چولسارنونت ساعت ۱۴ شبکه کودک

«برادران شگفت‌انگیز ماریو» به کارگردانی «آرون هوروات و مایکل جلنیک» ساعت ۱۳:۳۰ از شبکه فراتر

«قهرمان بازی‌ساز» به کارگردانی «ای جی تسلر» ساعت ۱۸ از شبکه امید

فیلم‌هایی که فردا خواهید دید

«محمد رسول‌الله» به کارگردانی «مجید مجیدی» با بازی علیرضا شجاع نوری ساعت ۱۶ شبکه یک

«هاکان و گنج مخفی» به کارگردانی «تد جلسون» با بازی سیلاس استراند ساعت ۸:۱۵ شبکه دو

«پسران کونگ‌فوکار ۳» به کارگردانی «تائوشنگ» با بازی لینگ کیونان ساعت ۱۸ شبکه دو

فیلم سینمایی «محمد رسول‌الله» به کارگردانی «مصطفی عقاد» با بازی آنتونی کوئین ساعت ۲۳:۳۰ شبکه دو

«پاگنده به هنگ‌کنگ می‌رود» به کارگردانی «استانو» با بازی انزو کاناوالی ساعت ۱۰ شبکه سه

«نقشه پاندا» به کارگردانی «لوان ژانگ» با بازی جکی چان ساعت ۱۴:۳۰ شبکه سه

«زمین سوخته» به کارگردانی «توماس ارسلان» با بازی میزل ماتیچوویچ ساعت ۲۰:۳۰ شبکه چهار

«تام و جری در سرزمین آدم‌برفی‌ها» به کارگردانی «دارل ون سیترز» ساعت ۹ شبکه تهران

«چهار اصفهانی در بغداد» به کارگردانی «سیدمحمدرضا ممتاز» با بازی اکبر عبدی ساعت ۱۳:۳۰ شبکه تهران

«محمد رسول‌الله» به‌کارگردانی «مصطفی عقاد» ساعت ۱۳ شبکه نمایش

«دوک» به کارگردانی «راجر میشل» با بازی جیم برودبنت ساعت ۱۷ شبکه نمایش

«سریع و خشن ۵» به کارگردانی «جاستین لین» ساعت ۱۹ شبکه نمایش

«مهاجران» به کارگردانی «فیلیپه گالوز هابرله» با بازی آلفردو کاسترو ساعت ۱۰ شبکه افق

«داستان اسباب‌بازی ۲» به کارگردانی «جان لستر»، ساعت ۱۴ شبکه کودک

«افسانه نارنیا ۲» به کارگردانی «اندرو آدامسون» ساعت ۱۸ از شبکه امید

«دولیتل» به کارگردانی «استفان گاچان» ساعت ۱۳:۳۰ از شبکه فراتر

خبر

طرح جدید دولت برای حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: هم‌اکنون سازمان برنامه و بودجه در حال بررسی طرح چهارگانه جدید برای حمایت هدفمند از گروه‌هایی است که آسیب‌پذیری بالایی دارند. حمید پورمحمدی اعلام کرد: این اقدامات شامل کنترل نرخ ارز برای کالاهای اساسی، حذف مالیات بر ارزش افزوده و ارائه کالابرگ‌های معیشتی می‌شود. وی ادامه داد: در عین حال، با وجود مشکلات اقتصادی، دولت حدود ۱۲ میلیارد دلار ارز با نرخ ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را صرف تأمین کالاهای اساسی، سلامت و معیشت مردم کرده است. این نرخ با وجود افزایش نرخ ارز در بازار آزاد، ثابت نگه داشته شده تا فشار کمتری بر اقشار آسیب‌پذیر وارد شود. رئیس سازمان برنامه و بودجه خاطرنشان کرد: هم‌اکنون سازمان برنامه و بودجه در حال بررسی طرحی جدید برای حمایت هدفمند از گروه‌هایی است که آسیب‌پذیری بالایی دارند. این طرح فراتر از برنامه‌های جاری بوده و شامل چهار محور اصلی؛ تغذیه: شناسایی افرادی که دچار سوءتغذیه هستند، سلامت: حمایت از کسانی که در تأمین دارو و خدمات درمانی با مشکل مواجهند، آموزش: رسیدگی به کودکانی که به دلیل فقر امکان حضور در مدرسه را ندارند یا ترک تحصیل کرده‌اند و مسکن: بررسی وضعیت سکونت اقشار بسیار ضعیف است.

صادرات غیرنفتی، قربانی ناترازی

ناترازی انرژی به یکی از جدی‌ترین موانع رشد اقتصادی و توسعه صادرات ایران تبدیل شده است

کشورمان سال‌هاست با یک معضل دو فصلی در حوزه انرژی دست و پنجه نرم می‌کند؛ تابستان‌ها خاموشی‌های برق و زمستان‌ها افت فشار گاز. این ناترازی مزمن نه فقط زندگی روزمره مردم، بلکه تولید صنعتی و صادرات کشور را تحت‌الشعاع قرار داده است. مشکل ناترازی انرژی صرفا یک بحران فنی نیست، بلکه نتیجه ترکیبی از رشد شتابان مصرف، فرسودگی زیرساخت‌ها، سرمایه‌گذاری ناکافی و قیمت‌گذاری غیرواقعی انرژی است. در حالی‌که آمارها نشان می‌دهد مصرف انرژی در ایران طی دو دهه گذشته بیش از دوبرابر رشد کرده، نرخ رشد ظرفیت تولید و توسعه شبکه حتی به نصف این مقدار هم نرسیده است. کارشناسان معتقدند تنوع‌بخشی به سبد انرژی، اصلاح الگوی مصرف و سرمایه‌گذاری هدفمند در زیرساخت‌ها پیش‌شرط‌های اساسی برای برون‌رفت از این بحران است. در غیر این صورت، دور باطل کاهش تولید، افت صادرات غیرنفتی، کسری ارز و کاهش توان سرمایه‌گذاری همچنان ادامه‌دار خواهد بود.

۳۰۰ همت خسارت ناترازی به صنایع

گزارش کمیسیون انرژی مجلس از آثار اقتصادی ناترازی برق، نشان می‌دهد خاموشی‌های مکرر، صنایع پایه نظیر فولاد، سیمان و پتروشیمی را دچار توقف تولید کرده و ظرفیت عملی این صنایع را به‌طور جدی کاهش داده است. کاهش تولید داخلی، علاوه بر ایجاد کمبود در بازارهای داخلی، تعهدات صادراتی ایران در بخش‌های کلیدی را نیز با مخاطره مواجه ساخته که این امر مستقیما به کاهش ارزآوری کشور منجر می‌شود. سیدجواد حسینی‌کیا، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز می‌گوید: امسال حدود ۳۰۰ همت خسارت از محل ناترازی انرژی در حوزه صنعت داشتیم. ناترازی حوزه انرژی باعث کاهش تولید و تعدیل نیرو شده که به‌واسطه آن شاهد کاهش تولید و در ادامه عدم دریافت مالیات هستیم که نگرانی‌های زنجیره‌واری را در حوزه تولید و صنعت ایجاد کرده است.

صادرات غیرنفتی کم شد

با این حال عملکرد تجارت غیرنفتی کشورمان براساس گزارش گمرک در پنج ماهه امسال نشان می‌دهد در این مدت ۶۱ میلیون و ۳۳۳ هزار تن کالای غیرنفتی به ارزش ۲۰ میلیارد و ۹۱۷ میلیون دلار صادر شده که به لحاظ وزن ۰/۰۷ درصد افزایش و از حیث ارزش ۶ درصد کاهش داشته است. درآمد حاصل از صادرات پتروشیمی یکی از محل‌های تامین ارز مورد نیاز کشور است که آمار گمرک نشان می‌دهد در پنج ماه نخست امسال ۲۱ میلیون و ۸۸۴ هزار تن کالای پتروشیمی به ارزش هشت میلیارد و ۶۳۸ میلیون دلار صادر شده که به لحاظ وزن ۱۲ درصد و از حیث ارزش ۱۳ درصد کاهش داشته است. بررسی آمار پنج ماهه نخست ۱۴۰۴ نشان می‌دهد صادرات غیرنفتی ایران با کاهش ۶ درصدی ارزش مواجه شده، در حالی‌که واردات همچنان بالاتر از صادرات قرار داشته و کسری تجاری کشور ادامه دارد. با توجه به گزارش منتشر شده گمرک و با وجود رشد اندک صادرات غیرنفتی در وزن اما از نظر ارزشی کاهش یافته و همین امر سبب شده تا ارزش واردات همچنان از صادرات پیشی بگیرد که نشان می‌دهد تراز تجاری کشور با ۲/۱ میلیارد دلاری منفی است. کسری تجاری به معنای خروج ارز بیشتر نسبت به میزان ورودی آن است و در صورت تداوم این روند در بلندمدت فشار قابل توجهی بر ذخایر ارزی کشور وارد می‌کند. همچنین کاهش درآمدهای صادراتی در بخش غیرنفتی، ثبات بازار ارز را با چالش روبه‌رو می‌سازد و زمینه‌ساز افزایش نوسانات قیمتی می‌شود.

کاهش تولید خودرو

کاهش تولید به‌دلیل ناترازی انرژی و افت صادرات غیرنفتی باعث می‌شود بازارهای صادراتی را از دست بدهیم که به‌دست آوردن این بازارها نتیجه سال‌ها حمایت بوده است. با این حال گزارش منتشر شده سه خودروساز بزرگ کشور نیز نشان می‌دهد تولید ایران‌خودرو، سایپا و پارس‌خودرو در پنج ماهه ابتدایی سال گذشته ۳۸۲ هزار و ۱۱۷ دستگاه خودرو بوده که از ابتدای امسال تا پایان مرداد به‌دلیل ناترازی انرژی، تامین‌نشدن قطعات و جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، به ۳۱۶ هزار و ۷۹ دستگاه خودرو رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۱۷/۲ درصدی را نشان می‌دهد.

افت ۲۵ درصدی تولید فولاد

بهرام سبحانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، جدی‌ترین چالش صنعت فولاد را ناترازی انرژی عنوان می‌کند و می‌گوید: سال گذشته کمبود برق و گاز موجب از دست رفتن حدود ۱۰ میلیون تن از تولید فولاد کشور شد. این میزان معادل ۲۵ درصد ظرفیت تولید فولاد کشور است که نباید به‌دلیل نبود برق و گاز این ظرفیت از بین برود.

وی ادامه داد: تداوم قطعی برق و کمبود انرژی، صنعت فولاد را در شرایط بحرانی قرار داده و موجب شده تولیدکنندگان به‌جای ایجاد ارزش افزوده، به صادرات محصولات خامی مانند گندله با قیمت نازل روی آورند و خام‌فروشی کنند. رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ادامه داد: چشم‌انداز تولید فولاد در سال جاری مبهم است و برآورد می‌شود در بهترین حالت، اگر در زمستان پیش‌رو با محدودیت‌های گازی مواجه نشویم، صنعت فولاد تنها قادر به تکرار تولید ۳۰ میلیون تنی سال گذشته خواهد بود و امکان رشد تولید وجود نخواهد داشت. سبحانی اضافه کرد: صنعت فولاد سهم ۶ درصدی در تولید ناخالص داخلی دارد به‌نحوی که پس از صنعت نفت بزرگ‌ترین صنعت ارزآور کشور و دومین محل درآمد ارزی ایران محسوب می‌شود، در نتیجه افزایش تاب‌آوری این صنعت برای اقتصاد کشور ضروری است اما تاب‌آوری این صنعت به مرز هشدار رسیده است.

۲۲ درصد صنعت پتروشیمی بلااستفاده

حسن عباس‌زاده مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران نیز تامین خوراک را مهم‌ترین چالش این صنعت اعلام کرد و توضیح داد: بخش بزرگی از واحدها به‌دلیل کمبود خوراک بلااستفاده مانده‌اند. او با بیان این‌که در سال جاری ۳۲ میلیون تن محصول تولید و ۱۳ میلیون تن صادر شده است، بیان کرد: در حال حاضر ظرفیت صنعت پتروشیمی ۱۰۰ میلیون تن بوده که ۲۲ درصد آن بلااستفاده مانده است. یکی از راهکارهای تأمین خوراک، سرمایه‌گذاری مستقیم شرکت‌های پتروشیمی در حوزه بالادستی است.

معاون وزیر نفت با بیان این‌که در کشور حدود ۷۰۰ میلیون مترمکعب منابع گازی مصرف می‌شود، تصریح کرد: از این مقدار، ۴۷ تا ۴۸ درصد در بخش خانگی و ۲۴ درصد در نیروگاه‌ها به برق تبدیل می‌شود که مجموعا حدود ۸۰ درصد را شامل می‌شود. در مقابل خوراک پتروشیمی‌ها تنها حدود ۴/۵ درصد بوده که با چالش‌هایی نیز مواجه است. برای بهینه‌سازی مصرف سوخت، راهکارهایی ازجمله تعویض بخاری‌ها در مصارف خانگی و اجرای طرح کاهش ۱۰ درصدی مصرف گاز و برق برای ۱۴۰ هزار مشترک در پنج استان سردسیر به اجرا درآمد که نتایج مثبتی ازجمله استمرار تولید در شرکت‌های پتروشیمی به همراه داشته است.

ایران ششمین مصرف‌کننده انرژی در جهان

ناترازی انرژی در حالی تولید را کاهش داده که سیدسعید میرشریفی، ناظر ویژه شرکت‌های توزیع برق کشور درخصوص شدت مصرف انرژی گفت: تقریبا در ۳۵ سال گذشته به‌طور متوسط رشد شدت مصرف انرژی در جهان ۳۵ درصد کاهش یافته اما این میزان در کشور ما با افزایش ۷۵ درصدی همراه بوده است.

وی با بیان این‌که ایران ششمین کشور مصرف‌کننده انرژی در جهان برای تولید یک کالاست، ادامه داد: نسبت شاخص شدت مصرف انرژی در ایران به متوسط جهانی بیش از ۱/۵ برابر است. به‌عبارت دیگر میزان انرژی‌ای که برای تولید یک کالا یا خدمات مشابه در ایران و در سایر کشورهای جهان مصرف می‌شود ۶۰ درصد بیشتر از میانگین جهانی برای تولید آن است.

به گفته او، با توجه به فاصله بیش از ۶۰ درصدی با میانگین جهانی، نیازمند به‌روزرسانی فناوری دستگاه‌ها و ماشین‌آلات فعال در فرآیندهای صنعتی-تولیدی ایران هستیم تا بتوانیم شدت مصرف انرژی را حداقل به متوسط جهانی برسانیم. میرشریفی درخصوص میزان برق صنایع فولادی در ایران در مقایسه با کشور لهستان بیان کرد: مصرف انرژی برق برای تولید هر تن فولاد در لهستان تا ۴۳۲/۵ کیلووات ساعت برآورد می‌شود و میانگین مصرف برق برای تولید هر تن فولاد در جهان نیز ۴۵۰ کیلووات ساعت است اما این رقم در ایران حدود ۹۰۰ کیلووات ساعت است که دوبرابر میانگین جهانی است.

ناترازی انرژی به یکی از جدی‌ترین موانع رشد اقتصادی و توسعه صادرات ایران تبدیل شده و پیامدهای گسترده‌ای برای اقتصاد ایران دارد که مهم‌ترین آن کاهش تولید صنعتی است. محدودیت برق و گاز به افت تولید در صنایع مادر منجر شده و زنجیره‌های تولیدی پایین‌دست را نیز مختل کرده است. در شرایطی که کشور برای تأمین ارز به صادرات غیرنفتی وابسته است، کاهش تولید فولاد، سیمان و پتروشیمی به معنای کاهش چند میلیارد دلار درآمد سالانه است. همچنین خاموشی‌ها و محدودیت انرژی باعث کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در بخش صنعت و تولید شده است. اگر این چالش مدیریت نشود، در سال‌های آینده نیز شاهد کاهش درآمدهای ارزی و تضعیف جایگاه ایران در بازارهای جهانی خواهیم بود.

سازمان بورس نیز اعلام کرده بود که روند حاشیه سود خالص ۱۲ ماه منتهی به پایان هر فصل صنایع منتخب بازار سرمایه حاکی از آن است که همچنان محدودیت‌هایی چون ناترازی انرژی و قیمت‌گذاری دستوری، متهمان ردیف اول کاهش حاشیه سود خالص صنایع بوده است.

عملکرد نهضت ملی مسکن مطلوب نیست

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی با بیان این‌که عملکرد طرح نهضت ملی مسکن به دلیل برخی مشکلات مطلوب نیست، گفت: کشور ۷۰۰ هزار واحد ناترازی مسکن دارد.

حبیب‌الله طاهرخانی، معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی با اشاره به عبور تعداد پروانه‌های ساختمانی صادرشده در کشور از مرز ۵۰۰ هزار واحد پس از ۱۱ سال، اظهار کرد: در شهر تهران برای حدود ۵۷ هزار واحد پروانه ساخت صادر شده است.

وی با اشاره به تعادل نسبی بازار مسکن پس از حدود ۱/۵ سال نوسان شدید، افزود: به نظر می‌رسد مسکن تا حدودی ارزش سرمایه‌ای و سفته‌بازی خود را از دست داده و فعالانی موفق خواهند بود که واحدهای قابل استطاعت برای اقشار مختلف تولید کنند.

وی یادآور شد: در زمان حاضر حدود ۸۵۰ هزار واحد مسکونی در قالب نهضت ملی مسکن در دستور کار بوده که ۶۰ هزار واحد آن افتتاح شده و باقی در حال ساخت است؛ با این حال عملکرد این طرح به دلیل مشکلات متعدد چندان مطلوب نبوده است.

وی تاکید کرد: وزارت راه و شهرسازی برای جلوگیری از خروج اقشار کم‌درآمد از طرح، در صورت ناتوانی متقاضیان در پرداخت سهم آورده، به‌طور مستقیم ورود کرده و با تهاتر اراضی، پروژه‌ها را ادامه می‌دهد. این واحدها پس از تکمیل به صورت فروش اقساطی یا اجاره به شرط تملیک واگذار می‌شوند.

به گفته معاون وزیر راه و شهرسازی، جامعه هدف شامل ۱/۹ میلیون خانوار مستأجر کم‌درآمد است که تاکنون ۳۰۰ هزار واحد برای آنان در نظر گرفته شده است. همچنین طرح ساخت ۵۰ هزار واحد مسکن محرومان آغاز شده که ۲۰ هزار واحد آن وارد فاز اجرایی شده است. علاوه بر این، برنامه ساخت ۳۰ هزار واحد مسکن استیجاری عمومی برای زوج‌های جوان با مدیریت بنیاد مسکن کلید خورده است.

طاهرخانی در ادامه محدودیت تأمین زمین در کلانشهرها را از چالش‌های اصلی عنوان کرد و گفت: هدف این است که زمین‌های آماده با زیرساخت کامل در اختیار متقاضیان قرار گیرد تا روند ساخت‌وساز تسهیل شود.

به گفته وی، در کنار مسکن حمایتی، طرح‌های مسکن کارگری با همکاری وزارت کار و شهرک‌های صنعتی آغاز شده و همچنین برنامه‌های تأمین مسکن سازمانی برای نیروهای مسلح در حال اجراست.

به گفته طاهرخانی، از ابتدای دولت چهاردهم تاکنون ۲۳۰ هزار پروانه ساختمانی صادر شده که بیانگر جدیت در پیشبرد پروژه‌هاست. از مجموع ۸۵۰ هزار واحد تعهدشده در نهضت ملی مسکن، ۴۸۳ هزار واحد به سیستم تسهیلات بانکی متصل شده و ۱۴۰ هزار واحد در مرحله اتمام سفت‌کاری قرار دارد.

وی همچنین تأمین مالی را پاشنه آشیل اجرای برنامه هفتم توسعه در بخش مسکن دانست و در این‌باره اضافه کرد: برای تحقق کامل این برنامه ۱۰ تا ۱۱ هزار همت منابع نیاز است. تاکنون ۶۶۰ هزار واحد مسکونی در سال جاری عرضه شده که عمده آن توسط بخش خصوصی بوده و ۲۲۰ هزار واحد نیز در بخش روستایی با وام‌های کم‌بهره ساخته می‌شود؛ ضمن این‌که تاکنون نزدیک به ۶۰ درصد واحدهای روستایی مقاوم‌سازی شده‌اند.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی با تاکید بر این‌که یکی از وظایف اصلی دولت، مداخله در تأمین مسکن اقشار کم‌درآمد در کنار کنترل شاخص‌های کلان اقتصادی است، ابراز امیدواری کرد: با اجرای سیاست‌های حمایتی، از جمله مالیات بر خانه‌های خالی و بهره‌برداری از واحدهای بلااستفاده تا سال آینده بخشی از ناترازی حدود ۷۰۰ هزار واحدی در بخش مسکن برطرف شود و بازار به تعادل بیشتری برسد.

تعاون؛ کلید گمشده حل بحران اقتصاد

کارشناسان معتقدند با استفاده از ظرفیت تعاونی‌ها می‌توان به رشد اقتصادی پایدار دست یافت

براساس اصل ۴۴ قانون اساسی سهم تعاون در اقتصاد باید به ۲۵ درصد می‌رسید اما پس از گذشت دو دهه از اجرای این قانون تنها ۵ درصد اقتصاد در اختیار بخش تعاون است. امروز که روز ملی تعاون است به مزایای این مدل مردمی پرداخته‌ایم. تعاون در جهان امروز دیگر یک مدل اقتصادی فرعی نیست بلکه ابزاری اثبات شده برای مردمی‌سازی اقتصاد، کاهش فقر و افزایش تاب‌آوری جوامع است. تجربه کشورهای مختلف جهان نشان داده تعاون نه یک بخش فرعی و تزئینی بلکه یک رکن اصلی و اثرگذار در توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی است.

احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این باره می‌گوید: اگر روح تعاون را بپذیریم، می‌توانیم شعار امسال را عملی کنیم و با نیروی همبستگی، دام جنگ، فقر و مشکلات بشری را از پا درآوریم.

وی با اشاره به نامگذاری سال ۲۰۲۵ توسط سازمان ملل متحد به‌عنوان «سال تعاون» افزود: طبق قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل در ۲۴ ژوئن ۲۰۲۴ همه کشورها و سازمان‌های جهانی دعوت شدند کمیته‌ای ملی تشکیل دهند و ظرفیت‌های دولت و بخش غیردولتی را برای تحقق این شعار به‌کار گیرند.

کشورهای موفق در حوزه تعاون، از اروپا تا آسیا ثابت کردند که وقتی مردم در قالب شبکه‌های جمعی و هدفمند به عرصه اقتصاد می‌آیند، خروجی آن نه‌فقط اشتغال پایدار بلکه افزایش سرمایه اجتماعی، کاهش فقر و توزیع عادلانه منابع است.

تعاونی‌ها در اروپا ستون مهمی از اقتصاد مردمی‌اند. اتحادیه تعاونی‌های کشاورزی فرانسه بیش از ۷۰ درصد بازار محصولات لبنی و کشاورزی این کشور را در اختیار دارد و با تکیه بر سرمایه‌های خرد و مدیریت جمعی، به بازیگری مهم در زنجیره تأمین غذایی تبدیل شده است. نمونه موفق دیگر ایتالیاست که در منطقه امیلیا-رومانیا حدود یک‌سوم اقتصاد آن از طریق تعاونی‌های تولیدی و خدماتی اداره می‌شود.

کشورهای اسکاندیناوی نیز الگوهای قابل توجهی در تعاونی‌های مصرف‌کنندگان و مسکن ارائه کرده‌اند که هم هزینه خانوار را کاهش داده و هم مالکیت جمعی و عدالت در دسترسی به خدمات اساسی را تقویت کرده‌اند.

ژاپن و کره جنوبی با تعاونی‌های اعتباری و کشاورزی توانسته‌اند بنگاه‌های کوچک و متوسط را نجات دهند و نظام مالی محلی را مقاوم‌تر کنند. هند هم با برند «آمول» نشان داده که تعاون چگونه می‌تواند موج مهاجرت روستایی به شهر را مهار کند.

این نگاه جهانی به تعاون، یادآور حکایت معروف «کبوتران در دام افتاده» کلیله و دمنه است که احمد میدری در سخنان اخیرش به آن اشاره کرد. همان‌طور که آن دسته کبوتران فهمیدند با همکاری می‌توانند دام را از جا برکنند، امروز ملت‌ها باید دریابند که در برابر مشکلات جهانی، تنها با روح تعاون می‌توان مسیر رهایی را یافت.

با توجه به نامگذاری سال ۲۰۲۵ توسط سازمان ملل به‌عنوان سال تعاون با شعار «تعاونی‌ها جهان بهتری می‌سازند»، کشورهای عضو موظف شده‌اند کمیته‌های ملی برای گسترش همکاری‌های مردمی تشکیل دهند و سیاست‌های‌شان را با این هدف هماهنگ کنند اما میدری هشدار می‌دهد که اگر فرهنگ تعاون پذیرفته نشود، حتی بهترین برنامه‌ها نیز به نتیجه نخواهد رسید.

براساس گزارش اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) بیش از یک میلیارد نفر در جهان عضو تعاونی‌ها هستند و نزدیک به ۲۸۰ میلیون شغل مستقیم و غیرمستقیم در این بخش ایجاد شده است.

تعاونی‌ها با ساختار دموکراتیک که در آن هر عضو صرف نظر از سهم سرمایه، یک رأی برابر دارد-مدلی متفاوت از شرکت‌های سرمایه‌محور ارائه می‌دهند؛ مدلی که مقصد نهایی سود، همه اعضا هستند نه یک گروه معدود از سهامداران بزرگ.

این عدالت در توزیع منافع فاصله طبقاتی را کاهش داده، اعتماد عمومی را افزایش داده و با اهداف توسعه پایدار سازمان ملل کاملا همسوست. به همین دلیل بسیاری از دولت‌ها، تعاون را ابزار کلیدی تحقق اهدافی مانند ریشه‌کنی فقر، کاهش نابرابری، رشد فراگیر و برابری جنسیتی می‌دانند اما در ایران، سهم بخش تعاون از اقتصاد فقط حدود ۶ تا ۹ درصد است؛ عددی که فاصله زیادی تا اهداف قانونی و سیاست‌های کلان دارد. این کمبود به‌معنای از دست دادن یک فرصت استراتژیک برای مردمی‌سازی اقتصاد، ایجاد اشتغال کم‌هزینه و پایدار و افزایش تاب‌آوری در برابر بحران‌هاست.

موانع اصلی پیش روی این بخش شامل قوانین ناکارآمد، بروکراسی سنگین، ضعف در تأمین مالی و کمبود آگاهی عمومی از مزایا و مدل‌های موفق تعاون است که باید هرچه سریع‌تر توسط مسئولان این بخش تبیین و حل و فصل شود.

تعاونی‌ها را دریابید

عبدالله بهرامی، مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونی‌های فرش دستباف ایران، گفت: به‌عنوان فردی که سال‌ها عمر خود را در این بخش سپری کرده با قاطعیت می‌گویم تعاون یک انتخاب از میان گزینه‌های دیگر نیست بلکه یک ضرورت انکارناپذیر برای تحقق اهداف کلانی چون عدالت اجتماعی، مردمی‌سازی اقتصاد و توسعه پایدار است. با این حال، این شاه‌کلید توسعه، همچنان در قفل‌های بروکراسی و بی‌باوری‌های سیاست‌گذاری مغفول مانده است.

وی گفت: در سال‌های گذشته در فرآیند واگذاری‌ها و خصوصی‌سازی، تعاونی‌ها در رقابتی نابرابر با بخش‌های شبه‌دولتی و خصوصی‌های بزرگ قرار گرفتند و نتوانستند به جایگاه واقعی خود دست یابند. اقتصاد کشور همچنان از تمرکزگرایی دولتی رنج می‌برد و تعاون، به‌عنوان بهترین راهکار برای توزیع گسترده مالکیت و مدیریت در میان مردم، به حاشیه رانده شده است.

بهرامی گفت: تعاونی‌ها به‌دلیل اتکا به سرمایه‌های داخلی و خرد، وابستگی کمتر به منابع دولتی و بانکی و برخورداری از همبستگی اجتماعی، در برابر تکانه‌ها و تحریم‌های اقتصادی بسیار مقاوم‌تر و تاب‌آورتر عمل می‌کنند. تعاونی‌ها به‌ویژه در بخش‌های خدمات، کشاورزی، تولیدی‌های کوچک و متوسط و دانش‌بنیان قادرند با سرمایه‌گذاری به‌مراتب کمتر از صنایع بزرگ، اشتغال پایدار و گسترده ایجاد کنند.

وی گفت: نظام بانکی کشور همچنان با مدل کسب‌وکار تعاونی‌ها بیگانه است. فرآیندهای اعتبارسنجی و اعطای تسهیلات عمدتا برای شرکت‌های سهامی و بنگاه‌های بزرگ طراحی شده و تعاونی‌ها برای تأمین سرمایه در گردش و توسعه با چالش‌های جدی مواجهند. تعدد قوانین، تضاد برخی مقررات و بروکراسی پیچیده در فرآیندهای ثبت، تغییرات و فعالیت‌های جاری، انرژی و منابع ارزشمند تعاونی‌ها را به‌جای صرف در تولید و نوآوری هدر می‌دهد.

رئیس کمیسیون فرش و صنایع دستی اتاق تعاون ایران بیان کرد: برای عبور از وضعیت فعلی و جهش در این بخش اقداماتی لازم است. تمام خدمات مورد نیاز تعاونی‌ها از ثبت تا دریافت مجوز و تسهیلات باید در یک پنجره واحد و به‌صورت الکترونیکی ارائه شود. بانک توسعه تعاون باید به‌معنای واقعی کلمه تقویت شده و سایر بانک‌ها نیز موظف به طراحی محصولات اعتباری ویژه و متناسب با ساختار تعاونی‌ها شوند. اتاق‌های تعاون به‌عنوان پارلمان بخش مردمی اقتصاد باید از اختیارات قانونی بیشتری در فرآیندهای سیاست‌گذاری، نظارت و حل‌وفصل اختلافات برخوردار شوند. فرهنگ تعاون باید از کتب درسی مدارس تا برنامه‌های صداوسیما، به یک گفتمان عمومی و ارزشمند تبدیل شود.

خبر

پاسداشت زبان فارسی مسئولیتی ملی است

علیرضا قزوه، شاعر و رئیس مرکز پاسداشت زبان و ادبیات فارسی رسانه‌ملی در برنامه جام‌جم، تاکید کرد: جهان به‌سمت «ابرهوش» پیش می‌رود و اگر ما در زمینه هوش مصنوعی و زبان فارسی برنامه‌ریزی نکنیم، عقب خواهیم ماند. داده‌هایی که امروز به زبان فارسی وارد فضای مجازی می‌شود باید دقیق و علمی باشد، در غیر این صورت هوش مصنوعی به‌دلیل دریافت داده‌های غیررسمی و عامیانه، توانایی بازتولید صحیح در زبان فارسی را از دست خواهد داد. قزوه افزود: آموزش زبان فارسی در دانشگاه‌ها و خارج از کشور نباید صرفا براساس دستور زبان باشد بلکه باید با بهره‌گیری از شعر و ادبیات غنی فارسی همراه شود. صداوسیما یک دانشگاه بزرگ است که در بسیاری حوزه‌ها تولید علم می‌کند. قزوه ادامه داد: سیاستمداران و مدیران کشور نیز باید بر زبان فارسی مسلط باشند. نطق‌های امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب به دلیل تسلط آنان بر شعر و ادبیات تاثیرگذار بود، در حالی که برخی مسئولان امروز توانایی اقناع مخاطب را ندارند زیرا با ادبیات فارسی بیگانه هستند. حکمرانان و مدیران جامعه باید حکیم باشند و برای حکم‌کردن به ادبیات و حکمت مجهز شوند. پاسداشت زبان فارسی تنها وظیفه یک مرکز یا یک نهاد نیست، بلکه مسئولیتی ملی است که باید همگان در آن مشارکت داشته باشند.

راز اعتماد خانواده‌ها به تلویزیون

«جام‌جم» در گفت‌وگو با مجید زین‌العابدین، تحلیلگر ارشد رسانه به بررسی تفاوت میان تلویزیون و نمایش خانگی در جذب مخاطب پرداخت

زهرا عباسی
گروه رسانه

چندوقتی است رسانه‌ها و چهره‌های هنری در قیاسی اشتباه به تفاوت میان تعداد مخاطبان تلویزیون و شبکه‌های نمایش خانگی اشاره می‌کنند و این موضوع ساده انگاشته می‌شود اما واقعیت آن است که مقایسه مخاطب این دو رسانه براساس اعداد خام تصویر درستی ارائه نداده و به قضاوت‌های اشتباه منجر شده است. باید دقت کرد تلویزیون رسانه‌ای ملی است با دامنه دسترسی وسیع، استفاده رایگان و قابلیت پخش همزمان برای همه اقشار و نسل‌ها به صورت خانوادگی و جمعی، این در حالی است که شبکه‌های نمایش خانگی بر بستر اینترنت و اغلب با پرداخت اشتراک و مصرف انفرادی فعالیت می‌کنند و انتخاب و پرداخت سوژه‌ها در آنها به شکلی بوده که شاید همه خانواده‌ها دیدن آنها را در جمع‌های خانوادگی صلاح ندادند. این اختلافات ساختاری و محتوایی، به فهم بهتر این شکاف کمک می‌کند. از این رو جام جم بر آن شد با مجید زین‌العابدین، تحلیلگر ارشد رسانه، بیشتر و اساسی‌تر در این مورد صحبت کند.

زین‌العابدین در این مصاحبه تأکید می‌کند که فاصله میلیونی میان مخاطبان تلویزیون و نمایش خانگی نه فقط به آمار برمی‌گردد، بلکه ناشی از تفاوت ماهیت برند رسانه‌ملی با برند شخصی چهره‌ها و محدودیت‌های ذاتی پلتفرم‌هاست. حضور تلویزیون در زندگی خانوادگی، تأثیرگذاری و ماندگاری پدیده فرهنگی را تضمین می‌کند، مزایایی که شبکه نمایش خانگی هنوز نتوانسته به آن دست یابد. لازم به ذکر است که این گفت‌وگو پنجره‌ای است به بررسی مهم‌ترین مزیت‌های رسانه‌ملی در جذب و حفظ مخاطب گسترده و چرایی جایگاه ویژه تلویزیون در میان رسانه‌های جمعی داخلی، حتی در دوره ظهور و بروز شبکه‌های نمایش خانگی.

واقعیتی که نیمه‌کاره بیان می‌شود

مجید زین‌العابدین، تحلیلگر ارشد رسانه که سابقه طولانی در مدیریت فرهنگی نیز دارد، در اشاره به قیاسی که در رسانه‌ها و بعضا توسط چهره‌های هنری بین مخاطبان تلویزیون و نمایش خانگی انجام می‌گیرد، به جام‌جم گفت: تفاوت میلیونی بین مخاطب پلتفرم‌ها (نمایش خانگی) با تلویزیون به تفاوت قدرت احاطه مخاطب در این دو بستر و تمایز میان شخصیت برند رسانه و برند شخصی برمی‌گردد. برخی مزیت‌های چهره‌های هنری در دوگانه میان برند رسانه‌ای و برند شخصی لاجرم از دست می‌رود یا کم‌اثر می‌شود. شکاف میان مخاطب چند ده میلیونی با مخاطب چند میلیونی یا حتی کمتر که آقای رامبد جوان و پیش از او آقای مهران مدیری به آن اشاره کرده‌اند ناشی از دامنه دسترسی، ضریب نفوذ و ضریب اثربخشی تولید محتوا تلویزیونی در بین مردم است. این در حالی است که شبکه نمایش خانگی مخاطب چندصد هزار یا چندمیلیونی دارد و این به دامنه دسترسی، ضریب نفوذ و اثربخشی تولید محتوا بازمی‌گردد.

زین‌العابدین با برشمردن دلایل گستردگی مخاطبان تلویزیون نسبت به نمایش خانگی ادامه داد: واقعیت این است که برنامه‌سازی در تلویزیون براساس دو اصل دربرگیری و فراگیری است، در حالی که تولیدات نمایش خانگی به علت محدودیت ذاتی پلتفرم‌ها واجد این دو مزیت نیستند و به همین دلیل بخشی از طبقات اجتماعی را یا نمی‌توانند جذب کنند یا از دست می‌دهند. درواقع این احاطه ملی و مرجعیت رسانه‌ای در ساختار تلویزیون می‌تواند یک برنامه سرگرمی را به یک پدیده فرهنگی یا یک جریان اجتماعی تبدیل کند و باعث ماندگاری آن در حافظه جمعی شود.

> برنامه‌سازی در تلویزیون براساس دو اصل دربرگیری و فراگیری است، در حالی که تولیدات نمایش خانگی به علت محدودیت ذاتی پلتفرم‌ها واجد این دو مزیت نیستند و به همین دلیل بخشی از طبقات اجتماعی را یا نمی‌توانند جذب کنند یا از دست می‌دهند

تلویزیون همچنان رسانه معتمد خانواده‌ها

این تحلیلگر ارشد رسانه با اشاره به ماهیت شبکه‌های نمایش خانگی اضافه کرد: برنامه‌های نمایش خانگی ماهیتا از قدرت ضریب‌یافتگی در ذهن جمعی مخاطب بهره‌مند نیستند. به همین دلیل نمی‌توانند به پدیده‌ای فرهنگی یا نماد رسانه‌ای تبدیل شوند و در ادامه در حافظه تاریخی مخاطب به جای اثرگذاری جمعی تبدیل به مکتب فردی و پراکنده می‌شوند و چه‌بسا در حد نظری شادی‌بخش در بستر مجازی باقی می‌مانند.

وی در ادامه با بیان این‌که نکته حائز اهمیت دیگر را در تفاوت احساس اعتماد و امنیت میان رسانه‌ملی و رسانه‌های پلتفرمی دانست و افزود: واقعیت این است که بخشی از بدنه اجتماعی مردم و خانواده‌ها به‌طور پیش‌فرض به سبک زندگی تدریجی در برنامه‌های تلویزیون اعتماد دارند اما همین قشر از مردم این اعتماد پیشینی را نسبت به محتوای تولیدات پلتفرمی ندارند و در انتخاب برنامه، به‌دنبال اعتمادسنجی و راستی‌آزمایی برای مصرف خانوادگی به جای مصرف انفرادی این محتواها هستند. بنابراین به‌طور طبیعی، آنچنان که آقای جوان اذعان کردند، فاصله و تراکم مخاطب چند ده میلیونی در تلویزیون در برابر نمایش خانگی دیده می‌شود.

پیوستگی خانوادگی رمز قدرت بی‌رقیب تلویزیون

زین‌العابدین در گام بعدی پیوستگی و اتصال میان نسل‌ها را در کسب بالای تعداد مخاطبان مؤثر دانست و گفت: نکته مهم بعدی در تبیین این تغییرات برخورداری مخاطبان برنامه‌های تلویزیونی از پیوستگی و اتصال میان نسل‌هاست؛ یعنی برنامه‌های تلویزیونی با پیوند چند نسل در یک خانواده و محیط عمومی به‌طور جمعی دیده می‌شوند اما تولیدات نمایش خانگی مصرف انفرادی دارند و در بسیاری از مواقع از مخاطب تک‌نفری برخوردارند. این پدیده در مقایسه مخاطبان یک چهره رسانه‌ای در تلویزیون و نمایش خانگی باعث ایجاد شکاف چند میلیونی می‌شود و به همین دلیل تلویزیون در بستر فرهنگ عمومی از قدرت بی‌رقیبی برخوردار خواهد شد و البته در ادامه دو قدرت توسعه‌دهندگی و شتاب‌دهندگی نیز همراه خواهند شد. این مزیت‌های نسبی در ماهیت تلویزیون نهفته است و احتمال دارد در مقاطع زمانی درصدهای این امر تغییر کند اما قابل فرسایش و از بین رفتنی نخواهد بود.

به گفته این تحلیلگر ارشد رسانه، مردم عادی و همه جامعه، مخاطبان برنامه‌های تلویزیونی هستند. وی در تکمیل بحث خود گفت: مخاطبان تلویزیون بخشی گزینش شده جامعه نیستند. بنابراین، برنامه‌ها به‌واسطه این قدرت توده‌ای و فراگیر مخاطبان، به‌طور طبیعی توانایی تولید گفتمان دارند و حتی در ساختارهای دیگر فرارسانه‌ای یا ترارسانه‌ای باعث بازنشر برندهای هنری، شخصیت‌های هنری، مجریان و مؤلفان را گسترش دایره مخاطبان آنها خواهد شد.

این تراکم چشمگیر مخاطب در برنامه‌های تلویزیونی برای چهره‌های هنری و رسانه‌ای، به خلق سرمایه اجتماعی و تولید ارزش افزوده منجر می‌شود اما می‌بینیم که در برنامه‌های پلتفرمی، گاهی چهره‌های هنری مجبورند از سرمایه اندوخته اجتماعی خود هزینه کنند تا برنامه‌شان در بستر تجاری پلتفرم دیده شود. البته این مسأله محدود به نمایش خانگی نیست و در سینما هم مشاهده می‌کنیم که فیلم‌های سینمایی برای فروش به سوپراستارها مراجعه می‌کنند، در حالی که تلویزیون با توجه به قدرت فراگیری و حمایت مردمی اغلب چهره‌سازی و ستاره‌سازی می‌کند و به سرمایه اجتماعی و برند شخصی چهره‌های خود می‌افزاید.

گزارش

فاصله معنادار پلتفرم‌ها با مخاطبان تلویزیون

به بهانه مصاحبه اخیر یک هنرمند، ۳ گزاره پرتکرار درباره رسانه‌ملی را بررسی کرده‌ایم

سپیده اشرفی
گروه رسانه

تنها ۱۲ روز بعد از گزارشی که یکی از روزنامه‌های سراسری درباره میزان مخاطبان تلویزیون منتشر کرده بود، گزارشی در همین رسانه منتشر شده که داده‌های قبلی خود را نقض می‌کند. روزنامه‌ای که پیش از این در قیاس پنج ماه فعالیت تلویزیون و پنج پلتفرم نمایش خانگی، گزاره‌هایی را درباره بودجه سازمان صداوسیما و میزان مخاطبان برنامه‌های تلویزیونی مطرح کرده بود، حالا مصاحبه‌ای با رامبد جوان داشته که گزاره‌های قبلی این روزنامه را به‌کلی نفی کرده است. رامبد جوان که این روزها «کارناوال» را در نمایش خانگی دارد، پیش از این به‌مدت چند سال «خندوانه» را روی آنتن تلویزیون برده بود. او با وجود پیشنهادهای چندباره تلویزیون، ترجیح داد آن را با آزادی عمل بیشتری به نمایش خانگی ببرد؛ آزادی‌هایی که به‌گفته خودش در این مصاحبه، باز هم به‌دلایل شرایط سیاسی موجود نبوده و انگار آن چیزی که جوان می‌خواسته از آب در نیامده است. بگذارید با نگاه عمیق‌تر و با همین مقدمه، وارد مصاحبه آقای جوان شویم تا بعد از مدت‌ها از زبان تولیدکننده یکی از پرمخاطب‌ترین آثار تلویزیونی، آمارها را با هم بشنویم و در نهایت به گزاره‌هایی برسیم که خیلی‌وقت است در خفا بیان می‌شود اما گویا روشنفکری به بیان برخی افراد، در انکار آن است. دست‌کم شاید این‌طور برخی منتقدان باور کنند که قرار نیست یک رسانه سراسری و فراگیر مثل تلویزیون، با پلتفرم‌های نمایش خانگی مقایسه شود.

گزاره ۱: به تلویزیون برنمی‌گردیم!

نکته ابتدایی این گزارش جایی است که در مقدمه نیز اشاره شد. رسانه‌ای که بارها دست به تیغ تخریب – و نه نقد- برده بود و رسانه‌ملی را بعد از حملات فیزیکی و روانی در نبرد ۱۲ روزه به باد آمارهای بی‌اساس و جملات عجیب گرفته بود، حالا دست‌برده تا مصاحبه یکی از همان فرزندان تلویزیون را صفحه یک خود کار کند و بعد مهر تاییدی بر این گزاره بزند که تمام آنهایی که فرزند تلویزیون بودند، هرکجای این سپهر رسانه‌ای هم که بروند، باز تایید می‌کنند که هیچ‌کجا خانه اول‌شان نمی‌شود. البته گاهی این کلام با تایید آمار و گاهی، با کلماتی است که خروجی آن به یک نتیجه واحد می‌رسد. این مساله پیش‌تر از سوی تولیدکننده برنامه «حالاخورشید» هم مطرح شده بود که دست به مقایسه بیننده‌های خود با برنامه «دید در شب» – منتشرشده در نمایش خانگی – زد. رشیدپور کمی قبل در مصاحبه‌ای عنوان کرده بود: «من تلویزیون را خانه خودم می‌دانم. در آن‌موقع هم شور جوانی باعث می‌شد که آدم خیلی تند و تیز باشد یعنی این جمله‌ای که «کلاهم هم بیفتد تلویزیون برنمی‌گردم برش دارم» بیشتر ناشی از هیجان‌های یک جوان بود و اگر برگردم به آن مقطع هیچ‌وقت چنین جمله‌ای را نمی‌گویم برای این‌که آدم باید مواظب خانه و شهر و کشورش باشد.» جمله رشیدپور در شرایطی است که تاکنون بسیاری از برنامه‌های تلویزیونی مثل برنامه او و رامبد جوان از تلویزیون به نمایش خانگی رفته اما آن‌طور که باید و انتظار داشته‌اند نتوانسته توجه مخاطب را به‌خود جلب کند. در نهایت به این گزاره می‌رسیم که همه این هنرمندان از رامبد جوان و رضا رشیدپور تا سروش صحت، فرزندان تلویزیون هستند و هرچقدر هم که بخواهند انکار کنند، باز هم به خانه خود بازمی‌گردند؛ حتی اگر تلویحی و در یک مصاحبه رسمی بیان کرده باشند!

گزاره ۲: تلویزیون مخاطب ندارد!

اما نکته دیگری که از مصاحبه رامبد جوان دیده می‌شود، آماری است که درباره مخاطبان تلویزیون و نمایش خانگی مطرح کرده است. جوان در این گفت‌وگو جمله‌ای را به‌صراحت مطرح کرده که همه گزارش‌های پیشین همین روزنامه را نقض می‌کند. او در یک قیاس کلی پیرامون مخاطبان برنامه خندوانه در تلویزیون و کارناوال، بیان کرده است: «در تلویزیون، در معمولی‌ترین شب‌ها ۲۵ تا ۳۰ میلیون نفر مخاطب داشتیم. اینجا اما مثلا صحبت از یک میلیون بیننده است. تازه با زحمت خیلی بیشتر؛ هر اپیزود کارناوال چهار روز زمان می‌برد، از ضبط در استودیو گرفته تا آماده‌سازی تبلیغات و تدوین.» اینها جملات هنرمندی است که سینما، نمایش خانگی و تلویزیون را به‌صورت مشخص تجربه کرده و می‌تواند داده‌های واضح و تاییدشده‌ای بیان کند و نکته مهم اینکه، گفته شده این آمار مربوط به حالت عادی است و قطعا مقاطع پیک پخش این برنامه، رقم متفاوت‌تری داشته. با این حال، حتی اگر بگوییم مخاطب برنامه کارناوال هنوز کامل نشده و نمی‌شود آن را با پرمخاطب‌ترین برنامه تلویزیون مقایسه کرد، می‌شود به آمار دو میلیونی سریال «پوست شیر» اشاره کرد که در اوج خود این رقم را ثبت کرده بود. نکته مهم اینجاست که آمار فصول مختلف خندوانه بالاتر از این ارقام و حدود ۴۳ میلیون – برای کل فصل‌های خندوانه- است. کما این‌که یک مراجعه ساده به تلوبیون نشان از آمار ۷۹/۶ میلیونی سریال پایتخت ۷ دارد. البته اگر بخواهیم دقیق‌تر بگوییم، باید به کلیدواژه‌های پرتکرار در پیامک‌های ارسالی به سامانه ۱۶۲ اشاره کنیم که هر هفته نام سریال‌های پرمخاطبی مطرح می‌شود که به اتمام رسیده اما باز هم درخواست برای بازپخش آن مطرح شده است؛ از برنامه‌های پرطرفداری مثل «آقای قاضی» تا سریال‌هایی مثل «گاندو» و «نون‌خ».

> جلایی‌پور: صداوسیما فراگیرترین رسانه‌ای است که می‌تواند در راستای تاب‌آوری اجتماعی و همبستگی تکثرپذیر عمل کند

نکته دیگر این‌که، خیلی از افرادی که دست به تخریب رسانه‌ملی می‌زنند، بدون توجه به آمارها و صرفا با بیان جملاتی که رنگ‌وبوی جناحی دارد، صحبت می‌کنند. همین چندروز قبل بود که محمدرضا جلایی‌پور، جامعه‌شناس شناخته‌شده، در برنامه زنده جام‌جم عنوان کرده بود که صداوسیما الان فراگیرترین رسانه‌ای است که می‌تواند در راستای تاب‌آوری اجتماعی و همبستگی تکثرپذیر عمل کند. این جملات از سوی فردی بیان شده که هیچ اشتراکی در دیدگاه‌های خود با اهالی رسانه‌ملی ندارد.

پیش از این و در نشستی که روزنامه جام‌جم با عوامل سریال «عملیات مهندسی» داشت، یکی از بازیگران به‌صراحت از قابل مقایسه نبودن آمار مخاطبان تلویزیون و نمایش خانگی گفته بود. مرتضی امینی‌تبار در این رابطه گفته بود: بازخوردهای مردم را از نزدیک حس می‌کنم و در خیابان می‌بینم. این مقایسه میان دو رسانه مورد بحث نکته بسیار مهمی است. ممکن است همه به اینترنت دسترسی نداشته باشند تا نمایش خانگی را ببینند.

من به‌خاطر سینما به شهرهای مختلف رفتم و مغازه‌هایی دیده‌ام که تلویزیون‌شان روشن است و مردم مشغول تماشای برنامه هستند. حمید گودرزی هم بیان کرده بود: نه‌فقط در شهرستان‌ها، حتی در تهران هم تصور نمی‌کردم این سریال را ببینند و حتی اقوامم این‌طور به من بازخورد بدهند. در تلویزیون محصولی که نیاز مخاطب را برآورده و او را علاقه‌مند کند دیده می‌شود و اصلا مهم نیست این رسانه را چه‌کسی اداره می‌کند.

داده نما

آمار تجمیعی فصل‌های مختلف

خندوانه
۴۳ میلیون بازدید

پایتخت
۱۰۷ میلیون بازدید

نون‌خ
۳۶ میلیون بازدید

گزاره سه: تلویزیون سانسور می‌کند!

یکی از نکاتی که در مصاحبه فوق مطرح شده، حذف و اضافه‌کردن برخی موارد از برنامه است اما جالب اینجاست که اگر برنامه مربوط به تلویزیون بود با عنوان سانسور از آن یاد می‌شد. با این حال، در صحبت‌های جوان این مساله با عنوان دیگری مطرح شده؛ او در بخشی از گفت‌وگو بیان کرده است: «در همان بخش دفاعیه که تماشاگرها وارد گفت‌وگو می‌شوند، خیلی حرف‌های مهمی زده می‌شود. متاسفانه بخشی از آن به‌دلیل شرایط سیاسی کشور قابل‌پخش نیست.» البته مشخص نیست منظور مصاحبه‌شونده از «شرایط سیاسی» چیست اما در شرایطی که بسیاری از سریال‌ها و برنامه‌های تلویزیونی بدون سرخط‌های ادعایی برخی منتقدان روی آنتن رفته، کلمات بیان شده از سوی این هنرمند مؤید تفاوت دو رسانه تلویزیون و پلتفرم نمایش خانگی است.

نکته دیگر این‌که وقتی صحبت از آزادی مطرح می‌شود، باید به میزان خشونت و برخی ولنگاری‌های به‌نمایش درآمده در شبکه نمایش خانگی هم اشاره کرد. پرسش اینجاست که خروجی این آزادی در بیان موضوعات چیست؟ چقدر می‌توان روی مخاطب‌پسندشدن سریالی صحبت کرد که مصرف مواد مخدر و خشونت را به‌راحتی به نمایش می‌گذارد و تازه به ساتراهم خرده می‌گیرد که آنها را محدود می‌کند؟

کلام آخر

وقتی تلویزیون برنامه‌ای مثل «جام‌جم» را روی آنتن زنده خود می‌برد تا پیش از هر منتقدی سراغ نقد خود برود، واضح است که از نقدهای سازنده استقبال می‌کند اما اگر نقد به سمت تخریب برود یا تبدیل به جایی برای تسویه‌حساب‌های سیاسی شود، دیگر نمی‌شود از آن استقبال کرد.

بلکه باید آن را برای مخاطب تبیین و شفاف درباره آن صحبت کرد. مصاحبه اخیر رامبد جوان تنها یکی از مواردی است که ثابت می‌کند گزاره مخاطب نداشتن، سانسور و دیگر موارد مطرح شده درباره تلویزیون صحت ندارد. می‌توان سراغ دیدگاه‌های دیگر هنرمندان هم رفت تا مشخص شود کدام رسانه چقدر بازدید دارد.

خبر

«پرده‌داران کعبه»؛ سفری معنوی به مکه پیش از بعثت

همزمان با هفته وحدت، سریال تاریخی و معنوی «پرده‌داران کعبه» با محوریت زندگی عبدالمطلب و ابوطالب از شنبه ۱۵ شهریور هر شب روی آنتن شبکه امید می‌رود و روایتگر نقش حیاتی خانواده پیامبر(ص) در حفاظت از خانه خداست. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی سیما، سریال پرده‌داران کعبه سفری ژرف به ریشه‌های تاریخ اسلام است که تماشاگر را به دوران پیش از بعثت و به قلب مکه می‌برد. این مجموعه درامی انسانی درباره وفاداری، رهبری معنوی و نقش خانواده‌ای است که خداوند برای حفظ حریم کعبه و حمایت از پیامبر اکرم(ص) برگزید. داستان این سریال با زندگی عبدالمطلب آغاز می‌شود؛ رهبر معنوی قریش که با الهامات الهی تلاش می‌کند قداست خانه خدا را حفظ کند. این مجموعه به صورت ویژه به کشف دوباره چاه زمزم، عدالت‌خواهی عبدالمطلب و حمایت او از پیامبر(ص) می‌پردازد. پس از وفات عبدالمطلب، فصل دوم به دوران ابوطالب و حمایت بی‌دریغ او از پیامبر(ص) اختصاص دارد؛ از بازسازی کعبه تا محاصره شعب ابی‌طالب. پرده‌داران کعبه هر شب ساعت ۱۹:۴۵ از شبکه امید پخش خواهد شد. هفته وحدت از فردا آغاز می‌شود و چهارشنبه هفته آینده، سالروز میلاد حضرت رسول(ص) و امام جعفر صادق(ع) است و صداوسیما به این مناسبت برنامه‌های مختلف و متنوعی روی آنتن خواهد برد.

رویداد

در بیانیه معاونت برون‌مرزی رسانه ملی به مناسبت شهادت رسمی جهاد سالم، تصویربردار شبکه العالم عنوان شد

شهیدی که با دوربینش سنگر ساخت

ارتش رژیم اشغالگر قدس «رسمی جهاد سالم»، فیلمبردار شبکه تلویزیونی العالم را در غزه ترور کرد. یک هواپیمای اسرائیلی او را هنگام خروج از محل کار به همراه همکارانش هدف قرار داد و به شهادت رساند. شهید رسمی سالم به‌مدت هشت سال تصویربردار و هماهنگ‌کننده اخبار شبکه العالم بود و از آغاز تجاوز به غزه، او و همکارانش در پوشش زنده و میدانی شرکت داشتند. این شهید جوانی ۲۹ ساله و اهل شهر غزه بود که نزدیک به ۱۰ سال در رسانه‌ها کار کرده و در بحبوحه جنگ جاری در غزه، پوشش میدانی مهمی ارائه داده بود. شبکه خبری العالم در بیانیه‌ای تاکید دارد که شهادت همکارمان، بخشی از حمله برنامه‌ریزی شده اشغالگران علیه خبرنگاران و اهالی رسانه در غزه به‌منظور ساکت‌کردن صدای حقیقت و پنهان‌کردن جنایت‌های وحشیانه‌اش از ابتدای حمله نسل‌کشی است. در این بیانیه تاکید شده است: ما در شبکه العالم با این شهید و همه شهدا عهد می‌بندیم برای افشای جنایت‌های اشغالگران تلاش کنیم و از جوامع بین‌المللی و سازمان‌های حقوقی می‌خواهیم این جنایت‌ها را محکوم کرده و عوامل آن را مجازات کنند. به خانواده این شهید و خانواده رسانه فلسطین تسلیت می‌گوییم و از خدا می‌خواهیم وی را مورد رحمت قرار داده و به خانواده‌اش صبر دهد. در پی شهادت رسمی جهاد سالم، تصویربردار شبکه العالم در غزه، معاونت برون‌مرزی سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران بیانیه‌ای صادر کرد. در این بیانیه آمده است: شهادت این تصویربردار متعهد بار دیگر پرده از چهره واقعی رژیمی برداشت که نه‌تنها از کشتار زنان و کودکان ابایی ندارد بلکه صدای حقیقت‌گویی و ثبت جنایاتش را نیز با گلوله خاموش می‌کند. این اقدام ضدانسانی و جنایتکارانه، محکومیتی مضاعف را بر کارنامه سیاه رژیم صهیونیستی می‌افزاید. در این بیانیه با اشاره به این‌که تاکنون بنا بر گزارش‌های معتبر بین‌المللی، دست‌کم ۲۴۷ خبرنگار و فعال رسانه‌ای فلسطینی در جریان جنگ غزه به شهادت رسیده‌اند، آمده است: این آمار تلخ نشان می‌دهد که رژیم صهیونیستی به صورت نظام‌مند خبرنگاران و فعالان رسانه‌ای را هدف قرار می‌دهد تا حقیقت پنهان بماند اما تاریخ گواهی خواهد داد که خون خبرنگاران، صدایی رساتر از هر رسانه خواهد بود. در ادامه این بیانیه آمده است: شهید رسمی جهاد سالم، تصویربردار و مسئول هماهنگی خبری، از هشت سال پیش همکاری خود را با شبکه العالم آغاز کرد. او در روز ۲ سپتامبر ۲۰۲۵ طی حمله ددمنشانه رژیم صهیونیستی به خودروی حامل او به هنگام بازگشت از تهیه گزارش به شهادت رسید. این شهید عزیز از ابتدای جنگ همواره در کنار خبرنگاران شبکه در پوشش‌های زنده و تهیه گزارش‌ها در میدان نبرد رسانه‌ای حاضر بود و به‌عنوان چهره‌ای پرتلاش و فداکار شناخته می‌شد. ما در برابر رشادت و پایمردی شهید رسمی جهاد سالم سر تعظیم فرود می‌آوریم؛ او با دوربینش سنگر ساخت و با تصویر، روایتگر حقیقت شد. یاد و نام او برای همیشه در حافظه آزادیخواهان و روزنامه‌نگاران آزاده جهان زنده خواهد ماند. در پایان این بیانیه معاونت برون‌مرزی سازمان صداوسیما ضمن عرض تبریک و تسلیت صمیمانه به خانواده آن شهید بزرگوار، همکارانش در شبکه العالم و خانواده بزرگ صداوسیما، تاکید کرده است که خون خبرنگاران شهید غزه هرگز هدر نخواهد رفت و حقیقتی که آنان روایت کردند، در وجدان بیدار بشریت جاودانه خواهد ماند.

سهم روستا از آنتن ملی

داوود صادقی، تهیه‌کننده و سردبیر برنامه «ایران سبز»، در گفت‌وگویی درباره چالش‌ها، اهداف و رویکردهای این برنامه گفت

الناز برکاتی
روزنامه‌نگار

مدتی است که پخش برنامه تلویزیونی «ایران سبز» به‌عنوان نخستین برنامه تخصصی حوزه روستا، عشایر و کشاورزی از شبکه یک سیما آغاز شده است. این برنامه که به همت مدرسه سینمایی اندیشه و هنر (ماه) و گروه دانش و اقتصاد شبکه یک تولید می‌شود، به بازنمایی زوایای کمتردیده‌شده زندگی روستاییان و عشایر می‌پردازد. به عبارت دیگر ایران سبز سعی می‌کند صدای روستاییان و عشایر کشور باشد که در گذشته سهم کمی از آنتن ملی داشتند و امروز در چارچوب سند تحول، این فرصت در اختیار آنان قرار گرفته است تا در تولیدات رسانه ملی مشارکت کنند.

صدای واقعی روستا

داوود صادقی، تهیه‌کننده و سردبیر برنامه، در گفت‌وگویی درباره چالش‌ها، اهداف و رویکردهای ایران سبز تأکید کرد این برنامه تلاش می‌کند صدای واقعی و ملموس مردم روستاها را به تصویر بکشد و فرهنگ و اقتصاد روستایی را به‌طور جامع به مخاطبان معرفی کند. صادقی درباره معیارهای انتخاب موضوعات برنامه گفت: «معیارهای انتخاب موضوعات هر قسمت از برنامه، بسیار متنوع و چندوجهی است. یکی از اصلی‌ترین معیارها، که به‌وضوح در انتخاب مهمانان نیز خودنمایی می‌کند، این است که آنها باید کار ویژه و خاصی در روستا انجام داده باشند؛ کاری که نه‌تنها برای خودشان بلکه برای کل جامعه روستایی یا عشایری تأثیرگذار بوده باشد. به عبارتی، فعالیت یا اقدام انجام‌شده باید بتواند به کل روستا و اهالی آن نفع برساند. این معیار اصلی در انتخاب موضوعات، در تمامی برنامه‌ها مورد توجه قرار گرفته است.»

او افزود: «برای انتخاب روستاهایی که به آنها پرداخته می‌شود، معیارهای متعددی در نظر گرفته شده، ازجمله پیشرفت اقتصادی چشمگیر روستا یا برگزاری رویدادها و برنامه‌های فرهنگی ویژه در آن. همچنین، مناسبت‌های ویژه و برگزاری برنامه‌های متنوع در این روستاها، از دیگر معیارهای مد نظر است.»

بازتعریف واقعیت‌های زندگی روستایی

صادقی با اشاره به تنوع موضوعات و واقعیت زندگی روستایی و عشایری در برنامه ایران سبز بیان کرد: «تلاش ما بر این است که واقعیت‌های زندگی روستایی را به‌صورت جامع و دقیق به نمایش بگذاریم. اطمینان از تحقق این هدف از طریق بازخوردهای مخاطبان، پیامک‌ها و بخش تعاملی برنامه حاصل می‌شود. همچنین، نظرسنجی‌هایی انجام می‌شود تا از پوشش کامل و متنوع زندگی روستایی اطمینان پیدا کنیم.»

وی ادامه داد: «یکی از اهداف اصلی برنامه، بازتعریف واقعیت‌های زندگی روستایی است. هدف ما نشان‌دادن این است که زندگی روستایی تنها به کمبودها و نیاز به کمک محدود نمی‌شود بلکه جنبه‌های دیگری نیز دارد که کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. این موضوعات در ۴ ـ ۳ قسمت پیشین برنامه بررسی و تلاش شده تا جنبه‌های کمترشناخته‌شده زندگی روستایی و عشایری بیشتر معرفی شود.»

چالش‌ها و هماهنگی‌ها در روند تولید برنامه

داوود صادقی درباره فرآیند تولید برنامه و چالش‌های آن گفت: «چالش خاص و برجسته‌ای در هماهنگی بین بخش‌های مختلف وجود ندارد. خط سیر برنامه بر پایه معرفی روستاییان، عشایر و مناطق روستایی با بهانه‌های گوناگون شکل گرفته و این خود باعث ایجاد هماهنگی نسبی میان بخش‌ها شده است. البته این هماهنگی می‌تواند بیشتر و عمیق‌تر نیز باشد. برای مثال، کتابی که معرفی می‌شود بهتر است با موضوع گفت‌وگویی که انجام شده همخوانی داشته باشد یا یکی از اخبار هفته به‌عنوان بهانه‌ای برای پخش یک گزارش در نظر گرفته شود. اینها نمونه‌هایی از راهکارهایی است که خود بگویند، برای ما ارسال کنند. گاهی این موضوعات جنبه مناسبتی دارد؛ مثلا در مراسم روز اربعین، بیش از ۳۰ روستا تصاویر و گزارش‌هایی از برنامه‌ها و آیین‌های سنتی خود برای ما فرستادند. موضوع این هفته پویش روستای من، معرفی دهیاران و اعضای شورای اسلامی روستاست که در کنار تابلوهای ورودی روستاهای‌شان بتوانند خود را معرفی و تصاویرشان را برای ما ارسال کنند تا پخش شود.»

صادقی درباره مکانیسم دریافت و پالایش محتوای ارسالی گفت: «پالایش خاص و سختگیرانه‌ای نداریم و تلاش ما بر این است که تمامی محتواهای ارسالی به نوعی در برنامه مطرح شود. مخاطبان می‌توانند از طریق شماره پیامکی، شماره تماس تلفنی و فضای مجازی، تصاویر و پیام‌های خود را ارسال کنند. تیم ما همه این محتواها را بررسی و تلاش می‌کند بیشتر آنها را نمایش دهد.»

او در مسیر تولید برنامه به کار گرفته می‌شود.»

او با اشاره به حیاتی بودن نقش سردبیر افزود: «سردبیر به‌عنوان حلقه وصل بین تیم پژوهش، تیم تولید و مجری عمل می‌کند. این هماهنگی مستلزم آن است که پژوهش‌ها مبتنی بر نیازهای تولیدی و خواسته‌های مجری باشد؛ به گونه‌ای که از ابتدای زنجیره تولید، کار به‌درستی برنامه‌ریزی و اجرا شود. همچنین مجری باید از روند پژوهش‌ها مطلع باشد تا بتواند متناسب با آن، هدایت برنامه را به‌خوبی انجام دهد.»

توجه به روستا در سند تحول

وی افزود: «ما محدودیت زمانی برنامه را چندان محسوس نمی‌دانیم، چراکه موضوع روستا و عشایر مطابق با سند تحول سازمان صداوسیما، یکی از محورهای کلیدی و مهم است که باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. تلاش می‌کنیم با توجه به زمان اعلام‌شده، حضور مهمانان، بخش‌های مختلف برنامه و پلاتوهای مجری، ساختار برنامه را به‌خوبی تنظیم و سازماندهی تولید برنامه شبکه یک را رعایت کنیم.

وی اظهار کرد: «بخش‌هایی که ارتباط مستقیم با مردم روستاها و عشایر دارند، اولویت اصلی ماست. در صورت کمبود وقت، تلاش می‌کنیم بخش‌های مردمی حفظ شوند و به قسمت‌هایی که حضور مردم در آنها کمتر است کمتر بپردازیم.»

حضور میدانی مجری و تیم تولید در روستاها

داوود صادقی با اشاره به تغییرات برنامه گفت: «از قسمت چهارم برنامه، بینندگان محترم شاهد خواهند بود که مجری و تیم تولید ایران سبز تنها در استودیو محدود نمی‌مانند. این تیم تلاش می‌کند هر هفته به مناطقی سفر کنند که مردم از آنها دعوت کرده‌اند. در این سفرها، روایت زندگی از زبان خود مردم روستا بیان می‌شود و مجری و تیم تولید برنامه می‌توانند حضوری مستقیم در محل داشته باشند. این حرکت فراتر از یک شعار ساده درباره بازگشت به روستاست. تیم تولید و مجری برنامه به‌طور منظم و هفتگی به مناطق روستایی می‌روند، با مردم ارتباط می‌گیرند و از نزدیک با زندگی و دغدغه‌های آنها آشنا می‌شوند.»

گسترش تیم سردبیری به وسعت همه روستاها

او درباره تولیدمحتوا گفت: «یکی دیگر از نکات مهم در تولیدمحتوا این است که تیم سردبیری ایران سبز را به وسعت تمام روستاها و مناطق عشایری کشور می‌دانیم. این‌گونه نیست که فقط چند نفر محدود تصمیم‌گیرنده باشند و برای بیش از ۲۵ تا ۳۰ هزار روستای بالای ۲۰ خانوار کشور تصمیم بگیرند، بلکه از طریق ارتباطات، پیام‌ها و تعاملاتی که با مردم مناطق روستایی داریم، گفتمان برنامه بر این است که هریک از این عزیزان، مانند آقای حسن غلامی که در برنامه حضور داشتند یا آقای ابراهیم ذاکری از روستای کردر رضوی و دیگر بزرگان، به تیم سردبیری اضافه می‌شوند.»

صادقی در پایان افزود: «این عزیزان به ما در شناسایی سوژه‌ها، روایت داستان‌ها و نحوه بیان زندگی روستایی و عشایری کمک می‌کنند. به عبارتی، ما مردم روستا و عشایر را نه‌تنها مخاطب بلکه اعضای صاحب‌نظر و صاحب‌امتیاز تیم سردبیری می‌دانیم و از ظرفیت‌های گسترده آنها در تولید برنامه بهره می‌بریم.»

برش

پویش «روستای من»؛ نقطه عطف برنامه

صادقی درباره بخش تعاملی «روستای من» گفت: «مهم‌ترین و ویژه‌ترین قسمت برنامه، پویش روستای من است. این پویش فرصتی فراهم می‌کند تا روستاییان و عشایر، حتی اگر در شهر یا هر جای دیگر زندگی می‌کنند، به‌عنوان اعضای تیم سردبیری و هیات تحریریه در برنامه مشارکت فعال داشته باشند. درواقع، هر روستایی عضوی از تیم سردبیری ما محسوب می‌شود و بیانگر اهمیت و ارزش بالای این بخش است. از این رو، ما خود روستاییان و عشایر را به همکاری در تصویری که می‌خواهیم از زندگی روستایی ارائه دهیم دعوت می‌کنیم. ما می‌خواهیم صداوسیمای شما باشیم و پویش روستای من ترجمه‌ای عینی و ملموس از این جمله است.»

او ادامه داد: «هر هفته موضوعات متنوعی را برای پویش‌ها انتخاب می‌کنیم که بر اساس شناخت، پیام‌ها و محتوای دریافتی شکل می‌گیرد. این موضوعات به گونه‌ای طراحی شده که مردم روستاها و مناطق عشایری بتوانند تصاویر، محتوا و آنچه را که می‌خواهند درباره روستای

قاب

«محافظان جنگل» پاییز به تلویزیون می‌آیند

مجموعه «محافظان جنگل» به همت مرکز صبا در ۲۶ قسمت ۱۲ دقیقه‌ای به کارگردانی مسعود حمزه‌ای برای گروه سنی کودک و نوجوان تولید می‌شود. این پویانمایی یک مجموعه آموزشی است که با هدف یادآوری عواقب استفاده بی‌رویه و درازمدت از لوازم دیجیتال در سلامت زیست‌محیطی و تهدیدی که برای زندگی نوع بشر است می‌پردازد. پویانمایی محافظان جنگل قصد دارد بچه‌ها را نسبت به اطراف خود مطلع کند.

تازه‌ها

معرفی بازیگران سریال «کلینیک رویا»

با نزدیک شدن به پایان مراحل تصویربرداری سریال تلویزیونی «کلینیک رویا» به کارگردانی سجاد مهرگان و تهیه‌کنندگی علی‌اکبر تحویلیان، نخستین تصویر رسمی این سریال منتشر شد. به گزارش روابط عمومی مؤسسه فرهنگی ـ هنری اندیشه شهید آوینی، تصویربرداری سریال کلینیک رویا این روزها مراحل پایانی تصویربرداری خود را سپری می‌کند. کلینیک رویا اثری درام ـ کمدی است که قصه آن از دهه ۵۰ شروع و در سال ۱۴۰۳ پایان می‌یابد. وحید رهبانی، نیلوفر رجایی‌فر، محمد نادری، معصومه کریمی، رامین ناصرنصیر، امیر کربلایی‌زاده، نیلوفر پارسا، بهنام شرفی، صهبا شرافتی، مهری آل‌آقا، کیومرث مرادی، بابک افرا، جواد خواجوی، امیر غفارمنش، شهرام شکیبا، مریم سرمدی، مریم کاظمی، ساقی زینتی، محسن حسینی، نوشین تبریزی، ایمان اصفهانی، فرشته گلچین، کیمیا رفیق، مریم یوسف، آرزو نادری، مسعود بهرامی، مهدی بهرام‌بیگی، مصطفی کولیوندی، مینا عبدی، امیرحسین طاهری، حسین سپهرنژاد، آرمان متین‌نیا، محسن صفری و فاطمه بختیاری در این سریال بازی می‌کنند.

آنتن

طولانی‌ترین خسوف قرن در ویژه‌برنامه «چرخ»

مجله علم و فناوری «چرخ» به‌صورت ویژه خسوف ۱۶ شهریور را از شبکه چهار پوشش می‌دهد. شامگاه ۱۶ شهریور شاهد یک ماه‌گرفتگی کامل خواهیم بود که این پدیده یکی از زیباترین و طولانی‌ترین خسوف‌های قرن محسوب می‌شود و در آن ماه به رنگ سرخ مسی درمی‌آید. این خسوف از حدود ساعت ۱۹ آغاز و در ۲۱:۴۱ به اوج خود خواهد رسید. می‌توانید این رویداد را از ساعت ۱۹ تا ۲۲ در ویژه‌برنامه چرخ مشاهده کنید. چرخ در این برنامه که از آسمان‌نمای گنبد مینا به‌صورت زنده پخش خواهد شد میزبان تیم‌های آماتوری نجوم، کارشناسان و اساتید این حوزه است و برگزیدگان المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک نیز بینندگان را در رصد ماه‌گرفتگی همراهی می‌کنند. برنامه چرخ به تهیه‌کنندگی فرزام محبی، اجرای محمد خاکساری و سردبیری پویا پاک‌نژاد کاری از گروه علم و فناوری شبکه چهار است و یکشنبه تا سه‌شنبه ساعت ۱۹ پخش می‌شود و این بار به‌صورت ویژه، یکشنبه ۱۶ شهریور از ساعت ۱۹ به پوشش خسوف خواهد پرداخت.

خبر

افشاگری حمید درخشان

حمید درخشان، سرمربی اسبق پرسپولیس می‌گوید درآمد جادوگرها در فوتبال زیاد است: «به جرأت می‌گویم درآمد بعضی از این افراد حتی از فوتبالیست‌ها بیشتر است. چون گاهی با چند نفر همزمان همکاری می‌کنند.» او پرده از پیشنهاد یک جادوگر به خودش برمی‌دارد و می‌گوید: «به من گفت ۲۰۰ میلیون بده تا پرسپولیس را برایت قهرمان کنم که اصلا این پیشنهاد را نپذیرفتم. گفتم اگر این طور باشد هندی‌ها که جادوگر زیاد دارند باید قهرمان جام جهانی شوند.»

بوژوویچ و غرامت ۲۰۰ هزار دلاری

بعد از جدایی میودراگ بوژوویچ از استقلال خوزستان او خواهان دریافت مطالباتش از این باشگاه شد؛ خواسته‌ای که تا این لحظه جامه عمل نپوشیده و با شکایت این مربی از باشگاه خوزستانی، پنجره نقل و انتقالاتی این تیم بسته شده است. افزون بر این طبق حکم فیفا، این باشگاه به پرداخت بیش از ۲۰۰ هزار دلار به بوژوویچ و دستیارش ساشا پتروویچ محکوم شده است. این مربی ناکام از باشگاه استقلال تهران هم شکایت کرده و به‌زودی از آنها هم غرامت می‌گیرد.

آقای رکورد

جوکوویچ و پنجاه و سومین حضور در نیمه نهایی گرنداسلم‌ها

رضا پورعالی
گروه ورزش

یک شب فراموش‌نشدنی دیگر برای نواک جوکوویچ، یک رکوردشکنی دیگر و البته صعودی دیگر به نیمه نهایی یک گرنداسلم برای آقای رکوردشکن تمام دوران تنیس. در یک مسابقه هیجان‌انگیز و نزدیک در مرحله یک‌چهارم نهایی مسابقات تنیس آزاد آمریکا، نوله، موفق شد تیلور فریتز آمریکایی را در استادیوم آرتور اش نیویورک با نتیجه ۳ بر یک (۶-۳، ۷-۵، ۳-۶، ۶-۴) شکست دهد و به جمع ۴ تنیسور برتر صعود کند. این مسابقه که بیش از سه ساعت و ۲۴ دقیقه طول کشید، دهمین پیروزی متوالی جوکوویچ مقابل فریتز بود و آمار تقابل‌های رودرروی این دو تنیسور را به عدد عجیب ۱۰ بر صفر رساند! جوکوویچ در این دیدار با چالش‌های جدی روبه‌رو بود و ۱۳ بار فریتز، نفر چهارم جهان را در موقعیت برک (پیروزی در سرویس جوکو) قرار داد اما فریتز فقط دو بار توانست از این فرصت استفاده کند. در واقع همین سیوهای حیاتی پنجاه وسومین حضور جوکوویچ در دور نیمه‌نهایی مسابقات گرنداسلم را رقم زد که یک رکورد جدید است. پیش از این، کریس اورت آمریکایی ۵۲ بار به این مرحله رسیده بود. پس از این مسابقه، جوکوویچ در مصاحبه روی کورت، از سختی دیدار و عملکرد فریتز تمجید کرد و گفت: «مسابقه‌ای فوق‌العاده نزدیک بود. واقعا برنده این مسابقه هر کسی می‌توانست باشد. فکر می‌کنم خوش‌شانس بودم که برخی بریک پوینت‌های حیاتی در ست دوم را سیو کردم. به نظرم در بیشتر ست دوم و سوم، فریتز بازیکن بهتری بود. در این نوع مسابقات، چند امتیاز برنده را تعیین می‌کند.» جوکوویچ همچنین به گیم نهایی اشاره کرد: «آن گیم آخر پر از استرس بود. برای تیلور سخت بود که با دابل فالت (دو خطای متوالی) تمام شود، او شایسته این نبود، اما مبارزه عالی و تورنمنت بزرگی برای او بود.» او در ادامه از احساسات خود حرف زد: «در این بازی در بسیاری از سرویس‌هایم، فقط سعی می‌کردم زنده بمانم و برای هر توپ بجنگم. در نهایت، پیروزی مهم است و من واقعا به مبارزه‌ای که کردم افتخار می‌کنم. همیشه قلبم را برای این ورزش روی آستینم می‌پوشم و هنوز از آن لذت می‌برم.» جوکوویچ پس از پیروزی، رقص ویروسی «SodaPop» را اجرا کرد و آن را به دخترش تارا، که تولد ۸ سالگی‌اش را جشن می‌گرفت، تقدیم کرد. این پیروزی، جوکوویچ را یک گام دیگر به کسب عنوان بیست و پنجمین گرنداسلم نزدیک‌تر کرد. نیمه‌نهایی مقابل الکاراس، نوید یک دوئل کلاسیک دیگر را می‌دهد و طرفداران تنیس بی‌صبرانه منتظر آن هستند، دیداری که جمعه ۱۴ شهریور برگزار می‌شود. جوکوویچ با این عملکرد، بار دیگر ثابت کرد چرا به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تنیسور تاریخ شناخته می‌شود.

همه رکوردهای خاص نوله

24 عنوان قهرمانی گرند اسلم	37 فینال گرند اسلم	53 نیمه‌نهایی گرند اسلم	64 یک‌چهارم نهایی گرند اسلم	+7 فینال در هر گرند اسلم	+90 پیروزی در هر گرند اسلم	14 عنوان گرند اسلم در زمین‌های سخت
392 پیروزی در مسابقات گرند اسلم	30 پیروزی متوالی در گرند اسلم روی هر سه سطح	37 پیروزی در مسابقات پنج‌سته در گرند اسلم‌ها	71 پیروزی مقابل بازیکنان تاپ-۱۰ در گرند اسلم‌ها	75 پیروزی متوالی در دور اول گرند اسلم‌ها	15 تای برک متوالی برده‌شده در گرند اسلم‌ها	10 عنوان قهرمانی در اوپن استرالیا
10 فینال اوپن استرالیا	10 فینال اوپن آمریکا	40 عنوان قهرمانی مسترز	60 فینال مسترز	414 پیروزی در مسابقات مسترز	31 پیروزی متوالی در مسترز	12 فینال متوالی برده‌شده در مسترز
428 هفته در صدر رتبه‌بندی جهانی	13 سال مختلف در رتبه یک جهان	485 پیروزی به‌عنوان شماره یک جهان	260 پیروزی مقابل بازیکنان تاپ-۱۰	124 پیروزی مقابل بازیکنان تاپ-۵		

- درصد پیروزی ۷۳٫۳٪ در کل حرفه
- ۱۸۸,۹۳۴,۰۵۳ دلار جایزه نقدی در کل حرفه
- مدال طلای المپیک بدون از دست دادن ست (۲۰۲۴)
- مسن‌ترین قهرمان اوپن فرانسه و اوپن آمریکا (۳۶ سال)
- طولانی‌ترین روند پیروزی در ویمبلدون (۴۵ مسابقه)
- درصد پیروزی ۹۰٫۸٪ در اوپن استرالیا (بالاترین در تاریخ)
- ترپیل گرند اسلم (برنده شدن در هر چهار گرند اسلم سال حداقل سه بار)
- مسن‌ترین برنده طلای تنیس مردان تک‌نفره المپیک (۳۷ سال، ۲۰۲۴)

برش

الکاراس ست نمی‌دهد!

در نخستین دیدار از مرحله یک چهارم نهایی رقابت‌های تنیس گرند اسلم آمریکا، کارلوس آلکاراس مرد شماره دو تنیس جهان از اسپانیا برابر یری لهچکا از جمهوری چک با نتیجه قاطع ۳ بر صفر به برتری رسید و راهی مرحله نیمه نهایی شد. نابغه ۲۲ ساله تنیس جهان در هر ۵ مسابقه خود، حتی یک ست هم به رقبا نداده و همه را با نتیجه ۳ بر صفر از پیش رو برداشته است. آلکاراس که برای نهمین بار راهی مرحله نیمه نهایی گرنداسلم‌ها می‌شود برای صعود به فینال باید برای نهمین بار به مصاف نواک جوکوویچ صرب برود. در ۸ دیدار قبلی این دو تنیسور، جوکوویچ ۵ بار و الکاراس ۳ بار به پیروزی دست یافته‌اند.

گزارش

استقلال تهران؛ ۲۲ سال، ۲۳ مدیرعامل و در انتظار بیست و چهارمی

رکورددار گینس!

سعید اکبری
گروه ورزش

استقلال تهران و باز هم بحث‌های مدیریتی. انگار قرار نیست صندلی مدیریت این باشگاه به آرامش برسد. مدیران یکی پس از دیگری می‌آیند، گویی فرد گمشده برای سر و سامان دادن به استقلال، پیدا نمی‌شود. این باشگاه بعد از واگذاری به هلدینگ خلیج‌فارس دیگر مشکل مالی ندارد؛ گرهی که سال‌های سال برای آنها مشکلات عدیده‌ای به وجود می‌آورد. باشگاه بدهی‌های خود را تا حد امکان پرداخت کرده و برای پرداخت دستمزد بازیکنان هیچ مشکلی ندارد اما چرا همچنان نمی‌تواند یک مدیر خوب در اختیار داشته باشد؟

این موضوع را به چند مسأله مهم می‌توان ربط داد که بدون شک، مهم‌ترین آن فضای مجازی باشگاه استقلال است. جایی که محل برو بیا و بازی‌های پشت پرده برای تعیین خط مشی استقلال شده است. در یک دهه گذشته شدت این بازی‌ها بیشتر و بیشتر شده، به شکلی که مدیران معمولا برای فرار از آن، عطای کار را به لقایش بخشیده و رفته‌اند. نمونه تازه‌اش علی نظری جویباری است که می‌گوید: «دیگر خسته شده بودم و توان نداشتم.» فضای مجازی هر روز علیه او می‌نوشت. حتی شماره‌اش چند بار در گروه‌ها پخش شد تا مزاحمت‌های فراوانی برایش ایجاد شود. در کوچه و خیابان نیز، طرفداران بارها و بارها از او توضیح خواستند و سرانجام کار به جایی رسید که وقتی دید دیگر اعضای هیات مدیره همراه نیستند، استعفا داد و رفت.

مهدی پاشازاده، پیشکسوت استقلال می‌گوید نباید فضای مجازی برای مدیران استقلال تعیین‌کننده باشد اما مشکل اینجاست که بعضی مدیران، حتی در این فضا یارکشی می‌کنند. به طور مثال جنگ جواد نکونام و علی خطیر، از همین فضا شکل گرفت. این دو در مجازی علیه هم لشکرکشی کردند و سرانجام دعوا را به دنیای حقیقی آوردند. نکونام می‌گفت خطیر در مجازی علیه او سمپاشی می‌کند و مدیرعامل وقت استقلال هم چنین اعتقادی درباره سرمربی داشت. مصطفی آجرلو، مدیرعامل سابق استقلال هم یک بار در مصاحبه‌ای به یکی از ایرانیان ساکن آمریکا حمله کرد و گفت این فرد در تلگرام علیه او و باشگاه سمپاشی می‌کند.

یکی از مسئولان سابق استقلال می‌گوید: «متاسفانه عمده مشکل استقلال در همین فضای مجازی است. چرا این را می‌گویم؟ ببینید در باشگاهی که مدیران به دنبال ارتباط با ادمین باشند، چه توقعی دارید که وضع مدیریت درست شود؟!»

نکته‌ای که در دوران دو مدیرعامل استقلال، حاد و حادتر شد. ناگهان تمام اخبار استقلال چه باشگاه و چه تیم، ریز و درشت در اختیار بعضی ادمین‌ها قرار گرفت که این موضوع با اعتراض رسانه‌های رسمی هم همراه شد. این ادمین‌ها حتی خبر خرید یا فروش بازیکن را زودتر از صفحه رسمی باشگاه منتشر می‌کردند! در حالی که در کشورهای اروپایی یا حداقل کشورهای صاحب سبک، چنین مواردی نادر است. معمولا رسانه‌ها از تمایل باشگاه و بازیکن می‌نویسند و در نهایت باشگاه با اعلام رسمی خبر، هواداران را شگفت‌زده می‌کند. اما در استقلال و اکثر باشگاه‌های ایرانی ابتدا خبر در فضای مجازی-نه حتی رسانه‌های رسمی-منتشر می‌شود؛ مگر این‌که موضوع درباره یک بازیکن خارجی باشد.

آرش برهانی، دیگر پیشکسوت استقلال در این باره می‌گوید: « این اصلا خوب نیست. من که خیلی وقت است ناامید شده‌ام و واقعیت این که دیگر دوست ندارم درباره فوتبال حرف بزنم. دیده‌اید که چقدر هم کم مصاحبه می‌کنم. این درست نیست که مدیران با ادمین‌ها در ارتباط باشند.»

هواداران استقلال هم معمولا به راحتی تحت تاثیر مطالب منتشر شده توسط ادمین‌ها قرار می‌گیرند و وارد بازی آنها می‌شوند. در یک دهه گذشته و با افزایش و گسترش شبکه‌های اجتماعی، وضعیت مدیریت در فوتبال سخت و سخت‌تر شده است. همین حالا درویش مدیرعامل پرسپولیس به شدت از سوی این فضا تحت فشار است تا استعفا دهد اما باز وضعیت پرسپولیس به مراتب بهتر از استقلال است. این باشگاه دستخوش تغییرات مدیریتی بیشماری شده و ظاهرا این بازی ادامه دارد چراکه همین حالا شایعات زیادی درباره حضور مدیرعامل جدید در استقلال شنیده می‌شود. حجت کریمی و علی خطیر دو عضو هیات رئیسه فدراسیون فوتبال در تلاش هستند این صندلی را تصاحب کنند. دیروز هم جلسه هیات مدیره باشگاه برگزار شد و بحث‌هایی در این باره صورت گرفت.

استقلال با انتخاب مدیرعامل جدید، در عرض ۲۲ سال ۲۴ مدیرعامل خواهد داشت! یک رکورد تاریخی که حتی می‌تواند در کتاب رکوردهای گینس نیز ثبت شود. از سال ۱۳۸۲ که محمدحسین قریب مدیرعامل استقلال شد تا امروز این باشگاه ۲۳ بار مدیر عوض کرده و حالا در انتظار مدیر بیست و چهارم است. در سال‌های گذشته که پول به این باشگاه تزریق شده و دیگر مشکل مالی هم نداشته، استقلال ۴ مدیرعامل داشته است!

لیگ‌برتر

آلوز فعلا خانه‌نشین شد!

باشگاه سپاهان که در قرارداد با ریکاردو آلوز بندی گنجانده که اگر کارش با تراکتور به شکایت بکشد مسئولیتی ندارد، ظاهرا می‌دانست امضای قرارداد با او برایش ضرر مالی خواهد داشت. دیروز یک منبع آگاه در سازمان لیگ فاش کرد این بازیکن با توجه به شکایت تراکتور، تا نیم فصل خانه‌نشین شده و نمی‌تواند برای سپاهان به میدان برود. قرارداد این بازیکن گویا فسخ نشده و به همین دلیل سپاهان نمی‌توانسته با او قراردادی امضا کند. تنها راه‌حل این ماجرا آن است که فیفا به‌عنوان نهاد مرجع اعلام کند ریکاردو آلوز بازیکن آزاد است که به نظر می‌رسد این پروسه هم بسیار طولانی است. در همین راستا خبر رسیده مدیران تراکتور و سپاهان قرار است امروز جلسه‌ای برگزار و در این باره با هم بحث و گفت‌وگو کنند تا شاید به طریق مسالمت‌آمیز مشکل را حل کنند.

خدابنده‌لو آماده می‌شود

پیگیری‌ها نشان می‌دهد مصدومیت محمد خدابنده‌لو هافبک پرسپولیس کشیدگی همسترینگ از نوع خفیف است و پنج تا هشت روز دیگر می‌تواند به تمرینات برگردد. به این ترتیب به احتمال زیاد این بازیکن مشکلی برای بازی هفته سوم پرسپولیس برابر فولاد خوزستان نخواهد داشت. او در دیدار تیم ملی با افغانستان آسیب دید و جای خود را به ابوالفضل جلالی داد.

طارمی، شماره ۹۹!

مهدی طارمی که دوست داشت در باشگاه المپیاکوس یونان شماره ۹ را به تن کند، به دلیل این‌که این شماره پیراهن تن بازیکن دیگری است، رضایت داد شماره ۹۹ را به بپوشد. این همان شماره‌ای است که مهدی در اینتر هم به تن می‌کرد.

شایعه توافق استقلال با مهاجم کامرونی

استقلال تهران برای خط حمله همچنان بازیکن می‌خواهد. آنها به خریدهایی چون نازون و سحرخیزان و حفظ محمدرضا آزادی راضی نیستند و مذاکرات فشرده‌ای با وینسنت ابوبکر مهاجم ۳۳ ساله کامرونی داشته‌اند. دیروز سایت فوت آفریقا اعلام کرد توافق حاصل شده و این بازیکن به‌زودی آبی‌پوش می‌شود اما استقلال هنوز خبر را تایید نکرده است. ابوبکر سابقه بازی در باشگاه‌های پورتو، بشیکتاش و النصر عربستان را دارد و با پیشنهاد پرسپولیس هم مواجه بود ولی هاشمیان او را نخواست.

بنیادی‌فر در سطح ۲ آسیا!

موعود بنیادی‌فر داور بین‌المللی کشورمان که در دیدار فولاد و خیبر خرم‌آباد اشتباه فاحشی داشت، قرار است در سطح ۲ آسیا قضاوت کند. معمولا چنین اشتباهاتی باعث حذف موقت داوران حتی در عرصه بین‌المللی می‌شود ولی ظاهرا فدراسیون گزارشی درباره عملکردش ارائه نکرده است. در هر صورت قرار است او روز پنجشنبه ۲۷ شهریور ماه در گروه g مسابقات لیگ سطح ۲ آسیا، دیدار تیم‌های سلانگور مالزی و بانکوک یونایتد تایلند را قضاوت کند.

استقلال: ماشاریپوف باید جراحی کند

مصدومیت جلال‌الدین ماشاریپوف در اردوی پیش‌فصل استقلال، حواشی زیادی را همراه داشت. باشگاه استقلال اگرچه ابتدا مصدومیت این بازیکن را انکار می‌کرد اما در نهایت مجبور شد مصدومیت او را به صورت رسمی اعلام کند. براساس معاینات پزشکی و عکسبرداری MRI، این بازیکن دچار پارگی رباط صلیبی شده و چاره‌ای جز انجام عمل جراحی برای بهبود وضعیت خودش ندارد. علی تاجرنیا دیروز در کنار تایید مصدومیت ماشاریپوف و نیاز او به عمل جراحی، به نکته مهم دیگری هم اشاره کرد.

بوی پیراهن یوسف

ابراهیم حاتمی‌کیا اساسا فیلمسازی علاقه‌مند به نشانه‌ها و نمادهاست؛ چه آنجاکه پلاک و چفیه به‌دست حاج‌کاظم می‌دهد و چه آنجاکه سرآغاز گزارش‌های مامور امنیتی‌اش از «هوالقاهر» به «هوالحبیب» می‌رسد. طبیعی است که وقتی او با این نگاه نام یکی از فیلم‌هایش را «بوی پیراهن یوسف» می‌گذارد، از ابتدا قصد کرده نگاهی نمادین به مفهوم انتظار داشته باشد.

حاتمی‌کیا در گفت‌وگویی بیان کرده بود: «از من پرسیدند چرا درباره امام زمان(عج) فیلم نمی‌سازی و گفتم که ساخته‌ام، همین «بوی پیراهن یوسف»؛ حتما که نباید مستقیما سراغ یک موضوع بروم. این فیلمی بود که تصور مرا از مفهوم انتظار مشخص می‌کرد.» این فیلم روایتی از دایی غفور با بازی درخشان علی نصیریان ارائه می‌کند که سال‌هاست چشم به راه بازگشت فرزندش از جبهه جنگ است؛ فرزندی که همه اصرار دارند به شهادت رسیده اما او در مقام پدر باور دارد که «یوسف»ش هنوز زنده است و روزی بازخواهد گشت. اما در میان سکانس‌ها و لحظات شاخص فیلم نمی‌توان بازی قدرتمند و تاثیرگذار علی نصیریان در سکانس گفت‌وگوی او با سنگ مزار خالی فرزندش را از یاد برد. آنجاکه او مستاصل از همه جا، شکایت پیش فرزندش می‌آورد و با بغض خطاب به او می‌گوید: «می‌بینی یوسف؟ می‌بینی چه‌کردی؟ یوسف من بیا... من این حرفامو به‌کی بگم یوسف؟ من توی گوش کی نجواکنم یوسف؟ این انصافه؟/قدس

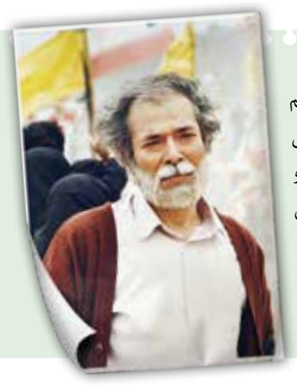

گم شدن برای پیدا شدن

روایت نوجوانانی که از شکست درس گرفتند و مسیر جدیدی ساختند

فاطمه قدیانی
نوجوانه

شکست همیشه پایان راه نیست؛ گاهی آغاز مسیری تازه است. کنکور برای بسیاری از نوجوان‌ها، خط پایان یا شروع موفقیت تلقی می‌شود اما روایت‌هایی هم هست که این معادله را به چالش می‌کشد. در این پرونده، پای صحبت نوجوانانی نشستیم که شاید کنکور را باخته‌اند اما زندگی را نه. آنها حالا مسیرهایی متفاوت را پیموده‌اند و از میان ویرانه‌های اضطراب و ناکامی، معنا و امید ساخته‌اند. موفقیت همان نمره و رتبه است؟ یا چیز عمیق‌تری در دل این تجربه نهفته؟ این گزارش، روایتی است از دل تلخی و شیرینی، از نوجوان‌هایی که شکست را نقطه‌ای برای فکر کردن دوباره دیدند.

دری به دنیای تازه

در اولین گفت‌وگو، سراغ علیرضای ۱۹ساله رفتیم تا داستان او را بشنویم. علیرضا، نوجوانی که کنکور برایش آن‌طور که انتظارش را داشت پیش نرفت. او نه‌فقط اجازه نداد این به قول خودش، شکست زندگی‌اش را کنترل کند، بلکه توانست مسیری جدید و خلاقانه پیدا کند و امروز با رضایت از آنچه هست، زندگی می‌کند.

ابتدا از او درباره علاقه‌اش به رشته‌های پزشکی پرسیدم: آیا انتخاب رشته دبیرستانی‌ات با علاقه خودت بود یا صرفا یک اجبار باعث انتخاب رشته شده بود؟

و او در این‌باره به علاقه خودش اشاره می‌کند. او ساعت‌های متوالی به آینده پزشکی خود فکر کرده که در رویاهایش در یکی از بهترین بیمارستان‌های دنیا مشغول درمان می‌شود.

همه از کودکی‌اش او را آقای دکتر صدا می‌کردند، برای همین حتی انتظاراتی که از خودش داشت بسیار بالا بود و آینده‌ای جز پزشکی برای خود نمی‌دید.

علیرضا می‌گوید: «وقتی نتایج کنکور اعلام شد و متوجه شدم قبول نشدم، احساس کردم همه چیز زیر و رو شده است. انگار تمام برنامه‌هایم نقش بر آب شده بود.»

او روزها و هفته‌هایی را با احساس ناامیدی و سردرگمی پشت سر گذاشت.

وی ادامه می‌دهد: «در آن لحظات اول نمی‌دانستم باید چه تصمیمی بگیرم و احساس می‌کردم در زندگی شکست خورده‌ام، نه فقط در کنکور.»

او رفته‌رفته به خودش فرصت داد تا به زندگی از زاویه‌ای دیگر نگاه کند.

یکی از دوستانش به او پیشنهاد داد برنامه‌نویسی را امتحان کند.

علیرضا در این‌باره می‌گوید: «در ابتدا برایم غیرقابل تصور بود چون تمام تمرکز من روی پزشکی بود. شاید هنوز در قلبم احساس می‌کردم با پزشک نشدن من، تمام درهای آینده درخشان به رویم بسته شده و همچنین برنامه‌نویسی را سخت‌تر از هر کار دیگری می‌دانستم و امیدی به یادگیری نداشتم، اما کم‌کم شروع به یادگیری کردم و دنیایی جدید برایم باز شد.»

امروز علیرضا برنامه‌نویس است، کاری که به آن علاقه‌مند است و درآمد خوبی نیز دارد.

از او درباره کار جدیدش می‌پرسم و می‌گوید: «شروع کار برنامه‌نویسی برایم مثل باز کردن دری به دنیایی تازه بود. هر پروژه چالشی جدید است و من از مواجهه با آنها لذت می‌برم.»

علیرضا به فشارهای اجتماعی و انتظارات خانواده نیز اشاره می‌کند: «خانواده و اطرافیانم انتظار داشتند حتما پزشک شوم. وقتی این اتفاق نیفتاد، بارها احساس کردم که باعث سرافکندگی خانواده‌ام شده‌ام. تا زمانی که آنها به من گفتند حالا که تمام تلاشم را کرده‌ام، دیگر نتیجه برای‌شان آن‌قدرها هم شکست خورده به نظر نمی‌رسد. یادم آمد که هویت من صرفا به نتیجه کنکور وابسته نیست و باید ارزش‌ها و علایقم را بشناسم.» او که شکست در کنکور را درواقع نقطه عطفی در زندگی‌اش می‌داند در این‌باره می‌گوید: «این اتفاق باعث شد به‌طور جدی درباره اهداف و علایقم فکر کنم. انتخاب برنامه‌نویسی به من کمک کرد براساس توانایی‌هایم پیش بروم و درک کنم که توانایی‌هایم فراتر از آن چیزی است که تصور می‌کردم.»

روال روزمره زندگی علیرضا شامل ساعت‌ها کار با لپ‌تاپ و برنامه‌نویسی است. حالا هر صبح کارش را با بررسی پروژه‌ها آغاز و برنامه‌ریزی می‌کند. شاید برای برخی این روند خسته‌کننده باشد اما زمانی که مشکلی را حل می‌کند حس رضایتی بی‌نظیر از خودش دارد.

اما با وجود این، فشارهای گذشته گاهی ذهن او را به خود مشغول می‌کند. او می‌گوید: «گاهی به این فکر می‌کنم که شاید اگر پزشکی قبول شده بودم مسیر متفاوتی داشتم اما تلاش می‌کنم این فکر مرا از مسیر فعلی‌ام دور نکند. یاد گرفته‌ام موفقیت یعنی رضایت از خود و مسیر زندگی. این جمله را همان دوستم که برنامه‌نویسی را به من پیشنهاد داد، گفته است.»

او در پایان به نوجوانانی که درگیر فشارهای کنکور هستند توصیه می‌کند که بدانند زندگی محدود به یک امتحان یا یک عدد نیست. اگر نتیجه کنکور آن چیزی که می‌خواستید نبود، ناامید نشوید. مهم این است که خودتان را بشناسید و راهی را پیدا کنید که برای‌تان معنا دارد. هر کس مسیر خاص خودش را دارد و باید آن را بیابد.

موسیقی جای حساب

در این قسمت از پرونده سراغ نوجوان هنرمندی رفته‌ایم که موسیقی را جایگزین حساب و کتاب کرده است. سامان، نوجوان ۱۸ ساله رشته ریاضی فیزیک که سال‌های دبیرستان را زیر فشار تحصیلی و انتظار خانواده تلاش کرد تا در کنکور موفق شود اما پس از شکست در کنکور و تجربه فشارهای روانی شدید، تصمیم گرفت مسیر زندگی‌اش را تغییر دهد و به علاقه دیرینه‌اش «موسیقی» بپردازد.

سامان که از کودکی به موسیقی علاقه داشت، می‌گوید: «از وقتی یادم می‌آید، همیشه به صدای گیتار و ساز جذب می‌شدم اما فشار درس و کنکور باعث شد این علاقه را کنار بگذارم و روی درس تمرکز کنم.» او ادامه می‌دهد: «هر وقت فرصتی پیش می‌آمد با گوشی یا سازهای کوچک تمرین می‌کردم اما هیچ‌وقت به این‌که بتوانم این علاقه را به یک مسیر جدی تبدیل کنم، فکر نمی‌کردم.»

بعد از اعلام نتایج کنکور و دیدن نتیجه‌ای که از انتظارش خارج بوده، می‌گوید: «باور نمی‌کردم این رتبه و این همه نتیجه غیرمجاز، برای من باشد که آن همه وقت صرف مطالعه کرده بودم. در یک پوچی و ناامیدی مطلق

تصمیم ب

حتی به کنکور دوباره
دیرینه‌ام به ساز را به یاد
سامان تصمیم گرفت
وارد دنیای موسیقی ش

و اما فاطمه، دختر ۲۱ ساله ا
روشن در کنکور و دانشگاه د
غیرقابل پیش‌بینی روبه‌رو ش
می‌درخشد، اما زندگی برایش م
در سال کنکور، فاطمه با حادث
رانندگی. این حادثه ضربه‌ای ع
مشاوران پیروی می‌کرد که باید
از او می‌پرسم: با توجه به شرای
او می‌گوید: «اوضاع بسیار سخ
برخی مشاوران در خصوص ا
می‌کردم به درس خواندن و و
فاطمه در شرایطی که داغ عزی
نمی‌توانست. او می‌گوید: «آد
اختلال خواب یا افسردگی شو
با وجود این فشارها، فاطمه
ملموس. او درک کرده بود که ا
بدی نسبت به خودش پیدا کر
درستی بزنم.»
در نهایت، فاطمه در کنکور ش
نداشت اما شکست.
دوباره می‌پرسم: چه اتفاقی برای
در جواب می‌گوید: «در کنکور د
کدام دانشگاه درس می‌خوانم،
که حتی دانشجویان دانشگاه‌ها
او به این باور رسیده بود که علاق
اگر آن رشته چندان شناخته‌ش
او می‌گوید: «به شخصه معتق
خود را بسازد. علاقه، موتور
فاطمه اضافه می‌کند ک
را آموخت که باعث
پیدا کند

یادداشت

مهدی
میراث ۱۱ امام برای نجات جهان

رقیه مقدم
زنجان

با صدای شیون از خواب بیدار شدم.
زنان و مردان می‌گریستند.
وقتی به خود آمدم، سقفی کاهگلی را مقابل چشمانم دیدم.
ترسیدم و به یاد سقف سفید خانه‌ام افتادم که لوستری مدرن از آن آویزان بود.
به اطرافم نگاه کردم، خانه‌ای قدیمی بود.
ترسیدم و به دنبال راه فرار بودم.
وقتی به حیاط رسیدم، انبوه جمعیتی سیاه‌پوش را دیدم که در حال گریستن بودند.
از صحبت‌های‌شان فهمیدم که در مراسم خاکسپاری امام حسن عسکری(ع) قرار گرفته‌ام.
پاهایم می‌لرزید و اشک از چشمانم جاری بود.
در عین حال صدای همهمه مردم را می‌شنیدم که از یکدیگر می‌پرسیدند
چه کسی بر پیکر مولا نماز خواهد خواند؟
در همین لحظه بود که بوی عطر آشنایی همه را متحیر کرد و چشمان‌مان به دنبال صاحب آن بوی خوش بود.
ناگهان کودکی پنج ساله را دیدم که هاله‌ای از نور او را احاطه کرده بود و خود را به سمت پیکر امام حسن عسکری(ع) رساند و گفت:
«من برای نماز بر پدرم از همه سزاوارترم.»
همه متعجب اما مطیعانه به حجت خدا اقتدا کردند.
ترس وجودم را فراگرفته بود.
خدایا، من اینجا چه می‌کنم؟
پاهایم سست شد و از حال رفتم...
اما آخرین چیز که قبل از افتادن دیدم،
نگاه آن وجود نورانی بود؛
نگاهی که در آن، غم یتیمی و اطمینان از فردایی روشن نهفته بود.
و فهمیدم که این پایان ماجرا نبود، بلکه آغاز امامت امامی بود که میراث ۱۱ نفر از بهترین خلق خدا بود که در آینده‌ای نه چندان دور، زمین و زمینیان را چون پدری دلسوز در آغوش خواهد کشید،
رنگ تاریکی ظلم و بی‌عدالتی را چون روز روشن خواهد کرد که او معروف است بر عدالت و برافراشتن پرچم حق و حقیقت.
و من شکرگزار از آن رویای نورانی درصدد تلاش برای آمدن این پدر دلسوز و قدرتمند، برآمدم...

یادداشت

یادداشتی درباره کنکور و قوانین دائم التغییرش
پوست اندازی سالانه کنکور

مریم شاه پسندی
نوجوانه

در طول بیش از پنج دهه گذشته، کنکور سراسری را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای آموزشی و اجتماعی ایران می‌شناسیم؛ آزمونی که در ابتدا قرار بود معیاری برای گزینش دانشجویان در دانشگاه‌های محدود آن‌زمان باشد اما در سال‌های اخیر به چالشی فراگیر تبدیل شده که زندگی میلیون‌ها نوجوان و خانواده‌های آنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. طی این سال‌ها، هر دولتی با ارائه اصلاحاتی، تلاش کرده بخشی از این فشار را کاهش دهد یا کارآمدی نظام پذیرش دانشجو را بالا ببرد اما نتیجه این تغییرات، همواره بحث‌برانگیز بوده و گاها خود به پیچیدگی‌های تازه‌ای منجر شده.

تغییرات بنیادینی در ساختار کنکور طی چند سال گذشته با سرعت عجیبی اتفاق افتاده؛ تغییراتی که موافقان آنها از «کاهش استرس»، «افزایش نقش مدرسه» و «عدالت آموزشی» سخن می‌گویند و مخالفان درباره «ابهام»، «بی‌ثباتی» و «تبعیض ساختاری» هشدار می‌دهند. در حالی که این نوجوان است که باید با آینده‌اش پاسخگوی این تغییرات باشد.

یکی از تغییرات بحث‌برانگیز از سال ۱۴۰۲ به بعد، حذف دروس عمومی از دفترچه کنکور بود. این تصمیم با این استدلال اتخاذ شد که پرسش از دروس عمومی مانند ادبیات فارسی، دین و زندگی، عربی و زبان انگلیسی ضرورتی ندارد. به‌این‌دلیل که دانش‌آموزان این مباحث را در امتحانات نهایی دبیرستان پشت سر می‌گذارند و تاثیر آنها از مسیر سوابق تحصیلی اعمال می‌شود.

در ظاهر، این تصمیم می‌تواند تمرکز دانش‌آموزان را بر دروس تخصصی افزایش داده و به کاهش حجم مطالعه کمک کند اما منتقدان می‌گویند حذف این دروس، خطر جدی در کم‌رنگ شدن مهارت‌های عمومی به‌ویژه زبان و ادبیات فارسی را در پی دارد. اگر نوجوانان ما از همان سال‌های مدرسه اهمیت دروس عمومی را تنها در حد قبولی در امتحان نهایی بدانند، احتمالا با سطحی‌نگری و رویکرد رفع تکلیف به این مباحث نگاه خواهند کرد. چه‌بسا مدارس نیز این اهمیت کم را بیش از پیش به دانش‌آموزان القا کنند؛ همان‌گونه که در درس‌های مهارت‌آموزی شاهد این هستیم.

از سوی دیگر، حذف دروس عمومی از دفترچه، عدالت آموزشی را نیز زیر سؤال می‌برد. چرا که کیفیت برگزاری امتحانات نهایی در شهرها و مدارس مختلف یکسان نیست و میزان نمره‌دهی معلمان، می‌تواند تاثیر مستقیمی بر آینده تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. البته که در تصحیح امتحانات راه‌هایی برای عدالت هرچه بیشتر اتخاذ شده اما مطمئنا سطح کیفی مدارس در کشور متفاوت است.

علاوه بر آنچه درباره دروس عمومی گفته شد، افزایش مداوم سهم سوابق تحصیلی (معدل امتحانات نهایی) در کنکور از جمله تغییرات سال‌های اخیر بود. این سهم از ۴۰ درصد در کنکور ۱۴۰۲ به ۵۰ درصد در ۱۴۰۳ و ۶۰ درصد قطعی در ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ افزایش یافت. بر این اساس، آزمون کتبی کنکور فقط ۴۰ درصد سهم خواهد داشت و ۶۰ درصد باقی‌مانده در گرو نمرات امتحانات نهایی است.

مدافعان این سیاست، آن را تلاشی برای تقویت نقش مدرسه و کاستن از استرس یک آزمون چندساعته می‌دانند. در نگاه آنان، معدل دانش‌آموز نشان‌دهنده تلاش چندساله و مداومت اوست و منطقی‌تر از نتیجه یک روز خاص می‌نماید.

اما در طرف مقابل، منتقدان هشدار می‌دهند که این تصمیم می‌تواند تبعیض میان مدارس برخوردار و نابرخوردار را تشدید کند. همه می‌دانند که کیفیت آموزش در مدارس مناطق مختلف کشور یکسان نیست؛ درحالی‌که سؤال‌های امتحان نهایی به صورت کشوری طراحی می‌شود، امکانات معلمان و کلاس‌های درس در شهرهای کوچک با مدارس ممتاز پایتخت قابل مقایسه نیست. به‌این‌ترتیب، دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار بار دیگر قربانی این ساختار می‌شوند. اما سؤال اینجاست که آیا با اعمال این میزان از تغییرات در مدت زمان کوتاه، برنامه‌ریزی و سرنوشت نوجوان دبیرستانی خدشه‌دار نمی‌شود؟ آیا همین میزان از تغییرات نمی‌تواند چالش‌های روحی و روانی دانش‌آموز و سازمان را برای مدیریت هرچه بهتر از بین ببرد؟ چنانچه مدیریت و برگزاری سالم چنین آزمونی نیاز به زمان و برنامه‌ریزی دقیق دارد.

از کنکور سال ۱۴۰۲، سیستم زیرگروه‌ها که سال‌ها مبنای انتخاب

دوازدهم

«دوازدهم» اثری است با محوریت امام زمان(عج) که علی موذنی زمانی بیش از یک سال را به تحقیقی گسترده و سپس نگارش آن اختصاص داد. این اثر که پس از طی فراز و نشیب‌های فراوان و جنجال‌های رسانه‌ای، بعد از مدت‌زمان بسیار طولانی نسبت به تاریخ اتمام نگارش آن به انتشار رسید، دغدغه‌های معاصر مربوط به قائم آل‌محمد(عج) را زیر ذره‌بین قرار می‌دهد. علی موذنی با تاکید بر اهمیت نگرشی عقلانی به وجود مبارکی که با گذشت بیش از هزار سال همچنان در ذهن و یاد شیعیان پایدار است، «دوازدهم» را که هم اثری تاریخی و هم داستانی است به نگارش درآورده. دوازدهم از دو بخش معاصر و تاریخی تشکیل شده که بخش معاصر آن رویدادهای یک کلاس فیلمنامه‌نویسی بوده و پیرامون شخصیت یک فیلمنامه‌نویس شکل می‌گیرد. در این بخش، داستان عاشقانه ظریف و غیرمنتظره‌ای نیز به‌چشم می‌خورد که به موضوع سختگیری‌نکردن در امر ازدواج و مقابله با حساسیت‌های بیش‌ازاندازه می‌پردازد. بخش دوم داستان که قسمت تاریخی آن است، از دیدگاه بسیاری از مخاطبان بخش گیرا و خواندنی قصه بوده و روایتی جدید و شورانگیز را درباره زندگی ولی عصر(عج) بیان می‌کند. در این بخش از کتاب رویدادها و اتفاقات تاریخی جالب توجهی مطرح می‌شود که ممکن است بسیاری نسبت به آنها بی‌اطلاع باشند./ایران‌کتاب

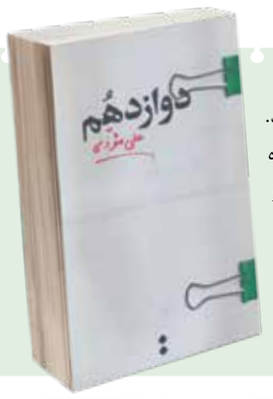

تمرین‌های اولیه و آشنایی با سبک‌های مختلف موسیقی ایرانی و خارجی برایم سخت بود اما علاقه و حضور در کلاس‌های گروهی، به من کمک کرد مهارتم را بالا ببرم.»

سامان که حالا به‌عنوان نوازنده در گروه آکادمی فعالیت می‌کند و در کنسرت‌های مختلف اجرا دارد، می‌گوید: «اجرای زنده، انرژی خاصی دارد. وقتی با گروه روی صحنه هستیم و واکنش مثبت مخاطبان را می‌بینم، حس می‌کنم در مسیر درستی قرار گرفته‌ام. حالا که به عقب نگاه می‌کنم، خیلی از این اتفاق راضی هستم.»

علاوه بر این، فعالیت در گروه موسیقی برای سامان درآمدزایی هم داشته است. حالا او با پولی که از کنسرت‌ها به دست می‌آورد، توانسته هزینه‌های کلاس‌ها و خرید ساز را تأمین کند. سامان می‌گوید: «این موضوع برای من خیلی مهم است، چون حس استقلال و مسئولیت‌پذیری‌ام را در من بیشتر کرده.» سامان باور دارد که این تغییر مسیر، نه‌تنها باعث کاهش استرس‌های گذشته شده، بلکه زندگی او را معنا و هدف تازه‌ای بخشیده است.

هم فکر نمی‌کردم. تا این‌که علاقه آوردم.»

به جای ادامه مسیر تحصیلی، ود. او در یکی از آموزشگاه‌های محله‌شان ثبت‌نام کرد و به‌طور تخصصی به موسیقی پرداخت.

از او می‌پرسم: «با توجه به علاقه‌ای که به موسیقی داشتی، یادگیری برایت سخت بود؟» می‌گوید: «بله صددرصد.

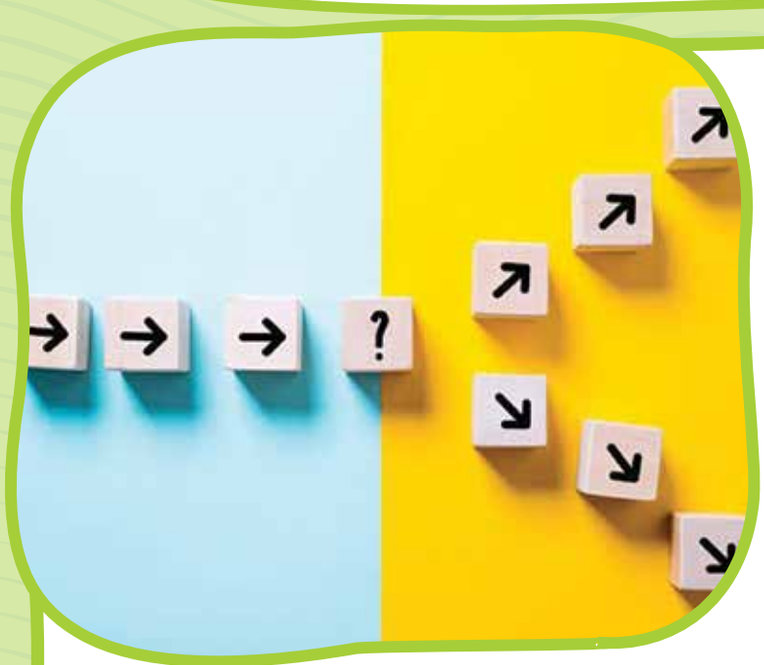

زرگ

ی که به‌نظر می‌رسد مانند بسیاری از هم‌نسلانش، آینده‌ای ولتی پیش‌بینی کرده بود، در مسیر زندگی‌اش با چالش‌های د. او همیشه به درس علاقه داشت و تصور می‌کرد در کنکور سیر دیگری رقم زد.

نه‌ای تلخ روبه‌رو شد؛ از دست دادن پدرش در یک تصادف عاطفی و روانی به او وارد کرد اما در آن زمان او از توصیه‌های حتی در سخت‌ترین شرایط هم ادامه داد.

ط، اوضاع آن موقع چگونه بود؟

ت بود اما حالا نمی‌خواهم فقط از سختی‌ها بگویم. فکر می‌کنم دامه دادن تحت هر شرایط، اشتباه می‌کنند. خودم را مجبور قتی نمی‌توانستم، احساس می‌کردم ناکافی هستم.»

زش هنوز تازه بود، به خودش فشار می‌آورد تا درسی بخواند که م‌ها برای درک سوگ نیاز به زمان دارند. طبیعی است که دچار یم. من هم دیر فهمیدم که بدن و ذهنم به ترمیم نیاز دارند.»

روزانه هفت ساعت درس می‌خواند اما بدون هیچ بازدهی این ساعت‌های مطالعه نه‌تنها به نفعش نبوده، بلکه احساس رده بود: «فکر می‌کردم که خنگم، چون نمی‌توانستم تست‌های

کست خورد، چون زمان کافی برای درمان روحی و روانی‌اش

ی کنکور دوم افتاد؟

دوم وارد دانشگاه آزاد شدم. ابتدا وقتی از من می‌پرسیدند در خجالت می‌کشیدم اما به‌مرور زمان، خودم را در مسیری یافتم ی دولتی هم از من عقب مانده بودند.»

ه و پشتکار می‌تواند در هر رشته‌ای به موفقیت منجر شود، حتی ده نباشد یا بازار کار نداشته باشد.

دم هر کسی اگر به چیزی علاقه داشته باشد، می‌تواند بازار کار حرکت است.»

که در طول دوران دانشجویی، در کنار تحصیل، مهارت‌هایی ث شد حتی رزومه‌ای قوی‌تر از بسیاری از همدوره‌ای‌هایش .

او ادامه می‌دهد: «رزومه‌ام آن‌قدر قوی بود که دیگر کسی به اسم دانشگاه توجه نمی‌کرد. آنچه مهم بود مهارت‌ها و تجربیات من بود.»

فاطمه نوجوان از شکست‌های اولیه‌اش درس‌های زیادی گرفته و اعتقاد دارد که زندگی‌اش تنها از طریق شکست‌ها و تغییر مسیرها به جایی رسیده که اکنون، از آن راضی است.

این دختر نوجوان در مورد دیدگاهش نسب به کنکور و موفقیت این‌گونه می‌گوید: «در دوران کنکور خیلی‌ها می‌گفتند کنکور همه‌چیز نیست، ولی من آن زمان باور نمی‌کردم. حالا اما می‌دانم که موفقیت به‌تنهایی از کنکور نمی‌آید.»

فاطمه به موفقیت‌های شخصی و حرفه‌ای‌اش افتخار می‌کند و اعتقاد دارد مسیر زندگی‌اش که در نهایت با دانشگاه آزاد و در کنار آن مهارت‌آموزی طی شده، بهترین تصمیم ممکن بوده است.

او با اشاره به این‌که کنکور تنها راه برای یافتن مسیر و موفقیت در زندگی نیست، می‌گوید: «توانستم مسیر خود را پیدا کنم و حالا به جایی رسیدم که به خودم افتخار می‌کنم. موفقیت فقط از طریق کنکور یا دانشگاه دولتی به دست نمی‌آید. آنچه اهمیت دارد این است که شما مسیر خودتان را پیدا کنید.»

در نهایت، فاطمه با درک این‌که موفقیت واقعی از مسیرهای غیرمنتظره‌ای می‌آید، به نقطه‌ای رسیده که به خود و تجربیاتش افتخار می‌کند. این داستان او، گواهی بر این است که گاهی حتی از دل شکست‌ها نیز می‌توان به موفقیت‌های جدیدی دست یافت.

رشته بود، حذف شد. در گذشته، ضریب دروس در هر زیرگروه متفاوت بود و داوطلب می‌توانست براساس علاقه به رشته‌های مختلف، روی درس خاصی تمرکز بیشتری داشته باشد اما اکنون، تنها یک نمره کل محاسبه می‌شود که برای تمام رشته‌ها ملاک است. سازمان سنجش هدف این تغییر را «شفافیت و سادگی» اعلام کرده است اما کارشناسان معتقدند این تصمیم می‌تواند رشته‌هایی را که نیازمند تسلط بر برخی دروس خاص هستند (مانند پزشکی که نیاز به زیست‌شناسی قوی دارد یا معماری که بر ریاضی و هندسه استوار است) با چالش مواجه کند. در واقع حذف زیرگروه‌ها ممکن است مسیر انتخاب رشته را سطحی‌تر و غیرتخصصی‌تر کند.

یکی از اصلاحات پرسروصدا که به‌تازگی خبر لغوشدن آن رسیده است، برگزاری کنکور در دو نوبت (دی و تیرماه) بود. هدف از این کار، کاهش فشار روانی بر داوطلبان و فراهم‌کردن فرصتی برای جبران اشتباهات اعلام شد. داوطلب می‌توانست در هر دو آزمون شرکت کند و نتیجه بهتر ملاک قرار گیرد.

این تغییر در نگاه اول مثبت بود اما به‌زودی مشکلاتی را آشکار ساخت. نخست این‌که بسیاری از دانش‌آموزان مجبور شدند دو بار در سال خود را برای آزمونی طاقت‌فرسا آماده کنند. موسسات کنکوری نیز این فرصت را غنیمت شمردند تا دوره‌ها و کلاس‌های پرهزینه بیشتری برگزار کنند. دوم این‌که، مدارس در نیم‌سال اول تحصیلی عملا به حاشیه رفتند، زیرا داوطلبان تمام توان خود را برای نوبت دی ماه می‌گذاشتند.

از همه مهم‌تر، تصمیم اخیر مبنی بر بازگشت به برگزاری یک‌بار در سال (از کنکور ۱۴۰۵ به بعد) نشان می‌دهد که سیاست‌گذاران خود نیز نسبت به موفقیت این طرح اطمینان ندارند. این رفت و برگشت‌ها، دانش‌آموزان و خانواده‌ها را دچار بلاتکلیفی می‌کند. همین سردرگمی و فشار روانی می‌تواند در دوره نوجوانی ضربات جبران‌ناپذیری در نسل جدید به‌جا بگذارد. دیگر تغییر مهم، موضوع اعتبار نتایج کنکور است. در دوره‌ای، قرار شد نتیجه کنکور تا دو سال معتبر باشد و داوطلب بتواند بدون شرکت دوباره، از همان رتبه برای پذیرش سال بعد استفاده کند اما حالا این اعتبار مجددا به یک سال محدود شده است.

این تغییرات پی‌درپی نشان می‌دهد که نظام کنکور فاقد ثبات در تصمیم‌گیری است. در حالی‌که ثبات و پیش‌بینی‌پذیری یکی از شروط عدالت آموزشی است، دانش‌آموزان امروز نمی‌دانند سال بعد چه قانونی در انتظارشان خواهد بود.

ما نمی‌توانیم کنکور را تنها یک آزمون علمی ببینیم. کنکور به‌راحتی می‌تواند خانواده‌ها، بازار آموزش، رسانه‌ها و حتی سیاستمداران را تحت تاثیر قرار بدهد. همچنان‌که منبع درآمد بسیاری از همین تغییرات کنکور است و هر اصلاحی، به‌جای کاهش نفوذ این موسسات، اغلب منجربه تطبیق سریع آنان و تولید بسته‌های آموزشی جدید شده است. به‌عنوان نمونه، حذف دروس عمومی به‌سرعت به شکل کلاس‌های «تقویت امتحان نهایی» درآمد.

اصلی‌ترین شعار تمام تغییرات اخیر، «عدالت آموزشی» بوده است. مسئولان معتقدند افزایش نقش مدرسه و کاهش اهمیت یک آزمون چندساعته، نابرابری‌ها را کاهش می‌دهد اما واقعیت میدانی چیز دیگری می‌گوید.

دانش‌آموزی که در مدرسه‌ای مجهز با معلمان باتجربه تحصیل می‌کند، از همان ابتدا معدل بالاتری می‌گیرد و در نتیجه شانس بیشتری برای موفقیت دارد. در مقابل، دانش‌آموز مناطق محروم با امکانات محدود، حتی اگر باهوش و پرتلاش باشد، نمی‌تواند به آسانی به معدل بالا دست یابد. بدین ترتیب، سوابق تحصیلی به‌جای آن‌که عامل برقراری عدالت باشد، شکاف طبقاتی موجود را تثبیت می‌کند.

آنچه از مرور این تغییرات برمی‌آید، یک واقعیت تلخ است: سیاست‌گذاری در حوزه کنکور بیش از آن‌که بر پایه پژوهش‌های عمیق و نگاه بلندمدت باشد، بیشتر رنگ و بوی آزمون و خطا دارد. تصمیمی گرفته می‌شود، پس از دو یا سه سال آثار منفی آن آشکار می‌شود و سیاست‌گذاران به عقب‌نشینی یا تغییر مسیر می‌پردازند. کنکور نیازمند اصلاح است اما اصلاحی ریشه‌ای و پایدار. باید پذیرفت که هیچ نسخه فوری‌ای نمی‌تواند این مساله را حل کند. بدون ارتقای کیفیت آموزش در مدارس، بدون رفع شکاف طبقاتی و بدون ثبات در تصمیم‌گیری، هر تغییری تنها به سردرگمی بیشتر دانش‌آموزان و خانواده‌ها خواهد انجامید.

کنکور، آینه‌ای از نظام آموزشی کشور است؛ آینه‌ای که اگرچه هر سال غبار تازه‌ای بر آن می‌نشیند اما همچنان حقیقتی را نشان می‌دهد: آینده میلیون‌ها نوجوان در گرو تصمیم‌هایی است که اغلب با شتاب و بی‌برنامه اتخاذ می‌شوند.

از سوگ پدر تا آغاز انتظار

کیمیاسادات میرزاده
تهران

امروز دل‌های شیعیان میان دو حس متضاد می‌تپد؛ غم و امید.

غم سنگین شهادت امام حسن عسکری(ع) که چون خورشیدی مهربان، کوتاه تابید اما روشنی‌اش هنوز در جان‌ها زنده است. امیدی بزرگ به آغاز امامت فرزند برومندش حضرت مهدی(عج)، همان منجی موعود که وعده‌اش قرن‌هاست در دل مؤمنان شعله می‌کشد و زنده می‌ماند.

در سامرا، پدری مهربان در غربت و سکوت به شهادت رسید، اما درست در همان لحظه، طلوعی تازه آغاز شد؛ طلوعی که خبر از آینده‌ای روشن می‌داد. آینده‌ای که در آن، زمین از ظلم و نابرابری پاک خواهد شد و پرچم عدالت در سراسر جهان به اهتزاز درخواهد آمد. شهادت امام عسکری(ع) تنها یادآور اندوه نیست؛ این روز، نشانی از استواری و ادامه راه حق است. از دل این غم، درسی جاودانه می‌گیریم: هیچ تاریکی‌ای ابدی نیست و نور، حتی اگر پنهان باشد، در زمان خود خواهد درخشید.

این حقیقت، نسل به نسل در دل شیعیان زنده مانده و آنان را به امید و پایداری فراخوانده است و یادآور باری است که تاریخ بر دوش ما نهاده؛ باری برای صبوری در سختی‌ها، برای ایستادن در کنار حق و برای زنده نگه داشتن امید به فردایی روشن، فردایی که در آن عدالت نه شعاری دور که حقیقتی جاری در زندگی انسان‌ها خواهد بود. این روز، نه تنها رویدادی تاریخی که الهامی ماندگار برای نسل امروز است؛ نسلی که بیش از هر زمان دیگری تشنه عدالت، امنیت و روشنایی است. این روز به ما می‌آموزد که انتظار تنها چشم به راه بودن نیست بلکه تلاش، سازندگی و حفظ امید در دل تاریکی‌هاست تا جهان برای آمدن منجی آماده‌تر شود.

از رویا تا دیدار

مریم‌رضایی
خمینی‌شهر
اصفهان

نمی‌دانم خوابم یا بیدار! آنچه می‌گویند حقیقت است؟ این همه سال خواستن و نیامدن! این همه سال غصه ما بدعهدان را خوردن!

امروز همان فردایی است که همه منتظرش بودیم. منتظر آمدن تو. منتظر دیدن روی زیبایت، شنیدن کلام برحقت، برپایی عدل و عدالتت. آمده‌ای شیوه علی (ع) را برای‌مان زنده کنی. آمده‌ای تا طعم واقعی شیعه بودن را به ما بچشانی. بیا و بگو از این همه سال غربت و تنهایی. بیا و بگو چه کشیدی. دخترانی داری که فدایت می‌شوند. هر چه باشد شما نور دیده پیغمبرید، امانت مادرمان فاطمه(س) و پدرمان علی(ع). همانی که وقتی چشم‌مان به گنبدش می‌افتد، دستش را روی سرمان حس می‌کنیم. همیشه دلم می‌خواست دوران ظهور را ببینم. حتی در سرروپای سیصد و سیزده همین نفر بودن را هم می‌پروراندم. حال که دیدم‌تان زبانم بند آمده. می‌خواستم صد حرف نگفته را ردیف کنم اما همه‌اش گم شد بین نگاه‌تان. انگار زمان ایستاده. دلم می‌خواهد بپرسم حالا که آمده‌ای، تکلیف چیست؟ ما که عمری در حسرت بودیم، حالا چه کنیم؟ لبخندی می‌زنید، آرام و بی‌صدا، همین کافی است. کافی است بفهمیم حضور شما یعنی هیچ رویایی دست‌نیافتنی نیست. حتی همین در رکاب شما بودن، یار شما بودن، چه بسا دست راست شما بودن. شما امر کنید و ما اطاعت امر. شما سخن بگویید و ما بیاموزیم. ما از دنیای بدون شما می‌ترسیم؛ به خصوص حالا که بودن‌تان قندی شد و در دهان آب و در دل و جان ماندگار. دنیایی که حجت خدا را به خود نبیند، جهنم است. هنوز نمی‌دانم خوابم یا بیدار اما یک چیز را مطمئنم: از امروز دنیا همان دنیای دیروز نیست. از امروز من همان منه همیشگی نیستم؛ و این آغاز، تازه شروع قصه‌ای است که همه ما باید با هم بنویسیم.

یادداشت

امیدی که هر صبح با ما متولد می‌شود

مریم نقیان
اصفهان

داستان از آنجا شروع شد که در یک روز پاییزی از سال ۲۶۰ هجری و با شهادت امام حسن عسکری(ع) بسیاری که نگران آینده بودند، پسر پنج ساله‌اش، مهدی (عج)، در برابر چشم منتخبان، نماز بر پیکر پدر خواند و این‌گونه مسئولیت هدایت بشر را بر عهده گرفت.

تصور کن در سنی که بچه‌ها به بازی و شادی مشغولند، امام مهدی(عج) باید پاسخگوی سوالات علمی و دینی بزرگان می‌شد! اولین روزهای امامت ایشان پر از صحنه‌های شگفت‌انگیز بود.

وقتی عمویش جعفر که قصد تصاحب مقام امامت را داشت، در برابر دانش این کودک خردسال شرمنده شد. وقتی با زبان‌های مختلف با مردم سخن گفت

وقتی نشان داد که علم امامت، موهبتی الهی است که به سن و سال مرتبط نیست.

اما این تازه شروع ماجراست! امامت امام زمان(عج) یک تحول بزرگ را کلید زد.

امام برای مصون ماندن از ظلم حاکمان، از نظرها پنهان شدند. اما این به معنای قطع ارتباط نبود! مانند خورشید پشت ابر، همواره ناظر بر اعمال ما هستند.

همین امروز هم هر کار خوبی که انجام می‌دهیم، در واقع در حال ساختن دنیایی بهتر برای زمان ظهور هستیم.

زمانی که ایشان ظهور کند دانش چنان پیشرفت می‌کند که حتی حیوانات با زبان انسان سخن خواهند گفت.

عدالت مانند بارانی فراگیر خواهد شد که همه جا را می‌پوشاند و دشمنی و کینه از دل‌ها زدوده می‌شود. طبیعت شکوفا خواهد شد و زمین گنج‌های خود را آشکار می‌کند. نوجوانان امروز، سازندگان فردایند. می‌توانیم با اخلاق خوب، تحصیل علم و کمک به دیگران، خود را برای آن روز بزرگ آماده کنیم.

به قول شاعر: آفتاب آیینه‌داران دارد هنوز
شب فریب خوردگان را روزن است
امید را از دست ندهید؛ آینده از آنِ خوبان است!

یادداشت

یاسر، رازدار انتظار سامرا

فاطمه‌سادات فاطمی
اصفهان

سامرا زیر نور نحیف ماه آرام گرفته بود. کوچه‌ها خاموش بودند و تنها صدای قدم‌های نوجوانی شنیده می‌شد که آهسته روی سنگفرش‌ها قدم می‌زد و چشم از مسجد کوچک شهر برنمی‌داشت؛ همانجا که سال‌ها پدرانش برایش قصه‌های امامت را بازگو کرده بودند اما آن شب، هوا بوی دیگری داشت؛ بوی اندوه. شهادت امام حسن عسکری(ع) همچون ابری سنگین بر سر شهر سایه افکنده بود. هر کوچه و هر خانه در ماتم فرورفته بود. در دل مومنان اما زمزمه‌ای بود؛ سخن از کودکی که قرار است پس از پدر، پرچم امامت را به دست بگیرد.

نسیمی از سوی دجله می‌وزید و بوی خاک نم‌خورده را با خود آورد. در عمق آن امت رازی پنهان جاری بود.

یاسر به سخنان پدرش می‌اندیشید؛ روایت‌هایی از روزهای آخر زندگی امام عسکری(ع). از وصیت‌های پنهان برای حفظ جان فرزند خردسالش.

پدری که می‌دانست جهان به‌زودی به امامی تازه نیاز خواهد داشت و آن کودک، همان ولی عصر(عج) است؛ امامی که حضورش از دیده‌ها پنهان می‌شود اما وعده داده بودند روزی خواهد آمد و جهان را بسامان خواهد کرد. این راز چون جرقه‌ای بود که در دل یاسر افتاده باشد. کم‌سن و سال بود اما حس می‌کرد بار مسئولیتی را روی شانه‌اش گذاشته‌اند. او و همه نوجوانان شیعه شهر خود را شریک انتظاری بزرگ می‌دانستند؛ انتظاری بغایت آمیخته با امید. آن شب هم به پایان رسید اما در دل سامرا چراغی روشن شد؛ چراغی که همه نگاه‌شان را به آن دوختند و آغازی که در تاریخ ثبت شد: آغاز امامت امام زمان(عج). لحظه‌ای که جهان دیگر همان جهان پیشین نشد و از آن زمان تا امروز ما نیز همراه یاسر و نسل‌های پس از او در همان انتظار ایستاده‌ایم؛ در عصر پیش از ظهور.

خبر

پیشنهاد شهردار تهران برای کنسرت رایگان

علیرضا زاکانی، شهردار تهران، در واکنش به لغو کنسرت همایون شجریان، در حاشیه جلسه هیأت دولت چشم‌انداز جدیدی را برای برگزاری این رویداد ترسیم‌کرد.

شهردار تهران با تأکید بر اهمیت برگزاری این کنسرت، اعلام کرد که با همکاری همه دستگاه‌های ذی‌ربط، راهکار جایگزینی برای تحقق این وعده فرهنگی اندیشیده شده است. او گفت: «بنا شد همه کمک کنیم تا در شرایط قابل اطمینان، کنسرت برگزار شود. فکر می‌کنم مکان آن ورزشگاه آزادی باشد.» این واکنش پس از آن صورت گرفت که همایون شجریان، خواننده سرشناس موسیقی ایرانی، روز گذشته با انتشار پیامی در شبکه‌های اجتماعی، از لغو کنسرت خیابانی رایگان خود که قرار بود در میدان آزادی تهران برگزار شود، خبر داد. او در پیام خود اشاره کرد که طی دو روز گذشته، تجهیزات فنی و گروه اجرایی موفق به ورود به محل برگزاری نشده‌اند. شجریان دلیل اصلی این تصمیم را برآورد خود از عدم وجود توانایی لازم برای مدیریت جمعیت میلیونی پیش‌بینی‌شده برای این رویداد بزرگ عنوان کرد و نوشت: «این اجرا انجام نخواهد گرفت.»

گزارش

اعلام نامزدهای جایزه ادبی شهید اندرزگو

دبیرخانه جایزه ادبی «شهید سیدعلی اندرزگو» با انتشار بیانیه‌ای رسمی اسامی نامزدهای مرحله نهایی چهارمین دوره این رویداد مهم فرهنگی را در سه بخش «روایت مستند و تاریخ شفاهی»، «داستان بلند و رمان بزرگسال» و «داستان کودک و نوجوان» اعلام کرد. این جایزه که از سال ۱۳۹۸ به ابتکار مجمع ناشران انقلاب اسلامی بنیان نهاده شد، یادآور زندگی و مبارزات شهید اندرزگو، قهرمان مبارزه مسلحانه علیه رژیم پهلوی است و هدف آن کشف، حمایت و معرفی نویسندگان دغدغه‌مند حول محور انقلاب اسلامی و ارزش‌های دفاع‌مقدس به جامعه ادبی کشور است.

در بخش «روایت مستند و تاریخ شفاهی» آثار متعددی که به ثبت خاطرات، مستندات تاریخی و تجربیات زیسته مبارزان و فعالان سیاسی پرداخته‌اند، مورد توجه هیات داوران قرار گرفتند. از میان این آثار می‌توان به کتاب «انقلاب اسلامی» نوشته هادی حکیمیان (انتشارات سوره مهر)، پروژه مستند «روزهای آتش و خون» و مجموعه خاطرات شفاهی «قرار در سپیده» اشاره کرد. داوران در این بخش معیارهایی چون اصالت داده‌ها، دقت روایت، پرداخت ادبی و پیوند با جریان کلی تاریخ معاصر را مدنظر قرار دادند. بخش «داستان بلند و رمان بزرگسال» این دوره نیز با حضور نویسندگانی از نسل‌های مختلف رنگ و بویی چندلایه یافته است. آثاری که مضمونشان اغلب حول شخصیت‌پردازی قهرمانان معاصر، نقد اجتماعی از منظر ارزشی، و روایت‌های برآمده از بطن انقلاب می‌چرخد. از میان نامزدها، رمان‌هایی با ساختار روایی خلاق، استفاده از عناصر بومی و بهره‌گیری از زبان اصیل فارسی، در فهرست نهایی قرار گرفته‌اند؛ آثاری که به گفته مسئولان دبیرخانه می‌توانند در آینده به آثار شاخص ادبیات انقلاب بدل شوند. در بخش «داستان کودک و نوجوان»، آثار گزینش‌شده عمدتا بر معرفی قهرمانان و الگوهای تاریخی متناسب با سن مخاطب تمرکز دارند. بازآفرینی ماجراهای کودکان در بستر تاریخی انقلاب یا مقاومت، استفاده از تصویرگری جذاب و زبان ساده، و تاکید بر هویت ملی، از جمله ویژگی‌های مشترک این آثار است. هدف این بخش، تقویت ارتباط نسل نو با ارزش‌ها و قصه‌های الهام‌بخش گذشته عنوان شده است.

بر اساس اعلام دبیرخانه، آیین اختتامیه چهارمین دوره جایزه شهید اندرزگو، اواخر شهریورماه ۱۴۰۴ در تهران و با حضور نویسندگان، ناشران، داوران، فعالان فرهنگی و خانواده شهید سیدعلی اندرزگو برگزار خواهد شد. در این مراسم، علاوه بر معرفی برگزیدگان، از ناشران فعال در حوزه ادبیات انقلاب نیز تقدیر به عمل می‌آید. همچنین برنامه‌هایی از جمله نشست‌های تخصصی با موضوع «ادبیات و هویت» و کارگاه‌های نویسندگی برای علاقه‌مندان پیش‌بینی شده است.

دبیرخانه این جایزه اعلام کرد که استقبال از دوره چهارم نسبت به دوره‌های پیشین چشمگیرتر بوده و این امر نشانگر تثبیت جایگاه جایزه شهید اندرزگو به عنوان یکی از رویدادهای معتبر در عرصه کتاب و ادبیات ایران است. تعداد آثار ارسال شده به این دوره بیش از ۲۰۰ عنوان بوده که پس از چند مرحله داوری، فهرست نهایی در سه بخش یادشده منتشر شد. شهید سیدعلی اندرزگو که نام این جایزه به یاد اوست، یکی از برجسته‌ترین مبارزان مسلح علیه رژیم پهلوی بود که در شهریور ۱۳۵۷ در جریان درگیری با نیروهای امنیتی به شهادت رسید. برگزارکنندگان معتقدند که معرفی آثار متعهد در قالب جایزه‌ای به نام او، نه تنها ادبیات انقلاب را غنی‌تر می‌کند بلکه یاد و راه این شهید را در ذهن نسل‌های آینده زنده نگه می‌دارد.

دعوتنامه هنری به دنیای فیلم

محمد تقی‌پور، معتقد است پوستر فیلم باید اصالت اثر سینمایی را حفظ کرده تا به امضای فرهنگی معتبر دست یابد

امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر

در جهانی که تصویر، نخستین زبان ارتباط است، پوستر فیلم نقشی فراتر از یک ابزار تبلیغاتی صرف ایفا می‌کند و اولین میثاق بصری میان فیلم و مخاطب، و نقطه آغاز یک قضاوت است. محمد تقی‌پور، طراح گرافیک و برنده سیمرغ بلورین بهترین طراحی پوستر برای فیلم تحسین‌شده «۲۳ نفر»، از چهره‌های شاخصی است که این مدیوم را نه یک حاشیه زینتی، بلکه یک متن فرهنگی مستقل و دارای هویت می‌داند. در دورانی که رسانه‌های دیجیتال، حیات پوستر را از یک قاب ثابت به یک موجودیت پویا و متکثر تغییر داده‌اند، پرسش‌های بنیادین درباره رسالت آن جدی‌تر از همیشه به نظر می‌رسند. پوستر دقیقا چه نسبتی با خود فیلم دارد؟ آیا گرافیک سینمایی ایران توانسته به یک زبان منحصربه‌فرد برای گفت‌وگوی بین‌المللی دست‌یابد؟ در این گفت‌وگو، تقی‌پور با نگاهی عمیق به فلسفه طراحی، چالش‌های خلق هویت بصری ایرانی را می‌شکافد و از تجربه موفق خود در شکستن کلیشه‌ها می‌گوید. او معتقد است آینده این هنر در گرو جسارت در «بازترجمه» سنت‌هاست، نه «بازتکرار» آنها؛ مسیری که می‌تواند به خلق زبانی جهانی با لهجه‌ای اصیل ایرانی منجر شود.

به‌عنوان نقطه شروع، مایلم از دیدگاه شما بدانم که یک پوستر فیلم، در عالی‌ترین شکل خود، چه نسبتی با خود اثر سینمایی برقرار می‌کند؟ آیا پوستر یک «خلاصه بصری» است، یک «تفسیر مستقل»، یا شاید یک «دعوت‌نامه شاعرانه» برای ورود به جهان فیلم؟

پوستر به عقیده من یک واسطه بصری است؛ یک دروازه برای ورود به جهان اثر سینمایی، جایی میان فیلم و مخاطب. نه مثل تریلر افشاگری می‌کند، نه مثل نقد موضع می‌گیرد. فکر می‌کنم اگر بگویم یک دعوت‌نامه هنرمندانه واژه درست‌تری باشد، چون پوستر باید وعده جهان فیلم را بدهد، اما نباید آن را خرج خود کند. درعین‌حال، پوستر به نوعی یک سند تاریخی هم محسوب می‌شود. فیلم بعد از اکران تمام می‌شود، اما پوستر در حافظه می‌ماند. بنابراین پوستر هم کارکرد تبلیغاتی دارد، هم کارکرد آرشیوی و هم کارکرد زیبایی‌شناسانه.

اگر یاد بگیریم عناصر بومی را به‌عنوان ماده خام برای زبان معاصر به‌کار ببریم، شاید بتوانیم زبانی خلق کنیم که در جهان به نام ما شناخته شود

وقتی طراحی یک پوستر سینمایی را آغاز می‌کنید، نقطه شروع شما چیست: روایت فیلم، حس کلی آن، یا نگاه شخصی طراح؟

مجموع عواطف کلی اثر، به‌اضافه روایت فیلم دستمایه مناسبی است برای شروع کار. مثلا اگر فیلم درباره جنگ باشد، آیا کد غالب وحشت است یا معصومیت یا تراژدی خاموش. این حس اولیه مثل یک کلید عمل می‌کند. بعد از آن، نگاه شخصی به‌عنوان طراح، در لایه‌های بعدی وارد می‌شود. البته که ممکن است همیشه مرزبندی درست و مشخصی نداشته باشد. اگر از نگاه شخصی شروع شود خطر خودنمایی و فاصله‌گرفتن از دنیای اثر، در کمین است. بنابراین نقطه شروع همیشه حسی است که باید در ذهن مخاطب حک شود.

تجربه شما در طراحی پوستر فیلم «۲۳ نفر» که سیمرغ بلورین گرفت، چه نکات ویژه‌ای داشت که می‌تواند برای نسل جدید طراحان الهام‌بخش باشد؟

تغییر زاویه نگاه، شکستن کلیشه‌های ذهنی، ایجاد تضاد معنایی و... را می‌توان از مؤلفه‌های قابل توجه در این پوستر دانست. به‌جای بازنمایی مستقیم موضوع، تلاش شد به ساده‌ترین حالت، مفهوم آزادی و آزادمرد بودن درعین اسارت، منتقل شود. پرداخت به معنای آزادی به‌طور استعاری، استفاده از تصویر جمع نوجوانان در فضای آزاد حیاط زندان، جابه‌جا شدن مفهوم آزادی و اسارت به‌واسطه انتخاب نمای دوربین و ... از نکات فنی این پوستر به شمار می‌رود که در انتقال مفهوم و محتوا، مؤثر است. در آن پروژه با توجه به رویکرد شخصی خودم، با دوگانه‌ای مواجه بودم اگر قرار بود کار به حرفه‌ای‌ترین حالت پیش برود می‌بایست هم اسارت این جمع را نشان می‌دادم و هم به درونمایه فیلم هم اشاره می‌کردم. تقابل این دو مفهوم کاملا متضاد، چالش قابل توجهی بود که به لطف خدا درنهایت به این خروجی منجر شد که مورد توجه قرار گرفت.

به نظر شما، گرافیک سینمایی ایران تا چه اندازه توانسته یک «زبان تصویری» منحصربه‌فرد و قابل تشخیص در عرصه بین‌المللی خلق کند؟ آیا مؤلفه‌هایی مانند تایپوگرافی فارسی، استفاده از عناصر مینیاتور یا نقاشیخط، می‌توانند بدون تبدیل‌شدن به کلیشه‌های اوریانتالیستی، به‌عنوان یک امضای فرهنگی معتبر در سطح جهانی عمل‌کنند؟

گرافیک سینمایی ایران هنوز در جست‌وجوی زبان مختص به خود است. ما ظرفیت خلق یک زبان منحصربه‌فرد را داریم و نشانه‌های آن‌هم در کار بعضی نسل‌ها دیده می‌شود. درونمایه‌های هنر اصیل ایرانی اگر با نگاه امروزی بازتولید شوند و صرفا به تزئینات شرقی تقلیل پیدا نکنند، می‌توانند به امضای فرهنگی معتبر تبدیل شوند. نشانه‌هایی مثل تایپوگرافی فارسی یا ارجاعات به مینیاتور می‌توانند هویت‌بخش باشند، اما خطر بزرگ فرم‌زدگی را نیز در پی دارد، یعنی استفاده سطحی از خط یا نگارگری فقط برای جلب توجه. درواقع چیزی که ما نیاز داریم، فرآیند بازترجمه است، نه بازتکرار.

پوستر یک واسطه بصری است؛ یک دروازه برای ورود به جهان اثر سینمایی، جایی میان فیلم و مخاطب. نه مثل تریلر افشاگری می‌کند، نه مثل نقد موضع می‌گیرد

با سیطره رسانه‌های دیجیتال، مفهوم پوستر از شیئی چاپی به مدیومی پویا و متغیر (پوسترهای متحرک، نسخه‌های مختلف برای پلتفرم‌های گوناگون) تبدیل شده است. این تحول دیجیتال را یک فرصت برای خلاقیت بیشتر می‌دانید یا تهدیدی برای تمرکز و عمق اندیشه در طراحی؟

تحول دیجیتال معادلات را عوض کرده. این تنوع فرمت، فرصتی است برای گسترش دامنه خلاقیت، چون می‌توان با یک زبان تصویری، نسخه‌های متکثر خلق کرد که در روند تبلیغات همپوشانی داشته باشند. اما به‌نوعی شاید تهدید هم به‌حساب‌آید، و آن آفت سطحی‌شدن تبلیغات است. یعنی کار فقط برای مصرف سریع و وایرال‌شدن ساخته شود. راه‌حل این است که طراح در هر مدیومی، در ابتدا وفادار به ایده مرکزی بماند. تلاش کند قالب‌های مختلف را فرصتی ببیند برای ایجاد خلاقیت‌های جدیدی که تاکنون مجال و امکاناتش مهیا نبوده است. باید یاد بگیریم هم در یک قاب ثابت راوی هنرمندی باشیم و هم در مدیوم‌های پویا.

به نظر می‌رسد در فضای رسانه‌ای و آکادمیک ما، «نقد گرافیک سینمایی» به اندازه نقد فیلم جدی گرفته نمی‌شود و اغلب به چند جمله کلی بسنده می‌گردد. دلیل این خلأ را در چه می‌بینید؟ برای ارتقای سطح دانش عمومی و تخصصی نسبت به اهمیت پوستر و تیتراژ، چه اقداماتی باید صورت گیرد؟

ما در نقد فیلم یک سنت جاافتاده داریم، اما در نقد گرافیک سینمایی هنوز نه. دلیلش این است که پوستر عمدتا ابزار تبلیغ دیده شده، نه متن فرهنگی ـ هنری. باید بپذیریم که غالبا نگاه به پوستر و گرافیک سینمایی، نگاهی حاشیه‌ای بوده، درصورتی‌که جایگاه حساسی که در واقعیت دارد این را به ما نمی‌گوید. برای ارتقا و تغییر وضعیت کنونی شاید این اقدامات کارساز باشد، ازجمله ایجاد کرسی‌های آموزشی تخصصی، راه‌اندازی بخش‌های مستقل در جشنواره‌ها برای نقد جدی‌تر، بررسی پوستر توسط رسانه‌های مرتبط، مانند نقد فیلم، با معیارهای دقیق نشانه‌شناختی و زیبایی‌شناسی.

اگر بخواهید آینده گرافیک سینمایی ایران را در یک جمله تصویر کنید، چه خواهید گفت؟

اگر سنت تصویری خود را بتوانیم با جسارت معاصر کنیم، آینده‌اش نه تقلید از غرب خواهد بود و نه بازگشت به گذشته، بلکه زبانی جهانی است با لهجه‌ای ایرانی. آینده گرافیک سینمایی ایران به نظرم در گرو تعامل مداوم با سنت و مدرنیته است. اگر یاد بگیریم عناصر بومی را، نه به‌عنوان یادگاری از گذشته، بلکه به‌عنوان ماده خام برای زبان معاصر به‌کار ببریم، شاید بتوانیم زبانی خلق کنیم که در جهان به نام ما شناخته شود.

قاب

نمایشگاه حمید عجمی در سالروز خط معلی

حمید عجمی، هنرمند خوشنویس جدیدترین نمایشگاه خط معلی را برگزار می‌کند. این نمایشگاه با عنوان «اشراق در زمین» توسط حمیدعجمی به مناسبت بیست‌وپنجمین سال‌گذشت ابداع این خط، روز ۲۱ شهریورماه ساعت پنج‌ونیم برگزار می‌شود. در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه، محمد بهشتی، نیرطهوری و حمیدرضا قلیچ‌خانی سخنرانی خواهند داشت و مباحثی درباره صیرورت خوشنویسی سنتی ایران زمین منطبق با مبادی صوری و شهودی هنرهای عرصه خیال شرق مطرح می‌شود.

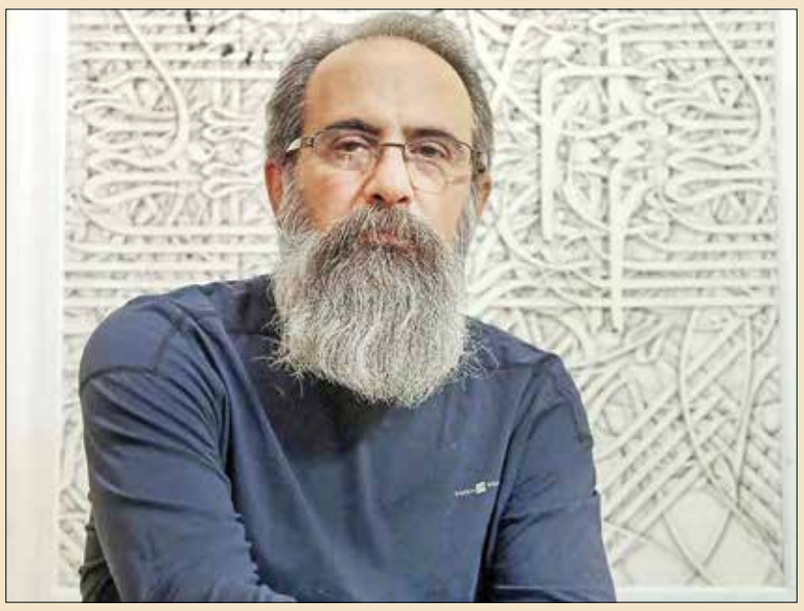

سینما

کناره‌گیری خانه سینما از کمیته انتخاب نماینده اسکار

هیأت‌رئیسه خانه سینما با انتشار اطلاعیه‌ای رسمی، اعلام کرد که از مشارکت در فرآیند انتخاب نماینده سینمای ایران برای آکادمی اسکار ۲۰۲۶ کناره‌گیری می‌کند. این تصمیم مهم که بازتابی از اختلافات عمیق میان این نهاد صنفی و سازمان سینمایی است، به‌دلیل اصرار سازمان بر استفاده از «سازوکار پیشین» در انتخاب فیلم اتخاذ شده. در بخشی از این اطلاعیه آمده که هیأت‌رئیسه امیدوار بود در مذاکرات اخیر با رویکردی جدید از سوی مدیران سینمایی مواجه شود. با این حال، سازمان سینمایی روندی را در پیش گرفته که از نظر خانه سینما «برای شرایط فعلی مناسب نیست». بر همین اساس، هیأت‌رئیسه قاطعانه اعلام کرده است: «خانه سینما نقشی در برگزاری جلسات کمیته یادشده نخواهد داشت.» با این کناره‌گیری و باتوجه به مدت اندکی که تا معرفی نامزد سینمای ایران در جایزه اسکار مانده باید دید کدام اثر سینمایی به‌عنوان نماینده ایران در این رویداد سینمایی معرفی می‌شود.

پویانمایی

درخشش پویانمایی‌های ایرانی در آلمان

پنجمین جشنواره بین‌المللی «تی شورت» آلمان امسال میزبان نمایش مجموعه‌ای از پویانمایی‌های کوتاه ایرانی خواهد بود. این جشنواره که به ارائه فیلم‌های انیمیشن حداکثر تا ۱۵ دقیقه می‌پردازد، از ۷ تا ۹ آذر ۱۴۰۴ به صورت حضوری و از ۱۰ تا ۲۳ آذرماه به صورت آنلاین ویژه تماشاگران مقیم آلمان برگزار می‌شود. در بخش رقابتی و ویژه این رویداد، آثاری چون «مغازه سایه‌فروشی» ساخته هومن تهرانی شریف، «روزی که برف‌ها آب می‌شوند» از هاجر مهرانی، «کربت» به کارگردانی نیلوفر نادری تهرانی، «شکوه» اثر مهدی برق‌زادگان، «پسران فریدون» و «رویایی در بیداری» از حسین مرادیزاده به نمایش درخواهند آمد. همچنین «یک روز معمولی» ساخته باقر بهرام شتربان، «بیمه برای زنان خانه‌دار» به کارگردانی علیرضا پورشکوری، «ناگهان یک پرنده» اثر الهه فرنیا، «گل‌های کاغذی» ساخته رامک امین کاظمی، «در شب» به کارگردانی پویا افضلی و «هذیان خانگی» از نیلوفر نادری نیز در این رویداد حضور دارند.

خبر

گنجینه خطی ابوریحان بیرونی در کتابخانه ملک

به مناسبت روز بزرگداشت ابوریحان بیرونی (۱۳ شهریور)، کتابخانه و موزه ملی ملک مجموعه‌ای از نسخه‌های خطی نفیس این دانشمند بزرگ سده‌های چهارم و پنجم هجری قمری را معرفی کرد. این آثار که بیشتر با موضوع نجوم و به زبان‌های فارسی و عربی در فاصله قرون هفتم تا سیزدهم هجری کتابت شده‌اند، توسط حاج حسین آقا ملک وقف شده‌اند. از شاخص‌ترین این نسخ می‌توان به «تسطیح الاکر» (۶۵۶ ق)، «استیعاب الوجوه الممکنه فی صنعه الاسطرلاب» (قرن ۱۰ ق)، «آثار الباقیه» (قرن ۱۱ ق) و ترجمه فارسی همین اثر به قلم اعتمادالسلطنه (قرن ۱۳ ق) اشاره کرد. همچنین آثاری چون «الیوم و النهار و اللیل» (۱۰۸۷ ق) و دو نسخه «التفهیم لاوائل صناعه التنجیم» به زبان‌های عربی و فارسی نیز در این مجموعه نگهداری می‌شود. تمام این نسخ دیجیتال‌سازی و برای پژوهشگران داخلی و خارجی طبق ضوابط کتابخانه در دسترس است. علاقه‌مندان با مراجعه به تالار «علوم در ایران اسلامی» موزه می‌توانند از نزدیک با آثار و زندگی این چهره ماندگار آشنا شوند.

ترویج طنز فاخر در جشنواره‌ای خندان

ساسان قجر، دبیر نخستین جشنواره ملی فیلم‌های کمدی سینمای ایران درباره ضرورت برگزاری این جشنواره و رویکردهای آن صحبت کرده است

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ

عادت به طنز، مطایبه و شوخی در خون همه ما ایرانی‌هاست؛ ما از دل تراژدی هم برای این‌که بتوانیم بهتر با مشکلات زندگی کنار بیاییم، طنز خلق می‌کنیم. این طنازی در ادبیات فارسی، شعر و سینما، به‌وفور دیده می‌شود. یکی از بهترین نمونه فیلم‌های کمدی پس از انقلاب «اجاره‌نشین‌ها» است و تنها فیلمی است که از درون یک فاجعه و وضعیت تلخ، طنزی زیبا و گزنده خلق شده که تا سال‌ها نقل محافل است و کارکردش مانند فیلم‌های چارلی چاپلین است که با دیدن چندباره، هرگز از آن خسته نمی‌شویم و نکته‌ای از درون آن درمی‌یابیم. البته پس از اجاره‌نشین‌ها فیلم‌های کمدی بسیاری ساخته شد که خوب بودن‌شان به این برمی‌گشت که زبانی فاخر و زیبا و بدون اهانت داشتند و به قول معروف «به هم نمی‌خندیدند، بلکه باهم می‌خندیدند». کوتاه سخن این‌که بعد از گذر سالیان و ساخته شدن این میزان فیلم کمدی که رگ خواب مخاطبان را به دست آوردند، به‌تازگی جشنواره‌ای موضوعی با این محور قرار است برگزار شود و این نخستین جشنواره در حوزه کمدی است. قرار است این جشنواره از ۲۱ تا ۲۴ مهر در زنجان برگزار شود. همان‌گونه که می‌دانیم هزاران جشنواره و رویداد در حوزه فیلم برگزار می‌شود اما ساسان قجر، دبیر نخستین جشنواره ملی فیلم‌های کمدی سینمای ایران درباره ضرورت برگزاری این جشنواره و رویکردهای آن صحبت کرده است. قجر با اشاره به سابقه کاری‌اش در این حوزه گفت: با توجه به سابقه کاری‌ام در تئاتر و سینما و این‌که خودم کمدین هستم و آثار کمدی مثل برنامه «نوروز ۷۵» شبکه یک را تا سال ۷۶ در کنار آقای کاردان تولید می‌کردیم، همیشه دغدغه اصلی من کار کمدی بوده است.

شناخت استعدادهای جوان

او با بیان این‌که بررسی کردیم در ایران جشنواره‌های زیادی برای فیلم برگزار می‌شود اما جشنواره ژانری خاص وجود ندارد، افزود: به همین خاطر متوجه شدیم که ژانر کمدی به سبب مخاطبان فراوانش جای خالی دارد، پس تصمیم گرفتیم طرحش را بنویسیم و ارائه کنیم تا یک جشنواره ملی برای فیلم‌های کمدی سینمای ایران با این هدف که استعدادهای نوجوان و خلاق کشف شوند و آثارشان را ارائه دهند داشته باشیم. قجر با اشاره به این‌که تلاش کردیم تهیه‌کنندگان نیز در جشنواره حضور داشته باشند تا کارها دیده شود و راهی برای جوانان با استعداد برای ورود به عرصه کمدی باز شود، عنوان کرد: همه تلاش ما این است که کارهای با کیفیت و کمدی‌های فاخر و محترمانه؛ یعنی بدون لودگی و توهین وارد این عرصه شود.

آینده‌نگری برای کمدی روزآمد

او در پاسخ به این گزاره که بسیاری از کمدی‌های روی پرده سینما از منظر زبان فاخر و مناسب بودن برای خانواده جای نقد دارند، تشریح کرد: البته من در جایگاهی نیستم که بخواهم آثار فیلمسازان روی پرده را نقد کنم و با آن آنها کاری ندارم. هدف ما از راه‌اندازی جشنواره، این بود که جوانان خوش‌ذوق و خلاق را جمع کنیم تا آثارشان را ارائه کنند و کشف شوند. بنابراین، با تشویق این افراد، می‌توانیم پایه‌های کمدی فاخر را در سینمای هشت سال آینده پی‌ریزی کنیم؛ به گونه‌ای که مشخص شود چه رده سنی‌ای باید این فیلم‌ها را ببینند و برای چه گروه سنی‌ایی مناسب نیست. این کار از منظر فرهنگ نتایج مثبت خواهد داشت اما تحقق آن حداقل پنج سال زمان می‌برد و با حضور جوانان خوش‌فکر این مسیر تسهیل می‌شود و جنبه زیباتری به خود می‌گیرد.

زبان نسل امروز را برای طنز شناسایی می‌کنیم

دبیر نخستین جشنواره ملی فیلم‌های کمدی سینمای ایران با اشاره به استعداد زیاد جوانان امروز و گرایش آنها به ساخت محتوای طنز در فضای مجازی گفت: گاهی در فضای مجازی طنزهایی از این بچه‌ها می‌بینم که بسیار زیبا هستند؛ هرچند کوتاه و یک دقیقه‌ای اما استعداد فراوانی دارند. در سال ۷۵ ما بازیگران طنز تلویزیون بودیم اما امروز می‌بینم این نسل چقدر جلوتر رفته و هدف‌مان این است که زبان نسل امروز برای طنز را شناسایی کنیم تا آثار کمدی متناسب با همین نسل تولید شود؛ چون همه چیز در حال تغییر است. با کشف استعدادهای جوان و خوش‌ذوق، می‌خواهیم به کمدی متناسب با خواسته‌های نسل جدید برسیم و طی ۶-۵ سال آینده یک بیانیه برای این جشنواره تدوین کنیم. قجر در پاسخ به این پرسش که آیا منظور شما این است که فقط فیلمسازان جوان می‌توانند در این جشنواره شرکت کنند، عنوان کرد: خیر، منظورمان از جوان بودن، ایجاد محدودیت سنی نیست؛ بلکه افکار و نگاه‌های نو و خلاق است. ممکن است کسی سن بالایی داشته باشد اما اثری نوآورانه، زیبا و اثربخش ارائه دهد صرفا؛ بنابراین محدودیتی وجود ندارد و هم جوانان و نوجوانان و هم پیشکسوتان و سایر فیلم‌سازان می‌توانند با ایده‌های نو و آثار خوب در عرصه کمدی و طنز شرکت کنند. هدف این است که مردم با سینمای کمدی و تأثیراتش آشنا شوند.

فازبندی آینده؛ شناخت کمدی‌های مجازی

او در پاسخ به این‌که با توجه به فراگیری و گستردگی محتوای کمدی در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی، آیا سال‌های آینده بخشی ویژه برای فضای مجازی دارید یا خیر، تشریح کرد: ما برای جشنواره برنامه‌ریزی کردیم و در سال بعد یک فاز جدید به این جشنواره اضافه خواهد شد تا تکمیل‌کننده فاز نخست باشد.

برای دوره اول بیش از ۱۰۰ اثر دریافت کردیم

این کارشناس سینما گفت: با توجه به رشد تولید محتوای کمدی در فضای مجازی، در آینده راه‌هایی برای جذب و مشارکت فعالان این عرصه هم در جشنواره مدنظر داریم. انتخاب آثار برتر از میان این حجم و تعداد بالا، کار دشواری است اما تاکنون برای این دوره نخست جشنواره بیش از ۱۰۰ اثر شامل فیلم کوتاه، فیلم‌های نیمه‌بلند و آثار متنوع شرکت کرده‌اند. قجر در پاسخ به این پرسش که آیا فیلمسازان حرفه‌ای هم در این رویداد شرکت می‌کنند یا خیر، بیان کرد: یکی از بخش‌های ما مرور آثار فاخر سینمای کمدی از دهه ۶۰ تا دهه ۷۰ است. در این بخش فیلم‌هایی که از نظر طنز برجسته بوده‌اند را مرور و اکران می‌کنیم و درباره آنها گفت‌وگو خواهیم کرد و خانواده‌ها می‌توانند فیلم‌های کمدی برجسته هر دوره را ببینند. هدف ما این است که طی چند سال آینده جشنواره امتداد پیدا کند و این برگزاری مقطعی نباشد. او یادآوری کرد: در حال حاضر هنوز هیچ کارگردانی اثری ارسال نکرده است، زیرا در آیین‌نامه ما فیلم‌های کوتاه، نیمه‌بلند، بلند، آثار غیرسینمایی، ویدئویی و تله‌فیلم مجاز به شرکت هستند و برای بخش پویانمایی نیز تمرکز ویژه‌ای قرار داده‌ایم؛ چون فضای فانتزی پویانمایی ظرفیت مطلوبی برای خلق طنز دارد و این بخش در جشنواره به متقاضیان اختصاص داده شده است. دبیر نخستین جشنواره ملی فیلم‌های کمدی سینمای ایران در پاسخ به بعضی انتقادها درباره فلسفه برگزاری این جشنواره خاطرنشان کرد: برخی مطرح کرده‌اند که با وجود این همه جشنواره، جشنواره فیلم کمدی چه کاربردی دارد؛ اما هدف اصلی ما علاوه بر رقابت، آموزش است.

کارگاه‌هایی برای شناخت چیستی کمدی

او با اشاره به کارگاه‌های آموزشی این جشنواره عنوان کرد: در چند روز جشنواره کارگاه‌های آموزشی با محوریت «چیستی کمدی و طنز» برگزار خواهد شد. همچنین کارگاه‌های انتقال تجربه با حضور تهیه‌کنندگان مطرح ترتیب داده‌ایم تا تهیه‌کنندگان و هنرمندان برجسته بیایند و تجربیات‌شان را منتقل کنند. موارد مهمی که یک فیلمساز طنز باید در تولید و تهیه‌کنندگی یک اثر طنز رعایت کند به تمام علاقه‌مندان منتقل می‌شود. درواقع این جشنواره متعلق به همه هنرمندان است و اینجا می‌توانند دانش خود را به اشتراک بگذارند. همچنین کارگاه‌های بداهه‌گویی، بداهه‌پردازی و جلسات تخصصی درباره انواع کمدی در جشنواره برنامه‌ریزی و تدوین شده است.

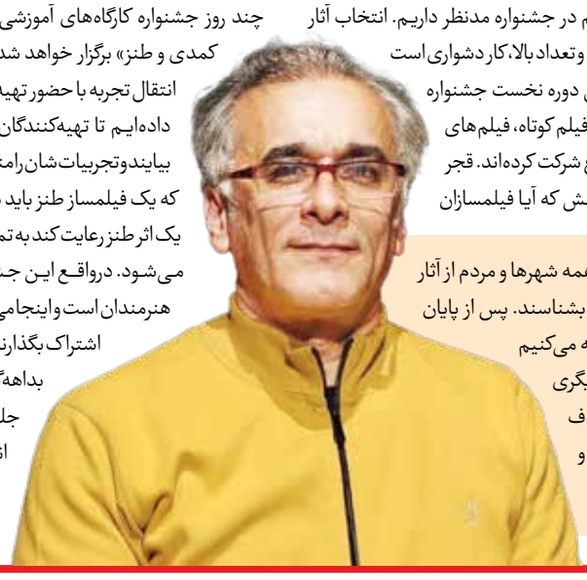

برش

مرکزگریزی برای برگزاری یک رویداد

قجر درباره برگزاری نخستین جشنواره ملی فیلم‌های کمدی سینمای ایران در شهر زنجان و توجه به شهرهای دیگر برای برگزاری یک رویداد گفت: این نخستین دفعه‌ای است که یک رویداد سینمای کمدی در شهری غیر از تهران برگزار می‌شود. هدف ما این است که جشنواره سیار باشد و هر سال در یک شهر برگزار و اجرا شود تا همه شهرها و مردم از آثار کمدی بهره‌مند شوند و این قالب سینمایی را بیشتر بشناسند. پس از پایان دوره اول، جمع‌بندی خود را به سازمان سینمایی ارائه می‌کنیم تا با موافقت آنها، سال بعد میزبانی جشنواره به شهر دیگری واگذار شود و نشاط این رویداد به سراسر کشور برسد. هدف اصلی این است که جشنواره محدود به یک شهر نباشد و همه هنرمندان و علاقه‌مندان از آن استفاده کنند.

یادداشت

فریناز مختاری | نویسنده

کمدی، بازتابی از دردهای پنهان

کمدی در سینمای ایران همواره فراتر از ابزاری صرف برای خنداندن مخاطب عمل کرده است. این ژانر در طول دهه‌های متمادی، به رسانه‌ای برای نقد هوشمندانه و موشکافانه از مسائل اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی تبدیل شده است. برخلاف آنچه برخی منتقدان باور دارند، کمدی‌های موفق ایرانی هرگز از واقعیت فرار نمی‌کنند؛ بلکه با زبانی نمادین و گاهی اوقات گزنده، آن را به شکلی قابل تأمل به تصویر می‌کشند. این رویکرد، مخاطب را قادر می‌سازد تا با تلخی‌ها و تناقض‌های جامعه، از منظری متفاوت و قابل هضم‌تر روبه‌رو شود.

ریشه‌های یک رویکرد انتقادی و تولد کمدی نوین

تاریخ سینمای پس از انقلاب، با فضایی متأثر از جنگ و سال‌های بازسازی، شاهد تولد رویکردی نوین در کمدی بود. در شرایطی که امکان نقد مستقیم بسیاری از نارسایی‌ها وجود نداشت، کمدی به پناهگاهی امن برای طرح مسائل حساس تبدیل شد. فیلم‌هایی چون «اجاره‌نشین‌ها» (داریوش مهرجویی)، نمونه‌ای درخشان از این رویکرد است. مهرجویی با دستمایه قرار دادن مشکلات یک آپارتمان در حال فروریزی، به شکلی نمادین، بی‌قانونی، فساد و نابسامانی‌های شهری و اجتماعی دهه ۶۰ را نقد می‌کند. کمدی در اینجا، نه ابزاری برای فراموشی، بلکه یک چکش برای درهم شکستن دیوار سکوت است. این فیلم به خوبی نشان داد که چگونه یک کمدی موقعیت می‌تواند به تحلیل یک وضعیت پیچیده اجتماعی بپردازد.

عبور از خط قرمزها با زبان طنز

یکی از کارکردهای بی‌بدیل کمدی در سینمای ایران، شکستن تابوها و نقد هوشمندانه ساختارهای قدرت و باورهای اجتماعی است. فیلمسازان با پنهان شدن در پشت نقاب طنز، توانسته‌اند به موضوعاتی بپردازند که بیان مستقیم آنها با محدودیت‌های فراوانی روبه‌رو بوده است. «مارمولک» (کمال تبریزی)، شاید یکی از بارزترین مثال‌ها در این زمینه باشد. این فیلم با طرح مسأله‌ای حساس چون روحانیت، کلیشه‌های ذهنی جامعه را به چالش می‌کشد و نشان می‌دهد که چگونه می‌توان با زبانی کمدی، گفت‌وگویی جدی درباره موضوعات حساس را آغاز کرد. موفقیت این فیلم، نشانگر نیاز مخاطب به روبه‌رو شدن با چنین مسائلی، ولو از دریچه طنز بود. فیلم‌هایی مانند «ورود آقایان ممنوع» (رامبد جوان) در نقد تبعیض جنسیتی، یا «نهنگ عنبر» (سامان مقدم) با نگاهی نوستالژیک و کنایه‌آمیز به تحولات فرهنگی جامعه، به خوبی از این پتانسیل بهره بردند.

جشنواره ملی فیلم‌های کمدی ایران، فرصتی برای بازبینی یک ژانر

برگزاری اولین دوره جشنواره ملی فیلم‌های کمدی ایران، رویدادی مبارک و بجا در بستر سینمای امروز ماست. در سال‌هایی که مرز میان کمدی‌های تجاری و فیلم‌های صاحب اندیشه رو به محو شدن است، این جشنواره فرصتی است برای بازتعریف و تجلیل از کمدی‌های مؤلف و اندیشمند. این رویداد می‌تواند به‌عنوان یک سکوی پرتاب عمل کند و به نسل جدید فیلمسازان یادآوری کند که کمدی، تنها ابزار گیشه‌سازی نیست، بلکه می‌تواند ابزار نقد و روشنگری باشد. جشنواره‌ای که به فیلمسازان جرأت می‌دهد تا با زبانی تازه، به عمق جامعه نگاه کنند و دردهای آن را به طنز بکشند.

متن کامل

ادبیات

رونمایی از «محمدرحمه‌للعالمین»

در آستانه سالروز میلاد پیامبر اکرم (ص)، کتاب «محمد رحمه‌للعالمین» جدیدترین اثر مرضیه محمدزاده، روز شنبه ۱۵ شهریور طی مراسمی در مجموعه فرهنگی شهدای انقلاب (سرچشمه) رونمایی می‌شود. این کتاب ۲۸۸ صفحه‌ای که با رویکردی پژوهشی-تحلیلی به ابعاد شخصیت اخلاقی و اجتماعی پیامبر اسلام (ص) می‌پردازد، وجه انسان‌سازی آن حضرت را براساس منابع معتبر تاریخی تشریح می‌کند. محمدزاده، نویسنده اثر، متولد ۱۳۳۷ و مدرس تاریخ اسلام است که آثار متعددی چون «خدیجه همتای بی‌همتا» و «نقش زنان در نهضت امام حسین(ع)» را در کارنامه دارد. مراسم رونمایی با حضور غلامرضا ظریفیان، پژوهشگر تاریخ اسلام، و نویسنده کتاب از ساعت ۱۰ تا ۱۲ در مجموعه سرچشمه واقع در میدان بهارستان برگزار خواهد شد. این اثر به زودی با شمارگان ۲۰۰ نسخه وارد بازار کتاب می‌شود تا در اختیار علاقه‌مندان به سیره نبوی قرار گیرد.

رویداد

جشنواره قصه‌گویی با دبیر جدید

حامد علامتی، مدیرعامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، با صدور حکمی، مسلم فلاح۷س را به‌عنوان دبیر بیست‌وهفتمین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی منصوب کرد. علامتی در حکم انتصاب فلاح، با اشاره به دانش و سوابق او در عرصه قصه‌گویی، بر اهمیت این ابزار تربیتی ریشه‌دار در انتقال مفاهیم اخلاقی و دینی تاکید کرد. وی خواستار عمق‌بخشی و عمومی‌سازی جریان قصه‌گویی با استفاده از ظرفیت‌های ملی، خصوصی و مردمی شد. یکی از نکات برجسته در حکم مدیرعامل کانون، لزوم ورود منطقی و علمی به حوزه هوش مصنوعی و تاثیر آن بر قصه و قصه‌گویی در جشنواره امسال بود. او همچنین بر طراحی و اجرای جشنواره‌ای مترقی و درخور نام ایران، با بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌ها و با محوریت دبیرخانه دائمی و مدیران استانی تاکید کرد. در پایان این حکم، ابراز امیدواری شده است که این دوره از جشنواره به نام و یاد شهدای کودک و نوجوان غزه متبرک و معطر گردد و بتواند رویدادی مؤثر برای کودکان و نوجوانان ایران اسلامی باشد.

قاب

اکبر زنجان‌پور به خانه بازگشت

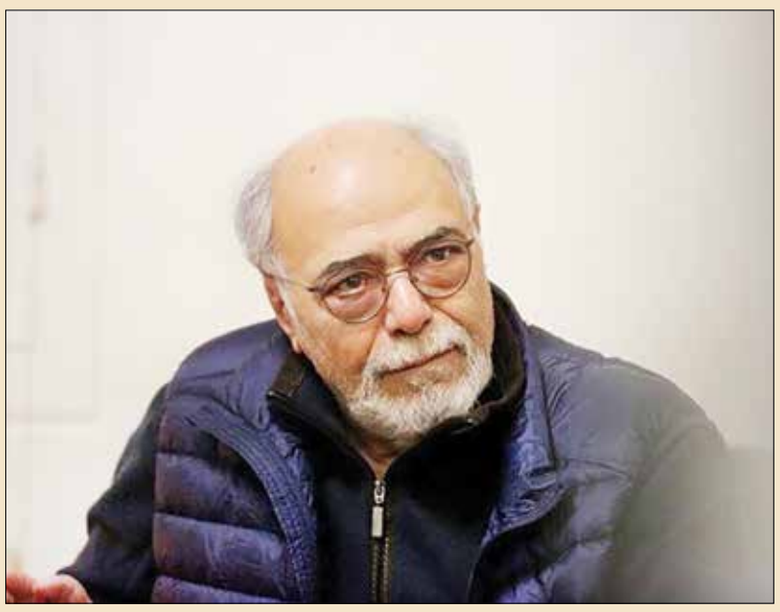

اکبر زنجان‌پور، هنرمند پیشکسوت تئاتر، سینما و تلویزیون، پس از عمل جراحی موفقیت‌آمیز، از بیمارستان مرخص شد. گلنوش زنجان‌پور، دختر این هنرمند، با تایید این خبر به ایسنا گفت که پدرش اکنون دوران نقاهت را در منزل سپری می‌کند و حال عمومی او رو به بهبودی است. این بازیگر و کارگردان باسابقه، روز یکشنبه به‌دلیل عارضه سنگ در مجاری صفراوی تحت عمل جراحی قرار گرفته بود. زنجان‌پور که تجربیات درخشانی در عرصه بازیگری و کارگردانی دارد، سال گذشته نمایش «اکتینگ» را در تماشاخانه ایرانشهر روی صحنه برده بود.

«جام جم» در روزهای انتخاب رشته کنکوری‌ها بررسی کرده است

آخرین تغییرات سهمیه‌های کنکور

زهرا حامدی
گروه جامعه

مهلت انتخاب رشته تمدید شد و کنکوری‌ها تا ۱۷ شهریور برای انتخاب رشته فرصت دارند و این روزها بحث سهمیه‌ها، مثل همیشه در مرکز توجهات آنها و خانواده‌های‌شان قرار دارد. در این شرایط از یک‌سو، دستور صریح رئیس‌جمهور، مسعود پزشکیان در مهر ۱۴۰۳ برای بازنگری و ساماندهی سهمیه‌ها، امید به اصلاحات عادلانه را زنده کرده است. از سوی دیگر حذف کامل سهمیه فرزندان هیات علمی، افزودن سهمیه برای ۲۳ نفر از شهدای جنگ ۱۲روزه و تمرکز ویژه بر سهمیه بومی مناطق محروم، مانند تخصیص بیش از ۲۰۰۰ ظرفیت پزشکی به سیستان‌وبلوچستان، معادلات پذیرش را تا حدی دگرگون کرده است.

سهمیه فرزندان اعضای هیات علمی، پر!

کنکور ۱۴۰۴ بدون تغییرات بزرگ در سهمیه‌ها به روزهای پایانی خود نزدیک می‌شود اما زنگ اصلاح آن از سال گذشته با نامه رئیس جمهور به صدا درآمده است. اوایل مهرماه ۱۴۰۳ دکتر پزشکیان در نامه‌ای به وزارتخانه‌های علوم و بهداشت، سازمان سنجش و دیگر دستگاه‌ها دستور بازنگری و ساماندهی سهمیه‌های کنکور را صادر کرد و روند تغییرات در دستور کار قرار گرفت. اگرچه هنوز تغییرات گسترده و چشمگیری اعمال نشده اما نخستین گام‌های آن به حذف کامل سهمیه فرزندان هیات علمی منجر شد. این سهمیه که قبلا سالانه به حدود ۱۵۰۰ نفر اجازه تغییر رشته یا دانشگاه می‌داد، پس از اعتراضات و ابطال در دیوان عدالت اداری، برای همیشه حذف شد.

عبدالرسول پورعباس، رئیس سازمان سنجش در این خصوص گفت: هیچ سهمیه‌ای برای فرزندان هیات علمی در کنکور امسال وجود ندارد. این تغییر که ریشه در یکی از مصوبات شورای انقلاب فرهنگی داشت، حالا به‌عنوان گامی مثبت در جهت عدالت آموزشی به فال نیک گرفته می‌شود.

علی امرایی، عضو کمیسیون دیده‌بان شفافیت و عدالت در گفت‌وگو با جام‌جم در توضیح این سهمیه می‌گوید: براساس مصوبه شماره ۷۳۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب سال ۱۳۹۲، سهمیه‌ای برای فرزندان اعضای هیات‌علمی شامل دو نوع امتیاز تغییر رشته و نقل‌وانتقال در نظر گرفته شد. برای استفاده از این سهمیه، حد نصابی معادل ۹۰ تا ۹۲/۵ درصد نمره علمی آخرین فرد پذیرفته‌شده در دانشگاه تعیین شده بود اما در سال‌های بعد مشکلاتی ایجاد شد و برخی افراد با رتبه‌های بالا از این سهمیه برای تغییر رشته یا نقل‌وانتقال استفاده کردند. به همین دلیل این موضوع در دیوان عدالت اداری مطرح و مصوبه به‌دلیل مغایرت با قانون سه بار در هیات عمومی این دیوان باطل شد و حتی سازمان بازرسی کل کشور نیز به‌عنوان شاکی به این موضوع ورود کرد.

آن‌طور که او توضیح می‌دهد، در نهایت، مصوبه مربوط به سهمیه فرزندان اعضای هیات علمی، چه در زمینه تغییر رشته و چه در زمینه نقل‌وانتقال، به‌طور کامل لغو شد.

بنابراین درحال‌حاضر، هیچ سهمیه‌ای تحت عنوان فرزندان اعضای هیات علمی در دفترچه کنکور وجود ندارد و این افراد از هیچ امتیازی برای تغییر رشته یا نقل‌وانتقال برخوردار نیستند.

سهمیه ایثارگران، پابرجا

در مقابل، سهمیه ایثارگران و خانواده شهدا همچنان پابرجاست و ایثارگران بالای ۲۵ درصد جانبازی باید حداقل ۷۰ درصد نمره آخرین فرد پذیرفته‌شده در گزینش آزاد را کسب کنند، رزمندگان ۷۵ درصد و خانواده شهدا ۸۵ درصد که در رشته‌هایی مثل دندانپزشکی حتی سختگیرانه‌تر است. نکته اما اعمال ظرفیت مازاد است؛ اگر دانشگاهی ۲۰۰ صندلی داشته باشد، با سهمیه به ۲۰۵ تبدیل می‌شود و داوطلبی جای دیگری را نمی‌گیرد. تنها تصمیم جدیدی که امسال در این زمینه گرفته شد، اختصاص سهمیه برای خانواده شهدا و جانبازان «جنگ ۱۲روزه» بود که بنابر اعلام هاشم صابریان، مدیرکل آموزش بنیاد شهید و امور ایثارگران، این سهمیه برای ۲۳ نفر از فرزندان شهدا جهت ورود به دانشگاه‌ها اعمال شده است.

البته این به معنای عدم تغییر آن در آینده نیست، چراکه به گفته امرایی، در یک سال‌ونیم گذشته تغییراتی در بحث سهمیه ایثارگران و خانواده شهدا در جریان بوده است و این موضوع بین دولت، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شخص رئیس جمهور در حال بررسی است. وزیر علوم و وزیر بهداشت نیز پیشنهادهای خود را در این زمینه ارائه کرده‌اند، اما تاکنون نتیجه قطعی اعلام نشده است. مشاور عالی وزیر بهداشت نیز دیروز از اصلاح سهمیه‌های کنکور در رشته‌های علوم پزشکی خبر داد و از داوطلبان خواست منتظر اصلاحیه سازمان سنجش باشند.

آن‌طور که عضو دیده‌بان شفافیت و عدالت توضیح می‌دهد، درحال‌حاضر، برای پذیرش در این سهمیه حد نصابی تعیین شده است؛ اگر فردی این حدنصاب را کسب کند و ظرفیت خالی وجود داشته باشد، می‌تواند پذیرفته شود اما اگر ظرفیت پر شده باشد، حتی با کسب حد نصاب، پذیرش انجام نخواهد شد. البته فرزندان شهدا و ایثارگران، علاوه بر سهمیه خاص خود، در سهمیه مناطق (منطقه یک، ۲ یا ۳) نیز گزینش می‌شوند.

عضو دیده‌بان شفافیت و عدالت در این‌باره می‌گوید: درواقع اگر فردی در سهمیه ایثارگران پذیرفته نشود، همچنان می‌تواند در سهمیه منطقه‌ای خود شانس پذیرش داشته باشد و این سازوکار تضمین می‌کند که حقوق این افراد مورد تضییع قرار نگیرد.

البته امرایی تاکید می‌کند که اصلاح در این سهمیه باید به‌گونه‌ای باشد که هم شأن علمی کشور حفظ شود و هم خدمات و رشادت‌های ایثارگران و خانواده شهدا مورد احترام قرار گیرد، چون هدف این است که سهمیه‌ها به شکلی عادلانه و متعادل اعمال شوند تا جامعه بتواند به بهترین نحو از آن بهره‌مند شود.

تغییر جهت سهمیه‌های بومی

سهمیه تعهد بومی یکی از سیاست‌های کلیدی در کنکور است که براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف توزیع عادلانه فرصت‌های آموزشی و تأمین نیروی انسانی متخصص در مناطق محروم طراحی شده است. این سهمیه مربوط به ظرفیت پذیرش در دانشگاه‌ها به نفع متقاضیان بومی مناطق محروم و کمترتوسعه‌یافته است و در قبال آن، دانش‌آموختگان متعهد می‌شوند پس از فارغ‌التحصیلی، به مدت چند برابر طول تحصیل خود، در مناطق تعیین‌شده خدمت کنند. در گذشته سهمیه‌ها براساس آمار و ارقام به استان‌های محروم اختصاص می‌یافت اما امسال به نظر می‌رسد تمرکز این سهمیه‌ها به سمت برخی استان‌ها تغییر کرده است. به‌عنوان‌مثال، بیش از ۲۰۰۰ دانشجوی پزشکی به استان سیستان‌وبلوچستان تخصیص داده شده است! اگرچه این سهمیه گامی برای جبران محرومیت‌هاست اما تمرکز بیش از حد روی برخی استان‌ها و نگرانی از کیفیت، صدای اعتراض داوطلبان را بلند کرده است.

امرایی دراین‌باره توضیح می‌دهد براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، افزایش ظرفیت پذیرش در این مناطق باید اجرایی شود و این سهمیه‌ها باید در دفترچه انتخاب رشته کنکور که تا روز دوشنبه فرصت تکمیل آن است، لحاظ شوند؛ موضوعی که همچنان محل نگرانی است و عضو دیده‌بان شفافیت و عدالت بر ضرورت بازنگری در آن پیش از اجرا تاکید می‌کند.

یادداشت

مسکّن مقطعی به نام سهمیه

حسن بنیانیان
عضو پیشین شورای عالی انقلاب فرهنگی

وقتی از سهمیه‌بندی در آموزش عالی صحبت می‌کنیم، دو دیدگاه پدیدار می‌شود: عده‌ای آن را گامی به سوی عدالت می‌دانند و گروهی دیگر آن را مانعی برای ارتقای کیفیت علمی کشور. اما واقعیت پیچیده‌تر از این دو نگاه است. بی‌عدالتی در توزیع امکانات آموزشی میان استان‌های برخوردار و محروم غیرقابل انکار است. دبیران و مدارس باکیفیت عمدتا در تهران و چندکلانشهر متمرکز شده‌اند و بسیاری از مناطق محروم از چنین امکاناتی بی‌بهره‌اند. سهمیه‌بندی دانشگاهی تلاشی است برای جبران این عقب‌ماندگی؛ مسکّنی مقطعی که به ظاهر شکاف موجود را کمی کاهش می‌دهد. اگر سهمیه‌ها به‌درستی مدیریت نشوند، به کیفیت آموزش عالی آسیب می‌رسانند. پزشکی یا مهندسی که بدون صلاحیت علمی کافی وارد دانشگاه شود، علاوه بر مشکلات شخصی، به جامعه نیز ضرر می‌رساند. بنابراین عدالت را نمی‌توان با فدا کردن کیفیت علمی به‌دست آورد. از سوی دیگر، تجربه نشان داده که برخی سهمیه‌ها مانند سهمیه فرزندان اعضای هیأت علمی، در مواردی زمینه سوءاستفاده و حتی تخلف را فراهم کرده است. اینجا نقش دستگاه‌های نظارتی بسیار پررنگ می‌شود. اگر سازمان‌های مسئول، از برنامه و بودجه تا بازرسی و دیوان عدالت اداری، سازوکارهای شفاف و علمی طراحی نکنند، راه سوءاستفاده باز می‌ماند. عدالت آموزشی باید از پایه، یعنی آموزش‌وپرورش تعریف شود، نه هنگامی که دانش‌آموزی با بنیه علمی ضعیف به آستانه دانشگاه می‌رسد. بی‌عدالتی بزرگ امروز ما در مناطق دو زبانه و محروم دیده می‌شود؛ جایی که کودک از همان دبستان به‌دلیل ناآشنایی با زبان فارسی عقب می‌افتد و این عقب‌ماندگی تا دبیرستان و کنکور همراه او باقی می‌ماند. در نهایت، وقتی در رقابت ملی موفق نمی‌شود، ناچار برایش سهمیه‌ای در نظر می‌گیریم اما این رویکرد راهکار نیست بلکه تنها یک مسکن محسوب می‌شود. عدالت واقعی آن است که فاصله مدارس ابتدایی در کشور کاهش یابد، کیفیت آموزش در همان سال‌های نخست تقویت شود و معلمانی با دانش، مهارت و انگیزه کافی در این مناطق به‌کار گرفته شوند. اگر چنین شود، دیگر به سهمیه‌های جبرانی نیازی نخواهد بود و عدالت آموزشی به‌صورت پایدار برقرار می‌شود. به بیان دیگر، اگر عدالت در برنامه‌های توسعه به‌طور جامع و هماهنگ دنبال شود، دیگر به مسکن‌های مقطعی نیازی نیست اما اگر عدالت را در هر بخش جداگانه و مقطعی بجوییم، ممکن است در یک حوزه یک قدم به پیش برداریم اما همزمان به حوزه‌ای دیگر آسیب بزنیم. بنابراین راه درست، حرکت به سمت عدالت ریشه‌ای در آموزش‌وپرورش است؛ جایی که آینده علمی کشور شکل می‌گیرد. تنها با چنین نگاهی می‌توانیم هم عدالت را برقرار کنیم و هم کیفیت علمی را قربانی نسازیم.

طراح: بیژن گورانی

جدول ۷۰۸۰

جدول عادی

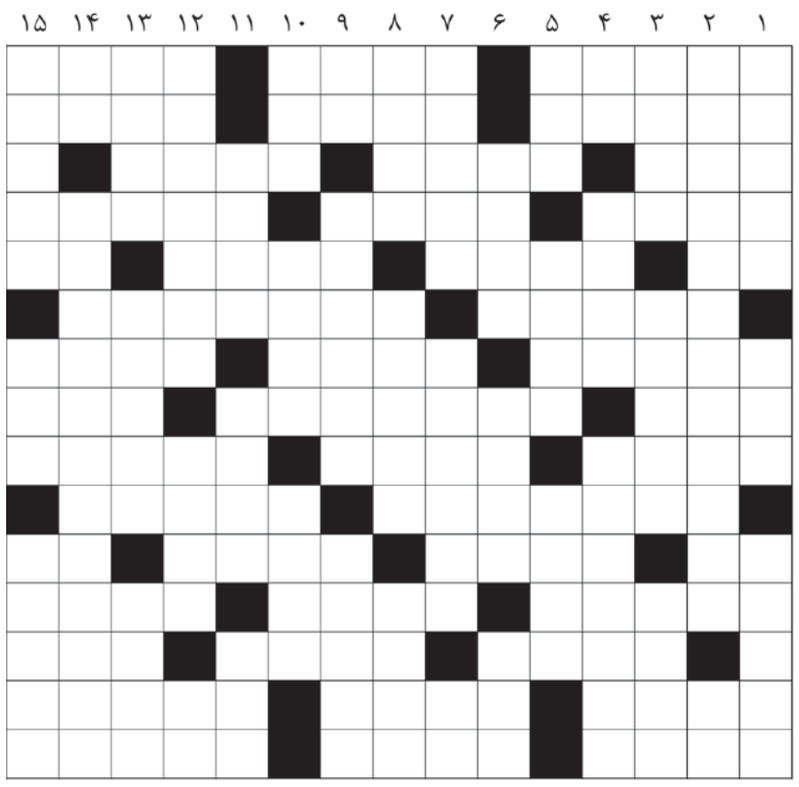

افقی: ۱) انسان بودن ـ پشتگرم ـ بزرگ‌تر ۲) خواب وحشتناک ـ دایی شیرازی ـ عماد ۳) الیاف پوست نخل ـ زیاده‌روی در تشریفات ـ فضاپیمای بالدار ۴) گازی قابل اشتعال ـ مشاهده‌کردن ـ برگزیده ۵) وسط ـ از لوازم خانگی گازی ـ شیرینی تبریز ـ طرف ۶) مرطوب ـ حداکثر ۷) طلب آمرزش و مغفرت برای مرده ـ میوه‌ای از خانواده مرکبات ـ اسلحه‌ای سرد ۸) میان شکم ـ آش معروف کرمانشاه ـ نوعی ضایعه پوستی ۹) جامه، لباس ـ انبازان ـ بسندگی ۱۰) راهپیمایی سیاسی ـ از تلسکوپ‌های فضایی معروف ۱۱) من و شما ـ مظنون ـ درخشنده ـ تکرار حرفی ۱۲) تنبل ـ هلاک و نابودی ـ جای تنگ و تاریک ۱۳) مقیم ـ اندازه صدای هر سیستم صوتی ـ امر به یافتن ۱۴) برادر مادر ـ معروف‌ترین پل خط راه‌آهن شمال کشور ـ خبرگزاری کار ایران ۱۵) سرزمین ـ باایمان ـ آشکار ساختن موضوع.

عمودی: ۱) کامل کردن ـ کم پشت ـ نوگر ۲) کتابی از شهید مرتضی مطهری ـ E ۳) نقطه شروع ـ نگهداری شده ـ پنج دندان عقب دهان ۴) ضمیری انگلیسی ـ ندا دهنده ـ داستانی مشهور از مارک تواین ۵) آزمون چندگزینه‌ای ـ مسجد بزرگ شهر ـ دشنام‌گو ۶) حمله برنده ـ خارجی‌ترین قسمت پوست ـ خواب ۷) آفریده شده ـ مؤثر و مفید ـ چهره ۸) نوعی شکلات ـ فلاپی دیسک ـ هنگام ۹) همگی ـ روز نهم ماه محرم ـ تراس ۱۰) زادگاه علی اسفندیاری ـ جانوری از خانواده بندپایان ـ اصلا خجالتی نیست ۱۱) جانور تک‌سلولی ـ بدون آستر ـ پایان شطرنج ۱۲) نسخه‌برداری از یک نوشته ـ بی‌نصیب ـ تیر پیکاندار ۱۳) غذایی از گوشت چرخ‌کرده و سیب‌زمینی ـ شهرستانی در استان اصفهان ـ بسیار ۱۴) رایحه ـ شاعر ایرانی سده هشتم و سراینده همای و همایون ۱۵) زحمتکش ـ مرکز گیلان ـ زاهد گوشه‌نشین و تارک دنیا.

جدول ویژه

افقی: ۱) طبخ غذا ـ اصطلاحی در شطرنج ـ بلندقامت ۲) نوعی قایق پارویی ـ گروهی ـ دسته هاون ۳) اکسید کلسیم ـ سازی زخمه‌ای ـ برق ۴) تخم کتان ـ مجموعه قوانین چنگیزخان ـ اسب خسرو پرویز ۵) نشانه مفعولی ـ روزی دهنده ـ برادر شیرازی ـ یازده ۶) آش هفت دانه ـ فیلمی از سینمای دفاع‌مقدس ساخته ابراهیم حاتمی‌کیا ۷) قیادت ـ بازدارنده ـ آخرین حرف الفبای یونانی ۸) اسباب نواختن موسیقی ـ اسکیت روی یخ ـ شهر آکروپلیس ۹) میوه پاییزی ـ گرمسیری ـ نام تعدادی از فراعنه مصر قدیم ۱۰) مرحوم ـ کارگروه ۱۱) کجاست ـ در بیان علت به کار می‌رود ـ راوی خطبه فدک ـ قلیل ۱۲) از آلات موسیقی هند ـ لازم ـ همسایه اوگاندا ۱۳) ربه‌النوع ـ غذایی از گوشت چرخ‌کرده ـ بی‌تجربه ۱۴) شب چله ـ سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی ـ خبرگزاری دانشجویان ۱۵) سوگند ـ شهرنشینی ـ کاشف اشعه ایکس.

عمودی: ۱) مدرسه بزرگسالان ـ قابل شنیدن ـ معادل فارسی دراور ۲) نمایشنامه‌ای نوشته محمد چرمشیر ـ شگرد ۳) بدن ـ وسیله ـ ندا دهنده ۴) به دنیا آوردن ـ هرگوشه زمین فوتبال ـ حشراتی کوچک و ظریف با دو جفت بال غشایی ۵) تنها ـ گروه مجهز ـ فرزند ۶) سازمان بین‌المللی استاندارد ـ اندرونه ـ فیلمی ساخته دیوید فینچر با بازی بردپیت و مورگان فریمن ۷) اقامت موقت در سفر ـ نوعی ماشین چاپ خودکار ـ اصل هر چیز ۸) سیب زمینی برشته ـ شکلی هندسی ـ تأکید شده ۹) تکرار یک حرف ـ خارپشت استرالیایی ـ از میوه‌های روغنی ۱۰) تحت ـ غرور ـ پیمانه‌کننده ۱۱) نقدی ـ قوم سفیدپوست شمال اروپا ـ تیره ۱۲) نوعی انگور دانه درشت ـ معشوق ـ پسوند نسبت ۱۳) گواه ـ پیشوایی کردن ـ اول ۱۴) ضمیری انگلیسی ـ رود عظیم و پرآب کشور چین ۱۵) طول ـ الفت ـ مادر.

حل جدول عادی ۷۰۷۹

حل جدول ویژه ۷۰۷۹

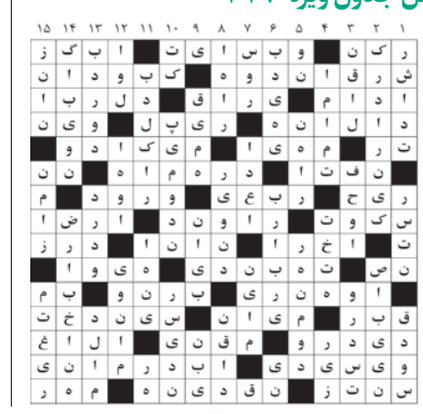

خبر

افزایش ۶۳۰ هزار بشکه‌ای صادرات ماهانه نفت ایران

وزیر نفت با تأکید بر این‌که اکنون هیچ مشکلی درخصوص فروش نفت وجود ندارد، اعلام کرد: در چهار ماه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به لحاظ کمی ۲۱ هزار بشکه در روز و به‌عبارت دیگر حدود ۶۳۰ هزار بشکه در ماه صادرات نفت بیشتر شده است. محسن پاک‌نژاد در حاشیه جلسه هیأت دولت درباره فعال شدن احتمالی اسنپ‌بک و تأثیر آن بر فروش نفت کشور اظهار کرد: قرار نیست این تحریم‌ها بیش از آنچه محدودیت‌های یکجانبه وزارت خزانه‌داری آمریکا اعمال کرده، باشد. طبیعتا براساس شرایطی که در آن قرار می‌گیریم تدابیر لازم را اتخاذ خواهیم کرد. وی در ارتباط با ادعای اخیر مطرح شده در بیانیه اخیر شورای همکاری خلیج فارس که میدان آرش را متعلق به کویت و عربستان سعودی دانسته است، گفت: این یک ادعاست درحالی‌که میدان گازی آرش در سال ۱۳۵۴ کشف و نخستین چاه اکتشافی آن در سال ۱۳۷۹ با عنوان «آرش یک» حفر شده است. ثابت شده که در میدان «آرش یک» ذخایر هیدروکربنی داریم. این چاه حفاری‌شده حدود ۷۵۰ متر تا مرز ترسیمی سال‌های دور قرار گرفته و وزارت امور خارجه این بحث را دنبال می‌کند که بعد از نهایی شدن، برای توسعه آن اقدام می‌کنیم.

گوشت قرمز لوکس‌تر شد

کاهش واردات گوشت قرمز و افزایش قیمت آن، این کالا را از سفره بسیاری از خانواده‌ها دور کرده است

امین محمودی
گروه اقتصاد

گوشت قرمز در سال‌های اخیر، همواره به عنوان یکی از ارکان اصلی سفره ایرانی، نه فقط یک ماده غذایی بلکه نمادی از تغذیه کامل، مهمان‌نوازی و رفاه شناخته می‌شد، اما قیمت گوشت قرمز پس از سیاست‌های دهه ۹۰ و کاهش میزان تولید و افزایش نرخ شدید ارز، گران شد و میزان مصرف آن در خانوارها به شدت کاهش یافت. با این حال دولت در چهار سال اخیر برای تنظیم بازار گوشت و حفظ این کالا در سفره‌ها اقدام به واردات آن با نرخ ارز ترجیحی و عرضه به قیمت‌های تنظیم بازاری کرد که به دلیل کیفیت مناسب، مورد استقبال خانواده‌ها قرار گرفت. حالا دیگر خبری از آن روزها نیست و حذف واردات، در کنار مشکلات دامپروری و هزینه‌های بالای تولید، نه‌تنها این محصول را گران‌تر کرده بلکه زنگ خطر جدی برای امنیت غذایی کشور نیز شده است. با این حال تا همین یک سال پیش، حداقل نام گوشت قرمز هنوز در سفره بخشی از خانوارها وجود داشت، اما امروزه فقط بوی آن به مشام می‌رسد. حذف آن از سبد غذایی بسیاری از خانواده‌ها نه یک انتخاب، بلکه در اثر اجباری تلخ است.

گزارش رسمی مرکز آمار ایران از متوسط قیمت کالاهای خوراکی نشان می‌دهد قیمت هر کیلوگرم گوشت گوسفندی در مرداد ۱۴۰۳ حدود ۶۷۹ هزار تومان بوده که در مرداد ۱۴۰۴ به بیش از ۷۸۸ هزار تومان رسیده است. طبق این گزارش رسمی، قیمت گوشت حتی تا ۹۲۰ هزار تومان هم در مرداد امسال ثبت شده است. قیمت گوشت گوساله یا گاو نیز از حدود ۵۶۹ هزار تومان به ۶۶۵ هزار تومان رسید. بر اساس گزارش مرکز آمار، قیمت گوشت گاو یا گوساله در مرداد امسال نسبت به ماه قبل از آن افزایش ۲۰۵ درصدی و قیمت گوشت گوسفندی نیز در یک ماه ۰/۸ درصد بالاتر رفته است. با این حال سال گذشته گوشت گرم وارداتی با توجه به نوع کیفیت، بین ۳۱۰ تا ۳۹۰ هزار تومان عرضه می‌شد که با توجه به اختلاف قیمت با بازار، مورد استقبال خانوارها بود اما امسال این محصول وارداتی حذف شده و خانوارها نیز گوشت قرمز را از سفره خود کنار گذاشته‌اند.

فعالان صنفی چند عامل اصلی را پشت افزایش قیمت گوشت قرمز می‌دانند که کاهش عرضه داخلی به دلیل افت تولید دام زنده، افزایش هزینه خوراک دام به‌دلیل نرخ ارز و تورم عمومی، افت واردات و مشکلات تأمین نهاده‌ها و البته موج جدید صادرات دام زنده به امید ارزآوری، بازار داخلی را کوچک‌تر کرده است. در این میان، سیاست‌های حمایتی وعده داده‌شده برای کنترل قیمت، عمدتا در سطح ابلاغیه و نشست خبری باقی مانده و اثر ملموسی بر بازار نداشته است. با این حال بازار گوشت قرمز این روزها ظاهرا آرام است، اما نشانه‌های زیر پوست بازار چیز دیگری می‌گویند. بررسی‌ها حاکی از آن است که فعلا عرضه در سطحی قرار دارد که کمبودی احساس نمی‌شود و حتی برنامه‌هایی نیز برای فصل سرما تدوین شده است؛ با این حال، رشد ۳ - ۴ درصدی قیمت‌ها در یک هفته اخیر فشار هزینه‌های تولید و افت قدرت خرید خانوارها، هشدارهایی جدی برای آینده این بازار محسوب می‌شود.

گرانی نهاده‌های دامی؛ اصلی‌ترین مشکل دامداران

علی‌اصغر ملکی، رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی تهران اعلام کرده که تأمین نیاز بازار مشکلی ندارد و شرکت پشتیبانی امور دام برای زمستان، از جمله با واردات محدود، در حال آماده‌سازی است. وی گرانی نهاده‌های دامی را اصلی‌ترین مشکل دامداران دانسته و گفته همین مسأله باعث عرضه بیشتر دام در بازار شده است.

ملکی با اشاره به ناترازی انرژی تأکید کرد: اگرچه این موضوع در بخش دام سبک و سنگین اثر کمتری داشته، اما در بخش طیور محسوس‌تر بوده است. به گفته او، گرمای هوا نیز فشار مضاعفی بر تولیدکنندگان وارد کرده، هرچند تولید همچنان از نظر اقتصادی به‌صرفه است.

با وجود این اظهارات، آمارها و روند قیمت‌ها حاکی است که راهکارهای مقطعی مانند واردات یا نهاده یارانه‌ای، بیشتر نقش «کپسول آرام‌بخش» کوتاه‌مدت دارند تا درمان پایدار. کارشناسان نیز هشدار می‌دهند اگر سیاست‌های حمایتی ساختاری برای کاهش هزینه‌های تولید و تثبیت زنجیره تأمین اجرا نشود، «ثبات امروز» بازار گوشت قرمز ممکن است به «بحران فردا» بدل شود.

بختیاری‌زاده: به زودی گوشت وارداتی کنیایی با قیمت ۶۰۰ هزار تومان جایگزین گوشت تنظیم بازار دولتی در میادین و بازارهای میوه و تره‌بار می‌شود

فقط ۳۰ هزار تن گوشت وارد شد

در این میان سبد بسیاری از غرفه‌های عرضه گوشت قرمز تنظیم بازاری نیز خالی شده که این امر به دلیل سیاست کاهش واردات دولت صورت گرفته است؛ به طوری که در این خصوص سید فخرالدین عامریان، رئیس انجمن واردکنندگان فرآورده‌های خام دامی اظهار داشت: حدود دو دهه است که کسری ۱۵۰ هزار تنی گوشت قرمز از طریق واردات تأمین می‌شود اما امسال در پنج ماهه نخست سال تقریبا ۳۰ هزار تن گوشت وارد شده است.

وی افزود: در واقع عدم مجوز واردات گوشت از سوی معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی باعث شده قیمت گوشت در بازار افزایشی شود.

رئیس انجمن واردکنندگان فرآورده‌های خام دامی ادامه داد: ۹ ماه است بانک مرکزی ارزی برای واردات گوشت تخصیص نداده است و در نتیجه حدود ۵۰۰ هزار دلار مطالبه واردکنندگان از دولت بابت گوشت‌های وارد شده به مصرف رسیده است. عدم صدور مجوز صادرات از سوی معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی باعث کمبود مقطعی شده و بنابراین کمبود فعلی باعث شده قیمت گوشت قرمز بالا برود.

ملکی: تامین گوشت مورد نیاز بازار مشکلی ندارد و شرکت پشتیبانی امور دام برای زمستان، از جمله با واردات محدود، در حال آماده‌سازی است

گوشت کنیایی وارد می‌شود

مهدی بختیاری‌زاده، مدیرعامل سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران با اشاره به حذف یارانه گوشت قرمز و عدم توزیع گوشت تنظیم بازاری افزود: تصمیم وزارت جهاد کشاورزی و دولت چهاردهم بر این بود که ارز گوشت گرم وارداتی را که تا یک ماه پیش وارد می‌شد، حذف کند و مبدا ارز را تغییر دهد. از اسفند ۱۴۰۳ به بعد، گوشت گرم یارانه‌ای که در قالب تنظیم بازار عرضه می‌شد، از بازار جمع‌آوری و محدود شد و فقط در اختیار چند شرکت خاص قرار گرفت و دیگر در میادین میوه‌وتره‌بار شهرداری تهران به دست مردم نرسید. وی ادامه داد: در پی تصمیم این وزارتخانه و دولت، ارز گوشت گرم آزاد و تصمیم بر افزایش واردات گرفته شد.

بختیاری‌زاده همچنین بیان کرد: در حال حاضر رایزنی‌های خوبی برای تأمین گوشت از کشورهای مختلفی چون کنیا، استرالیا، روسیه و قزاقستان انجام شده است؛ به‌گونه‌ای که گوشت گرم گوسفندی با قیمت مناسب عرضه شود.

مدیرعامل سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران با اعلام این‌که به زودی گوشت وارداتی کنیایی جایگزین گوشت تنظیم بازار دولتی در میادین و بازارهای میوه و تره‌بار می‌شود، گفت: پس از انجام ثبت سفارش و در صورت همراهی وزارت جهاد کشاورزی، توزیع گوشت کنیایی گرم با قیمت حدود ۶۰۰ هزار تومان از ۲۰ روز آینده در میادین میوه و تره‌بار شهر با قیمت ارز حدودا ۷۲ هزار تومانی آغاز خواهد شد. وی اعلام کرد: به همت تولیدکنندگان و دامداران، گوشت گوسفندی گرم داخلی با قیمت هر کیلو ۷۱۰ هزار تومان در میادین میوه‌وتره‌بار شهرداری به مصرف‌کننده نهایی عرضه می‌شود، در حالی که در سطح شهر، همین گوشت نزدیک به یک میلیون تومان است.

برش

مردم دیگر سراغ گوشت قرمز نمی‌روند

بر اساس آمارهای وزارت جهادکشاورزی حدود ۲۰ درصد از گوشت قرمز مورد نیاز کشور از طریق واردات تامین می‌شود، این در حالی است که میزان مصرف در سال‌های اخیر همواره بین ۹۰۰ هزار تا یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن بوده است. از این رو به صراحت می‌توان گفت کاهش واردات گوشت قرمز، که تا پیش از این با ارز ترجیحی و به عنوان مسکن موقتی برای سفره اقشار کم‌درآمد عمل می‌کرد نوید روزهای سخت‌تری را برای این بخش از جامعه می‌دهد. مگر آن‌که تولید داخلی بتواند ناگهان جهشی بزند و محصولی با قیمت رقابتی روانه بازار شود؛ سناریویی که با توجه به بحران تأمین نهاده‌های دامی، بیشتر به یک خوش‌بینی شاعرانه شباهت دارد تا واقعیت اقتصادی.

حتی اگر این معجزه تولید رخ دهد شبکه توزیع ناکارآمد و واسطه‌گری بی‌مهار می‌تواند دوباره گرانی را بر مصرف‌کننده تحمیل کند.

از سوی دیگر یک قصاب در بازار بزرگ تهران به خبرنگار جام‌جم می‌گوید: «مردم دیگر کمتر سراغ گوشت می‌آیند، خریدها به نیم یا حتی یک چهارم کیلو رسیده و گوشت برای بسیاری از خانواده‌ها به یک مناسبت خاص تبدیل شده است تا یک غذای هفتگی.» این در حالی است که بسیاری از فروشندگان معتقدند اگر روند فعلی ادامه یابد، تا پایان سال باید منتظر عبور قیمت گوشت گوسفندی از مرز ۸۰۰ هزار تومان باشیم.

با این اوصاف می‌توان به صدور دیرهنگام مجوزها توسط وزارت جهاد کشاورزی، عدم تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی و ارائه آمارهای نادرست تولید و خطای تصمیم‌گیران در میزان واردات به عنوان دلایل اصلی گران شدن گوشت قرمز در وضعیت فعلی اشاره کرد.

این جهش‌های پی‌درپی بار دیگر همان پرسش قدیمی را برسر زبان‌ها انداخته است: وقتی دستمزد سالانه کارگر و کارمند، حتی به اندازه نصف سرعت گرانی یک کالای اساسی بالا نمی‌رود، قرار است «سفره مردم» تا کجا کوچک‌تر شود؟ شاید پاسخ را باید در رکوردشکنی دیگری جست‌وجو کرد؛ رکورد حذف گوشت قرمز از سبد غذایی میلیون‌ها خانوار.

یادداشت

اسماعیل حبیبی | معاون راهبری بهره‌وری سازمان ملی بهره‌وری ایران

بهره‌وری صنعت، زیر چرخ‌های «نظام یارانه‌ها»

منابع در یک اقتصاد رقابتی، به سمت بنگاه‌های اقتصادی که دارای بالاترین بهره‌وری هستند جریان پیدا می‌کند. بنگاه‌های غیربهره‌ور که قیمت تمام‌شده محصولات‌شان بالاتر است و توان رقابت با سایرین را ندارند، مشتریان خود را از دست داده و با اعلام تعطیلی یا ورشکستگی از بازار خارج می‌شوند. در این صورت، منابعی که در اختیار بنگاه‌های اقتصادی غیربهره‌ور بود آزاد شده و به‌طور طبیعی، به سمت بنگاه‌هایی با بهره‌وری بالاتر جریان پیدا می‌کند. این منابع می‌تواند شامل نیروی انسانی، تجهیزات و ماشین‌آلات، زمین و ساختمان، سرمایه و ... باشد؛ این همان مفهوم کارایی تخصیص است، یعنی منابع باید به بنگاه‌هایی تخصیص پیدا کند که بالاترین بهره‌وری را دارند. در سطحی کلان‌تر، منابع کشور باید به صنایعی اختصاص یابد که از بهره‌وری بالاتری برخوردارند، در آنها مزیت رقابتی داریم و قادر به رقابت در بازارهای بین‌المللی هستیم.

ایجاد انحصار در بازار و همچنین تخصیص انواع یارانه‌ها و حمایت‌ها، باعث می‌شود تا این روند طبیعی، با اختلال مواجه شود. صنایع به شکل آکواریومی رشد خواهند کرد، ولی این رشد پایدار نخواهد بود و تغییراتی کوچک در محیط رقابتی می‌تواند این رشد غیرطبیعی را به‌کل از بین ببرد؛ اتفاقی که متأسفانه در بسیاری از صنایع ایران افتاده است. در این خصوص، ما شاهد توسعه صنایعی هستیم که به شکل غیربهره‌ور تولید می‌کنند ولی به واسطه حمایت‌های دولتی و ایجاد انحصار همچنان پایدار مانده‌اند. حمایت از برخی صنایع نوپا که در مراحل اولیه رشد خود هستند یا صنایع استراتژیک ممکن است توجیه‌پذیر باشد، اما مشکل زمانی بروز می‌کند که این حمایت‌ها و انحصارهای ایجادشده برای برخی صنایع به رویه‌ای دائمی تبدیل شود. نمی‌دانیم کدام یک از صنایع داخلی توانایی رقابت در بازارهای بین‌المللی را دارند و می‌توانند به بقا و رشد خود ادامه دهند.

برداشته‌شدن تحریم‌ها و حضور در بازارهای بین‌المللی شاید آغازی برای سقوط صنایعی باشد که به شکل آکواریومی رشد داشته و از توسعه طبیعی و پایدار غفلت کرده‌اند.

نمونه‌هایی از حمایت‌ها و یارانه‌هایی که از آن صحبت می‌کنیم عبارتند از:

۱. انرژی ارزان‌قیمت؛ شامل گاز، برق و سوخت که به بهایی بسیار پایین‌تر از نرخ‌های جهانی به صنایع داخلی تحویل داده می‌شوند.

۲. آب مصرفی در صنعت کشور که از منابع مختلف مانند رودخانه، آب چاه یا لوله‌کشی شهری تأمین می‌شود، تقریبا به شکل رایگان در اختیار صنایع داخلی ما قرار می‌گیرد.

۳. ممانعت از ورود کالاهای مشابه خارجی یا اعمال تعرفه‌های سنگین برای واردات آنها. (فراهم‌آوردن بازار داخلی تضمین‌شده بدون رقیب خارجی.)

۴. نیروی کار ارزان‌قیمت که به واسطه حضور اتباع خارجی، برای صنایع داخلی کشور فراهم شده است. حضور اتباع خارجی علی‌رغم این‌که در بسیاری از زمینه‌ها برای کشور مشکلاتی ایجاد کرده ولی درعین حال تنها مزیت آن (یعنی تأمین‌شدن نیروی کار ارزان‌قیمت) برای صنایع داخلی بوده است. همچنین با پایین نگه‌داشتن حقوق و دستمزد کارگران ایرانی در تناسب با تورم موجود در کشور، به نوعی حمایت از صنایع را شاهد بوده‌ایم.

۵. تخصیص ارز ارزان‌قیمت برای واردات مواد اولیه، ماشین‌آلات و ....

۶. عرضه تسهیلات بانکی با نرخ سود واقعی منفی (در تناسب با تورم).

۷. عدم محدودیت جدی در ایجاد آلودگی هوا و فاضلاب‌های صنعتی که هیچ‌گونه هزینه‌ای برای بنگاه‌های اقتصادی به دنبال ندارد.

مجموع این حمایت‌ها باعث شده تا صنایع داخلی، علی‌رغم نابهره‌ور بودن، به بقای خود ادامه دهند. به عبارت دیگر هزینه ناکارآمدی صنایع، از جیب مردم و بیت‌المال پرداخت شده است.

اثر قیمت‌گذاری دستوری

برای جبران این حمایت‌ها، سیاست دیگری پیش‌گرفته‌ایم که نه‌تنها این مسأله را حل نکرده، بلکه خود تبدیل به مسأله دوم شده است. «قیمت‌گذاری دستوری» برای محصولات این بنگاه‌ها با هدف حمایت از مصرف‌کننده، باعث شده تا اقتصاد بنگاه به شکل کامل از ریل خود خارج شود. از طرف دیگر قیمت‌گذاری دستوری، روند اصلاح الگوی مصرف در سمت مصرف‌کننده را هم با اختلال مواجه و در طول شبکه زنجیره تأمین، این مشکلات از بنگاهی به بنگاه دیگر سرایت کرده است. در چنین فضایی، اولویت صنایع کشور، جلب و جذب حداکثر حمایت‌های دولتی است و بقا و دوام خود را در رانت‌های تخصیص می‌بینند نه در ارتقای بهره‌وری. بدین‌گونه پرداختن به موضوع بهره‌وری، صرفه و صلاح جدی برای بنگاه اقتصادی به دنبال نخواهد داشت و تبدیل به یک موضوع نمایش و تزئینی می‌شود. تا زمانی که انرژی ارزان‌قیمت در اختیار بنگاه‌هاست، ارتقای تکنولوژی تولید برای کاهش مصرف انرژی، جذابیتی برای صاحبان بنگاه نخواهد داشت.

حمایتی که نباید دائمی باشد

در پایان یادآور می‌شود در برخی صنایع استراتژیک و یا در برخی مقاطع زمانی، مداخله دولت در حمایت از بنگاه‌های اقتصادی لازم و حتی ضروری است، ولی این امر نباید به یک رویه دائمی تبدیل شود و صنایع نگاهی عادت‌گونه به این حمایت‌ها داشته باشند.

هر نوع حمایتی می‌بایست یک نقطه آغاز و یک نقطه پایان داشته باشد و صنایع ما بپذیرند که تنها رمز دوام و پایداری و رشد کسب و کارشان در ارتقای بهره‌وری است. با ایجاد فضای رقابت واقعی، فرصتی فراهم کنیم تا مزیت‌های رقابتی صنعت کشور شناسایی شده و قوام یابند. صنعتی که از لحظه تولد یا مرگ نیازمند حمایت دولتی است، نمی‌تواند مزیت رقابتی محسوب شود، مگر این‌که بقای آن خدمت، دلایل استراتژیک و غیراقتصادی داشته باشد.

سرمایه‌گذاری برای تولید

با توجه به شعار سال یعنی «سرمایه‌گذاری برای تولید»، این سرمایه‌گذاری باید به شکل هدفمند انجام پذیرد؛ یعنی سرمایه‌ها به سمتی هدایت شوند که بالاترین بهره‌وری را به دنبال داشته باشند. سرمایه‌گذاری و بهره‌وری دو بال برای رشد و توسعه اقتصادی کشور هستند. این دو مسیرهای جداگانه و مستقل نبوده و تحت تأثیر یکدیگر هستند و باید به شکل همزمان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گیرند.

شناخت مزیت رقابتی صنایع کشور، کمک خواهد کرد تا این هدفمندی در سرمایه‌گذاری تحقق یابد. اگر سرمایه‌گذاری را موتور رشد اقتصادی کشور بدانیم، بهره‌وری مانند سوخت این موتور است. بدون توجه به بهره‌وری، حتی پرحجم‌ترین سرمایه‌گذارها نیز موتور اقتصاد را به حرکت درنمی‌آورد. باید سیاست‌گذار با تحلیل و ارزیابی درست، تخصیص بهینه منابع و پیوند سرمایه و مدیریت را در رأس امور مورد توجه قرار دهد تا شاهد تحرک و رشد واقعی در اقتصاد کشور باشیم.

بوشهر

افتتاح مرکز گردشگری ساحلی و دریایی کنگان

ارسلان زارع، استاندار بوشهر با بیان این‌که استان ظرفیت بالایی در حوزه گردشگری به‌ویژه گردشگری ساحلی و دریایی دارد و توجه به زیرساخت‌های آن در دستور کار قرار گرفته، گفت: مجموعه بزرگ گردشگری ساحلی و دریایی کنگان در جنوب استان با سرمایه‌گذاری ۱۴۰۰میلیارد ریال در حالی به بهره‌برداری رسید که مساحت این مجموعه، بیش از ۱۰۰۰متر مربع بوده و برای ۱۵نفر اشتغال مستقیم و برای ۲۰نفر اشتغال غیرمستقیم ایجاد می‌کند.

لرستان

پیشرفت ۹۲ درصدی آبرسانی به بروجرد

داریوش حسن‌نژاد، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای لرستان از پیشرفت ۹۲درصدی پروژه آبرسانی به شهر بروجرد خبر داد و با اشاره به طرح‌های پیشران این شرکت گفت: یکی از این طرح‌ها عملیات تکمیل سد کمندان شهرستان ازناست که در حال حاضر ۹۸درصد پیشرفت فیزیکی دارد. همچنین شش شبکه آبیاری در لرستان در حال تکمیل است که بعد از بهره‌برداری، ۸هزار و ۳۷۰ هکتار از اراضی کشاورزی استان را آبیاری خواهند کرد.

پنل‌های خورشیدی آب زیاد نمی‌خورند!

استفاده از فناوری‌های پنوماتیک، برس خشک و هوای فشرده راهکارهایی برای تمیز نگه‌داشتن پنل‌ها هستند

سجاد مرسلی
گروه ایران

بعد از این‌که ناترازی انرژی و خاموشی‌ها نگاه‌ها را سمت خورشید و تولید انرژی‌های پاک چرخاند و بسیاری از استان‌ها طرح ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی و نصب پنل‌ها را در دستور کار قرار دادند، حالا از یزد خبر می‌رسد نگهداری، شست‌وشو و تمیز کردن این پنل‌ها به آب زیادی احتیاج دارد. گروهی مدعی شده‌اند شست‌وشوی پنل‌های خورشیدی برای هر مگاوات برق حدود ۵۰۰متر مکعب آب لازم دارد؛ رقمی که با ظرفیت ۷هزار مگاواتی یزد به حدود یک‌ششم مصرف آب شرب این استان می‌رسد اما کارشناسان چنین ادعایی را رد می‌کنند.

چند ماهی می‌شود که مسأله ناترازی برق به یکی از دغدغه‌های اصلی مردم و دولتمردان تبدیل شده است. از طرف دیگر به‌دلیل خشکسالی و مسائل زیست‌محیطی، توسعه نیروگاه‌های خورشیدی به‌عنوان تنها راهکار کوتاه‌مدت جبران این ناترازی در دستور کار قرار گرفته است. استان‌های فلات مرکزی از جمله یزد، اصفهان و کرمان به‌دلیل برخورداری از تابش مناسب خورشید در خط مقدم این توسعه قرار دارند و در رقابتی تنگاتنگ جزو سه استان برتر در تولید انرژی‌های پاک به‌شمار می‌آیند اما این سه‌استان پیش از آن‌که در توسعه نیروگاه‌های خورشیدی اشتراک داشته باشند، هر سه با بحران جدی آب دست و پنجه نرم می‌کنند؛ بحرانی که موجب شده هر پروژه‌ای که احتمال مصرف منابع آبی را افزایش می‌دهد، موجب حساسیت افکار عمومی و مورد اعتراض قرار گیرد.

پنل‌های خورشیدی هم مثل تمام وسایل و سیستم‌های دیگر برای حفظ بازدهی بهینه خود نیاز به تمیز کردن و شست‌وشو دارند.

این پنل‌های به‌خاطر این‌که به‌طور مستقیم با نور خورشید در ارتباطند باید آن‌قدر شفاف و تمیز باشند که تمام نور دریافتی را به سیستم‌های داخلی منتقل و برق مورد نیاز را تولید کنند.

گردوغبار، آلودگی، فضولات پرندگان، برگ درختان و سایر آلاینده‌ها می‌توانند روی سطح پنل نشسته و مانع از جذب کامل نور خورشید توسط سلول‌های فتوولتائیک شوند. این امر به‌طور مستقیم بر بازدهی پنل‌ها تأثیر منفی می‌گذارد.

کاهش ۳۰درصدی بازدهی پنل‌ها با آلودگی

مطالعات نشان می‌دهد آلودگی و گردوغبار می‌توانند تا ۳۰درصد از بازدهی پنل‌های خورشیدی بکاهند. در مناطقی با آلودگی زیاد یا گردوغبار فراوان مانند استان یزد و کرمان این کاهش می‌تواند حتی بیشتر باشد. یک لایه نازک از گرد و خاک باعث کاهش جذب نور خورشید و در نتیجه کاهش تولید برق می‌شود.

در روزهای اخیر برخی رسانه‌های غیررسمی در یزد با استناد به شرایط گردوغبار در این استان مدعی شدند هر مگاوات ظرفیت نیروگاه خورشیدی سالانه حدود ۵۰۰متر مکعب آب برای شست‌وشوی پنل‌ها نیاز دارد. براساس این ادعا، در مقیاس ۷۰۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاهی، مصرف سالانه آب به حدود ۳/۵ میلیون متر مکعب می‌رسد و در شرایط اقلیمی خاص ممکن است تا ۱۰میلیون متر مکعب افزایش یابد. یعنی رقمی معادل یک‌ششم مصرف آب شرب یزد!

راهکارهای علمی برای شست‌وشو

آن‌طور که شرکت‌های سازنده پنل‌های خورشیدی اعلام کرده‌اند میزان آب مورد نیاز برای شست‌وشوی پنل‌های خورشیدی بستگی به روش شست‌وشو دارد اما باز هم آن‌قدر زیاد نیست که به یک شهر بحران وارد کند.

در روش دستی برای هر پنل حدود ۵ تا ۱۰لیتر آب در ماه مورد نیاز است و در نیروگاه‌های بزرگ با استفاده از سیستم‌های بهینه شده، همین مقدار آب را هم مدیریت می‌کنند و مصرف آن را کاهش می‌دهند. ضمن این‌که در روش‌های شست‌وشوی بدون آب یا با استفاده از آب بازیافتی، مصرف آب به حداقل می‌رسد.

مصطفی مرادی، کارشناس حوزه انرژی‌های پاک که در یکی از شرکت‌های ساخت پنل‌های خورشیدی فعال است، در مورد این‌که آیا پنل‌های نصب شده در یزد مشکل آب را تشدید می‌کنند، می‌گوید: استان یزد به‌دلیل قرارگیری در منطقه خشک و کم آب ایران، با چالش‌های آبی مواجه است. حالا گروهی گفته‌اند پنل‌های خورشیدی با نیاز به شست‌وشو، مشکل آب را در این منطقه تشدید می‌کنند. در جواب باید گفت بسیاری از نیروگاه‌های مدرن خورشیدی در ایران از سیستم‌های شست‌وشوی کم‌مصرف یا تمیز کردن بدون آب استفاده می‌کنند. ضمن این‌که استفاده از آب غیرشرب یا آب بازیافتی برای شست‌وشو می‌تواند راهکار دیگری باشد.

او ادامه می‌دهد: نباید مصرف آب برای پنل‌های خورشیدی را با نیروگاه‌های فسیلی مقایسه کرد. چون در نیروگاه‌های حرارتی (گازی و بخاری) آب بسیار بالایی برای خنک کردن سیستم‌ها نیاز است. یک نیروگاه خورشیدی به‌مراتب آب کمتری نسبت به این نیروگاه‌ها مصرف می‌کند.

برش

تکذیب شایعات

یک منبع آگاه در معاونت اقتصادی استانداری یزد ادعاهای مربوط به مصرف آبی معادل یک‌ششم آب شرب یزد را برای شست‌وشوی پنل‌های خورشیدی نادرست می‌داند و می‌گوید: این ارقام با واقعیت تفاوت فاحشی دارد. مسأله گردوغبار در استان وجود دارد اما شدت آن بسته به موقعیت جغرافیایی متفاوت است و در جانمایی نیروگاه‌ها تلاش شده مناطقی انتخاب شود که گردوغبار و آلودگی کمتری داشته باشند.

وی در ادامه عنوان می‌کند: علاوه بر این، هم تعداد دفعات شست‌وشو و هم حجم آب مصرفی نیروگاه‌ها بسیار کمتر از اعداد مطرح شده است. در برخی نیروگاه‌ها بارش‌های طبیعی کفایت می‌کند و در موارد دیگر نیز آب مصرفی تصفیه و چندین بار مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این مقام مسئول تأکید می‌کند: مسأله آب در فلات مرکزی ایران جدی است اما نباید با بزرگنمایی‌های غیرکارشناسی، روند توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر که نقش مؤثری در رفع ناترازی برق دارد تحت تأثیر قرار گیرد.

راهکارهایی که کارشناسان برای تمیز نگه‌داشتن پنل‌ها ارائه می‌کنند شامل استفاده از فناوری‌های کم‌مصرف شست‌وشو مانند سیستم‌های پنوماتیک یا برس‌های خشک یا هوای فشرده است. همچنین برنامه‌ریزی برای استفاده از آب‌های نامتعارف مانند پساب تصفیه شده و استقرار پنل‌ها در زاویه‌ای که باران بتواند تا حدی آنها را تمیز کند. نصب سیستم‌های رباتیک یا آبفشان‌های خودکار که به‌صورت دوره‌ای پنل‌ها را تمیز می‌کنند هم برای برای نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس مناسب هستند. با این تفاسیر دولت باید در جانمایی نیروگاه‌های خورشیدی سختگیری بیشتری داشته باشد تا این پروژه‌ها صرفا در مناطقی که کمترین میزان گردوغبار و ریزگرد را دارند اجرا شوند. همچنین طراحی و ارائه سازوکاری برای تصفیه و استفاده مجدد از آب مصرفی در این نیروگاه‌ها می‌تواند ضمن اطمینان‌بخشی به افکار عمومی، توسعه انرژی‌های پاک را با کمترین فشار بر منابع آبی همراه کند.

شهردار رشت در آیین افتتاح لاین رفت تقاطع غیرهمسطح امام حسین(ع)

اجرای پروژه‌های عمرانی در سایه همکاری شورا و شهرداری با قدرت ادامه دارد

شهردار رشت در آیین افتتاح لاین رفت تقاطع غیرهمسطح امام حسین(ع) گفت: اجرای پروژه‌های عمرانی در سایه همکاری شورا و شهرداری با قدرت ادامه دارد.

به گزارش امور ارتباطات شهرداری رشت، رحیم شوقی روز چهارشنبه در مراسم افتتاحیه لاین رفت تقاطع غیرهمسطح امام حسین(ع) رشت ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهیدان اظهار کرد: همزمان با دومین کنگره ۸۰۰۰ شهید گیلان لاین اول تقاطع امام حسین(ع) که به طول حدود ۵۰۰متر و در دو لاین جداگانه با عرض هر لاین ۸ متر طراحی و احداث شده است، امروز به طور رسمی زیر بار ترافیک رفت.

وی افزود: این پروژه با پیشرفت فیزیکی ۱۰۰درصدی در لاین رفت و بیش از ۳۰ درصد پیشرفت در لاین دوم، بخشی از برنامه‌های طرح جامع ترافیکی شهر رشت است که در مدت قراردادی ۲۴ ماهه و با پیمانکاری شرکت سازکار به مدیریت مهندس محمودپور در حال اجراست.

شهردار رشت تصریح کرد: لاین موجود کمربندی شهر که حدود ۳۰ سال پیش ساخته شده است، به دلیل حجم بالای تردد به ویژه تریلی‌ها، دچار مشکلات عدیده ترافیکی شده که اجرای این پروژه و طرح‌های مشابه در قالب کمربندی جدید، گامی مؤثر در کاهش بار ترافیکی شهر خواهد بود.

شوقی همچنین به برنامه‌های شهرداری برای اجرای فاز اول کمربندی جدید رشت اشاره و تأکید کرد: با اعتبار داخلی شهرداری عملیات اجرایی این فاز آغاز شده اما برای تکمیل آن نیازمند همکاری و حمایت از اعتبارات ملی هستیم.

وی در ادامه از همکاری تمامی دستگاه‌های مرتبط، استانداری، دادگستری، راهور، امور مالیاتی، شورای اسلامی شهر و دیگر عوامل اجرایی قدردانی کرد و گفت: با همدلی و همراهی تمامی مجموعه‌ها، پروژه‌های عمرانی متعددی در سطح شهر در حال اجراست که در سال جاری به تدریج به بهره‌برداری خواهند رسید.

مناقصه عمومی دومرحله‌ای
خرید قطعات یدکی سیستم کنترل
VM600 & BRAUN SYSTEM
شماره مناقصه: PGSOC-LEC- BRAUN SYSTEM -TE-02738
PGSOC
Persian Gulf Star Oil Company
شرکت نفت ستاره خلیج فارس (سهامی عام)

شرکت نفت ستاره خلیج فارس (سهامی عام) در نظر دارد خرید قطعات یدکی سیستم کنترل VM600 & BRAUN SYSTEM را از طریق مناقصه عمومی به تأمین کننده واجد شرایط واگذار کند، بنابراین از همه شرکت‌های معتبر دعوت می‌شود برای تهیه اسناد مناقصه تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸ با ارسال نامه، اعلام آمادگی خود را (مطابق دستورالعمل مکاتبات مندرج در وبگاه شرکت نفت ستاره خلیج فارس سربرگ مناقصات به آدرس WWW.PGSOC.IR) به همراه فیش خرید اسناد را از طریق پست الکترونیکی ارسال کنند.
هزینه خرید اسناد: ۲،۰۰۰،۰۰۰ (دو میلیون) ریال واریزی به حساب شماره ۰۲۲۳۹۰۳۸۱۱۳۴۸ بانک تجارت با شماره شبا IR510180000000002390381134 به نام شرکت نفت ستاره خلیج فارس (متقاضیان به منظور دریافت شناسه اختصاصی پرداخت می‌بایست با بخش خزانه امور مالی به شماره ۳۱۳۱۲۶۷۲-۰۷۶، ۳۱۳۱۲۶۳۵-۰۷۶، ۳۱۳۱۲۶۶۰-۰۷۶ و ۳۱۳۱۳۳۵۷-۰۷۶ و تماس حاصل فرمایند.)
میزان ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه: مبلغ ۲،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰(دو میلیارد و چهارصد میلیون) ریال (در این مرحله دریافت نمی‌شود.)
میزان پیش پرداخت: ۵۰ درصد مبلغ کل قرارداد در قبال دریافت ضمانت‌نامه بانکی معتبر
مدت قرارداد: ۱۴ (چهارده) ماه شمسی
محل تحویل: پالایشگاه ستاره خلیج فارس واقع در بندرعباس
مهلت تسلیم بسته پیشنهادی مناقصه (شامل پاکت "ب" (پیشنهاد فنی) و پاکت "د" (ارزیابی کیفی)): تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۵
محل تسلیم بسته پیشنهادی مناقصه و محل تحویل کالا/ پروژه: بندرعباس، کیلومتر ۱۳ محور بندرعباس به بندر خمیر، بلوار صنعت نفت، میدان نفت، شرکت نفت ستاره خلیج فارس، امور حقوقی، حاکمیت شرکتی و قراردادها
تلفن: ۳۱۳۱۰۰۰۰-۰۷۶ داخلی ۳۷۰۸، دورنگار: ۳۱۳۱۳۱۳۱-۰۷۶، کدپستی: ۷۹۳۱۱۸۱۱۸۳، ایمیل: Legal@pgsoc.ir
روابط عمومی و بین الملل شرکت نفت ستاره خلیج فارس

حل سودوکو ۴۹۵۵

۲	۷	۸	۴	۱	۹	۶	۵	۳
۹	۳	۱	۵	۶	۷	۴	۸	۲
۵	۴	۶	۲	۳	۸	۹	۱	۷
۳	۸	۵	۹	۴	۲	۷	۶	۱
۱	۲	۴	۷	۵	۶	۸	۳	۹
۶	۹	۷	۳	۸	۱	۲	۴	۵
۴	۶	۹	۱	۷	۵	۳	۲	۸
۷	۱	۳	۸	۲	۴	۵	۹	۶
۸	۵	۲	۶	۹	۳	۱	۷	۴

۱	۷	۵
۴	۸	۲
۹	۳	۶

۶	۵	۹
۱	۲	۸
۲	۷	۴

۷	۸	۹	۶	۲	۳	۱	۴	۵
۶	۴	۲	۹	۱	۵	۳	۸	۷
۳	۱	۵	۴	۸	۷	۹	۶	۲
۹	۵	۴	۸	۳	۲	۶	۷	۱
۸	۳	۱	۷	۹	۶	۲	۵	۴
۲	۶	۷	۱	۵	۴	۸	۹	۳
۴	۹	۶	۲	۷	۱	۵	۳	۸
۱	۷	۳	۵	۶	۸	۴	۲	۹
۵	۲	۸	۳	۴	۹	۷	۱	۶

۲	۳	۱
۶	۸	۷
۹	۴	۵

۸	۴	۳	۷	۶	۵	۹	۱	۲
۶	۷	۹	۱	۲	۳	۸	۴	۵
۱	۲	۵	۸	۴	۹	۷	۶	۳
۴	۹	۶	۳	۱	۸	۵	۲	۷
۷	۵	۲	۴	۹	۶	۱	۳	۸
۳	۱	۸	۵	۷	۲	۴	۹	۶
۹	۸	۱	۲	۳	۷	۶	۵	۴
۵	۳	۴	۶	۸	۱	۲	۷	۹
۲	۶	۷	۹	۵	۴	۳	۸	۱

۷	۸	۶
۳	۵	۴
۱	۲	۹

۳	۵	۴	۱	۹	۲	۸	۶	۷
۷	۶	۹	۳	۵	۸	۱	۴	۲
۸	۱	۲	۴	۷	۶	۳	۵	۹
۶	۲	۱	۷	۳	۵	۴	۹	۸
۴	۳	۸	۹	۶	۱	۲	۷	۵
۵	۹	۷	۸	۲	۴	۶	۱	۳
۱	۴	۳	۵	۸	۹	۷	۲	۶
۹	۸	۶	۲	۴	۷	۵	۳	۱
۲	۷	۵	۶	۱	۳	۹	۸	۴

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۴۹۵۶

۶				۷				۵
			۵		۶			
		۸		۴		۳		
	۲						۶	
۷		۳				۸		۹
	۴						۱	
		۶		۹		۵		
			۸		۱			
۴				۶				

			۹		۱			
			۹	۱			۴	۶

۹				۶				۱
			۱		۴			
		۵		۸		۹		
	۳						۱	
۵		۸				۴		۷
	۲						۸	
		۹		۲		۷		
۴			۹		۱			
				۱				۸

				۷				
				۹				
			۹		۱			
				۳			۴	۶
			۲		۸			

				۴				۹
			۷		۹			
				۲		۳		

۱				۵				
			۲		۳			
		۶		۱		۲		
	۴						۵	
۳		۷				۹		۴
	۲						۷	
		۴		۸		۵		
			۱		۷			
۸				۲				۶

	۶						۹	
۴		۷				۸		۱
	۵						۶	
		۵		۱		۴		
۳			۵		۲			
				۷				۶

خبر

سه برگزیده جایزه مصطفی(ص) معرفی شدند

دبیرخانه جایزه مصطفی(ص) پس از غربالگری فعالیت دانشمندان مسلمان در دو بخش مقیم (دانشمندان مسلمان مقیم کشورهای مسلمان) و غیرمقیم (دانشمندان مسلمان مقیم کشورهای غیر مسلمان) برترین‌های ششمین دوره جایزه مصطفی را معرفی کرد. پروفسور مهمت تونر یکی از برگزیدگان جایزه مصطفی(ص) ۲۰۲۵ با اثر «توسعه ابزارهای نانو و میکروفلوییدیک با کاربردهای بالینی: جداسازی سلول‌های نادر» است. وی منتخب حوزه علوم و فناوری زیستی و پزشکی است.

دکتر وهاب میرکنی، متولد سال ۱۹۷۹ در ایران، از پیشگامان حوزه علوم و فناوری ارتباطات و اطلاعات است.

پروفسور محمد خواجه نذیرالدین سومین برگزیده جایزه مصطفی(ص) ۲۰۲۵ با اثر «سلول‌های خورشیدی پروسکایتی» در حوزه علوم پایه و مهندسی است.

این دانشمند اهل هندوستان متولد سال ۱۹۵۷ محقق پسادکترای مؤسسه EPFL در لوزان سوئیس و عضو انجمن سلطنتی شیمی و استاد مؤسسه EPFL از ۲۰۱۲ تاکنون با دستاورد سلول‌های خورشیدی پروسکایتی برگزیده شناخته شد.

اسکلتی که تاریخ را تغییر داد

دی‌ان‌ای باستانی و یک زخم مرموز؛ نگاهی به گذشته شکارچیان آسیا

سمیه مشیری تبریزی
گروه دانش

کشف یک اسکلت انسانی به‌خوبی حفظ شده در غار تونگ‌بینه ویتنام که قدمتی حدود ۱۲هزار سال دارد، دریچه‌ای به زندگی انسان‌های عصر یخبندان در جنوب شرقی آسیا گشوده است. این اسکلت که متعلق به مردی حدودا ۳۵ ساله است حاوی قدیمی‌ترین دی‌ان‌ای میتوکندریایی کشف‌شده در این منطقه است. این یافته نه‌تنها از نظر باستان‌شناسی اهمیت دارد بلکه به‌دلیل شواهد یک آسیب شدید در ناحیه گردن، احتمال وجود درگیری بین شکارچیان در این دوره را مطرح می‌کند.

اسکلتی که قواعد را به هم ریخت

در دسامبر ۲۰۱۷ تیمی از باستان‌شناسان اسکلتی را در غار تونگ‌بینه واقع در مجموعه منظره‌ای «ترنگ‌آن» که جزو میراث جهانی یونسکوست کشف کردند. این اسکلت که با نام «TBH1» شناخته می‌شود به‌دلیل شرایط خاص غار و رسوبات چسبناک ناشی از آب و کربنات کلسیم به‌شدت تکه‌تکه شده بود. جمجمه این اسکلت خرد و مسطح شده بود اما خوشبختانه تمامی دندان‌ها و بخش‌هایی از لگن و ستون فقرات حفظ شده بودند.

به گفته کریس استیمپسون، پژوهشگر و دانشیار افتخاری موزه تاریخ طبیعی دانشگاه آکسفورد، شرایط مرطوب و چسبناک غار، فرآیند استخراج را دشوار کرده بود. تیم تحقیقاتی مجبور شد قطعات استخوانی را به‌صورت بلوک‌های بزرگ رسوبی خارج کند تا از آسیب بیشتر جلوگیری شود. سپس در آزمایشگاه ماه‌ها صرف بازسازی این قطعات شد تا اسکلت به شکل آناتومیک خود بازگردد.

بازسازی چهره و تحلیل اسکلت

یکی از دستاوردهای قابل‌توجه این پروژه، بازسازی چهره این مرد بود که تصویری ملموس از ظاهر او در ۱۲هزار سال پیش ارائه می‌دهد. تحلیل اسکلت نشان داد که این فرد پیش از مرگ در سلامت عمومی خوبی بوده و تنها یک آسیب جزئی در مچ پا داشته اما آنچه توجه محققان را به خود جلب کرد، آسیب شدید به یکی از دنده‌های گردنی او بود که به‌ندرت در انسان‌ها دیده می‌شود.

شواهد آسیب و مرگ

دنده گردنی آسیب‌دیده این مرد نشان‌دهنده ضربه‌ای بود که احتمالا توسط یک شی نوک‌تیز ساخته شده از کوارتز ایجاد شده بود. این قطعه کوارتز که تنها ۱۸/۲۸ میلیمتر طول و ۰/۴گرم وزن داشت، نشانه‌هایی از تراشه‌های انسانی را در خود داشت که مشابه ابزارهای سنگی آن دوره بود. نکته عجیب این بود که هیچ ابزار کوارتزی دیگری در محل غار یافت نشد، که این احتمال را مطرح می‌کند که شی پرتاب شده از جایی دیگر آورده شده باشد. براساس شکل و اندازه این قطعه کوارتز، محققان نتیجه گرفتند که این شی بخشی از یک پرتابه کوچک و سریع بوده که به گردن این مرد برخورد کرده و دنده گردنی او را شکسته است. اندازه و نوع آسیب نشان می‌دهد که اگر شی بزرگ‌تر بود، احتمالا مرگ آنی رخ می‌داد اما تحلیل استخوان نشان داد که این مرد پس از آسیب‌دیدگی برای چند ماه زنده مانده بود. نشانه‌هایی از رشد بافت و عفونت در محل آسیب دیده پیدا شد که احتمالا عامل مرگ او بوده است.

اهمیت بقا پس از آسیب

کریس استیمپسون در مصاحبه با شبکه سی‌ان‌ان اظهار داشت که بقای این مرد برای چند ماه پس از چنین آسیب شدیدی نشان‌دهنده احتمال مراقبت از او توسط دیگران است. دفن او در غار نیز حاکی از آیین خاصی برای مرگ او بوده است. این موضوع می‌تواند نشان‌دهنده وجود ارتباطات اجتماعی و حمایت در میان شکارچیان آن دوره باشد؛ هرچند این فرضیه همچنان گمانه‌زنی است.

قدمت و اهمیت دی‌ان‌ای میتوکندریایی

به‌دلیل فقدان کلاژن کافی در استخوان‌ها، امکان تعیین دقیق سن اسکلت با روش‌های معمول وجود نداشت. با این حال، نمونه‌های زغال کشف شده در نزدیکی محل دفن، با استفاده از روش رادیوکربن، قدمتی بین ۱۲ تا ۱۲هزار و ۵۰۰سال را نشان داد. این تاریخ‌گذاری، اسکلت تونگ‌بینه را به اواخر دوره پلیستوسن (از ۱۰هزار سال پیش) متعلق می‌کند.

تحلیل دی‌ان‌ای میتوکندریایی این اسکلت تایید کرد که او مذکر بوده و دارای تبار مادری مرتبط با شکارچیان بومی منطقه است که از اولین مهاجران به جنوب شرقی آسیا بودند. این یافته از آن جهت اهمیت دارد که بقایای انسانی به‌خوبی حفظ شده از این دوره در جنوب شرقی آسیا بسیار نادر است. به گفته هوگو ریس سنتنو، استادیار انسان‌شناسی دانشگاه کنتاکی این کشف به درک ما از جوامع شکارچی‌ها در این دوره زمانی کمک می‌کند.

شواهد احتمالی درگیری

این کشف ممکن است قدیمی‌ترین شواهد درگیری بین شکارچیان در سرزمین اصلی جنوب شرقی آسیا باشد. ریس سنتنو خاطرنشان کرد که شواهد خشونت بین‌فردی در دوره هولوسن (پس از ۱۱هزار و ۷۰۰ سال پیش) به‌دلیل تغییر به اقتصادهای تولید غذا و طبقاتی شدن جوامع فراوان‌تر است اما در دوره پلیستوسن چنین شواهدی نادر است؛ به‌ویژه در میان جوامعی که اقتصاد آنها مبتنی بر شکار وگردآوری بود.

عدم وجود ابزارهای کوارتزی مشابه در محل غار، احتمال درگیری با گروهی غیربومی را تقویت می‌کند. این فرضیه که پرتابه از فناوری خارجی بوده، به جذابیت این کشف می‌افزاید. با این حال محققان تاکید دارند که برای تایید این فرضیه نیاز به کاوش‌های باستان‌شناختی بیشتری در منطقه است.

چالش‌های کاوش و شرایط غار

شرایط محیطی غار تونگ‌بینه چالش‌های زیادی برای کاوش ایجاد کرد. آب‌وهوای نیمه‌گرمسیری همراه با رسوبات کربنات کلسیم باعث چسبندگی شدید رسوبات شده بود. این موضوع استخراج قطعات استخوانی را دشوار کرد و تیم تحقیقاتی مجبور شد با دقت فراوان عمل کند تا به بقایا آسیب نرسد. فرآیند بازسازی اسکلت نیز زمانبر و پیچیده بود اما نتیجه آن یک اسکلت تقریبا کامل بود که اطلاعات ارزشمندی درباره زندگی و مرگ این فرد ارائه داد.

رازهای عصر یخبندان

کشف اسکلت تونگ‌بینه در ویتنام یکی از مهم‌ترین یافته‌های باستان‌شناسی در جنوب شرقی آسیاست که اطلاعات جدیدی درباره زندگی، مرگ و تعاملات احتمالی شکارچیان در اواخر عصر یخبندان ارائه می‌دهد. آسیب شدید به دنده گردنی این مرد و بقای او برای مدتی پس از آن همراه با دفن او در غار، داستان زندگی و مرگ او را به شکلی ملموس روایت می‌کند. این کشف، با وجود محدودیت‌های شواهد، دریچه‌ای به گذشته‌ای دور گشوده و سوالات جدیدی درباره روابط انسانی در آن دوره مطرح کرده است.

پیامدهای این کشف

این اسکلت نه‌تنها به‌دلیل قدمت و حفظ دی‌ان‌ای میتوکندریایی‌اش بلکه همچنین به‌دلیل شواهد احتمالی درگیری، از اهمیت بسیاری برخوردار است و چشم‌اندازی نادر به تعاملات اجتماعی در اواخر دوره پلیستوسن ارائه می‌دهد. دفن این فرد در غار و بقای او برای چند ماه پس از آسیب می‌تواند نشان‌دهنده وجود شبکه‌های اجتماعی و حمایت در میان شکارچیان باشد. این موضوع به ما کمک می‌کند تصویر دقیق‌تری از زندگی انسان‌ها در این دوره و منطقه به‌دست آوریم.

گزارش

جنگ هسته‌ای علیه سوسک!

نبرد بریتانیا با سوسک هشت‌دندانی؛ جنگی تمام‌عیار برای نجات جنگل‌ها

در دل جنگل‌های بریتانیا، نبردی خاموش اما سرنوشت‌ساز در جریان است. دشمن، سوسکی کوچک‌تر از ناخن دست انسان است؛ حشره‌ای موذی به‌نام سوسک پوست‌خوار صنوبر که امروز به بزرگ‌ترین تهدید برای درختان این کشور بدل شده است. ظاهرش شاید بی‌خطر به‌نظر برسد اما این سوسک توانسته میلیون‌ها درخت صنوبر در اروپا را نابود کند و حالا خطر مشابهی متوجه جنگل‌های بریتانیاست.

ورود غیرمنتظره

برای سال‌ها تصور می‌شد تنها راه ورود این آفت به کشور، واردات چوب آلوده از خارج است. بنابراین کنترل‌های مرزی سختگیرانه‌ای بر محصولات چوبی اعمال می‌شد اما در سال ۲۰۱۸ حقیقتی نگران‌کننده آشکار شد: جمعیتی از این سوسک در جنگلی کشف شد. بررسی‌ها نشان داد که مسیر ورود اصلی، نه کشتی‌های باربری بلکه جریان باد از قاره اروپا بوده است. این کشف، نگاه دولت و دانشمندان را به‌طور کامل تغییر داد.

دشمن شماره یک

سوسک پوست‌خوار صنوبر در زیر پوست درختان تونل‌های درهم‌تنیده می‌سازد و آنجا تخم‌ریزی می‌کند. درختان سالم با تولید صمغ می‌توانند در برابر تعداد معدودی از این مهاجمان مقاومت کنند اما در شرایط خشکسالی یا زمانی که درخت تحت فشار محیطی قرار دارد، توان دفاعی‌اش کاهش می‌یابد و جمعیت سوسک‌ها می‌تواند به میلیون‌ها برسد. آن وقت هیچ مقاومتی کارگر نیست و درختان یکی پس از دیگری می‌میرند.

تجربه نروژ نشان داده که این آفت می‌تواند در مدت کوتاهی ۱۰۰میلیون متر مکعب چوب را نابود کند. برای بریتانیا که ۷۲۵ هزار هکتار صنوبر در اختیار دارد، این خطر ابعادی ملی دارد. پژوهشگران ارزش اقتصادی این جنگل‌ها را حدود ۲/۹میلیارد پوند در سال برآورد کرده‌اند. به همین دلیل، این سوسک در فهرست بیش از ۱۴۰۰ بیماری و آفت گیاهی ثبت شده در بریتانیا، لقب «دشمن عمومی شماره یک» را گرفته است.

مدل‌های هسته‌ای برای پیش‌بینی حشرات

یکی از جالب‌ترین بخش‌های این مبارزه، استفاده از مدل‌های شبیه‌سازی مربوط به پراکندگی مواد هسته‌ای است. پژوهشگران دانشگاه کمبریج و اداره هواشناسی، الگویی را که برای پیش‌بینی مسیر ابرهای رادیواکتیو به‌کار می‌رفت برای مطالعه حرکت سوسک‌ها تطبیق داده‌اند. این مدل حالا می‌تواند تخمین بزند که بادها جمعیت سوسک را تا چه فاصله‌ای جابه‌جا می‌کنند.

سایه تغییرات اقلیمی

تهدید هنوز پایان نیافته است. تغییرات آب و هوایی شرایط را برای سوسک‌ها مطلوب‌تر کرده: زمستان‌های ملایم‌تر، بارش‌های شدید که درختان را در خاک اشباع می‌کند و تابستان‌های خشک که مقاومت طبیعی گیاهان را کاهش می‌دهد. این استرس مضاعف درختان باعث می‌شود سوسک‌ها راحت‌تر جای پای خود را محکم کنند. همزمان جمعیت سوسک‌ها در اروپا رو به افزایش است و همین احتمال انتقال دوباره آنها به بریتانیا را بالا می‌برد.

دغدغه جنگل‌های کهن

با وجود موفقیت‌ها، فعالان محیط زیست نگرانند. برای مهار سوسک‌ها، درخت آلوده و حتی درختان مجاور باید قطع شوند. این اقدام، گاهی به نابودی درختان کهنسالی می‌انجامد که بخشی ارزشمند از میراث طبیعی بریتانیا محسوب می‌شوند. به گفته نیک فیلیپس از بنیاد جنگل، سیاست‌های حمایتی بیشتر بر کاشت درختان جدید متمرکز است در حالی که جنگل‌های قدیمی که قرن‌ها قدمت دارند، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند. او هشدار می‌دهد: «اگر فقط به سال‌های ابتدایی زندگی درختان توجه کنیم و جنگل‌های کهن را رها کنیم، نه می‌توانیم تنوع زیستی را حفظ کنیم و نه ظرفیت جذب کربن را.»

آینده جنگل‌ها

مسئولان می‌دانند که کوچک‌ترین غفلت می‌تواند دوباره این آفت را به کشور بازگرداند. به گفته آندریا دیول از مرکز تحقیقات جنگل هر سال خطر ورود دوباره وجود دارد و باید آماده بمانیم و این تلاش‌ها را ادامه دهیم. نبرد با سوسک هشت‌دندانی، داستانی است از تلفیق علم، فناوری و طبیعت برای حفظ میراث سبز بریتانیا. از پهپادها و مدل‌های هسته‌ای گرفته تا سگ‌های وفادار، همه در خط مقدم جنگی ایستاده‌اند که سرنوشت میلیون‌ها درخت را رقم خواهد زد.

برش

تاکتیک‌های جنگی

با روشن شدن ابعاد خطر، دولت بریتانیا و مرکز تحقیقات جنگل‌ها مجموعه‌ای از اقدامات کم‌سابقه را به‌کار گرفتند؛ عملیاتی که بیشتر به یک کمپین نظامی شباهت دارد تا کارزار مبارزه با حشرات. **پهپادها**: از آسمان صدها هکتار جنگل را پایش می‌کنند تا نشانه‌های اولیه خشکیدگی در تاج درختان شناسایی شود؛ نشانه‌ای از آغاز حمله سوسک‌ها. کار میدانی طاقت‌فرسا: تیم‌های حشره‌شناس پیاده در جنگل‌ها حرکت می‌کنند تا اولین مهاجمان را پیدا کنند؛ کاری شبیه جست‌وجوی سوزن در انبار کاه. تنها در یک سال بیش از ۴۵۰۰ هکتار جنگل معادل حدود ۷ هزار زمین فوتبال معاینه شده است. **سگ‌های ردیاب**: از بوی تند سوسک‌ها و مدفوع‌شان برای ردیابی درختان آلوده استفاده می‌شود. سگ‌ها به‌ویژه برای بررسی انبوه چوب‌های بریده بسیار کارآمد هستند. **تله‌های هوشمند**: تجهیز به دوربین و الگوریتم‌های هوش مصنوعی که روزانه هزاران تصویر از حشرات ثبت می‌کند. تاکنون ۲۰ هزار تصویر از گونه‌های مختلف جمع‌آوری و به الگوریتم آموزش داده شده تا بتواند حضور سوسک‌ها را به‌صورت آنی گزارش دهد.

ذره‌بین

انقلابی در تشخیص بیماری‌های قلبی

استتوسکوپ‌های مجهز به هوش مصنوعی وارد میدان می‌شوند

بیش از دو قرن از اختراع استتوسکوپ - ابزار ساده‌ای که پزشکان را قادر می‌سازد صدای درون بدن بیماران را بشنوند - می‌گذرد. حالا گروهی از پژوهشگران بریتانیایی با ارتقای این وسیله به کمک هوش مصنوعی، موفق شدند آن را به ابزاری مدرن تبدیل کنند که می‌تواند در چند ثانیه سه بیماری مهم قلبی را شناسایی کند: نارسایی قلبی، بیماری دریچه‌های قلب و ضربان‌های غیرطبیعی (آریتمی). این مطالعه که توسط امپریال کالج لندن انجام شده، نشان می‌دهد این فناوری می‌تواند یک «تغییر بازی واقعی» در نظام سلامت باشد. پژوهشگران تأکید می‌کنند که تشخیص زودهنگام به بیماران امکان می‌دهد خیلی سریع‌تر به درمان دسترسی پیدا کنند و همین می‌تواند زندگی بسیاری را نجات دهد.

چگونه کار می‌کند؟

نسخه جدید استتوسکوپ، بخش سنتی فلزی را که روی قفسه سینه بیمار قرار می‌گیرد با دستگاهی به اندازه یک کارت بازی جایگزین کرده است. این دستگاه مجهز به میکروفن‌های دقیق است که می‌توانند تفاوت‌های ظریف در صدای ضربان قلب و جریان خون را که گوش انسان قادر به شنیدن‌شان نیست ثبت کنند. همزمان این ابزار نوار قلب می‌گیرد. یعنی سیگنال‌های الکتریکی قلب را ثبت کرده و سپس داده‌ها را به فضای ابری می‌فرستد. در آنجا الگوریتم‌های هوش مصنوعی که با اطلاعات ده‌ها هزار بیمار آموزش دیده‌اند، نتایج را در لحظه تحلیل می‌کنند.

یافته‌های کلیدی پژوهش

در این مطالعه بیش از ۱ هزار بیمار در ۹۶ درمانگاه عمومی با استتوسکوپ‌های هوش مصنوعی ساخت شرکت Eko Health معاینه شدند. سپس نتایج با داده‌های ۱۰۹ درمانگاه دیگر که از این فناوری استفاده نکرده بودند مقایسه شد. بیماران مبتلا به نارسایی قلبی، ۲/۳۳ برابر بیشتر احتمال داشت در مدت ۱۲ ماه تشخیص داده شوند. تشخیص آریتمی‌ها که غالبا بدون علامت هستند اما می‌توانند خطر سکته مغزی را افزایش دهند ۳/۵ برابر افزایش یافت. بیماری‌های دریچه‌ای قلب نیز ۱/۹ برابر بیشتر شناسایی شدند. به گفته محققان این اعداد نشان می‌دهد ابزار جدید می‌تواند شکاف بزرگ موجود در تشخیص به‌موقع بیماری‌های قلبی را پر کند.

چرا اهمیت دارد؟

دکتر سونیا بابونارایان، مدیر بالینی بنیاد قلب بریتانیا و متخصص قلب، این فناوری را نمونه‌ای زیبا از ارتقای استتوسکوپ فروتن، اختراع شده بیش از ۲۰۰ سال پیش برای قرن بیست‌ویکم توصیف کرده است. او تأکید می‌کند: «این نوآوری‌ها حیاتی هستند. زیرا اغلب بیماری‌های قلبی تنها در مراحل پیشرفته تشخیص داده می‌شوند؛ زمانی که بیمار به‌طور اضطراری به بیمارستان مراجعه می‌کند. اگر بتوانیم زودتر به تشخیص برسیم، درمان به‌موقع به بیماران کمک می‌کند زندگی طولانی‌تر و با کیفیت‌تری داشته باشند.»

گام بعدی

یافته‌های این پژوهش در کنگره سالانه انجمن قلب اروپا در مادرید، بزرگ‌ترین همایش قلب در جهان، در حضور هزاران پزشک ارائه شد. استقبال گسترده از نتایج، امیدها را برای گسترش این فناوری در سطح ملی افزایش داده است. برنامه‌هایی برای معرفی این استتوسکوپ‌های هوش مصنوعی در درمانگاه‌های عمومی جنوب لندن، ساسکس و ولز در دست اجراست. این ابزار در صورت موفقیت می‌تواند در آینده‌ای نزدیک به بخشی جدایی‌ناپذیر از مراقبت‌های اولیه قلبی در سراسر بریتانیا تبدیل شود.

جان عابران در شهر گم می‌شود

۳۸ درصد از فوتی‌های تصادفات امسال تهران را عابران پیاده تشکیل داده‌اند

تهمینه سبحانی‌شاد
گروه جامعه

کلانشهرهای کشور مانند تهران طی چند دهه اخیر مسیری را پیموده‌اند که بیشتر شبیه بزرگراهی برای خودروهاست تا شهری برای زندگی. توسعه شبکه بزرگراه‌ها، افزایش تعداد خودروها و سرعت آنها، چهره‌ای از این کلانشهرها ساخته که در آن عابران پیاده کمترین حق را دارند. به‌تازگی رئیس اداره تصادفات پلیس راهور تهران بزرگ اعلام کرده که از ابتدای سال ۱۴۰۴ تاکنون، ۳۸ درصد از تصادفات فوتی و ۲۲ درصد از تصادفات جرحی پایتخت مربوط به عابرین پیاده بوده است. این آمار یعنی هر روز، چندین نفر فقط به‌دلیل تردد در معابر شهر، جان خود را از دست می‌دهند یا مجروح می‌شوند.

به‌نظر می‌رسد اولویت در اغلب کلانشهرهای کشور طی این سال‌ها تردد خودروها بوده است نه ایمنی و امنیت شهروندان. برای نمونه در تهران آن‌قدر که بزرگراه و خیابان ساخته شده به نیازهای عابران پرداخته نشده است. به عبارت دیگر در بیشتر کلانشهرهای کشور سهم عابران از توسعه شهری تقریبا نادیده گرفته شده است. پیاده‌روهای باریک، نبود مسیرهای ایمن و چراغ‌هایی که کمتر به حق تقدم عابران توجه دارند اما آمارهای اخیر از مرگ و جراحت عابرین پیاده هشدار می‌دهد که شهر برای کسانی که در آن زندگی می‌کنند، امن نیست. در واقع معابر پایتخت در قرق وسایل نقلیه‌ای است که حق تقدم عابران برای‌شان معنایی ندارد، جایی که خط‌کشی‌های عابرین پیاده بیشتر شبیه یک نقاشی روی آسفالت است و کمتر راننده‌ای به آن اعتنا می‌کند.

قهر شهر با عابران

کم نیستند کارشناسانی که معتقدند شهرها موجودات زنده‌ای هستند که با گذر زمان شکل می‌گیرند و رشد می‌کنند. تهران نیز از این قاعده مستثنی نبوده است؛ از هسته‌ای کوچک در دوران قاجار تا پایتختی پرهیاهو که امروز جمعیت زیادی را در خود جای داده است. مهرداد مال عزیزی، کارشناس شهرسازی در گفت‌وگو با «جام جم» با اشاره به این‌که یک شهر براساس طرح تفصیلی مصوب رشد می‌کند، می‌گوید: «ابتدا طرح تفصیلی تهیه می‌شود، سپس تمامی ارگان‌های مرتبط درباره آن بحث و گفت‌وگو می‌کنند، و پس از تصویب، به‌عنوان ملاک عمل قرار می‌گیرد. شهرداری نیز به‌عنوان مجری، مسئول اجرای طرح‌های تفصیلی مصوب بالادستی است. در این طرح‌های مصوب بالادست، دو بخش اصلی وجود دارد؛ یکی هسته ارگانیک و دیگری شهرسازی نوین که به توسعه جدید شهری اختصاص دارد.»

وی همچنین می‌افزاید: «هسته مرکزی مناطق شهر تهران مانند میدان پانزده خرداد، یا میدان توپخانه، در واقع بخش خودرو یا ارگانیک شهر محسوب می‌شود. این بخش‌ها در دوره‌ای شکل گرفتند که تهران به‌عنوان پایتخت دوره قاجار شناخته شد و به تدریج توسعه یافت. در مقابل، بخش‌هایی از شهر که در دوره‌های بعدی و به ویژه در دوران معاصر توسعه پیدا کردند، مبتنی بر طرح‌های تفصیلی هستند و ساختار شهرسازی نوین را نمایندگی می‌کنند.» با اجرای طرح‌های تفصیلی در دهه‌های اخیر، توسعه جدید شهری بر مبنای خودرومحوری پیش رفت، تا جایی که در طول خیابان‌ها و گذرگاه‌های عابرین پیاده، سرعت بر امنیت ترجیح داده شد.

آن‌طور که مال‌عزیزی توضیح می‌دهد؛ بخش قدیمی شهر، یعنی همان هسته اولیه شکل‌گیری تهران، به‌صورت ارگانیک و خودرو رشد کرده است. این رشد طبیعی، برخاسته از نیازهای واقعی مردم و با محوریت عابر پیاده بوده؛ به طوری‌که در آن، آرامش، امنیت پیاده‌روها و ایمنی عابران حفظ شده و آمار مرگ و میر عابر پیاده بسیار پایین است اما در بخش‌های جدید شهر که توسعه‌یافته و مبتنی بر طرح‌های تفصیلی هستند، اولویت‌ها تغییر کرده‌اند؛ خودرو به عنصر اصلی تبدیل شده و نقش عابر پیاده به حاشیه رانده شده است. این تغییر، پیامدهایی چون کاهش کیفیت زندگی شهری، افزایش تصادفات، و تضعیف پیوندهای انسانی در فضاهای عمومی را به‌دنبال داشته است.

درنگ

امنیت عابران در اولویت

شاید با رعایت چند نکته ساده در متناسب‌سازی ساختار شهری با استانداردهای جهانی، بتوان سهم عابرین پیاده در تصادفات را کم کرد. پل‌های عابر پیاده یکی از همان راهکارهای ایمن‌سازی عبور عابران است. اگر به بسیاری از این پل‌ها در خیابان‌های تهران نگاه کنید؛ متوجه می‌شوید که خالی از مردم‌اند و هنوز بسیاری از افراد از وسط خیابان عبور می‌کنند. علت آن هم مشخص است؛ این پل‌ها با نیازهای واقعی مردم هماهنگ نیستند. فاصله زیاد تا پل، پله‌های خسته کننده و نبود آسانسور باعث می‌شود عابران راه ساده‌تر اما خطرناک‌تر را انتخاب کنند. بخشی دیگر هم به رفتار رانندگان بازمی‌گردد. حق تقدم عابرین پیاده که در قانون وجود دارد اما این‌که در عمل چقدر رعایت می‌شود هم جای بحث دارد. با این حال این بحران نه تنها جان شهروندان را می‌گیرد بلکه کیفیت زندگی در پایتخت را نیز پایین می‌آورد. اگر شهر برای زندگی ساخته شده است، وقت آن رسیده که حق عابران با قوانین کارآمد، فرهنگ‌سازی و ایمن‌سازی دوباره در اولویت قرار گیرد.

پیاده‌محوری فرهنگ فراموش شده

فرهنگ شهری تنها با ساختار و قوانین ایجاد نمی‌شود؛ چراکه نیازمند آموزش و نهادینه شدن عادت‌هاست. این کارشناس شهرسازی معتقد است که فرهنگ آموزش شهری، مسئولیتی است که نخست باید توسط وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و با نظارت شوراهای شهر مدیریت شود؛ مجموعه‌هایی که به‌نظر می‌رسد آن‌طور که باید دغدغه شهروندان را ندارند.

وی ضمن بیان نمونه‌های مشابه در سایر کشورها می‌افزاید: «خیابانی در هسته اصلی شهر وین قرار دارد همه مجبورند پیاده، با کالسکه یا با دوچرخه تردد کنند و چندین دهه است که مردم به این شیوه عادت کرده‌اند. آیا نمی‌توانستیم مردم میانه شهر یا میانه پایتخت را به دوچرخه‌سواری، پیاده‌محوری و حرکت با کالسکه عادت بدهیم؟ کمااینکه در حال حاضر در خیابان پانزده خرداد این کار را انجام داده‌ایم.»

اگر آموزش و فرهنگ‌سازی جدی گرفته شود، می‌توان مردم را به زندگی آرام‌تر و انسان محور در خیابان‌های مرکزی شهر به ویژه شهر تهران عادت داد. موضوعی که مال عزیزی هم آن را مطرح می‌کند و می‌گوید: «مردم باید عادت کنند و مرام پیاده‌محوری و دوچرخه‌سواری را در زندگی روزمره خود نهادینه کنند؛ به‌گونه‌ای که معیشت روزانه‌شان را بر حرکت با سرعت پنج کیلومتر در ساعت مبتنی سازند.»

انسان قربانی طراحی شهر

شهر یعنی جایی برای زندگی انسان‌ها، نه فقط مسیر عبور خودروها اما وقتی در خیابان‌های تهران قدم می‌زنیم، سؤالی اساسی مطرح می‌شود که آیا این فضا برای ما ساخته شده یا برای خودروها؟ این کارشناس شهری در پاسخ به همین سؤال عنوان می‌کند: «تفاوت‌های فاحشی میان رشد نامتوازن و ناسازگار شهری مانند تهران، در مقایسه با رشد متوازن و سازگار شهرهای دیگر مانند کپنهاگ در دانمارک وجود دارد؛ جایی که اساسا شهر بر مبنای عابر پیاده طراحی شده است.» او مقصر اصلی را مدیریت شهری و نظام شهرسازی کشور می‌داند و توضیح می‌دهد: «به‌صورت کلی، از یک مقطع زمانی به بعد، مدیریتی که مسئولیت اداره شهر تهران را برعهده گرفت، اقدام به تصویب طرح‌های جامع رشد نوین شهری کرد و شهر جدید را به شهر قدیم متصل ساخت. به هر حال، در هر نقطه‌ای که خودرو وارد می‌شود، نیاز به طراحی دقیق و بسیار جدی وجود دارد؛ طراحی‌ای که معیار اصلی آن، اولویت داشتن شهروند باشد، نه خودرو.»

به‌نظر می‌رسد تهران امروز نمونه‌ای روشن از رشد نامتوازن است؛ جایی که انسان‌ها در طراحی شهری قربانی شده‌اند و خودروها فرمانده معابر هستند. مسئولیت این وضعیت تنها بر دوش یک نهاد نیست؛ بلکه ترکیبی از تصمیم‌سازان، مجریان و ناظران شهری باعث شده‌اند شهر از مسیر انسان‌محوری فاصله بگیرد و امنیت و آرامش عابر پیاده به حاشیه رانده شود.

یادداشت

علیرضا اسماعیلی | عضو هیات علمی دانشگاه پلیس

مرگ آسان عابران پیاده

مهم‌ترین عامل افزایش آمار فوتی در میان عابران پیاده این است که مردم ما هنوز در زمینه مسائل ایمنی ترافیک به باور و درک کافی نرسیده‌اند. برای مثال فردی که شب‌هنگام با لباس تیره در خیابان‌ها عبور می‌کند، به‌عنوان یک عابر، تصور نمی‌کند که ممکن است جان خود را از دست بدهد. این مسأله به آموزش و فرهنگ عمومی بازمی‌گردد که متأسفانه در آن ضعف جدی داریم.

عامل بعدی، ضعف در روشنایی برخی معابر است که بسیار محدود بوده و به‌ویژه در زمان قطعی برق، وضعیت بدتر می‌شود. بخش دیگری از این مسأله به زیرساخت‌های ناکارآمد مربوط می‌شود؛ بسیاری از پل‌های عابر پیاده هنوز سنتی است و برقی نشده، یا در برخی نقاط همچون اتوبان‌های پرتردد شهر تهران، اصلا پل عابر وجود ندارد. این درحالی است حتی در شرایطی که پل عابر پیاده در نزدیکی افراد قرار دارد، باز هم برخی از عابران ترجیح می‌دهند از عرض خیابان عبور کنند.

به هر حال، ما در شهری زندگی می‌کنیم که حجم جمعیت آن بیش از ظرفیت واقعی‌اش است. زمانی که وارد مناطق مرکزی شهر می‌شویم، همه‌چیز درهم تنیده و بی‌نظم به نظر می‌رسد. از همه مهم‌تر این‌که ما پیاده‌راه‌های استاندارد نداریم. اغلب پیاده‌روها یا عرض کمی دارد، یا دارای پله، چاله و ناهمواری است؛ به‌طوری‌که نمی‌توان مسیر را به‌صورت کامل در پیاده‌رو طی کرد. به همین دلیل، بسیاری از افراد مجبورند در سطح سواره‌رو حرکت کنند. علاوه بر این، یکی از نکاتی که درباره پیاده‌راه‌ها باید رعایت شود، این است که هم روشنایی مناسبی داشته و هم از نظر بصری زیبا باشد.

موضوع بعدی در این خصوص، به ساختار شهرسازی ما بازمی‌گردد. به نظر می‌رسد شهرهای مهمی مانند تهران همچنان با همان ساختارهای مهندسی قدیمی اداره می‌شوند و مطابق با استانداردهای روز نیستند.

بنابراین آموزش و نبود زیرساخت‌های مناسب، نقش بسیار مهمی در افزایش آمار مرگ و میر عابران پیاده دارد.

تجدید مناقصه
آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-SHG-C-1404-286
نوبت اول
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد برگزاری مناقصه سرویس مادلاگینگ (Mud Logging Services) ۱۲ حلقه چاه پروژه شادگان را از طریق مناقصه عمومی دومرحله‌ای، به‌یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
•مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۲۴ ماه شمسی
•محل انجام خدمات: استان خوزستان، کیلومتر ۶۰ جنوب شرقی اهواز، میدان نفتی شادگان
•تضمین لازم جهت شرکت در مناقصه: ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ ۴۷,۸۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
•متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند، باید حداکثر تا ۴ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به‌نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، نبش خیابان فاطمی، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
•حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ ساعت ۱۲
•متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره کارشناس مناقصات (آقای باقرزاده) ۰۹۱۴۳۱۴۳۸۸۱ یا سوالات فنی با کارشناس فنی (آقای طهماسبی) ۰۹۱۶۷۷۷۶۳۲۳ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
•عضویت سازندگان و تامین کنندگان در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
•لازم به ذکر است ۶ حلقه چاه به ۱۲ حلقه چاه تغییر یافت.
•هزینه چاپ آگهی برعهده برنده مناقصه می‌باشد.
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

تجدید مناقصه
آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-SHG-C-1404-285
نوبت اول
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد برگزاری مناقصه سرویس سیالات حفاری ۱۲ حلقه چاه پروژه شادگان را از طریق مناقصه عمومی دومرحله‌ای، به یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
•مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۲۴ ماه شمسی
•محل انجام خدمات: استان خوزستان، کیلومتر ۶۰ جنوب شرقی اهواز، میدان نفتی شادگان
•تضمین لازم جهت شرکت در مناقصه: ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ ۲۸,۶۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.
•متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند، باید حداکثر تا ۴ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به‌نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، نبش خیابان فاطمی، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
•حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ ساعت ۱۲
•متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره کارشناس مناقصات (آقای باقرزاده) ۰۹۱۴۳۱۴۳۸۸۱ یا سوالات فنی با کارشناس فنی (آقای طهماسبی) ۰۹۱۶۷۷۷۶۳۲۳ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
•عضویت سازندگان و تامین کنندگان در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
•لازم به ذکر است ۶ حلقه چاه به ۱۲ حلقه چاه تغییر یافت.
•هزینه چاپ آگهی برعهده برنده مناقصه می‌باشد.
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

تجدید مناقصه
آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-SHG-C-1404-284
نوبت اول
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد برگزاری مناقصه سرویس رانش جداری ۱۲ حلقه چاه پروژه شادگان را از طریق مناقصه عمومی دومرحله‌ای، به یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
•مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۲۴ ماه شمسی
•محل انجام خدمات: استان خوزستان، شادگان، پروژه میدان نفتی شادگان
•تضمین لازم جهت شرکت در مناقصه: ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ ۳۴,۹۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
•متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند، باید حداکثر تا ۴ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به‌نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، نبش خیابان فاطمی، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
•حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ ساعت ۱۲
•متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره کارشناس مناقصات (آقای باقرزاده) ۰۹۱۴۳۱۴۳۸۸۱ یا سوالات فنی با کارشناس فنی (آقای طهماسبی) ۰۹۱۶۷۷۷۶۳۲۳ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
•عضویت سازندگان و تامین کنندگان در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
•لازم به ذکر است ۶ حلقه چاه به ۱۲ حلقه چاه تغییر یافت.
•هزینه چاپ آگهی برعهده برنده مناقصه می‌باشد.
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

تجدید مناقصه
مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-YAD-C-1404-232
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد تامین خدمات سرویس چاه‌آزمایی درون چاهی (down hole well testing) ۵ حلقه چاه نفتی پروژه یادآوران را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای، به یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
۱- مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۲۴ ماه شمسی
۲- محل انجام خدمات: استان خوزستان، اهواز، پروژه میدان نفتی یادآوران
ارائه ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ (۳,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال)
متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند، باید حداکثر تا ۱۰ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به‌نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ ساعت ۱۲
متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره کارشناس مناقصات (آقای باقرزاده) ۰۹۱۴۳۱۴۳۸۸۱ یا سوالات فنی با کارشناس فنی (آقای طهماسبی) ۰۹۱۶۷۷۷۶۳۲۳ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
۰۲۱-۸۸۵۷۶۳۸۶-۹۷ داخلی ۲۶۱۴ و یا شماره همراه کارشناس فنی (کرمی) ۰۹۱۶۷۹۹۵۲۹۵ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
عضویت در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

نوبت اول
آگهی مناقصه عمومی
شماره: ۸-۵-م-ن-۰۴
شرکت کشت و صنعت میرزا کوچک خان
در نظر دارد از طریق برگزاری مناقصه عمومی شماره ۸-۵-م-ن-۰۴ نسبت به بکارگیری پیمانکار انجام عملیات بارگیری و حمل گل استحصالی کارخانه شکر، توزیع و تخلیه در بیرون از محوطه کارخانه در سطح مزارع نیشکر خوداقدام نماید.
متقاضیان دارای شرایط لازم می‌توانند به‌منظور خرید اسناد ارزیابی فنی و مناقصه از تاریخ انتشار این آگهی به‌مدت ۱۴ روز (به استثنای ایام تعطیل) مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال به شماره حساب جاری ۳۰۱۶۵۰۶۹ بانک کشاورزی شعبه بلوار گلستان اهواز (کد ۱۷۸۲) و یا شماره حساب جاری سپهر ۰۱۰۲۴۱۱۴۸۸۰۰۷ بانک صادرات شعبه توسعه نیشکر (کد شعبه ۳۷۲۳) واریز و با در دست داشتن فیش واریزی و اسناد و مدارک شناسایی و رزومه شرکت به‌همراه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی و پیمانکاری به‌نام شرکت به نشانی: کیلومتر ۷۵ جاده اهواز- خرمشهر، مدیریت بازرگانی مراجعه نمایند.
در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۳۱۳۳۰۹۴-۰۶۱ اداره قراردادها و فروش مدیریت بازرگانی تماس حاصل نمایید.
ضمنا هزینه چاپ آگهی در روزنامه به عهده برنده مناقصه خواهد بود.
شناسه ۱۹۹۶۲۷۱ شرکت کشت و صنعت میرزا کوچک خان

نوبت اول
آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-SHG-C-1404-295
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد برگزاری مناقصه سرویس حفاری جهت دار ۱۲ حلقه چاه پروژه شادگان را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای، به یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
•مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۲۴ ماه شمسی
•محل انجام خدمات: استان خوزستان- کیلومتر ۶۰ جنوب شرقی اهواز- میدان نفتی شادگان
•تضمین لازم جهت شرکت در مناقصه: ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ ۳۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
•متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند، باید حداکثر تا ۴ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به‌نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، نبش خیابان فاطمی، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
•حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ ساعت ۱۲
•متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره کارشناس مناقصات (آقای باقرزاده) ۰۹۱۴۳۱۴۳۸۸۱ یا سوالات فنی با کارشناس فنی (آقای طهماسبی) ۰۹۱۶۷۷۷۶۳۲۳ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
•عضویت سازندگان و تامین کنندگان در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
•هزینه چاپ آگهی برعهده برنده مناقصه می‌باشد.
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

نوبت اول
آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-YAD-PC-1404-294
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد تامین و خرید قطعات یدکی مورد نیاز انجام تعمیرات اساسی ۳ دستگاه دیزل ژنراتور کاتر پیلار ۳۵۱۲ سری -B در میدان نفتی پروژه یادآوران را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای، به یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
۱- مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۳/ سه ماه شمسی و تحویل هر دستگاه ظرف مدت یک ماه
۲- محل انجام خدمات: استان خوزستان- شهرستان اهواز
ارائه ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ (۲۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال)
متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند باید حداکثر تا ۷ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، نبش خیابان فاطمی، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
•حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز سه شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۱۸ ساعت ۱۲
•متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره همراه کارشناس فنی (ایزدمهر) ۰۹۱۶۷۵۱۷۶۵۶ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
•عضویت سازندگان و تامین کنندگان در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

تجدید مناقصه
آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای
شماره مناقصه: PSA-TDR-SHG-C-1404-288
نوبت اول
نفت و گاز پتروسینا آریا

شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا در نظر دارد برگزاری مناقصه سرویس مدیریت پسماند (Waste Management Services) ۱۲ حلقه چاه پروژه شادگان را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله ای، به یک شرکت واجد شرایط واگذار نماید.
•مدت زمان اجرای موضوع قرارداد: ۲۴ ماه شمسی
•محل انجام خدمات: استان خوزستان، کیلومتر ۶۰ جنوب شرقی اهواز، میدان نفتی شادگان
•تضمین لازم جهت شرکت در مناقصه: ضمانتنامه بانکی و یا سپرده نقدی به مبلغ ۹۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
•متقاضیانی که شرایط فوق و آمادگی انجام خدمات را دارند، باید حداکثر تا ۴ روز پس از انتشار این آگهی، با در دست داشتن مدارک (اساسنامه، آخرین تغییرات آگهی، رزومه و نامه اعلام آمادگی) و فیش واریزی خرید اسناد به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره شبا IR 020160000000001065654699 نزد بانک کشاورزی به‌نام شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا، جهت دریافت اسناد به نشانی: استان خوزستان، اهواز، زیتون کارمندی خیابان زاویه، نبش خیابان فاطمی، روبه‌روی برج زیتون، طبقه پنجم، مدیریت امور حقوقی و قراردادهای شرکت نفت و گاز پتروسینا آریا مراجعه و یا به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
•حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: روز شنبه ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ ساعت ۱۲
•متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سؤال می‌توانند با شماره تلفن ۹۷-۸۸۵۷۶۳۸۶-۰۲۱ داخلی ۸۸۱۱ و یا شماره کارشناس مناقصات (آقای باقرزاده) ۰۹۱۴۳۱۴۳۸۸۱ یا سوالات فنی با کارشناس فنی (آقای طهماسبی) ۰۹۱۶۷۷۷۶۳۲۳ تماس حاصل و یا به آدرس پست الکترونیکی Legal@petrosinaco.com مراجعه نمایند.
•لازم به ذکر است ۶ حلقه چاه به ۱۲ حلقه چاه تغییر یافت.
•عضویت سازندگان و تامین کنندگان در لیست بلند نفت (A.V.L) الزامی می‌باشد.
•هزینه چاپ آگهی برعهده برنده مناقصه می‌باشد..
روزنامه جام جم مورخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۳

خبر

تساوی تیم ملی والیبال!

تیم ملی والیبال در دومین دیدار دوستانه خود مقابل قطر چهار ست مسابقه داد و به تساوی ۲ بر ۲ رسید. در این بازی ایران در ست‌های دوم و سوم ۲۵ بر ۱۶ و ۲۵ بر ۱۵ قطر را شکست داد اما در ست‌های اول و چهارم مقابل این حریف با نتایج ۲۵ بر ۲۰ و ۲۵ بر ۲۲ شکست خورد. روبرتو پیاتزا در پایان این بازی گفت: در بازی دوم مقابل قطر در سطح واقعی خود بازی نکردیم اما روند بهتر شدن را ادامه خواهیم داد. برای من کلید اصلی این است که هر روز در سطح واقعی و با نهایت توان ممکن بازی کنیم.

تیم ملی ایران که در اردوی قطر مصر را برد و مقابل قطر به یک برد و یک تساوی رسید، تمرینات خود را در اردوی دوحه تا پنجشنبه (امروز) ادامه می‌دهد و سپس بر اساس برنامه‌ریزی صورت‌گرفته، صبح جمعه دوحه را به مقصد فیلیپین ترک خواهد کرد تا آخرین مرحله اردوی آماده‌سازی خود را در آنجا برگزار کند. ملی‌پوشان ایران در فیلیپین دو بازی تدارکاتی با اسلوونی و آلمان انجام می‌دهند تا آماده رقابت‌های جهانی شوند. مسابقات جهانی والیبال ۲۰۲۵ از ۲۱ شهریور آغاز می‌شود و ایران با تیم‌های فیلیپین، مصر و تونس همگروه است.

حریف ایران در فینال: کی‌روش یا ازبکستان میزبان؟

کافا جذاب می‌شود

حسین خلیلی
گروه ورزش

با نتایجی که در روز دوم مرحله گروهی مسابقات کافا رقم خورد، باید منتظر بازی‌هایی حساس در هفته سوم و پایانی این رقابت‌ها بود و هم بازی جذاب و دیدنی فینال این مسابقات باشیم.

بازی سوم تیم‌های حاضر در گروه B امروز برگزار می‌شود. تیم ملی ایران تا حد زیادی صعودش به فینال بازی‌ها را قطعی کرده و فقط با یک برد مقابل تاجیکستان میزبان می‌تواند منتظر بازی‌های گروه A باشد تا رقیبش در بازی فینال مشخص شود.

بازی امروز تیم ملی ایران از آن جهت دیدنی خواهد شد که تاجیکستان به عنوان میزبان، چشم انتظار شکل گرفتن یک معجزه است تا به فینال برسد. آنها برای رقم زدن این معجزه، بیش از هر چیز به هواداران خود در ورزشگاه حصار تکیه کرده‌اند. این تماشاگران در بازی دوم تاجیکستان مقابل افغانستان نشان دادند که می‌توانند جو فوق‌العاده‌ای در حمایت از تیم خود ایجاد کنند.

در آن مسابقه، تیم ملی تاجیکستان نسبت به بازی اول با شش تغییر وارد زمین بازی شد و شکیلادزه، سرمربی گرجستانی تیمش را زیر و رو کرد و در سایه درخشش بازیکن سابق ذوب‌آهن موفق شد برابر افغانستان با پیروزی زمین بازی را ترک کند. احسان پنشنبه، بازیکن سابق ذوبی‌ها همه کاره تیمش در این بازی بود. پس از آن‌که او ابتدا از روی نقطه پنالتی موفق شد دروازه افغانستان را باز کند، در وقت‌های اضافی نیمه دوم نیز یک پاس گل به شرونی داد تا تاجیک‌ها ۲ بر صفر برنده زمین بازی را ترک کنند. آنها می‌دانند که پیروزی مقابل ایران نه تنها به منزله صعود به فینال است، بلکه می‌تواند یک دستاورد تاریخی برای فوتبال این کشور باشد. ایران با کسب یک مساوی هم می‌تواند صدرنشینی خود را قطعی کرده و راهی فینال شود اما بدون شک شاگردان قلعه‌نویی به دنبال حفظ رکورد صددرصد پیروزی و نمایش قدرت خود خواهند بود. در مقابل، تاجیکستان برای پیروزی باید بتواند از امتیاز میزبانی نهایت استفاده را ببرد و به فینال رقابت‌ها برسد.

این پنجمین تقابل دو تیم در تاریخ رقابت‌های رودررو به حساب می‌آید. آمار و ارقام با انتظارات کاملا همخوانی دارد و تیم ملی ایران در هر چهار تقابل قبلی توانسته به عنوان تیم پیروز از زمین خارج شود. اولین دیدار آنها در سال ۱۳۷۲ و در جام اکو برگزار شد که تیم ملی ایران با تک گل علی اصغر مدیرروستا به پیروزی رسید. آخرین بازی‌شان هم به آبان ۱۳۹۱ و در یک بازی دوستانه بر می‌گردد که تیم ملی ایران با نتیجه ۶ بر یک به پیروزی رسید. آن یک گل، تنها گل زده شده از سوی بازیکنان تاجیکستان در تاریخ تقابل‌های رودررو با تیم ملی کشورمان بوده است.

برد عمان به سبک کی‌روش

بدون شک عجیب‌ترین نتیجه تا اینجای جام کافا، در بازی عمان و قرقیزستان رقم خورده است. عمان تحت هدایت کارلوس کی‌روش تا دقیقه ۹۱ از حریفش عقب بود و همه چیز را از دست رفته می‌دید اما دو گل الصبحی در دقایق ۹۱ و ۹۵ موجب شد تا تکلیف این گروه بسیار پیچیده شود. با برد ۲ بر یک ازبکستان مقابل ترکمنستان همه چیز در این گروه به روز آخر کشیده شد. هر دو تیم عمان و ازبکستان حالا چه از لحاظ امتیاز و چه از حیث تفاضل گل در یک وضعیت قرار دارند.

با این نتایج، کار ازبکستان، میزبان این رقابت‌ها تا حدودی سخت‌تر شده است. آنها در بازی سوم و آخر خود مقابل قرقیزستان قرار می‌گیرند و عمان هم به مصاف ترکمنستان می‌رود. قطعا قرقیزها روی کاغذ حریف سخت‌تری به نسبت ترکمنستان هستند. اگرچه هر دو تیم برای صعود به فینال به برد نیاز دارند، اما به نظر می‌رسد صدرنشین این گروه را تفاضل گل مشخص خواهد کرد.

صحبت‌های کی‌روش در پایان بازی مقابل ترکمنستان نشان داد که او همچنان روی فلسفه فوتبالی خود استوار است. وقتی یک خبرنگار ازبک از او پرسید چه چیزی باعث می‌شود تیمتان تا آخرین لحظات تلاش کند که کی‌روش گفت: راز این موضوع در یک چیز است؛ هرگز تسلیم نشدن و جنگیدن تا آخرین لحظه. من بازیکنانم را مجبور می‌کنم تا پایان بازی بجنگند. امروز هم بعد از دقیقه ۵۰ خستگی بر آنها غلبه کرده بود اما به آنها فشار آوردم که بهتر بازی کنند و همچنان حمله کنند. در نهایت نتیجه‌اش را گرفتیم. تیم من هرگز نباید تسلیم شود.

در صورتی که عمان بتواند به فینال برسد، تقابل تیم ملی کشورمان با کی‌روش می‌تواند جالب توجه باشد. از آن طرف، تقابل ازبکستان و ایران در فینال هم جذابیت‌های مخصوص به خود را دارد؛ دیداری که در این چند سال گذشته به رقابتی تکراری و البته حساس تبدیل شده است.

کافا

پنجشنبه ۱۳ شهریور

افغانستان — 15:30 — هند

تاجیکستان — 19:00 — ایران

تیم	بازی	برد	مساوی	باخت	+/-	امتیاز
۱- ایران	۲	۲	۰	۰	۵	۶
۲- تاجیکستان	۲	۱	۰	۱	۱	۳
۳- هند	۲	۱	۰	۱	-۲	۳
۴- افغانستان	۲	۰	۰	۲	-۴	۰

جمعه ۱۴ شهریور

ترکمنستان — 15:30 — عمان

ازبکستان — 18:00 — قرقیزستان

تیم	بازی	برد	مساوی	باخت	+/-	امتیاز
۱- ازبکستان	۲	۱	۱	۰	۱	۴
۲- عمان	۲	۱	۱	۰	۱	۴
۳- ترکمنستان	۲	۰	۱	۱	-۱	۱
۴- قرقیزستان	۲	۰	۱	۱	-۱	۱

شرکت توزیع نیروی برق استان تهران

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله ای همراه با ارزیابی کیفی (نوبت اول)

شرکت توزیع نیروی برق استان تهران در نظر دارد نسبت به خرید کالای مورد نیاز به شرح جدول ذیل . براساس مشخصات فنی اعلام شده در اسناد مناقصه و استانداردهای وزارت نیرو، بین المللی و ملی از طریق برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله ای همراه با ارزیابی کیفی از تولید کنندگان و تامین کنندگان اقدام نماید.

شماره مناقصه	شرح کالا	واحد	تعداد	میزان تضمین شرکت در مناقصه (ریال)	شناسه برداخت	شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیک دولت
۱۴۰۴/۹۹ تجدید	تجهیزات ذخیره ساز	دستگاه	۱	۴,۹۵۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۰۰۴۰۴۰۴۲۴۸۸۹	۲۰۰۴۰۹۰۱۸۱۰۰۰۲۲۲

فروش اسناد: شرکت‌ها می توانند از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۵ لغایت پایان وقت اداری تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۰ جهت دریافت اسناد به شرح ذیل و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اقدام نمایند.

دریافت اسناد: کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت و تحویل اسناد مناقصه، ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد.

تاریخ تحویل (عودت) اسناد: مناقصه گران اسناد مناقصه را حداکثر تا ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۵ در سامانه ستاد بارگذاری و به صورت فیزیکی نیز (به شرح اسناد مناقصه) به دبیرخانه مرکزی شرکت توزیع نیروی برق استان تهران به نشانی تهران، میدان شهدا، خیابان ۱۷ شهریور شمالی، جنب مترو تحویل نمایند. تلفن های تماس: ۳۵۰۸۱۳۶۲، ۳۳۳۱۶۲۳۸ و نمابر ۳۳۳۴۹۰۴۸

تاریخ بازگشایی پاکت های پیشنهادی به منظور ارسال به کمیته فنی بازرگانی ساعت ۱۱:۳۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۵ می باشد.

به پیشنهادهای فاقد سپرده، عدم بارگذاری اسناد مناقصه (به شرح اسناد) در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)، مشروط، مخدوش، تحویل اسناد بعد از انقضای مدت مطلقا ترتیب اثر داده نخواهد شد.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است و اطلاعات مناقصه از طریق پایگاه اطلاع رسانی مناقصات سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به نشانی: http://IETS.MPORG.IR/TENDERS.ASPX و پایگاه اطلاع رسانی شرکت توانیر به نشانی: http://wamp.tavanir.org.ir/tender/main در دسترس می باشد.

شرکت توزیع نیروی برق استان تهران

آگهی مزایده
بوفه دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند در نظر دارد جهت رفاه حال دانشجویان، محل بوفه خود را در قالب اجاره یکساله از طریق مزایده عمومی به اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط واگذار نماید. لذا از متقاضیان دعوت می گردد جهت دریافت اوراق مزایده به آدرس لینک (damavand.iau.ir/financial/fa/news/7299) مراجعه و پس از دریافت اوراق مزایده با در دست داشتن اصل فیش واریزی به مبلغ یکصد میلیون ریال (ده میلیون تومان) بابت سپرده شرکت در مزایده به شماره حساب ۰۱۰۶۰۱۴۰۲۸۰۰۳ نزد بانک ملی شعبه مرکزی دماوند به نام دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند واریز نمایند و پیشنهاد خود را در پاکات دربسته به آدرس: دماوند، میدان معلم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند، ساختمان اداری طبقه چهارم، اداره حراست واحد تحویل نمایند.

ضمنا زمان شرکت در مزایده از تاریخ درج این آگهی در روزنامه به مدت حداکثر ۱۰ روز کاری در ساعات اداری (شنبه تا چهارشنبه) می باشد و دانشگاه در رد یا قبول پیشنهادات مختار بوده و هزینه چاپ آگهی ها بر عهده برنده مزایده می باشد.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۷۶۳۰۱۲۴۷ در ساعات اداری تماس حاصل فرمایید.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند

آگهی تمدید مناقصه عمومی
قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)
موسسه شهید رجایی

در نظر دارد عملیات حمل و نصب تیرهای بتنی پیش ساخته در پروژه پل روگذر تقاطع بزرگراه بعثت با خیابان شهید رجایی را از طریق برگزاری مناقصه عمومی برون سپاری نماید.

لذا از پیمانکاران واجد صلاحیت دعوت به عمل می آید جهت دریافت اسناد مناقصه به آدرس: تهران، بزرگراه بعثت، خیابان شهید رجایی شمال، نبش کوچه شهید نوژه ورد، کارگاه پروژه پل روگذر بزرگراه بعثت، واحد امور پیمان‌ها مراجعه یا با شماره تلفن ۰۹۱۹۹۱۳۵۷۱۹ (مهندس رفیعی) در ساعات اداری تماس حاصل نمایند.

مهلت دریافت و بازگشت اسناد مناقصه: تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸ می باشد.

تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ ۹/۵۴۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال مطابق با آیین‌نامه تضامین دولتی می باشد.

پیمانکاران می‌بایست جهت دریافت اسناد معرفی نامه ارائه نمایند.

نحوه پرداخت به پیمانکار به صورت ۳۰ درصد نقدی و ۷۰ درصد غیرنقدی و تهاتر با املاک و مستغلات می‌باشد.

هزینه چاپ آگهی مناقصه در روزنامه، بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

SHAHID RAJAIE SPECIAL INSTITUTE

آگهی ارزیابی کیفی (نوبت اول)
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران در نظر دارد جهت تهیه لیست کوتاه پیمانکاران واجد صلاحیت در امور تغذیه، اقدام به برگزاری ارزیابی کیفی نماید. لذا از متقاضیان دعوت می نماید از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت نسبت به دریافت و تحویل اسناد به آدرس (www.setadiran.ir) اقدام و با توجه به مندرجات اسناد ارزیابی مدارک لازم را تهیه و در زمان مقرر در سامانه بارگذاری نمایند.

در ضمن یادآور می‌شود کلیه مراحل برگزاری ارزیابی از طریق سامانه مذکور انجام خواهد شد.

موضوع	نام واحد	شماره سامانه	زمان توزیع اسناد	زمان اخذ پیشنهادات	جلسه توجیهی ساعت ۱۰
ارزیابی کیفی جهت تهیه لیست کوتاه تغذیه	معاونت دانشجویی دانشگاه	۲۰۰۴۰۰۳۲۸۳۰۰۰۰۸۲	۱۴۰۴/۰۶/۱۱ لغایت ۱۴۰۴/۰۶/۱۶	۱۴۰۴/۰۷/۰۱	۱۴۰۴/۰۶/۲۲
	بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی درمانی واحدهای تابعه	۲۰۰۴۰۰۳۲۸۳۰۰۰۰۸۳			

تذکر: کلیه اسناد باید در سامانه ستاد بارگذاری گردد.

مدیریت پشتیبانی، نظارت و توسعه امور عمومی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

آگهی مزایده
کردستان
۱۴۰۴۲۴

معاونت آماد و پشتیبانی فراجا در نظر دارد تعداد ۶۸ دستگاه خودرو، تعداد ۴۳ دستگاه موتورسیکلت و مقادیری اقلام فرسوده فرماندهی انتظامی کردستان را به شرح ذیل از طریق مزایده عمومی به فروش برساند.

متقاضیان می‌توانند به منظور بازدید و دریافت برگ شرایط شرکت در مزایده از تاریخ درج آگهی تا مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ از ساعت ۸ الی ۱۶ (روزهای دوشنبه و پنجشنبه ۸ الی ۱۴) به‌نشانی: سنندج، خیابان پاسداران، سه‌راه شالمان، ستاد فرماندهی استان مراجعه فرمایند.

تلفن: ۲۱۸۲۱۳۸۵-۰۸۷

ردیف	شرح	تعداد به دستگاه
۱	انواع سواری شامل: فولکس، سمند، مگان رونیز، پژو ۴۰۵ و رانا	۶۱
۲	انواع وانت شامل: تویوتاهایلوکس تک و دوکابین و پیکاب	۵
۳	سواری کار ایویکو A3613 و مسافربر ایویکو A5012	۲
۴	انواع موتورسیکلت شامل: تک تاز ۱۵۰ و ۲۰۰ اچ دی ۲۰۰، روان سیکلت ۱۲۵، ایران دوچرخ آرشیا و دینو	۴۳ (اوراقی)
۵	اقلام فرسوده آمادی، داغی خودرویی و اقلام مخابراتی غیرنظامی	موجودی

مناقصه عمومی
نوبت اول

۱. نام و نشانی دستگاه مناقصه‌گزار: شرکت پتروکاران شفق کیش (PKSK) به نشانی: تهران، میدان صنعت، بلوار پاک نژاد، بلوار دادمان، خیابان شفق، نبش کوچه آفتاب پلاک ۲، ساختمان توحید، طبقه ۵

۲. موضوع مناقصه: تأمین InsulationKit و واحد Utility مربوط به پروژه پالایشگاه مهر خلیج فارس

۳- نشانی دریافت اسناد:
• متقاضیان می‌بایست جهت دریافت اسناد مناقصه با ایمیل Tender@petrokish.com مکاتبه نمایند.
• هزینه خرید اسناد می‌بایست به شماره حساب شرکت پتروکاران شفق کیش واریز و رسید بانکی واریز وجه تحویل دستگاه مناقصه‌گزار گردد.

۴- محل تحویل اسناد شرکت کنندگان در مناقصه:
شرکت کنندگان می‌توانند اسناد شرکت در مناقصه خود را در وقت مقرر و با هماهنگی قبلی مدیریت خرید به دبیرخانه شرکت تحویل نمایند.

۵- سایر شرایط مناقصه:
۵-۱- مناقصه حاضر به صورت دو مرحله‌ای برگزار خواهد گردید.
۵-۲- ارائه ضمانتنامه بانکی برای شرکت در مناقصه الزامی است.
۵-۳- به پیشنهادهای مشروط، مخدوش و مبهم ترتیب اثر داده نخواهد شد.
۵-۴- مناقصه‌گزار در رد هر یک یا تمام پیشنهادها مختار می‌باشد.
۵-۵- متقاضیان می‌بایست جهت دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۳ لغایت ۱۴۰۴/۰۶/۱۷ با ایمیل مورد اشاره مکاتبه نمایند (در قسمت موضوع ایمیل حتما به نام پروژه و موضوع مناقصه اشاره گردد.)
۵-۶- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به مناقصه در اسناد مناقصه مندرج است.
۵-۷- فروشنده متعهد است کلیه اجزای کالای موضوع قرارداد را فقط از لیست سازندگان مورد تایید (AVL) پروژه شامل NPCREV 08-POGCREV08-NIOECREV2016 تامین نماید.
۵-۸- متقاضیان به منظور دریافت اطلاعات بیشتر یا هرگونه سوال با شماره ذیل تماس حاصل نمایند. ۸۸۵۷۶۳۸۰-۰۲۱ و ۸۸۵۷۶۲۳۴-۰۲۱ داخلی: ۲۳۳۴

اقلام درخواستی: تأمین (Insulation Kit) به همراه متعلقات پیچ و مهره مربوط به واحد Utility

آگهی تجدید مزایده شماره ۱۰۰۴۰۹۰۶۵۶۰۰۰۰۰۲
آگهی تجدید مزایده فروش حدود ۳۰۰ تن ویل و استرات دمونتاژ شده از ایستگاه دارک خط ۲ قطار شهری

سازمان حمل و نقل ریلی شهرداری اصفهان (سازمان قطار شهری اصفهان) در نظر دارد حدود ۳۰۰ تن ویل و استرات دمونتاژ شده از ایستگاه دارک را از محل منابع شهرداری اصفهان و از طریق مزایده عمومی با جزئیات مندرج در اسناد مزایده به فروش برساند.

موضوع مزایده: فروش حدود ۳۰۰ تن ویل و استرات دمونتاژ شده از ایستگاه دارک خط ۲ قطار شهری
مزایده‌گزار: سازمان حمل و نقل ریلی شهرداری اصفهان (سازمان قطار شهری اصفهان)
قیمت پایه کارشناسی: قیمت پایه کارشناسی به قیمت هر کیلوگرم ۳۶۰/۰۰۰ ریال جمعا به مبلغ تقریبی ۱۰۸/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (یکصد و هشت میلیارد) ریال می‌باشد.
تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۴/۰۶/۱۲ مهلت دریافت اسناد فراخوان: تا ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۵
مهلت ارسال پیشنهادات: تا ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۵ زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت: ۱۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۶

بدین منظور کلیه عموم شهروندان، پیمانکاران و شرکت‌های واجد شرایط می‌توانند از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir نسبت به شرکت در مزایده و دریافت اسناد اقدام نموده و سپس تا زمان تعیین شده در سامانه ستاد، فایل مدارک تکمیلی و مستندات مربوطه را در این سامانه بارگذاری نمایند. برنامه زمانبندی فرآیند مزایده از طریق سامانه فوق اطلاع‌رسانی می‌شود. تلفن تماس: ۳۴۳۵۸۳۸۳-۰۳۱ داخلی ۳۲۲، نمابر: ۳۴۳۵۸۴۲۲-۰۳۱

متقاضیان شرکت در مزایده می‌باید جهت ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) با شماره ذیل تماس حاصل نمایند.

مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه: ۱۴۵۶

شهرداری اصفهان
سازمان حمل و نقل ریلی شهرداری اصفهان

سازمان آگهی‌های روزنامه جام جم
۴۹۱۰۵۰۰۰
daneshpayam.agahi@gmail.com

ذره‌بین

اصابت موشک‌های «ذوالفقار» و «فلسطین ۲» به تل‌آویو

سرتیپ یحیی سریع، سخنگوی نیروهای مسلح یمن، دیروز اعلام کرد: «موشک‌ها با دقت به اهداف تعیین‌شده اصابت کردند و موجب فرار میلیون‌ها صهیونیست به پناهگاه‌ها و توقف پروازهای فرودگاه بن‌گوریون شد.»

وی افزود: «این عملیات در راستای دفاع از ملت مظلوم فلسطین و یک واکنش اولیه به حمله تجاوزکارانه رژیم‌صهیونیستی علیه یمن است.»

وی گفت: «دشمن جنایتکار در سایه سکوت دو میلیارد مسلمان در جهان دست به شنیع‌ترین جنایت علیه دو میلیون مسلمان در غزه می‌زند. کسی که پیرو دین اسلام و تابع رسول اکرم(ص) است، هیچ‌گاه در مقابل جنایت نسل‌کشی در غزه سکوت نمی‌کند.»

سخنگوی نیروهای مسلح یمن گفت: «دشمن صهیونیستی هیچ‌گاه روی امنیت و ثبات را نخواهد دید و عملیات ما در مرحله آتی با شدت بیشتری ادامه خواهد یافت.»

پیش‌تر نیز نیروهای مسلح یمن نیروگاه برق الخضیره، فرودگاه اللد(بن‌گوریون) در یافا(تل‌آویو) و بندر اشدود در فلسطین اشغالی را با سه پهپاد هدف قرار داده، همچنین کشتی (MSC ABY) در شمال دریای سرخ به‌دلیل نقض ممنوعیت ورود به بنادر فلسطین اشغالی و ارتباط آن با رژیم اسرائیل به‌سختی با دو پهپاد و یک موشک بالدار، تنبیه کردند.

واهمه شین‌بت از طرح انتقام علیه بن‌گویر

سازمان امنیت داخلی رژیم صهیونیستی «شین بت» از شناسایی طرح انتقامی حماس علیه ایتامار بن‌گویر، وزیر امنیت داخلی این رژیم خبر داد. به گفته این سازمان، برخی اعضای حماس در کرانه باختری قصد داشتند او را با پهپادهای حامل مواد منفجره هدف قرار دهند.

رزمندگانی که در هفته‌های اخیر توسط نیروهای سرکوب رژیم صهیونیستی بازداشت شده‌اند، اعضای عملیاتی جنبش حماس مستقر در شهر الخلیل هستند. به‌نقل از منابع عبری، دست‌اندرکاران این طرح با خریداری چند پهپاد برنامه‌ریزی کرده بودند مواد انفجاری را به آنها متصل کنند. پهپادها هنگام اسارت رزمندگان مقاومت توسط عناصر صهیونی ضبط شدند.

جنبش مقاومت اسلامی حماس در طول سال‌ها، با بهره‌گیری از اطلاعات میدانی دقیق و عملیات‌های پیچیده، توانسته بارها تصمیم‌گیران و سیاستمداران رژیم صهیونیستی را هدف قرار دهد. پیش‌تر در ۲۱ سپتامبر ۲۰۰۵ ساسون نوریل، تاجر ۵۱ ساله اسرائیلی که در منطقه پسگات زئو نزدیک به قدس زندگی می‌کرد، توسط اعضای حماس به‌دلیل حمایت مالی از ماشین جنگی صهیونیست‌ها در کشتار مردم غزه اسیر شد.

اعضای این عملیات، با انتشار ویدئویی خواستار آزادی اسرای فلسطینی شدند. پس از چند روز و با عدم پذیرش مفاد مدنظر جنبش مقاومت اسلامی، جسد نوریل در منطقه صنعتی بیتونیا در کرانه باختری پیدا شد.

این دست از عملیات‌ها نشان‌دهنده نفوذ قابل توجه جنبش مقاومت اسلامی در مناطق اقامت نخبگان سیاسی-اقتصادی صهیونیست‌هاست.

تشدید بحران‌های اجتماعی در سرزمین‌های اشغالی به درگیری‌های خیابانی کشیده شد

آشوب در لانه شیطان

سیدرضا حسینی
گروه بین‌الملل

صهیون‌ها از زمان اشغال اراضی فلسطین در ۱۹۴۸ همواره بر ادعای ثبات اجتماعی این رژیم می‌بالیدند اما عملیات طوفان‌الاقصی در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و جنایات دو ساله نظامیان اسرائیل در باریکه غزه، وضعیت شکننده اشغالگران را افشا کرده است. باکشف اجساد برخی اسرای اسرائیلی در خرابه‌های غزه، موج جدیدی از اعتراضات علیه مدیریت جنگ توسط بنیامین نتانیاهو را در تل‌آویو به راه انداخت. در راستای همین روند صبح دیروز، معترضان چندین خودرو در اطراف محل اقامت نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی را به آتش کشیدند.

همزمان با اضمحلال همبستگی ساکنان اراضی اشغالی، وضعیت روحی نظامیان اسرائیلی نیز با لبه پرتگاه فاصله چندانی ندارد. با تشدید جنایات ارتش اشغالگر قدس در غزه از کشتار کورکورانه مردم بی‌دفاع تا ترویج گرسنگی زمینه‌گسترش خودکشی میان سربازان صهیون را فراهم کرده است. براساس تحقیقات رسانه عبری هاآرتص، از ابتدای سال جاری میلادی حداقل ۱۸ نظامی اسرائیلی جان خود را گرفته‌اند. درمجموع، لغزش دو ستون وفاداری مطلق ساکنان اراضی اشغالی و نظامیان اسرائیلی به آرمان‌های رژیم‌صهیونیستی به کاهش قدرت مانور تل‌آویو در منطقه غرب‌آسیا منجر خواهد شد. پیش‌تر نیز رهبر اپوزیسیون یائیر لاپید درباره عاقبت نوادگان تئودور هرتزل (تئورسین اولیه رژیم صهیونیستی) هشدار داد: «اگر ائتلاف نتانیاهو در انتخابات پیروز شود، اسرائیل از بین خواهد رفت.»

جنگ در خدمت بقای نخست‌وزیر

با کناره‌گیری رژیم‌صهیونیستی از مذاکرات آتش‌بس دوحه، بسیاری از ساکنان فلسطین اشغالی متوجه شدند که استمرار منازعه در باریکه غزه به‌عنوان شیشه عمر صدارت نتانیاهو عمل می‌کند؛ مادامی که بحران و کشتار برقرار باشد، رسیدگی به اعمال داخلی نخست‌وزیر نظیر پرونده‌های رشوه، عملا غیرممکن خواهد شد. به‌عبارت دیگر، جان اسرای صهیون برای کابینه جنگ تل‌آویو اهمیت چندانی نداشته و سیاسیون اسرائیلی منافع فردی و جناحی را اولویت تصمیم‌گیری‌های راهبردی رژیم صهیونیستی قرار داده‌اند. بنابراین، مرحله جدیدی از اعتراضات علیه نتانیاهو در قدس و دیگر شهرهای اشغالی فلسطین رقم خورده است. در همین راستا، گروهی از معترضان به عملکرد کابینه جنگ با برپایی تظاهرات و روشن کردن آتش در خیابان‌های اطراف محل اقامت نتانیاهو، خواستار توقف جنگ علیه غزه و همچنین انعقاد فوری توافق تبادل اسرا شدند، همچنین گروهی دیگر از معترضان اقدام به برگزاری تظاهرات خودرویی در خیابان اللطرون در نزدیکی قدس کردند.

پیش از افزایش موج اعتراضات روز گذشته، ایال زمیر، رئیس ستاد نیروهایم مسلح رژیم صهیونیستی به نخست‌وزیری گوشزد کرده بود که از «فرصت کنونی» بهره‌برداری و به انعقاد معاهده آتش‌بس همچنین تبادل اسرا با جنبش حماس بپردازد. زمیر سوم شهریور طی پیامی مستقیم به نتانیاهو هشدار داد؛ اشغال کامل غزه جان اسرای اسرائیلی را به‌شدت تهدید می‌کند. رسیدگی به پرونده اسرا، با توجه به ملاحظات عملیاتی و امنیتی، باید با نهایت دقت انجام شود.

رواج خودکشی در صفوف صهیون‌ها

جدا از وضعیت بغرنج داخلی به‌واسطه تظاهرات علیه کابینه جنگ اسرائیل، اوضاع جبهه‌های جنگ غزه نیز برای صهیونیست‌ها فاقد هرگونه نشانه مثبت ارزیابی می‌شود؛ سازمان رادیو و تلویزیون رژیم‌صهیونیستی در گزارشی خاطر نشان کرد که یکی از نظامیان وابسته به تیپ گولانی در پایگاه استقرار جان خود را گرفته است. تیپ گولانی یکی از معروف‌ترین و قدیمی‌ترین واحدهای پیاده‌نظام ارتش رژیم‌صهیونیستی است که در سال ۱۹۴۸، همزمان با تشکیل این رژیم، تأسیس شد. این تیپ به‌عنوان یک واحد پیاده‌نظام زبده و هجومی شناخته‌شده و معمولا در عملیات‌های سنگین زمینی، جنگ‌های شهری و مأموریت‌های ویژه به‌کار گرفته می‌شود.

رسانه هاآرتص نیز براساس تحقیقات جدید حول محور وضعیت روحی/ روانی نظامیان اسرائیلی، تاکید کرد که بیش از ۱۰هزار نیروی اسرائیلی به‌دلیل مشکلات سلامت روان و اختلال اضطراب بعد از سانحه، تحت درمان هستند اما تنها ۳۷۶۹ نظامی که با اختلال اضطراب بعد از سانحه دست‌وپنجه نرم می‌کنند، درمان تخصصی از مراجع مربوطه دریافت کرده‌اند.

فرماندهان ارتش اسرائیل، با اعزام اجباری سربازان فاقد تجربه و خام به میادین جنایت علیه مردم غزه نه‌تنها پیروزی ملموسی راکسب نکرده‌اند؛ بلکه نسل‌کشی و پاک‌سازی قومی فلسطینی‌ها خواب را از چشمان سربازان صهیونی گرفته است. سربازان اسرائیلی به‌عنوان افرادی که با داستان‌های هولوکاست نازی‌ها علیه موجودیت قوم یهود بزرگ شدند، اکنون خود را درحال ارتکاب همان وقایع اردوگاه‌های مرگ آشوویتس و داخائو در مناطق خان‌یونس، همچنین بیت لاهیا می‌بینند؛ درنتیجه طبیعی است که روان سالمی از این جماعت گوش دم‌توپ باقی نمی‌ماند.

شورش ارتش ذخیره علیه بی‌بی

ده‌ها هزار نیروی ذخیره رژیم‌صهیونیستی در هفته‌های آینده مجبور خواهند شد دوباره به خدمت فعال بازگردند؛ این در حالی است که در میان خودآنان جدالی جدی بر سر ادامه جنگ تجاوزکارانه علیه غزه شکل گرفته که بازتابی از شکاف‌های عمیق‌تر در داخل این رژیم است.

برخی از نیروها تنها ظرف چند روز آینده باید تصمیم خود را بگیرند. ارتش اشغالگر قدس از سه‌شنبه گذشته روند بسیج ده‌ها هزار نیروی ذخیره را آغاز کرد، پس از آن‌که ۶۰ هزار نفر دیگر را برای گسترش عملیات نظامی در شهر غزه فراخوانده بود. در صورت ادامه نبرد برای ماه‌های طولانی، همان‌گونه که بسیاری از تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند، شمار بیشتری از این نیروها مجبور خواهند شد به پایگاه‌های نظامی احضار شوند.

بسیاری از نیروهای ذخیره که هفته گذشته با روزنامه گاردین گفت‌وگو کردند اذعان داشتند هنگام فراخوانی دوباره با «انتخابی سخت» روبه‌رو هستند و دلایل شخصی و عقیدتی را مطرح کردند. با این حال تعدادی گفته‌اند که به‌طور مستقیم از حضور در خدمت سر باز خواهند زد. اویعاد یسرائلی، امدادگر رزمی صهیونیست افزود: «حقیقت آشکار این است که اکنون بی‌دلیل در حال کشته شدن هستیم؛ از نظر نظامی، دیگر چیزی برای به دست‌آوردن باقی نمانده است.»

برش

«روز اخلال» در تل‌آویو

ساکنان اراضی اشغالی در حالی که شهر غزه بار دیگر زیر بمباران ارتش اشغالگر قدس قرار داشت، دیروز به خیابان‌ها آمدند و آنچه را «روز اخلال» نامیدند، برپا کردند؛ تظاهراتی که در اعتراض به فراخوانده شدن ده‌ها هزار نیروی ذخیره برای جنگی صورت گرفت که نه‌تنها محکومیت جهانی را برانگیخته، بلکه حتی در داخل سرزمین‌های اشغالی نیز نگرانی‌ها درباره سرنوشت اسرای همچنان در دست مقاومت را افزایش داده است. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، معترضان نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، بنیامین نتانیاهو و کابینه‌اش را به ناتوانی در دستیابی به توافق آتش‌بس و تشدید تجاوز علیه غزه متهم کردند؛ حملاتی که به گفته بیمارستان‌های غزهدر همان مراحل اولیه موجی تازه از تلفات را به‌همراه داشته است. در ادامه، یائل کوپرمن، یکی از معترضان نزدیک به کنست (پارلمان اسرائیل) بود که در گفت‌وگو با شبکه عمومی کان صهیونیستی گفت: «ما مجبوریم اقدامی افراطی انجام دهیم تا شاید کسی به یاد بیاورد. هیچ دولتی، شهروندان خود را رها نمی‌کند.»

گزارش

«جام جم» از پیوند پنهان سوریه- اسرائیل علیه مقاومت لبنان گزارش می‌دهد

جولانی بازیچه اسرائیل

فاطمه احمدی‌شاد
گروه بین‌الملل

این روزها غرب آسیا در آستانه یکی از حساس‌ترین بازترسیم‌های امنیتی خود قرار گرفته است؛ این دگرگونی صرفا محصول درگیری‌های میدانی نیست، بلکه بر میزهای مذاکره‌ای شکل می‌گیرد که با مدیریت مستقیم قدرت‌های خارجی اداره می‌شوند. در پاریس، نمایندگان دمشق و تل‌آویو وارد گفت‌وگوهای پیشرفته بر سر ترتیبات امنیتی تازه بر پایه خط آتش‌بس ۱۹۷۴ شده‌اند. همزمان در بیروت، دولت لبنان با پشتیبانی آشکار آمریکا و فرانسه و شماری از دولت‌های عربی، طرحی برای خلع سلاح حزب‌الله تا پایان سال ۲۰۲۵ ارائه داده است. گرچه هر دو ابتکار در پوشش «منافع ملی» عرضه می‌شوند، اما کنار هم قرار گرفتن این روندها، یکی در مرز جنوبی سوریه و دیگری در قلب لبنان، پرده از یک راهبرد منسجم‌تر برمی‌دارد: مهار اهرم‌های مقاومت و مهندسی دوباره خطوط قرمز امنیتی منطقه به سود رژیم صهیونیستی؛ حرکتی که می‌تواند نقشه ژئوپلیتیک غرب آسیا را برای سال‌های آینده به‌طور بنیادین تغییر دهد.

سوریه و اسرائیل؛ توافقی با طعم مهار مقاومت

انتشار خبرهایی از مذاکرات محرمانه میان مقامات سوریه و اسرائیل در پاریس، بار دیگر نگاه‌ها را به تلاش آشکار واشنگتن برای بهره‌گیری از موقعیت ژئوپلیتیک سوریه علیه محور مقاومت معطوف کرده است. به گزارش رسانه‌های غربی، این گفت‌وگوها که با میانجی‌گری ایالات متحده انجام شده، بر محورهایی می‌چرخد که مستقیما منافع حزب‌الله و ایران را نشانه رفته است: ممانعت از حضور هرگونه نیروی انسانی یا مشاور ایرانی در جنوب سوریه، خلع سلاح کامل بلندی‌های جولان از تجهیزات موشکی و پدافند هوایی، ایجاد گذرگاه انسانی برای دروزی‌های سویدا تحت نظارت آمریکا، ادامه تحریم‌های تسلیحاتی علیه دمشق برای تضمین امنیت اسرائیل در مرزهای جنوبی و نهایتا جلوگیری از انتقال سلاح به لبنان همراه با همکاری اطلاعاتی میان دمشق و تل‌آویو علیه گروه‌های مقاومت.

در چارچوب این گفت‌وگوها، احمد الشرع به نمایندگان آمریکا و رژیم صهیونیستی وعده داده که مانع انتقال سلاح از عراق به لبنان خواهد شد. این اقدامات از نگاه منابع عبری، تلاشی برای پاک کردن نقش و عضویت او در گروه‌های تروریستی و اثبات وفاداری به ایالات متحده تعبیر شده است.

با این حال، رفتار رژیم صهیونیستی در میدان نشان می‌دهد تل‌آویو هیچ اعتمادی به دمشق ندارد. در هفته‌های اخیر ارتش اسرائیل بارها مناطق مختلف و حتی پایتخت سوریه را هدف حملات هوایی و کماندویی قرار داده و همزمان دست به عملیات زمینی در جنوب سوریه نیز زده است؛ آنها این عملیات را با ادعای جلوگیری از انتقال سلاح به لبنان توجیه کرده‌اند. همچنین مقامات اسرائیل و حتی شخص بنیامین نتانیاهو از گروه‌های دروزی مستقر در استان سویدا که با حکومت مخالف هستند به طور رسمی و همه جانبه حمایت کرده‌اند.

حالا دمشق در موقعیتی حساس قرار گرفته؛ احمد الشرع با نام جولانی و شعار بازپس‌گیری جولان و ایستادگی در برابر تجاوز به سوریه به حکومت رسید اما حالا تغییر موضع داده و عنوان می‌کند به علت فشار اقتصادی و نیاز کشور به بازسازی، آماده معامله‌ای شده که نتیجه آن سلطه امنیتی کامل رژیم صهیونیستی بر سوریه و نهایتا به خطر انداختن امنیت سوریه و لبنان است. رژیم صهیونیستی نیز هیچ امتیاز واقعی در برابر این روند توافقات به این کشور نخواهد داد و فقط می‌کوشد از موقعیت خاص ژئوپلیتیکی سوریه به‌عنوان اهرم فشار برای قطع شریان حیاتی محور مقاومت استفاده کند؛ مسیری که ایران، عراق و لبنان را به هم متصل می‌کند.

این مسأله نشان می‌دهد رژیم صهیونیستی همچنان سوریه را نه به‌عنوان دوست، بلکه فقط به‌مثابه ابزاری موقت برای تضعیف حزب‌الله می‌بیند و این واقعیت هرگونه توافق احتمالی را به شدت شکننده می‌سازد.

لبنان؛ مقاومت در برابر خلع سلاح حزب‌الله

همزمانی مذاکرات سوریه و اسرائیل بر سر توافقات امنیتی با فشار مستقیم واشنگتن بر لبنان برای ارائه طرح خلع سلاح حزب‌الله، نشان‌دهنده قرار گرفتن همه این تحرکات در قالب یک سناریوی واحد است. گفت‌وگوها بین ایالات متحده با مقامات سوری و لبنانی بیش از آن‌که مقدمه‌ای برای صلح باشد، بخشی از فشار هماهنگ آمریکا و رژیم صهیونیستی برای مهار محور مقاومت تلقی می‌شود.

آمریکا آشکارا دمشق را تحت فشار گذاشته تا در راستای کاهش توان نظامی حزب‌الله اقدامات مشخصی انجام دهد. حزب‌الله در دو دهه گذشته بخش عمده‌ای از توان موشکی و لجستیکی خود را از طریق خاک سوریه دریافت کرده؛ چه از مسیر زمینی عراق- سوریه و چه از طریق فرودگاه‌ها و انبارهای ارتش سوریه. از این منظر، هرگونه توافق با دمشق برای محدودسازی این مسیرها، می‌تواند علیه ظرفیت‌های نظامی حزب‌الله طراحی شده و به اسرائیل و آمریکا اجازه می‌دهد یک منطقه حائل امنیتی در جنوب سوریه، برای جلوگیری از دریافت ذخایر تسلیحاتی از طریق مرز جولان ایجاد کند. این اقدام نه تنها امنیت مرزهای شمالی اسرائیل را تقویت می‌کند، بلکه حلقه فشار بر لبنان و محور مقاومت را نیز تنگ‌تر می‌کند.

همچنین، مزارع شبعا که پس از اشغال توسط رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۶۷ همچنان موضوع اختلاف میان لبنان، سوریه و اسرائیل باقی مانده، اکنون به ابزار فشار سیاسی تبدیل شده است. لبنان و سوریه این منطقه را بخشی از خاک خود می‌دانند اما رژیم صهیونیستی آن را جزئی از بلندی‌های جولان و اراضی اشغالی به حساب می‌آورد و حاضر به واگذاری رسمی آن به لبنان نیست. از نظر سازمان ملل مزارع شبعا جزو اراضی اشغالی سوریه محسوب می‌شود اما تاکنون برای این منطقه مرزبندی دقیقی انجام نشده است. حزب‌الله به دلیل اشغالگری رژیم در این منطقه استراتژیک و با استناد به این اختلاف مرزی، از سال ۲۰۰۰ و پس خروج اسرائیل از لبنان در این منطقه برای تامین امنیت حضور داشته است. اکنون آمریکا از سوریه خواسته تا در حل مسائل حقوقی مزارع شبعا و پیشبرد خلع سلاح حزب‌الله همکاری کند و تلویحا این منطقه را جزو سوریه تلقی می‌کند. در لبنان، این مسأله با مخالفت‌هایی مواجه است و جوزف عون اعلام کرده که فرانسه آماده کمک برای ترسیم مرزهای لبنان با استناد به اسناد رسمی است.

حالا سوریه نقش حساسی در مسأله خلع سلاح حزب‌الله دارد. دمشق با کنترل مسیرهای لجستیکی و محدودسازی انتقال سلاح، می‌تواند تا حدی توان نظامی حزب‌الله را کاهش دهد، اما پیچیدگی‌های داخلی و منطقه‌ای تحقق این هدف را دشوار می‌کند.

مقاومت، آخرین سنگر در برابر سلطه‌طلبی

تحلیل توافقات اخیر نشان می‌دهد تغییر نظام در سوریه، حضور نظامی رژیم صهیونیستی در این کشور و ارائه طرح خلع‌سلاح به لبنان، سه ضلع یک مثلث راهبردی با هدف تضعیف محور مقاومت در غرب آسیاست.

دولت‌های منطقه‌ای تحت فشار آمریکا و اسرائیل، به سمت توافقات امنیتی یکجانبه حرکت می‌کنند. با این حال، حزب‌الله همچنان نماد مقاومت مردمی در برابر اشغال و تجاوز باقی مانده است.

اما اجرای این اقدامات تنها به کاهش توان گروه‌های مقاومت ختم نمی‌شود؛ هدف نهایی، محدود کردن نقش ایران در منطقه و تضعیف قدرت آن است. رژیم صهیونیستی، ایران و گروه‌های مقاومت را مانع اجرای طرح «اسرائیل بزرگ» می‌داند. از زمان ظهور داعش، این رژیم تلاش کرد ثبات منطقه را مختل کند و فقط حضور ایران بود که این طرح‌ها را برای چند سال متوقف کرد. اکنون ایران باید با بازیابی نقش منطقه‌ای خود و همراه با کشورهای مختلف در غرب آسیا، مانع اجرای این توطئه‌ها و نهایی شدن طراحی صهیونی شود.

خبر روز

کلاهبرداری از کارتن خواب‌ها

اعضای باندی که با سوءاستفاده از چک افراد کارتن خواب، از کارخانه‌داران میلیاردی کلاهبرداری می‌کردند، بازداشت شدند. سردار سعید مطهری‌زاده، فرمانده انتظامی خراسان شمالی در این باره به ایسنا گفت: در پی تشکیل پرونده کلاهبرداری با موضوع خرید کالا از کارخانه‌های شهرک صنعتی شیروان با چک‌های بلامحل، تحقیقات پلیسی در این باره آغاز شد. در این مرحله ماموران با استعلام از بانک‌ها متوجه شدند صاحبان چک‌ها افراد کارتن خواب هستند که متهمان با سوءاستفاده از مدارک هویتی آنها اقدام به اخذ دسته چک و خرید کالا به ارزش سه میلیارد تومان کرده بودند. سه نفر در این رابطه بازداشت شدند.

بخشش قاتل قبل از قصاص

مردی که از سه سال قبل زیر حکم قصاص بود پای چوبه دار بخشیده شد. به گزارش روابط عمومی دادسرای عمومی و انقلاب شهرستان لردگان، اسماعیل باقری، دادستان عمومی و انقلاب شهرستان لردگان چهارمحال و بختیاری در این باره گفت: سوم شهریورسال ۱۴۰۱ در روستای شهرک فجر لردگان در اثر درگیری میان دو نفر، یکی به قتل رسید و مدتی بعد قاتل دستگیر شد و به زندان افتاد. قاتل پس از محاکمه در دادگاه حکم قصاص گرفت که بعد از تایید رای پرونده به اجرای احکام ارسال شد. مرد زندانی دیروز چهارشنبه پای چوبه دار رفت اما ساعاتی قبل از اجرای حکم با تلاش واحد صلح و سازش سرانجام مرد زندانی توانست رضایت خانواده مقتول را جلب کند و بخشیده شود.

انهدام باند سازمان یافته کلاهبرداری در بازار پوشاک

رئیس پلیس آگاهی فراجا از دستگیری اعضای باند سازمان یافته کلاهبرداری میلیاردی در بازار بزرگ تهران خبر داد.

سردار محمد قنبری در تشریح این خبر اظهار کرد: اعضای این باند با استفاده از چک‌های فاقد اصالت و ظاهری موجه ابتدا در معاملات خرد و نقدی اقدام به جلب اعتماد کسبه می‌کردند و پس از کسب اعتماد کامل، خریدهای میلیاردی با چک‌های جعلی انجام می‌دادند.

وی افزود: بررسی‌های مرکز عملیات پلیس آگاهی فراجا نشان داد که سرکرده باند تبعه یکی از کشورهای همسایه بوده و با تغییر هویت فردی، توانسته بود تعداد قابل توجهی چک از سایت‌های فروش در فضای مجازی خریداری و با مراجعه به فروشندگان کالاهای مختلف، آنها را به بازار عرضه کند.

رئیس پلیس آگاهی فراجا تصریح کرد: در بازرسی‌ها و اقدامات فنی، بیش از ۲۰۰۰ طاقه پارچه و حدود ۱۲۰ میلیارد ریال چک جعلی کشف شد که این اقدامات نشان داد اعضای باند با شیوه‌ای سازمان‌یافته از سود و ترفندهای متقلبانه برای انجام معاملات میلیاردی استفاده می‌کردند.

وی با بیان این‌که طبق برآوردها مبلغ کلاهبرداری ۷۰۰ میلیارد ریال است، ادامه داد: نکته قابل توجه این است که بسیاری از کسبه و فروشندگان از وجود این کلاهبرداری اطلاعی نداشتند و در همین زمان مرکز عملیات پلیس آگاهی فراجا با اقدام به‌موقع، سرکرده این باند را شناسایی و دستگیر کرد که در مراحل اولیه رسیدگی دو نفر از همدستان اصلی و چهار نفر دیگر مرتبط با این پرونده به مرجع قضایی معرفی شدند.

همچنین سرکرده این باند در تحقیقات گفت: با شناسنامه یک فرد مرده خود را معرفی کردم و ۲۰ سال است با این هویت زندگی می‌کنم. چک‌ها را در سایت دیوار از افراد معتاد می‌خریدم. چک‌هایی را که تا ۲۰۰ میلیون تومان ارزش داشتند به مبلغ ۱۰ میلیون تومان می‌خریدم و بعد از جلب اعتماد پارچه‌فروشان با آن در بازار پارچه می‌خریدم.

قنبری ضمن توصیه به بازاریان و کسبه گفت: در هر معامله به‌ویژه زمانی که مبلغ خرید بالاست، فروشندگان باید قبل از تحویل کالا، چک یا اسناد بانکی ارائه شده را از طریق سامانه‌های بانکی معتبر استعلام کنند؛ این اقدام ساده می‌تواند از خسارت میلیاردی جلوگیری کند.

وی تأکید کرد: بهتر است کسبه همه قراردادها، فاکتورها و اسناد را به‌صورت مکتوب و با درج مشخصات کامل خریدار تنظیم کنند. این کار علاوه بر ایجاد سند قانونی در مواقع بروز مشکل به پیگیری قضایی سرعت می‌بخشد.

قنبری همچنین خاطرنشان کرد: افرادی که به‌تازگی به بازار وارد می‌شوند یا بدون سابقه قبلی درصدد خریدهای عمده هستند باید با دقت بیشتری بررسی شوند که گفت‌وگو با سایر کسبه و پرس‌وجو درباره سابقه فرد می‌تواند یک روش سنتی اما مؤثر برای شناخت متقاضیان باشد.

فریبکاری اجنه برای سارق شدن دوست

پسر جوان فکر نمی‌کرد با تهدیدهای دروغین دوستش که می‌گفت اجنه در کمین قتل او هستند، فریب بخورد و به‌همراه او دست به سرقت سریالی گوشی‌های مردم بزند.

به گزارش خبرنگار جام‌جم، اوایل بهار امسال مردی با حضور در پلیس آگاهی تهران شکایت کرد در خیابان دوجوان که سرنشینان موتورسیکلتی بوده‌اند، راهش را سد کرده و با تهدید چاقو، گوشی ۱۰۰ میلیون تومانی‌اش را به سرقت برده‌اند. تحقیقات برای دستگیری دو سارق فراری ادامه داشت که افراد دیگری هم با حضور در پلیس آگاهی تهران ازدو جوان به اتهام سرقت گوشی‌های تلفن همراه‌شان که ۷۰ تا ۲۵۰ میلیون تومان ارزش داشت، شکایت کردند. معلوم شد، آنها در بوستان‌ها و محله‌های خلوت سطح شهر تهران در تردد بوده‌اند که در دام سارقان گرفتار شده‌اند. سارقان حتی صورت و دست مالباختگانی که مقاومت کرده بودند را با چاقو زخمی کرده و متواری شده بودند. در بررسی از این پرونده‌ها معلوم شد این سارقان همان افراد تحت تعقیب پلیس‌اند. جست‌وجوها ادامه داشت تا این‌که اوایل هفته جاری زنی که گوشی‌اش به سرقت رفته بود به پلیس ۱۱۰ تهران اطلاع داد موقع تردد در بوستان، موتورسیکلتی با دو سرنشین راهش را سد نموده و با تهدید چاقو گوشی‌اش را سرقت کرده‌اند. ماموران با حضور در محل سرقت و تحقیقات اولیه از شاکی، همزمان به جست‌وجو در اطراف آنجا پرداختند تا این‌که متوجه شدند سارقان در حال سرقت از فرد دیگری هستند. ماموران در جدال با متهمان، سارقان را ناکام گذاشتند و درنهایت هردو متهم بازداشت شدند و تعدادی گوشی نیز از آنها کشف شد. متهمان مورد بازجویی قرار گرفتند و مهرداد، یکی از متهمان اعتراف کرد و گفت: مهرشاد از همکلاسی‌های سابق دبیرستانم است. یک روز که به خانه‌شان رفته بودم، برای مدتی از اتاق بیرون رفت و من تنها ماندم. دقایقی بعد در اتاق باز شد و فردی که پارچه سفیدی روی بدنش بود و چهره‌اش نامشخص بود، وارد شد. مات و مبهوت مانده بودم. آن فرد فریاد می‌زد و می‌گفت اجنه‌ام و هرچه که دوستت به تو می‌گوید باید انجام دهی در غیر این صورت به قیمت جانت تمام می‌شود. بعد هم با مشت و لگد به جانم افتاد، سپس غیب شد و وقتی دوستم آمد ماجرا را برای او تعریف کردم. چند بار دیگر هم این اتفاق برایم در خانه مهرشاد افتاد. آخرین بار او گفت باید برای زنده ماندن به دستور اجنه توجه کنی و با من گوشی‌قاپی را انجام دهی که به‌ناچار با او سرقت‌ها را انجام دادم.

همچنین مهرشاد، متهم دیگر پرونده گفت: برای گوشی‌قاپی دنبال همدست بودم. به چند نفر از دوستانم گفتم که قبول نکردند. فقط مانده بود مهرداد. می‌دانستم او هم قبول نمی‌کند. بنابراین فکری به ذهنم خطور کرد که در زمان‌هایی که او به خانه‌مان می‌آید، وی را بترسانم. پارچه سفیدی روی بدن و چهره‌ام کشیدم و وانمود کردم که از اجنه هستم. چند مرحله این بلا را سر دوستم آوردم که باورش شد و بعد مجبور شد برای این‌که زنده بماند با من در سرقت گوشی همراهی کند. با همدستی وی تاکنون ۵۰ گوشی را از مردم به سرقت برده‌ایم و بعد از فروش این گوشی‌ها، بخشی از پول را هم به دوستم پرداخته‌ام. مدام او را می‌ترساندم که برای زنده ماندن باید به سرقت‌ها ادامه دهد.

شریفی‌وند، بازپرس شعبه سوم دادسرای ناحیه ۳۴ تهران با تایید این خبر به جام‌جم گفت: با اعتراف این دو سارق گوشی‌قاپ، تحقیقات از آنها و جست‌وجو برای دستگیری مالخران و کشف گوشی‌های سرقتی ادامه دارد.

همسرکشی مرد شکاک

مرد شکاک که بعد از قتل همسرش، خودزنی کرده بود از مرگ نجات پیدا کرد. این مرد با درخواست قصاص اولیای دم به‌زودی محاکمه می‌شود.

به گزارش خبرنگار جام‌جم، تحقیقات جنایی در این پرونده از مرداد سال گذشته و با گزارش قتل زن جوانی در یکی از محله‌های پاکدشت آغاز شد. تیم جنایی با حضور در محل، با جسد زنی جوان در حالی‌که صورتش کبود شده بود روبه‌رو شدند. مردی هم زخمی در خانه حضور داشت که به بیمارستان منتقل و با تلاش پزشکان از مرگ نجات یافت.

خواهر مقتول که با پلیس تماس گرفته بود، در جریان تحقیقات گفت: خواهرم از سال ۱۳۹۹ و بعد از جدایی از همسر اولش به تنهایی در این خانه زندگی می‌کرد. پنج ماه قبل با مرد دیگری آشنا شد و با او ازدواج کرد. این مرد به نام حمید خیلی شکاک بود و مدام خواهرم را اذیت می‌کرد. به همین دلیل چند روز قبل دعوای‌شان شد و حمید خانه خواهرم را ترک کرد. امروز چند بار با خواهرم تماس گرفتم اما جواب نداد. او اگر قصد داشت برای مدت طولانی خانه را ترک کند به من خبر می‌داد. به همین دلیل به ماجرا شک کرده و راهی خانه‌اش شدم. وقتی به خانه رسیدم، چند باری زنگ زدم اما در را باز نکرد. یادم آمد یک کلید یدک را زیر گلدان در راه‌پله مخفی می‌کند. سراغ کلید رفته و با آن در را باز کردم. بوی گاز فضای خانه را پر کرده بود. جسد خواهرم با صورتی کبود روی زمین افتاده بود. حمید هم غرق در خون در چند متری او افتاده بود.

با بررسی صحنه مشخص شد، مرد جوان بعد از قتل همسرش اقدام به خودکشی کرده بود که ناکام مانده بود.

پس از بهبود حال حمید، او از بیمارستان به پلیس آگاهی منتقل شد. مرد جوان به قتل اعتراف کرد و گفت: به شهلا شک داشتم و همین باعث اختلاف و درگیری ما بود. چند روز قبل بعد از دعوا خانه را ترک کردم. روز حادثه به خانه آمدم تا با شهلا صحبت کنم و مشکلات را حل کنیم. متوجه کبودی روی بدنش شدم و درباره آن پرسیدم و فکر کردم خیانت کرده است. هر چه شهلا می‌گفت اشتباه می‌کنم، قبول نمی‌کردم. عصبانی شدم و از روی رختخواب‌ها پتویی برداشتم و ان را دور شهلا پیچیدم و وقتی به خودم آمدم، متوجه خفگی او شدم. بعد از مرگ همسرم دچار عذاب وجدان شده و شیر گاز را باز کردم تا بمیرم اما زنده ماندم. به همین دلیل این‌بار با چاقوی میوه‌خوری به خودم ضرباتی زدم که تا یک قدمی مرگ رفتم اما زنده ماندم.

در ادامه، ادعای متهم بررسی و مشخص شد او در رابطه با همسرش دچار سوءظن اشتباهی و همین شک هم باعث ارتکاب قتل شده.

پس از تکمیل تحقیقات و بازسازی صحنه قتل، پرونده این جنایت برای محاکمه به شعبه سیزدهم دادگاه کیفری یک استان تهران ارسال شد اما جلسه رسیدگی به پرونده به‌دلیل منتقل نشدن متهم به دادگاه تجدید و به وقت دیگری موکول شد. این در حالی است که اولیای دم برای او درخواست قصاص کرده‌اند.

قصاص قاتل دوست در زندان

مردی که در جریان دعوای مستانه دوستش را به قتل رسانده و در زندان به‌سر می‌برد وقتی برای دومین بار پای چوبه دار رفت نتوانست رضایت بگیرد و قصاص شد.

به گزارش خبرنگار جام‌جم، فرشید متهم بود بیست و یکم خرداد سال ۱۴۰۲ در عالم مستی دوستش را با ضربه‌های چوبدست به قتل رسانده. او بعد از چند روز فرار بازداشت و با اعتراف به قتل روانه زندان شد. مدتی بعد پرونده او با صدور جلب به دادرسی به شعبه ۱۱ کیفری یک استان تهران ارسال شد. والدین مقتول برای قاتل فرزندشان درخواست قصاص کردند.

فرشید هم به تشریح ماجرا پرداخت و گفت: مقتول از دوستان قدیمی‌ام بود. شب حادثه با یکی از دوستانم در خیابان مشغول خوردن مشروب بودیم که مقتول و دوست دیگرمان آمدند و کنار ما نشستند و مشروب خوردند. سعید (مقتول) مشروب بیشتری مصرف کرد. سر همین موضوع با او دعوا کردم و گفتم حالت بد می‌شود اما توجهی نکرد. خودم هم مست بودم و یک سیلی از روی عصبانیت به‌صورتش زدم. بعد از آن دعوای اولیه شکل گرفت که با میانجیگری بقیه او رفت و من هم سراغ همسرم رفتم. ۲۰ دقیقه از حضور من و همسرم در خانه دوستم نگذشته بود که سعید هم آمد.

متهم به قتل ادامه داد: عصبانی بود و شیشه نوشابه شکسته‌ای در دست داشت و مدام فریاد می‌زد. همانجا با هم دعوا کردیم. ناراحت بود که چرا مقابل دیگران به او سیلی زده‌ام که گفتم حال درستی نداشتم و عذرخواهی می‌کنم اما حرف‌هایم را قبول نمی‌کرد. می‌ترسیدم با همان شیشه شکسته جان همسرم را بگیرد. چوبدستی را که کنار حیاط خانه بود برداشتم و با آن چند ضربه به‌سمتش پرتاب کردم که باعث شد سرش آسیب ببیند و بیهوش شود. از ترسم فرار کردم. او را به بیمارستان رساندند اما بر اثر ضربه‌های من به کما رفته بود. چند روزی بستری بود تا این‌که فوت شد و من قاتل شدم.

متهم به قتل به زندان رفت و قضات دادگاه او را گناهکار شناختند و حکم به قصاص دادند. با تایید حکم از سوی قضات شعبه ۴۸ دیوان عالی کشور پرونده به شعبه دوم اجرای احکام دادسرای جنایی تهران ارسال شد.

سیدمحمد رضوی، دادیار شعبه دوم اجرای احکام دادسرای جنایی تهران با تایید این خبر به جام‌جم گفت: این زندانی خرداد امسال یک‌بار پای چوبه دار رفت که حکم او به‌طور موقت متوقف شد. بعد از آن خانواده‌اش و تیم واحد صلح و سازش جلساتی را با خانواده مقتول در دادسرای جنایی تهران برگزار کردند تا رضایت آنها جلب شود که این خانواده موافقت نکردند و نام مرد زندانی دوباره در فهرست افراد زیر حکم قصاص قرار گرفت. روز چهارشنبه (دیروز) این محکوم در زندان قزلحصار کرج پای چوبه دار رفت و آخرین تلاش‌هایش برای جلب رضایت از والدین مقتول بی‌نتیجه ماند و حکم قصاص در زندان اجرا شد.

سرنخ گم شدن دختر جوان در اینستاگرام

پسر جوان که دوست اینستاگرامی دختر گمشده بود به‌عنوان تنها مظنون تحت تعقیب پلیس تهران قرار گرفت تا سرنوشت دختر جوان فاش شود.

به گزارش خبرنگار جام‌جم، مردی اوایل تیر امسال با حضور در شعبه نهم بازپرسی دادسرای جنایی تهران شکایت کرد که خواهرش بعد از خروج از خانه به یک‌باره ناپدید شده و جست‌وجوهای او و خانواده برای یافتنش بی‌نتیجه مانده است.

با دستور قضایی، پرونده به اداره آگاهی تهران ارسال شده و شاکی در جریان تحقیقات گفت: خواهرم آن روز برای خرید دارو از خانه‌مان در یکی از محله‌های تهران بیرون رفت و بعد از آن‌که آخرین بار با او حرف زدیم، گفت، داروها را خریده و در حال بازگشت به خانه است. اما هر چه منتظر شدیم خبری از او نشد. تلفنش خاموش بود. حتی به داروخانه مورد نظر رفتیم که معلوم شد دارو را خریده و از آنجا بیرون رفته است. بعد از آن به خانه دوستان و اقوام رفتیم اما کسی از خواهرم خبری نداشت. حتی به بیمارستان‌ها و پزشکی قانونی رفتیم اما ردی از او در این مراکز نبود.

با جمع‌بندی این اطلاعات، ماموران مشخصات و تصویر دختر جوان گمشده را از خانواده‌اش گرفتند و تحقیقات برای یافتن ردی از سرنوشت او را آغاز کردند. با گذشت چند ماه از این ماجرا، ماموران سرانجام سرنخ‌هایی را یافتند که نشان می‌داد دختر گمشده در اینستاگرام با مردی جوان در ارتباط بوده و از دنبال‌کننده‌های صفحه او بوده است. این در حالی بود که معلوم شد از زمان گمشدن این دختر جوان، آن صفحه اینستاگرامی نیز مسدود شده است. ماموران به تحقیقات بیشتری ادامه دادند تا این‌که معلوم شد آخرین مرتبه هم مرد جوان با این دختر در حال مشاجره دیده شده است. با کشف این سرنخ، روند رسیدگی به پرونده وارد مرحله تازه‌ای شد و ماموران اطمینان یافتند که این مرد در ماجرای گمشدن این دختر نقش داشته است.

عظیم سهرابی، بازپرس شعبه نهم دادسرای جنایی تهران با تایید این خبر به جام‌جم گفت: بنابراین پسر جوان به‌عنوان تنها مظنون پرونده تحت تعقیب پلیس قرار گرفت تا با شناسایی و تحقیقات از او، سرنوشت دختر گمشده مشخص شود.

کوتاه از حوادث

تسلیم بعد از قتل عام خانوادگی

مردی که همسر و دو فرزندش را به قتل رسانده و گریخته بود تسلیم پلیس شد. سرهنگ توحید فارسی، فرمانده انتظامی شهرستان مراغه در این باره به مهر گفت: عصر سه‌شنبه وقوع جنایت خانوادگی در یکی از محله‌های شهرستان مراغه به پلیس گزارش شد. در ادامه مأموران برای بررسی ماجرا به ساختمان مورد نظر رفتند و معلوم شد جسد زنی ۳۸ ساله همراه دو دختر ۱۷ و ۹ ساله‌اش در خانه افتاده است. پدر ۴۱ ساله خانواده نیز محل را ترک کرده بود. او که دست به این جنایت خانوادگی زده بود تحت تعقیب پلیس قرار گرفت. این در حالی بود که ساعاتی بعد از این جنایت، او به پلیس آگاهی رفت و خودش را تسلیم کرد. متهم در جریان تحقیقات گفت در پی اختلاف خانوادگی این سه نفر را کشته است.

پایان فرار ۱۲۰ دقیقه‌ای قاتل

فرمانده انتظامی گنبدکاووس از دستگیری قاتل در کمتر از دو ساعت توسط مأموران پلیس آگاهی خبر داد. سرهنگ نادعلی صادقی در این باره به ایسنا گفت: در پی اعلام خبری به مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ مبنی بر درگیری منجر به قتل مرد ۵۲ ساله، تحقیقات در این باره آغاز شد. قاتل ۴۰ ساله در کمتر از دو ساعت شناسایی و بازداشت شد. متهم انگیزه جنایت را اختلافات شخصی عنوان کرد.

حمله مرد قاچاقچی به نامزدش

مرد قاچاقچی که بعد از زخمی کردن نامزدش قصد سوء قصد دوباره به او را داشت، ناکام ماند و بازداشت شد.

سرهنگ علی‌اکبر مرادی، فرمانده انتظامی بندرعباس در این باره به سایت پلیس گفت: در پی کسب خبر واصله مردمی مبنی بر تیراندازی فردی با سلاح گرم در یک مراسم خانوادگی و همچنین تیراندازی در یکی از مراکز درمانی، تحقیقات پلیسی در این باره آغاز شد. در جریان تحقیقات معلوم شد متهم که از قاچاقچیان مواد مخدر است، نامزد خود را به‌دلیل اختلاف خانوادگی و شخصی با اسلحه از ناحیه هر دو پا مجروح کرده و بعد با خودروی شخصی به بیمارستان منتقل نموده است. مجددا در بیمارستان با او درگیر شده و اقدام به تیراندازی هوایی کرده است.

وی افزود: مأموران به بیمارستان اعزام شدند و متهم را بازداشت کردند. در بازرسی از خودروی او یک قبضه کلاشینکف همراه ۱۶ فشنگ و یک قبضه اسلحه وینچستر شکاری و یک دستگاه جی‌پی‌اس کشف شد. در بازرسی از خانه متهم نیز مقدار هفت کیلو مواد مخدر، مقداری مشروبات الکلی و ۵۳۰ گرم سوخته تریاک به‌دست آمد. متهم در تحقیقات به جرائم ارتکابی از جمله تهدید به قتل، ضرب و جرح عمدی با سلاح، اخلال در نظم عمومی و قدرت‌نمایی با اسلحه اعتراف کرد.

آتش زدن زن به دست شوهر

مردی که در پی اختلاف با همسرش او را با آتش سوزانده و به قتل رسانده بود بازداشت شد.

سرهنگ پیروزی، فرمانده انتظامی سقز در این باره به خبرگزاری صداوسیما گفت: ساعت ۱۰ صبح دیروز پس از اعلام نیروهای امدادی درخصوص وقوع آتش‌سوزی خانه‌ای در محله بهارستان، مأموران به آنجا اعزام شدند. آتش‌نشانان حاضر در محل آتش را خاموش کرده بودند. جسد زنی ۳۵ ساله که در این حادثه کشته شده بود پیدا شد. وی افزود: پس از تحقیقات اولیه مشخص شد او عمدا به آتش کشیده شده و ماجرا یک جنایت است. پلیس در جریان تحقیقات شوهر این زن را بازداشت کرد. متهم به قتل همسرش در پی اختلافات خانوادگی اعتراف کرد.

بازداشت عاملان درگیری مرگبار

سه نفر در جریان درگیری خیابانی که باعث مرگ مردی شده بود بازداشت شدند.

به گزارش خبرنگار جام‌جم، دو شب قبل با گزارش وقوع درگیری خونین در یکی از محله‌های جنوب تهران، مأموران برای بررسی ماجرا به آنجا اعزام شدند. معلوم شد در این حادثه مردی جوان با ضربه‌های چاقو زخمی شده و در بیمارستان فوت کرده است. سه نفر در این رابطه بازداشت شدند و در تحقیقات ادعا کردند در دعوا حضور داشته‌اند اما هیچ‌کدام به آن مرد چاقو نزده‌اند و نقشی در قتل نداشته‌اند. این در حالی است که یکی دیگر از متهمان که پلیس احتمال می‌دهد عامل جنایت باشد همچنان متواری است.

■ روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

پنجشنبه ۱۳ شهریور ۱۴۰۴ | ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۷
۲۰ صفحه روزنامه
سال بیست‌وششم | شماره ۷۱۳۱
Thursday | September 4 | 2025

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

چهره پنهان همه چیزدان ایرانی

فراتر از محاسبه شعاع زمین، نبوغ واقعی بیرونی در روش‌شناسی دقیق علمی

نگاه انسان‌شناختی به فرهنگ‌های دیگر و ... است که او را به دانشمندی برای تمام اعصار بدل می‌کند

امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر

ابوریحان محمد بن احمد بیرونی (زاده ۳۶۲ هجری قمری در خوارزم، درگذشته ۴۴۰ هجری قمری در غزنه)، نامی است که اغلب با القابی چون همه‌چیزدان، ریاضیدان و ستاره‌شناس بزرگ در تاریخ علم ایران و جهان می‌درخشد. محاسبه شعاع زمین با دقتی شگفت‌انگیز، تالیف بیش از ۱۴۰ کتاب و رساله، و تسلط بر رشته‌های گوناگون علمی، تصویری از یک نابغه تکرارنشدنی را به نمایش می‌گذارد اما فراتر از این دستاوردهای مشهور، جنبه‌هایی از شخصیت و روش علمی بیرونی وجود دارد که کمتر مورد توجه قرار گرفته و در واقع، او را به دانشمندی متعلق به آینده و بسیار فراتر از عصر خود بدل می‌کند. این گزارش بر آن است تا با کاویدن این ابعاد پنهان، سیمای واقعی این اندیشمند بزرگ را روشن‌تر سازد.

پیشگام انسان‌شناسی و مطالعات میان‌فرهنگی

شاید بتوان برجسته‌ترین و در عین حال کمتر گفته شده‌ترین وجه نبوغ بیرونی را در رویکرد او به مطالعه فرهنگ‌های دیگر جست‌وجو کرد. اثر سترگ او، «تحقیق ماللهند من مقوله مقبوله فی العقل او مرذوله» (پژوهشی در باب باورهای هندوان، چه آنها که مورد پذیرش خرد است و چه آنها که مردود است)، تنها یک سفرنامه یا گردآوری اطلاعات نیست، بلکه سنگ بنای رشته‌های «هندشناسی» و «انسان‌شناسی تطبیقی» به‌شمار می‌رود. در عصری که تقابل و تعصب دینی و فرهنگی امری رایج بود، بیرونی روشی را برگزید که قرن‌ها بعد به‌عنوان «روش علمی» در علوم انسانی شناخته شد. او برای درک عمیق فرهنگ هند، زبان دشوار سانسکریت را آموخت، به ترجمه متون بنیادین آنها از جمله «پاتانجلی» پرداخت، با دانشمندان و برهمنان هندی به گفت‌وگو نشست و سال‌ها در میان آنان زندگی کرد. او در مقدمه کتاب خود هدفش را به روشنی بیان می‌کند: ارائه گزارشی بی‌طرفانه و دقیق از عقاید، علوم و رسوم هندیان، «آنچنان که هست». بیرونی تلاش می‌کند تا به‌جای قضاوت یا ردکردن باورهای آنان، منطق درونی آن باورها را از زبان خودشان شرح دهد. این رویکرد همدلانه و در عین حال انتقادی، او را از تمامی مورخان و جغرافی‌دانان هم‌عصرش متمایز می‌کند. او نه تنها یک مشاهده‌گر، بلکه یک «مشارکت‌کننده» در فرهنگ مورد مطالعه بود؛ اصلی که امروزه از پایه‌های انسان‌شناسی مدرن است.

دانش از مسیر آزمون، نه از روی تعصب

روحیه علمی بیرونی در پایبندی او به «روش تجربی» تجلی می‌یابد. او برخلاف بسیاری از فلاسفه و دانشمندان زمان خود که به نقل قول از متون گذشتگان (به‌ویژه ارسطو) بسنده می‌کردند، هر نظریه‌ای را تا حد امکان به بوته آزمایش می‌گذاشت. کتاب «الجماهر فی معرفه الجواهر»، در زمینه کانی‌شناسی و گوهرشناسی، نمونه‌ای برجسته از این رویکرد است. برای مثال، او باور رایج مبنی بر سمی بودن الماس را نمی‌پذیرد. در اقدامی جسورانه، به سگی الماس می‌خوراند و پس از مشاهده عدم تأثیر سوء بر حیوان، این باور غلط را به‌صورت مستند رد می‌کند. همچنین، افسانه رایج دیگری مبنی بر این‌که مار با دیدن زمرد کور می‌شود را با قرار دادن مار در برابر زمرد می‌آزماید و آن را نیز باطل اعلام می‌کند.

مهم‌ترین دستاورد او در این زمینه، اندازه‌گیری چگالی (وزن مخصوص) فلزات و سنگ‌های قیمتی با دقتی حیرت‌آور بود. او دستگاهی خاص ابداع و با استفاده از آن، وزن مخصوص ۱۸ ماده مختلف را محاسبه کرد. مقایسه نتایج او با اندازه‌گیری‌های امروزی که با ابزارهای بسیار دقیق انجام می‌شود، نشان‌دهنده خطایی بسیار ناچیز در کار است. این دقت، حاصل نبوغ نظری و مهارت عملی او در طراحی و اجرای آزمایش‌های علمی بود. او حتی در مکاتباتش با ابن‌سینا، برخی مبانی فلسفه طبیعی ارسطو را براساس مشاهدات و استدلال‌های تجربی به چالش می‌کشد و نشان می‌دهد که هرگز مرعوب نام‌ها و نظریه‌های مشهور نمی‌شد.

> **ابوریحان بیرونی یک متفکر نظام‌مند، یک روش‌شناس دقیق و یک فیلسوف علم بود که با رویکرد تجربی، بی‌طرفی مثال‌زدنی در مطالعات فرهنگی و اخلاق علمی والای خود، راه را برای نسل‌های آینده گشود**

علم برای خود علم

یکی از داستان‌های مشهور، آموزنده و پرتکرار در منابع تاریخی درباره بیرونی، موضع او در برابر ثروت و قدرت است. نقل است که پس از تقدیم کتاب عظیم «قانون مسعودی» (یک دانشنامه جامع نجوم) به سلطان مسعود غزنوی، سلطان به‌عنوان پاداش، فیلی با باری از سکه‌های نقره برای او فرستاد. بیرونی این هدیه گران‌بها را نپذیرفت و به فرستاده سلطان گفت: «من علم را برای خود علم می‌جویم، نه برای کسب مال.» این حکایت، تنها یک داستان اخلاقی نیست، بلکه نمایانگر فلسفه عمیق بیرونی در مورد ماهیت دانش است. او معتقد بود که لذت حقیقی در خود دانستن و کشف حقیقت نهفته است و نباید آن را به اهداف مادی آلوده کرد. این نگرش، بیرونی را به یک دانشمند به معنای واقعی کلمه تبدیل کرد که هدفش صرفا خدمت به پیشرفت دانش بشری بود، نه کسب مقام و منزلت در دربار.

پژواک یک نابغه در کلام بزرگان معاصر

عظمت کار بیرونی از چشم اندیشمندان و مورخان علم در قرون اخیر پنهان نمانده است. ارزیابی آنان نشان‌دهنده جایگاه رفیع و منحصربه‌فرد اوست. جورج سارتن، مورخ بزرگ علم و بنیان‌گذار مجله «آیسیس» در اثر ماندگار خود «مقدمه‌ای بر تاریخ علم» نیمه اول قرن یازدهم میلادی را بی‌هیچ تردیدی «عصر بیرونی» می‌نامد. این نام‌گذاری به تنهایی گویای آن است که او بیرونی را شاخص‌ترین و تاثیرگذارترین چهره علمی دوران خود در کل جهان می‌دانست. همچنین ادوارد زاخائو، خاورشناس برجسته آلمانی که آثار بیرونی از جمله «تحقیق ما للهند» را به زبان‌های اروپایی ترجمه کرد، شیفتگی خود را این‌گونه بیان می‌کند: «ابوریحان بیرونی، بزرگ‌ترین نابغه‌ای است که تاریخ به خود دیده است.» آرتور پوپ، ایران‌شناس نامدار آمریکایی دیگر اندیشمند بزرگی است که در کتاب «شاهکارهای هنر ایران» می‌نویسد: «ذهن جامع، فراگیر، کنجکاو و بی‌تعصب بیرونی، او را قادر ساخت تا تقریبا در تمام حوزه‌های دانش شناخته‌شده زمان خود، سهمی ارزشمند و اصیل داشته باشد... او نمونه کامل یک انسان جهانی بود.»

فراتر از یک دانشمند برجسته

ابوریحان بیرونی صرفا یک گردآورنده دانش یا یک دانشمند برجسته در یک یا چند رشته نبود. او یک متفکر نظام‌مند، یک روش‌شناس دقیق و یک فیلسوف علم بود که با رویکرد تجربی، بی‌طرفی مثال‌زدنی در مطالعات فرهنگی و اخلاق علمی والای خود، راه را برای نسل‌های آینده گشود. نبوغ حقیقی او نه فقط در آنچه می‌دانست، بلکه در شیوه‌ای که برای دانستن برگزیده بود نهفته است. او به‌راستی پلی میان تمدن‌ها و معمار شیوه‌هایی نوین در کاخ بلند دانش بشری بود که آثارش همچنان پس از هزار سال، الهام‌بخش و شگفت‌انگیز است.

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۳	نیمه شب شرعی: ۲۳:۲۰
غروب آفتاب: ۱۸:۲۷	اذان صبح فردا: ۰۴:۱۲
اذان مغرب: ۱۸:۴۶	طلوع خورشید فردا: ۰۵:۳۹

امروز در تاریخ

■ روز بزرگداشت ابوریحان بیرونی
■ سالروز زلزله فردوس / ۱۳۴۷

حکمت

امام محمدتقی(ع): آشکار کردن هرچیزی پیش از استحکام یافتن، سبب خرابی آن خواهد بود./ تحف‌العقول

واحه

ز رقیب دیوسیرت به خدای خود پناهم
مگر آن شهاب ثاقب مددی دهد خدا را/ حافظ

شمیم رحمت

■ پیامبر اکرم (ص): هرکس به امت من حدیثی رساند که به سبب آن سنتی برپا شود یا در بدعتی رخنه افتد بهشت از آن او خواهد بود. /میزان‌الحکمه

نکته روز

زنان خبرنگار قربانی جنایات نتانیاهو

اتحادیه خبرنگاران فلسطینی حملات اسرائیل را محکوم و خواستار واکنش جهانی شد.

دفتر اطلاع‌رسانی دولتی در نوار غزه اعلام کرد که پس از شهادت اسلام عابد، خبرنگار زن شبکه القدس‌الیوم در حمله هوایی رژیم صهیونیستی در شهر غزه، شمار خبرنگاران شهید به ۲۴۷ نفر افزایش یافته است. این حادثه بار دیگر نگرانی‌ها درباره امنیت خبرنگاران در مناطق تحت محاصره را افزایش داده و واکنش‌های گسترده‌ای را در سطح محلی و بین‌المللی برانگیخته است.

به گزارش شبکه تلویزیونی الجزیره، نهادهای رسانه‌ای فلسطینی تأکید کرده‌اند که رژیم اشغالگر قدس به‌طور سیستماتیک خبرنگاران فلسطینی را هدف قرار می‌دهد و این اقدام مصداق جنایت جنگی و نقض حقوق رسانه‌ای است. دفتر اطلاع‌رسانی دولتی در نوار غزه با انتشار بیانیه‌ای خواستار واکنش فوری نهادهای بین‌المللی و رسانه‌ای نسبت به این جنایات شد و از آنان خواست به دفاع از خبرنگاران و پیگیری عدالت برای قربانیان ادامه دهند. اتحادیه خبرنگاران فلسطینی نیز با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد حمله به خبرنگاران در غزه لکه ننگی است که دامن قاتلان حقیقت را خواهد گرفت. این نهاد افزود: هدف قرار دادن خبرنگاران نه‌تنها نقض قوانین بین‌المللی است بلکه تلاشی هدفمند برای سرکوب اطلاع‌رسانی مستقل و مشروعیت‌بخشی به خشونت‌های نظامی محسوب می‌شود. اسلام عابد یکی از زنانی بود که با شجاعت در خطوط مقدم خبری فعالیت می‌کرد و شهادتش موجی از اندوه و محکومیت در میان همکاران رسانه‌ای و نهادهای حقوق بشری ایجاد کرده است. در دو سال اخیر شمار قابل توجهی از خبرنگاران زن فلسطینی در حملات مشابه جان خود را از دست داده‌اند که این روند نگرانی‌ها نسبت به امنیت حرفه‌ای زنان خبرنگار در مناطق بحران‌زده را شدت می‌بخشد. فعالان حقوق رسانه‌ای بر این باورند که جامعه بین‌المللی باید فشار خود را بر رژیم اشغالگر قدس افزایش دهد و تضمین کند که خبرنگاران بتوانند بدون ترس از هدف قرار گرفتن، مأموریت‌های اطلاع‌رسانی خود را انجام دهند. شهادت اسلام عابد بار دیگر ضرورت حمایت از خبرنگاران و مقابله با خشونت‌های هدفمند علیه آنان را برجسته کرد.

پیشخوان

یادآوری فراموش‌شدگان

درباره «دلهره»؛ درهم‌ریختن مرز میان واقعیت، رویا و خاطره

نویسنده: بانانا یوشیموتو
مترجم: مهدی غبرایی
نشر: افق
سال انتشار: ۱۴۰۲

«دلهره» اثر بانانا یوشیموتو، نخستین‌بار در سال ۱۹۸۸ منتشر شد و توانست بار دیگر جایگاه یوشیموتو را به‌عنوان نویسنده‌ای نادر با صدایی آرام، شفاف و رویاگونه تثبیت کند. دلهره با سبک آشنای یوشیموتو، مرز میان واقعیت، رویا، خاطره و حس را در هم می‌ریزد. این اثر در ژانر ادبی-روان‌شناختی قرار می‌گیرد و مضامینی چون شهود، حافظه، ازدست‌دادگی و پیوندهای عاطفی خانوادگی را با زبانی ساده و تغزلی روایت می‌کند. نثر یوشیموتو به‌ظاهر ساده اما سرشار از لایه‌های نمادین، ایجاز شاعرانه و عواطف پنهانی است که از دل صحنه‌های عادی، لحظاتی وهم‌آلود، شاعرانه و گاه مالیخولیایی می‌سازد. در خلاصه‌ای از داستان، یایویی، دختر ۱۹ ساله‌ای که در خانواده‌ای معمولی و روستایی رشد کرده، با حسی عجیب از فراموشی و خلأ درونی روبه‌روست؛ گویی چیزی در کودکی‌اش جا مانده که اکنون فقدانش او را به‌شدت آزار می‌دهد. او دارای نوعی روشن‌بینی نیمه‌هشیار است؛ مثلا می‌داند چه‌کسی تماس می‌گیرد، پیش از آن‌که تلفن زنگ بزند اما ناپدیدشدن ناگهانی یوکینو، یایویی و برادر کوچکش تتسوئو را به سفری درونی و بیرونی می‌کشاند. مضامین مرکزی رمان، حول فرآیند احیای حافظه، همزیستی فراموشی و هویت و پیوندهای نادیدنی خانوادگی می‌چرخند.

درجهت عکس

شادمانی زیر آب

با آغاز موج جدید گرما در شهریورماه پارک آب‌وآتش تهران عصرها میزبان جمع زیادی از خانواده‌ها و کودکان است. فواره‌های این پارک که در گرمای هوا به‌صورت مداوم فعال هستند، فضایی شاد و خنک برای بازی و آب‌تنی بچه‌ها فراهم آورده است.

عکس: سمیرا سادات صدرنژاد/ مهر

بین‌الملل

هدیه رؤسای جمهور!

■ نیکولاس مادورو، رئیس جمهور ونزوئلا تلفن همراه هوآوی هدیه‌شده از سوی همتای چینی خود را به نمایش گذاشت؛ یک گوشی غیرقابل شنود!

کیوآرکد را اسکن کنید

دانش

ربات رونالدو

■ یک ربات درویدئوی تازه منتشرشده، با اجرای حرکت شادی پس از گل کریستیانو رونالدو، توجه مخاطبان را به‌خود جلب کرده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

حیات وحش

تنها پاندای غیرچینی

■ «شین شین» آخرین پاندا در مکزیک و تنها پاندا در جهان است که مالکیت آن در اختیار چین قرار ندارد.

کیوآرکد را اسکن کنید

ورزش

منفورترین میلیاردر جهان!

■ تاجر میلیاردر لهستانی که در مسابقات تنیس اوپن آمریکا کلاه یک کودک را از دستش ربوده بود، در بیانیه‌ای رسمی عذرخواهی کرد.

کیوآرکد را اسکن کنید

یادداشت

احمد میراحسان | نویسنده و پژوهشگر

راهبردهای مختلف برای رابطه با چین

امروز چین کمونیست با نماد رئیس جمهور و رهبر آن شناخته می‌شود اما ایران، ایران کیست؟ ایران، انقلاب اسلامی مردم‌سالار دینی با رهبری ولی فقیه است. قانون اساسی جمهوری اسلامی و سیاست‌های اساسی و کلی ولی فقیه و اجرا و تبعیت همه نظام به‌صورت یکپارچه از این نظام که بنیانش بر قرآن و عترت و عقل اسلامی است، نه عقلانیت مدرن گسسته از وحی و یکتاپرستی. یا ایران همه کسانی است که به جمهوری اسلامی به نحوی از انحا نه می‌گویند و در قالب مدرنیست- چه غرب‌پرست‌ها و شرق‌پرست‌ها، چه اومانیست‌ها و لیبرالیست‌ها و سوسیالیست‌ها و پروتستانیست‌های اسلامی یا متحجرین و سلطنت‌طلب‌ها و مستبدها و تروریست‌ها و الحادگراها ایران خود را دارند و از آزادی نه در سطح بی‌آزار عرصه عمومی بلکه در ساختار سیاسی سوءاستفاده می‌کنند و در تفرقه و تشتت و آسیب جدی به ایران از هیچ خودمحوری و قدرت‌پرستی‌ای ابا ندارند.

برای ارتقای روابط ایران و چین اول باید تکلیف این پراکندگی و تفرقه‌اندازی احزاب و نیروهای نافذ در حکمرانی روشن شود. روش اداره نظام جمهوری اسلامی به‌وسیله رهبری، سپردن کارها به نهادها و تربیت مستقل ملت و حفاظت از آزادی در انتخابات قوای مجریه و مقننه و انواع شوراهاست. این روش اگر با مراعات قانونگرایی نیروهای سیاسی و رسانه‌ها و احزاب همراهی نشود نتیجه‌اش تشتت در امور حیاتی است و از جمله ارتباط با چین.

ارتباط با چین برمبنای مبانی و نگاه‌های گوناگون، معناها، رویکردها و راهبردهای مختلفی می‌پذیرد.

یک غرب‌پرست یک گونه و یک شرق‌پرست به گونه دیگر و یک ملی‌گرا به نحو سوم به آن می‌نگرد. انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی نگاه پایدار و مابین و متعادل و جدی و حقیقی و روشن و صادقانه خود را دارد که از قرآن و عترت و قانون اساسی و خرد برآمده است و با هم وحدت دارند. این نگاه، پیمان صادقانه و میانداری با دیگران ولو کشورهای بی‌ایمان به دین توحیدی است. احترام به استقلال و حقوق برابر و منافع تعهد شده دوجانبه و چندجانبه در پیمان‌ها امر اصلی باور قرآنی است که در جمهوری اسلامی، ولی فقیه عاقل و عادل و متقی رهبر این رفتار و ضامن آن است.

تخریب‌کنندگان این رویکرد و روش مرتبط با آن در نظر و عمل نیروهای تسلیم شده به رقبا و غرب‌پرستان متعهد به خواست ارباب به قیمت زیان، نابودگر ایران است. آنان بارها رفتار ضداسلامی و ضدقانون اساسی و پیمان‌شکنانه و موهن و ضدمنافع ایران برابر چین پیشه کرده‌اند.

رفتار توهین‌آمیز با رهبر چین، رها کردن تعهدات و تخریب در رابطه صمیمانه و کردار فرصت‌طلبانه و تبعیض در ارتباط با غرب و دشمنان خونی ایران و رها کردن منافع ملی سبب بی‌اعتمادی چین شده و هر وقت ایران در دام محاصره بی‌رحمانه غرب اسیر شده، لیبرال‌های غربگرا با بی‌میلی نگاهی به چین انداخته‌اند و مدام از نگاه به شرق رهبری و اجرای سیاست کلی ولی فقیه سرباز زده‌اند.

آنان در حالی که آمریکا علنا بیان کرده از ایران بردگی و گوش به‌فرمانی توقع دارد و در حالی که کمترین ارتباط با چین را داشته باز هیاهو و جنجال به راه انداخته‌اند که ارتباط نامتعادل است و باید با غرب هم رابطه‌مان را تقویت کنیم در حالی که این شیاطین و شیطان بزرگ بوده‌اند که تنها ارتباط را بندگی ایران و فرمان راندن بر ایران مطالبه کرده‌اند و مدام ارتباط معقول و برابر را زیر پا نهاده و توقع گاو شیرده از ایران داشته‌اند.

غرب‌پرستان مدام خواستار تسلیم به نوکری و وطن‌فروشی شده‌اند. وگرنه چه امام(ره) چه رهبر معظم انقلاب همواره از رابطه چندجانبه جهانی ایران به شرط عدم مداخله و تجاوز به استقلال ملی ما باور داشته و از آن استقبال کرده‌اند.

بدیهی است رابطه با چین مانع ارتباط با هر کشور غربی نبوده و تنها شرط عدم سلطه‌خواهی بوده است و خرابکاری در ارتباط با شرق برای صاف کردن جاده سلطه غرب خیانت است.

مسلم است جمهوری اسلامی به‌عنوان یک کشور مستقل می‌تواند با بسیاری از سیاست‌های چین موافق نباشد. ماتریالیسم دولتی تحمیلی به مردم یا میل به یک حکومت جهانی حاکم بر ملت‌ها و فرهنگ و اقتصاد تک‌بعدی و... با مبانی ایران توافق ندارد اما هیچ اختلافی نمی‌تواند مانع پیمانداری و شراکت راهبردی صادقانه و صلح‌جویانه ایران و چین شود.

ما امروز به اندازه چین نیازمند این ارتباط عقلایی و مشروع و قرآنی هستیم. نگاه ولی فقیه که حامی نگاه قرآنی و نگاه قانون اساسی و منافع حیاتی ماست باید جدی و صادقانه و ضدروش فرصت‌طلبانه اصلاح‌طلبان غرب‌پرست با قدرت پیگیری شود و وادادگی سبب زیان‌های جبران‌ناپذیر بر استقلال و مقاومت ایران نشود.